ÎN GRANIȚELE ȚĂRII, MOARE UN POPOR

Eugen POPESCU

S'au scurs 37 de ani de când "armatele eliberatoare" au instalat în România puterea politică a bunului plac. La început a existat, aparent, o cooperare între partidele istorice românești (țărăniști și liberali) și partidele la modă susținute de Sovietici (comuniști și socialiști). Această colaborare a aruncat o lumină falsă asupra viitorului României, ceeace a făcut ca mulți români să creadă că va fi posibilă instaurarea unui regim de libertăți publice și chiar de cooperare a "istoricilor" cu forțele de stânga (socialiștii și comuniștii) în folosul Țării.

In fruntea Statului era un Rege, menținut de Sovietici pentru consolidarea "puterii populare". Când "aparatul de partid" a fost organizat ca să preia singur puterea în Stat, nu a mai fost nevoie de Rege, care a trebuit să ia calea Exilului.

După scurt timp partidele "istorice" au încetat de a mai exista legal, ele își făcuseră "datoria", după concepția comunistă, și acum trebuiau să dispară, pentru a face loc forțelor de stânga, socialiști și comuniști, așa cum era planul întocmit de Moscova.

Partidul comunist român, o minoritate politică, nu putea conduce țara în mod democratic, pentrucă nu dispunea de sufragiul liber al poporului și în această situație a instaurat un regim de teroare, care s'a manifestat prin arestări masive, naționalizări, confiscări, muncă forțată, colectivizare, etc. etc. Poporul român a fost îngenunchiat de cruda barbarie comunistă, cu girul și protecția armatei sovietice, care controla pârghiile de comandă ale Statului român.

In baza unui plan bine pus la punct și studiat, poporul român a fost supus unor presiuni și acțiuni care au avut ca scop slăbirea potențialului moral al românului și transformarea lui într'o slugă docilă. In granițele țării s'a propagat și se propagă încă o politică ateistă pentru îndepărtarea poporului de Biserică și de Dumnezeu, în scopul de a crea un gol în sufletul românului, care să fie umplut cu lozinci și doctrină ateistă și comunistă.

Au scos din școli poeți, scriitori și opere literare românești care nu sunt pe plac partidului comunist, în schimb au umplut golul cu scriitori și scrieri comuniste care otrăvesc sufletele, deformează realitățile, învrăjbesc oamenii.

Au făcut atâtea reforme școlare, că nu mai știi ce s'a mai ales de învățământul românesc. Au scos religia din școli, au scos preocupările de educație morală a elevilor și tineretului în general, în schimb au introdus învățământul de partid, orele de marxism-leninism, care toarnă otravă în suflete și deformează buna judecată a tineretului.

Bătrânii se duc, unii după alții, iau calea cimitirelor, sau, cei mai fericiți, iau calea străinătății, atunci când pot și cum pot. Au rămas în țară, în marea lor majoritate, cei ce aveau vârste fragede la venirea comunismului în România, sau s'au născut în comunism. Ei au primit o educație și o instrucțiune diabolică, li s'a deformat gândirea, li s'au desuchiat sufletele, li s'au sucit mințile. In aceste condiții de spălare a creerelor și sufletelor, au început să dispară virtuțile tradiționale ale românului, cu care s'a mândrit de-a lungul zbuciumatei sale istorii.

Cei ce trăiesc azi în România nu știu decât ceeace vrea regimul comunist ca ei să știe, nu aud decât ce vrea regimul să le spună, nu citesc cărți și ziare decât ceeace vrea regimul comunist să permită a se scrie.

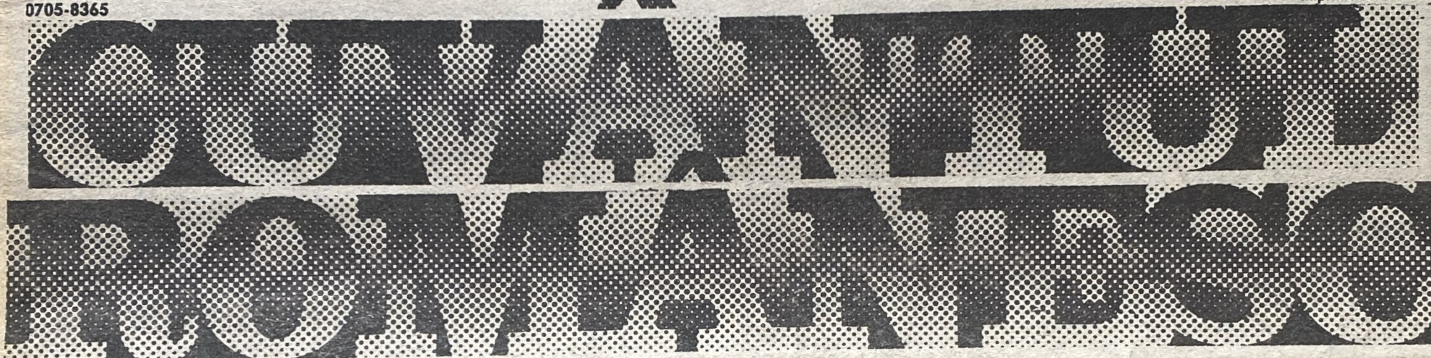
Te gândești cu teamă și îndoială la eforturile ce vor trebui făcute cândva de a șterge din mintea și sufletul poporului român ceeace regimul comunist i-a introdus forțat în cei circa 40 de ani de domnie a arbitrarului.

Este evident că în granițele țării noastre moare un popor, nu de moarte fizi-

Continuare în pag. 3

ISSN 0705-8365

Printed in Canada
Imprimé au Canada

THE ROMANIAN VOICE

THE LARGEST ROMANIAN NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

ANUL 6 Nr. 63-IULIE-1981 PUBLICAȚIE LUNARĂ DIRECTOR: GEORGE BĂLAȘU

CIRCULATIE IN AFARA CANADEI: AFRICA DE SUD, ARGENTINA, ANGLIA, AUSTRIA, AUSTRALIA, BRAZILIA, BELGIA, CHILE, DANEMARCA, ELVETIA, GERMANIA, GRECIA, FRANTA, ITALIA, MONACO, OLANDA, ROMANIA, YUGOSLAVIA, S.U.A., SUEDIA, TURCIA, NOUA ZELANDA

IDEI ȘI ACȚIUNI VITALE

Eugen BÂRSAN

Niciodată poporul român n'a fost mai lipsit de idei ca acum. Pentrucă niciodată în istoria lui n'a trecut printr'o fază de inchiziție spirituală ca cea de care are parte astăzi. O fază care a dus la înghețarea ideilor și chiar și a curajului de a gândi. Drept urmare viața poporului român se desfășoară aproape exclusiv în sens unic. Sensul vrut și dirijat de partid. Iar faptul că partidul își apără politica sensului unic cu un bici de represalii extrem de primejdios, e de înțeles. Căci în fond e vorba de apărarea cu orice preț a vieții lui, care nu poate dăinui într'o situație de liberă competiție cu alte idei.

Dar vis-à-vis de viața Partidului care e trecătoare, ca un iureș al apogeului crimei sociale și politice, e viața Neamului și a Țării pe care n'o putem concepe și vedea decât pe un fir de continuitate istorică numită permanență. Oare ce se întâmplă în zilele acestea în țară în slujba garanției acestei vieți? Extrem de puțin. E adevărat că riscurile sunt prea mari ca să se poată întâmpla mult, de aceea trebue să ne mărginim așteptările la o socoteală rezonabilă. Iar limita aceasta ar fi următoarea: E o chestiune vitală ca în Țară să existe măcar un mic bastion de idei și acțiuni (nu neapărat violente) care să reflecteze prezența probității naționale dovedită fără întrerupere de toate generațiile din decursul istoriei românilor. De bună seamă că e un timp extraordinar pentru demonstrarea unui asemenea lucru, însă fără de un minimum de respirație și probitate națională un neam și o țară sunt în grav pericol.

Ceva trebue aprins cât de cât în cei ce suferă opresiunea guvernului comunist din țară. Ceva trebue să le insufle curaj. Românii trebue să învețe, încet

Continuare în pag. 3

UNDE NE SUNT CITITORII?

Horia STAMATU

Din publicațiile românești scoase în Occident, Românii diasporei află mereu că apar cărți în limba română, scrise în limba română, din dragoste pentru această limbă și duhul care îi dă viață. Autorii și editorii cărții românești din Occident scriu și editează aceste cărți, cum se zice, "cu titlu gratios", adică fără nicio intenție comercială, ci pur și simplu dăruindu-le.

Mulți dintre acei ce primesc aceste cărți nici măcar nu confirmă prin câteva cuvinte politicoase, ajungerea lor la destinație. Unii din nepăsare, alții din teama notei de plată, ceea ce de altfel nu vine mai niciodată, iar alții socotesc aceste plocoane culturale drept ceva dela sine înțeles, fără să facă vreo deosebire între niște cărți care presupun multe jertfe, și tipăriturile publicitare care le umplu cutiile de scrisori. O răsplată materială nu cer nici autorii de cărți românești în diaspora, nici editorii, nici distribuitorii care se adaugă uneori benevol, dar este normal să fie așteptată o răsplătire morală, adică un interes afirmat pentru aceste prețioase, și necesare manifestări. Si astfel să se constate de către autori și editori că există o minimală cerere și recunoaștere din partea celor ce-ar dori să le fie cititori. Să se vadă că Românii din Occident au conștient nevoe să citească românește, să citească scrieri netrecute prin filtrul nici unui control fie el cenzură camuflată, fie autocenzură, ca în regimurile absolutismelor totalitare.

Cel puțin la scriitorii români din lumea liberă nu există nicio "autocenzură", și oamenii scriu cu mintea, deci "cunoasterea", și conștiința, deci "cugetul" libere, neapăsate de nici un fel de opreliști vizibile și invizibile.

Apar în Occident cărți, publicații, broșuri românești, fără niciun sprijin din partea vreunor instituții, comunități sau chiar asociații. Tot tipăritul românesc în lumea liberă este expresia unor jertfe, aduse pentrucă oamenii să spună ce au pe inimă, toți fiind mărturisitori ai libertății cuvântului și unii chiar inspirați purtători ai cuvântului libertății.

Intre timp, deci cam în ultimii zece din peste treizeci de ani, cea mai mare parte a celor însetați de libertate, deci de cuvânt, sunt noui veniți în lumea liberă, o nouă generație a diasporei românești, dintre care foarte mulți au luat hotărârea de a cultiva "cuvântul românesc" ori unde s'ar afla. Tocmai de aceea eforturile răspândirii cuvântului românesc, prin cărți, reviste, broșuri, trebue întâmpinat cu generozitate, cu dragoste și nădejde, generozitatea fiind cel mai frumos rezultat al credinței.

La întrebarea "unde ne sunt cititorii" răspundem că azi sunt în lumea liberă, iar mâine cititorii amarului de cât s'a scris în afara țării vor fi și într'o țară românească în care din nou va fi la ea acasă "libertatea cuvântului".

"Cultura", spunea de curând un foarte dăruit susținător al ei, "este o transcendere a morții". Cu alte cuvinte: ce este scris, rămâne. Iar cât de necesar este în prezent scrisul românesc liber, spunea tot de curând o nobilă slujitoare a lui: "E o datorie de a salva limba română și spiritualitatea românească". Mulți sunt conștienți de această datorie. Cărți sunt, și de aceea în loc de "scrieți băeți scrieți", cum zicea acum un secol și jumătate Ion Heliade Rădulescu, noi spunem: "citiți Români liberi, citiți!"

editorial

DECLARAŢIILE LUI ALEX. HAIG

Precizările făcute de Alexandru Haig, la 31 Martie, în legătură cu drepturile omului, sunt bine venite, căci arată direcţiile spre care se îndreaptă noua politică externă a Statelor Unite.

Drepturile omului, în sine, nu pot avea decât o valoare relativă. Noul Secretar de Stat al Americii încadrează drepturile omului în structura globală a politicii externe. Ele sunt o parte din ansamblul diplomaţiei americane și vizează atât pe prieteni cât și pe adversari, fără nici o discriminare.

Dar, în politica sa externă, cea nouă, inaugurată de presedintele Regan, America își stabilește priorităţi și de oricâte ori este confruntată cu violarea drepturilor omului, își stabilește atitudinea pe măsura gravităţii, a pericolului care decurge din aceasta.

In acest scop, Haig face o distincţie importantă, între ţările care au regimuri totalitare sau regimuri de autoritate. Cele totalitare reprezintă o permanentă ameninţare a lumii libere, căci urmăresc dominarea lumii întregi; ele nu se limitează la sfera interioară a ţării în care s'au instalat. (Astăzi, în lume, numai ţările comuniste au regimuri totalitare). Regimurile autoritare au apărut ca o armă defensivă împotriva regimurilor comuniste -totalitare- opresiunea este generală, împotriva oricărei tendinţe, grupări sau curent de opinie. Puterea este centralizată de un singur partid, de un singur comitet central, care nu îngădue nici un fel de schimbare sau revizuire a politicii generale. Mai mult, ţările totalitare desfășoară acţiuni pe plan extern, internaţional, urmărind realizarea unei dominaţii comuniste universale.

Tările unde s'au instalat regimuri politice autoritare, au fost constrânse să instaureze o formă de autoritate, pentru a face faţă atacurilor totalitare, comuniste, care le ameninţau sau le ameninţă independenţa, suveranitatea și chiar unitatea naţională. Aceste ţări se apără în faţa unui proces de destrămare și destabilizare pe care-l inoculează, în forme variate, formaţiunile pregătite și inspirate de totalitarismul comunist.

Regimurile autoritare din Chile, Argentina și Coreea de Sud nu desfășoară acţiuni pe plan internaţional pentru destabilizarea ordinei politice, legale, cum fac Vietnamul, Cuba, Rusia Sovietică, România comunistă, etc. Ele apără ordinea internă, în faţa atacului formaţiunilor de stânga, care urmăresc dezordinea și apoi instaurarea puterii pro sovietice, cu toate consecinţele respective.

Stim că viaţa politică internaţională este complexă și problemele nu se pot prezenta sub o formă simplă, dar nici nu se poate face politică externă - mai ales de America- cu ambiguităţi, confuzii și cu neglijarea esenţialului. Astăzi, esenţialul, în lumea politicii internaţionale, îl reprezintă tendinţa sovietică de a domina lumea cu ideologia marxistă și cu formele de guvernământ pe care vrea să le impună Moscova, pretutindeni în lume, cu forţa, sub camuflajul luptelor de eliberare.

Declaraţiile lui Alexandru Haig, arată că Statele Unite și-au stabilit o nouă linie de orientare, clară, cu priorităţi și fără confuzii. Adică a fost instaurată ordinea în problemele de politică externă. Ordinea înlătură confuziile și ajută ca problemele să fie înţelese după importanţa lor, deci măsurile oficiale vor fi luate în raport direct cu importanţa și valoarea situaţiilor, nu ad hoc și nu după legile pragmatismului. Ci, după viziunea politică și ideologică, care conferă Statelor Unite drepturi, datorii, putere și curaj de a face ceeace trebuește făcut în actualele condiţii istorice.

George BĂLAȘU

DELFINII ROȘII

Nicolae STOIA

"Quosque tandem Catilinam patientia nostra abutere" s'a întrebat al nostru străbun Cicero, și cu aceeași mânie și gest: destul!, azi fiecare dintre noi se revoltă când cei doi conducători ai lumii devin ca deodată victimele unor atentatori etichetaţi ca dezechilibraţi mintal . Atât Președintele Reagan cât și Papa Ioan-Pavel II sunt desigur contestaţi formal ca fiind șefii supremi - realitatea este însă aceasta. Statele Unite continuă să fie ţara directoare iar urmașul istoric liniar al Sfântului Petru, nu la suprafaţă ci adânc și la vreme de cumpănă, nu doar că simbolizează dar chiar șipăstorește creștinătatea ca un tot unitar, ba chiar atingând cu aripile spiritualităţii iudaismul și oricare mișcare spiritual-religioasă.'

Faptul că la un asemenea interval temporal, ambii au fost împușcaţi, precum și o seamă de paralelisme legate de aceasta, duce la ipoteza că la baza ambelor evenimente a existat un plan, chibzuit și de mare subtilitate. Așa fiind, se naște vechea întrebare: Qui prodest? Cui îi folosește? - ceea ce duce în mod firesc la făptașul ascuns după roșiile draperii ale Kremlinului. Bătrânii de acolo au avut parte de mărețe și îndelungate zile bune trăgând cacialmale unor președinţi americani naivi, papi slabi de prea multă diplomaţie ori conducători din lumea liberă manevrabili. Apariţia a doi care, departe de a se lăsa dusi de nas, au acest organ atât de fin încât detectează instantaneu orice truc, evaluând exact dedesubturile ca si părţile slabe, explozive dinlăuntrul imperiului postţarist, e ceva de nesuportat. Ori, cum poţi remedia o atare neașteptată și incomodă situaţie decât eliminându-i cauza? Si asta cât mai repede căci răzvrătirea poloneză periclitează întregul sistem iar cei doi sunt principala piedică. Deci trebue înlăturată.

Din optica lor, mai marii dela Kremlin se simt mereu ameninţaţi și unele detalii îi provoacă la extrem, împingându-i la replici brutale. De pildă experimentul condus de U.S. Navy vizând utilizarea tactică a delfinilor. Deși imitatori dedicaţi Rușii n'au trecere la delfini căci prea i-au vânat. Varianta sovietică a delfinilor e complet diferită. Delfinii-bombă sovietici, altfel spus roșii, sunt de fapt . . . . oameni. Oameni cu minţi nenorocite, pierdute, robiţi drogurilor, folosibili și dispozabili. Spre o bună mascare a crimei acestia nu trebue să fie Ruși. Instruirea, mai exact dresarea lor, deși abil cotită este însă a lor. Sovieticii, preluând ceeace începuse Mengele la Auschwitz, au dezvoltat o ramură a psihologiei abnormale într'o direcţie aplicativă. Factorul conducător a sesizat valoarea practică a acestor cercetări și a trecut la propriile experimentări.

Curios este însă că media, în pofida goanei obișnuite după senzaţional se pare că nu va sufla o vorbuliţă cu privire la această afacere. Tot astfel nici purtătorii de cuvânt ai C.I.A., ori alte agenţii, deoarece ei sunt versaţi și știu bine că nu e chip s'o scoţi la cap cu Ivan prin argumente, cu dovezi, etc. El știe doar de bâtă.

Cititorii noștri vor avea prilejul să observe și alte viitoare întâmplări și să completeze dominoul.'

■

CĂTRE REDACŢIE

Stimate și iubite domnule Director Bălașu,

Ca bun român ce sunt, nu pot lăsa fără de răspuns acea scrisoare a lui C.Z. din numărul din Mai 1981- alăturat fiind un răspuns, nu știu dacă cel mai fericit, ce-l datorez încercării de a fi aliniat la un anume concept de păreri politice.

Stimate domnule C. Z.,

In faţa umanităţii, a întregului glob, stau la ora actuală două dileme, pe care le are de întâmpinat sub semn de mare urgenţă și naţiunea română, pentru a asigura supravieţuirea și continuitatea poporului nostru. Prima este criza de energie, ale cărei perspective limpezi pentru viitor indică foame, frig, mizerie. A doua, pendinte de prima, pune sub semn de întrebare nu DACA ci CAND, se va folosi stocul de arme deloc ortodoxe, acumulat pe teritoriul Europei, punct geografic de întâlnire a două modele ideologice antagoniste. Sunt fenomene naturale de selecţie ce-și au originea în înţelepciunea mamei-natura. . . Tăvălugul ce vine nu va ierta pe nimeni, graniţele sunt numai convenţionale, iar adevărata problemă ce se pune este de viitoare supravieţuire. Nu sunt un defetist, analizez doar cu ochii larg deschiși ceea ce mă înconjoară. In acest context se cere seriozitate și chibzuinţă matură. . .Avem sarcina de a crea o supapă de siguranţă pentru cei din ţară ce vor veni după noi, drept care, în cazul în care "baletul" de "cult al personalităţii" care-l înfierăm ca existent în ţară, își arată colţii și aici, scindând și nu unind o comunitate românească, să-l stârpim fără milă. Concurenţele politice nu-și mai au rostul acum, în ceasul al 12-lea când problema ce o avem în faţă are o rezonanţă cu mult mai gravă, decât cea dela început, mai ales că din memoria celor din ţară s'au șters performanţele politice ale "partidelor istorice" ce practic vieţuiesc reprezentate de numai câţiva vârstnici sau foarte vârstnici aici în exil. Apropierea de realitate este imperios necesară, cei care vor milita pentru concret, palpabil, soluţii viitoare reale în funcţie de datele prezente ale problemei, își vor găsi adepţi, partizani, cotizanţi. Constat că sesizezi caracterul utopic și specific lui Cervantes, de creare de guverne, ministere, portofolii și partide acolo unde nu există materia primă necesară, existentă doar în ţară: omul.

Sunt absolut de acord cu necesitatea creerii "Consiliului Naţional Român" dar de această dată e cazul ca acesta sa fie fără culoare politică, servind INTERESELE Românilor sub formă de catalizator naţional, si nu ca forum de înfruntări politice ce pot dezmembra o comunitate (oricum, pe toţi îi unește un front comun de luptă anticomunistă). Regele este o instituţie delicată, are rădăcini în istorie și tradiţii si are misiunea să rămână apolitic, servind în calitate de Suveran, interesele naţiunii, ca arbitru Suprem. Nu trebue uitat că are în continuare Sfânta Investitură, si că putem vedea oricând renăscând un Mihai - Viteazul din cel care regretă o greșeală a unor momente datorate tinereţii și poate a unor sfătuitori naivi.

Rămâne în continuare Suveranul celei de a doua Românii, libere și cu tradiţii eroice de luptă, și chiar dacă este în exil, cuvintele lui pot electriza cele Două Românii.

M'ar interesa părerile dvs. în legătură cu organizarea ECONOMICA a "exilului" sau a celei de-a doua Românii existente, deoarece crearea bunăstării materiale în rândul comunităţii române din exil, ar avea efecte surprinzător de pozitive pe linia și în scopul ce-l dorim și-l avem ca obiectiv. Uită te rog, numele unor milionari români ce se acoperă de rușine refuzând o participare concretă și directă la lupta ce o ducem noi, cei săraci, și cu mijloace materiale limitate, împotriva unui dușman atât de împovărător și categoric cum este noua formă de stat sclavagist modern. Cred în necesitatea dinamismului și acţiunea noii generaţii, mai puţin complexată și inhibată de vechi păcate, care să dezmorţească creativitatea și combativitatea, ieșind din graniţele convenţionalismului creat în ultimele 3-4 decenii în sânul exilului. . .

POPA Mircea - Gheorghe

P.S. De vrei să-mi scrii, trimite pe numele meu la "Post - Restant" 8000 München 32 Bundesrepublik Deutschland sau de-ţi este mai la îndemână, telefonează seara, Tel: (089) 656975 -

Același

* EDMONTON, CANADA - Citesc acest ziar încă de când eram în Italia în CAMPO. Aici îl citesc de când am venit, fapt pentru care vă mulţumesc din suflet. Cunoscând situaţia din Exil, doresc să pun această întrebare: Unde este unirea noastră necesară eliberării neamului?. De aceea fac un apel la toţi cei ce trăim fără părinţi, fraţi, surori, copii, soţii, rude, etc., să înfiinţăm un COMITET DE ELIBERAREA NEAMULUI și fiecare să contribuie cu cât poate lunar la acest comitet. Iată eu trimit la adresa ziarului suma de $ 25.00, și nu am nici un an de când sunt în Canada și nu sunt nici bogat. Principalul este să avem suflete bogate. Se cunoaste foarte bine cinstea și reputaţia ziarului Cuvântul Românesc, care are acum menirea să adune pe fraţii români din exil. Practic deci, rog pe fiecare să contribuie cu câte o sumă oarecare la Cuvântul Românesc, care merge exact pe linia Comitetului de eliberare a neamului...Concluzia mea este: să contribuim cu o sumă cât de mică pe adresa ziarului, care va avea misiunea să dirijeze lupta de Eliberare a Neamului. Doresc din inimă să înţeleagă toţii fraţi din exil, că apariţia ziarului Cuvântul Românesc, nu s'a făcut la început fără sacrificii. Acum ne este ușor să dăm suma de $15.00 pentru un abonament, dar și-a pus întrebarea cineva, cum a fost posibil să apară acest ziar, care nu este subvenţionat de nici un guvern, de nici o organizaţie, ci numai de românii cu suflete bogate.

Ion DUMITRU

Second Class Mail Registration Number 4133

CĂTRE CITITORI

SPRE CUNOȘTINŢĂ: Ţinem să facem cunoscut că -REDACŢIA ACESTUI ZIAR- Nu împărtășește totdeauna ideile și punctele de vedere ale colaboratorilor din articolele semnate.

Insemnări pe margine de drum:

DESPRE LUPTĂTORI

Nicolae PETRA

Mai există încă câțiva luptători, acei oameni care au trăit totdeauna afară din ei, fără de preocupare de ce le va aduce ziua de mâine, ducând cu ei numai zâmbetul care vede clar biruința de mâine. Sunt totdeauna săraci, pentrucă nu au avut nici vremea și nici chemarea ca să facă, să strângă avuții și când banii s'au prins de ei fără de voia lor, i-au risipit când au putut să-i dea la cei fără de ajutor dar mai ales i-au aruncat, fără de nici un folos, păsărilor cerului.

Sunt prea puțini: dacă umbli prin multe țări și locuri, poate poți întâlni vreunul; îl vezi trecând pe cealaltă parte a străzii, nu pentrucă te ocolește, dar pentrucă umblă cu ochii prinși de nouri, ținând în mână o geantă veche, plină de hârtii în care și-a strâns visurile ori izvoarele pentru ele. Dacă îi faci semn sau îi strigi numele, se oprește, ca o locomotivă cu frânele puse pe neașteptate și se uită, mirat în jur, ca trezit dintr'o lume de vis într'una reală.

Si zâmbetul serafic ce-l ține mereu pe chip, se lărgește, se luminează ca un soare ce se ridică dimineața din oceanul în care s'a spălat pe fața și e plin de toată speranța, de încrederea că azi, va fi o zi mai bună, mai frumoasă.

Dar poate e o greșală să-l chemi să vină spre tine, așa cum merge el, cu pasul simplu, hotărît, cu ochii privind drept înainte, cu mâinile deschise ca să te cuprindă într'o îmbrățișare, ca pe un copil prea iubit pe care nu l-a mai văzut de-atâta vreme si dorul abia îl poate ține în inimă.

Dar nu îmbrățișarea e cea care doare, oricât ar fi de puternică, de strânsă, cum e totdeauna, așa cum e și mâna care caută loc în a ta. Ceeace trebue să cauți să nu te turbure, sunt vorbele lui și nu atât lucruri pe care ți le va spune, căci nu e om de sfaturi și de însemnări savante pe care să ți le spună. Din gura lui, puțin știrbă, nasc numai întrebări, la care, când le spune, i se aprind ochii, căci așteaptă, sigur, că îi vei da răspunsul adevărat. "Când ne vom întoarce acasă?", "Când vor pieri balaurii de sulița St. Gheorghe?, "Si St. Arhanghel cât va mai aștepta ca să rupă poarta cu sabia lui de foc" . . și nu înțelege de ce eziți să-i dai răspuns. Tu ai umblat prin toate colțurile pământului, ai întâlnit și cunoscut atâta lume și cine, de bună seamă, trebue să cunoască răspunsul și să poată să arate calea ce trebue să vină.

Cum ai putea să-i spui că nu știi, cum ai putea să cauți să nu-l turburi și totuși să-i spui adevărul: că nu vezi nici o cale, că nu mai sunt ca el alți luptători, că toți s'au luzurit pe undeva, că singurul gând cel au toți cei în care el își pune nădejdea e să trăiască bine și să nu lase, dacă se poate, pe ceilați semeni ai lui să poată să facă cât de puțin început de treabă.

Cu limpezimea de serafim a feții lui, cu toată frumusețea ce naște din inima lui, cum ai putea să aduci nori peste el și tu însuși să nu poți ține în tine bucuria de a vedea ceva aproape de necrezut de minunat.

Dar te scapă el, căci lipsa ta de răspuns nu o ia ca un semn de luptă pierdută căci continuă cu întrebările, apoi scoate dintre sutele de foi tipărite, din geanta cu gărui în ea, câteva foi cu circulări făcute de alții, pe care pe partea netipărită, a scris câteva versuri:

Mi-e dor de Nistru, Rarău,
Herța
De Basarabia icoană
de Bucovina legendară
Mi-e dor de brazii, fagi,
stejarii
Indurând cu Neamul
viața amară.

Stii că pentru el un vers scris strâmb pe foi mototolite de hârtie, e ca hrana, ca mana din puste ce-l ține viu.

Si pentru un moment te simți mai liniștit, că s'au oprit întrebările și poți să stai de vorbă cu el liniștit despre oameni, amintiri, așteptări și să te așezi la o masă într'o crâșmă, să mănânci un mizilic la un pahar de vin,

Dar așteptarea e înșelată căci vezi cum se așează încet pe fața lui umbrele unei întrebări care nu duce în ea nici o speranță de a găsi bucurie în răspuns, căci prea lungă și zadarnică e așteptarea pentru ceva mult mai ușor decât de a învinge dușmanul din afară.

Fața lui se ridică nevinovată către tine și întrebarea vine, ca o mustrare și nu de îndoială, cum ar trebui: "și toți aceștia de care vorbești cu vorbe atât de frumoase și care fac cinste neamului, cunoscuți fiind în toate colțurile lumii, de ce nu se scoboară aici în stradă, să prindă pe trecători de nasturii hainei și să le zică. . oare când se va face dreptate unui neam prigonit, de ce nu se pot ridica cei nevinovați și cei buni să strige către cer să vină de acolo ajutorul pe care oamenii lumii ăsteia nu vor să-l dea celor nedreptățiți?"

O întrebare ce s'a uscat de mult în mine, după atâți ani, după atâta vreme când zadarnic am așteptat același răspuns ca și el, dar pe când în inima lui mai e loc pentru speranță, eu am pierdut-o de mult. Dacă îl întâlnești pe luptător pe stradă, cu zâmbetul lui ce nu se poate șterge de nici o împotrivire ori durere, cu pasul sigur ducând cu el vorba bună către cei ce nu mai cred în nimic, împărțind hârtii tipărite strâmb la toate neamurile cerând să priceapă că nu e cu putință atâta nedreptate în lume și scriind versuri pe care criticii literari le consideră încercări nereușite de copii, dar care au în ele mai mult suflet și mai multă putere să dărâme împărății putrede, decât toate cărțile premiate cu bani făcuți din vânzare de foc ucigaș.

Si dacă stai cu el la masă, și apoi când puțin rușinat te ridici să pleci, nu lăsa îndemnul mânii tale să caute un ban în buzunar pentru a-l da ca unui cerșetor, căci trăește, ca sihaștrii, ca pasările cerului, din mila și binecuvântarea lui Dumnezeu.

Nicolae PETRA

IDEI ȘI ACȚIUNI VITALE

Urmare din pag. 1

măcar, să-și depășească frica și egoismul. Iar de aici înainte există multe feluri de a sabota politica guvernului, politica de distrugere a poporului prin măsurile de anulare a oricărei voințe si a oricărei expansiuni creatoare, a oricărei bucurii de a trăi. Trebue în chip imperios generat ceva care să ducă la urnirea din loc a ceasului gândirii și libertăților spirituale, ceas care a stat ca urmare a măsurilor inchizitoriale comuniste. Gândirea românească si linia sănătoasă a istoriei nu mai pot sta pe loc, ele trebue să-și reia firul până nu-i prea târziu.

Există intelectuali în acest exil, cu înclinări politice, care cred că e posibil un fel de aranjament tacit cu regimul actual, pentruca el să fie influențat de cei cu idei politice din exil, și astfel să fim cu toții. . . "patrioți" într'o țară îmbunătățită prin îmbunătățirea partidului. Fața de așa ceva oricine trebue să înțeleagă că miracolul din Polonia, unde partidul comunist a trădat în realitate comunismul, nu se va putea petrece în România. Acolo fiara comunistă e pusă să moară cu dinții în beregata victimii, dar nu-i dă drumul.

Polonezii au adus ceva nou și anume au adus "ideea solidarității", pe care românii din țară si exil e cazul s'o ia și ei în serios. E vorba de solidaritatea celor ce muncesc împotriva celor ce-i tratează ca niste sclavi; împotriva conceptului aplicat, că sclavii trebue să știe tot timpul că trăesc din mila partidului, că tot ce li-se dă este un fel de pomană pe care nici n'ar merita-o, dar partidul este milostiv și le dă cât să nu moară.

Problema stringentă e deci, o renaștere a demnității umane și trecerea la o acțiune de solidaritate a oamenilor între ei, începând dela cei mici, dela cei ce muncesc, si care ar trebui să-i convertească încetul cu încetul pe micii lor șefi. In solidaritate rezidă o forță formidabilă. Ea de multe ori s'a arătat chiar în închisori, mai puternică decât opresiunea. Prin solidaritate se poate ajunge rapid la o boicotare a neomeniei prin comportamentul de omenie și în același timp la un început de dispariție a fricii, pentrucă tot sistemul comunist se bazează de fapt pe frică.

E în afară de orice discuție că sabotajul material există. Se lucrează în răspăr, se strică materiale, se boicotează recoltele, dar mult mai important ar fi un sabotaj moral, adică o neexecutare a ordinelor absurde și neomenești. O permanentă ținere în șah a rețelei partinice.

In limbajul lor pervers, comuniștii vorbesc și ei de omenie, de omul "comunist de omenie", ca să împace și capra și varza, și comunismul și tradiția omeniei românești. A venit timpul însă ca să se întoarcă vorba: "vreți comunism de omenie? Foarte bine, aplicăm tot mai mult omenia și tot mai puțin comunismul."

Românii trebuesc ajutați să înceapă de undeva și credem că acest imbold al solidarității celor ce muncesc, împreună cu o mișcare de idei pentru prezent și viitor, promite cel mai mult pentru aducerea comunismului la pasul definitiv.

Eugen BÂRSAN

RSR: O NAȚIUNE FAVORIZATĂ ȘI O ȚARĂ TERORIZATĂ

La Washington, mironosița de luna Iulie va cere prelungirea Statutului de Națiune Favorizată.

Organizațiile laice, bisericești și toți cetățenii americani de origină română trebue să se opună.

Regimul actual nu merită niciun suport economic.

Cu cât ești mai îngăduitor cu un tiran, cu atât tiranul este mai puțin îngăduitor cu supușii lui.

Ceaușescu, sub masca de vițel rătăcit (maverick) se bucură de ani de zile de favoarea Statelor Unite și tot de ani de zile ne sugrumă neamul.

El se gudură numai când îi crapă măseaua.

După ce ne-am ajutat frații (cutremur, secetă, inundații, etc.) care ne-a fost răsplata?

Reîntroducerea taxelor vamale la pachete (de multe ori de zece ori mai mare decât valoarea conținutului); interzicerea de a dormi la rude îndepărtate sau prieteni; zece dolari pe zi, nu ne putem întregi familiile și nu au voie să ne viziteze cei dragi.

Suntem și cu banii luați și înșelați.

In plus, agenții infiltrați printre noi sub diferite măști culturale, patriarhale, etc., ajutați de cei care se plimbă pe gratis prin țară și alți făcători de voie bună, au inventat, sub umbrela "dezinformării", un patriotism de duminică.

Zicem 'Poftă bună", cântăm "Pe-al nostru steag" și ne astâmpărăm setea dorului de țară ciocnind pahare de Cotnar și Murfatlar.

E frumos, e impresionant și-ți umezesc ochii, dar cu dolarii de pe sticlele de vin, kilogramele de brânză și plăcile de patefon, sunt întreținute bandele revoluționare a căror menire e să distrugă lumea liberă.

Aceeași umbrelă a dezinformării îi acoperă și pe cei care vizitează RSR, o "patrie" artificială care nu are nimic în comun cu istoria, cultura, scrisul și tradiția României de altă dată.

Excursioniștii sunt duși de nas pe cărările tocite ale mânăstirilor-muzee. Aci, "măicuțele" alese pe sprinceană, cu piciorușe vesele și preoți cu urechile ciulite oferă copioase spectacole "à la Aida".

Se bate toaca, se citesc rugăciuni, vedem călugări figuranți cu fețe roșcovane îngenunchiați în fața altarului, apar preoții în odăjdii și cu Sfintele Daruri, dar aceste înscenări de operetă nu-s pentru slava lui Dumnezeu, ci pentru a demonstra publicului: "Cum erau în trecut superstițiile religioase" ale poporului.

Explicație clară, precisă, oferită de ghidul oficial al guvernului.

Iar cu dolarii colectați dela teatrele mănăstirești de sub regia Sovrompatriarhia, se plătesc milițienii închisorilor unde zac cei care cred în Dumnezeu.

S.O.S-ul ca să-l sprijinim pe Niculae să-și reînnoiască Statutul de Națiune Favorizată pentru că el este noul Tito al Balcanilor, nu mai prinde.

Sperietoare că dacă nu-ți place de fusta Lenuței și-ți faci semnul crucii se înfurie Moscova și pierdem Transilvania, iarăși nu mai prinde.

Evenimentele din Polonia; situația economică mai bună a cetățenilor din celelalte țări satelite, Ungaria, Cehoslovacia; ne dovedesc că mizeria și teroarea din România se datoresc celui ce va rămâne înscris în istorie:

NICULAE, Inimă de Câine.

(1967- . . .?)

Stroe MOLDOVANU

ÎN GRANIȚELE ȚĂRII...

Urmare din pag. 1

că, ci moarte spirituală și morală. In cel mai fericit caz, în fiecare român trăesc 2 români, unul vechi, cu virtuțile tradiționale românești ale omeniei, curățeniei sufletești, dragostei de țară, respect și dragoste față de Dumnezeu și tradiții, care nu se manifestă fațiș, și altul nou, creat și încurajat de regimul comunist, cu însușirile și defectele cunoscute de toți, care este departe de a fi ceeace au preamărit rapsozii și scriitorii vechilor generații.

Nu este vina bietului român de a vedea murind în el, și în propria lui țară, vechile sale tradiții morale și spirituale, cum nici vina lui nu este de a se prezenta azi ca un produs al diabolicelor laboratoare comuniste care urmăresc ștergerea din mintea și sufletul românesc a tot ceeace este bun și vechi.

Să ne gândim cu îngrijorare la remodelarea sufletului românesc, după urgia comunistă ce s'a abătut asupra lui, la aducerea poporului pe linia tradițională a omeniei și cumsecădeniei românești și la reînvierea acestui popor, care moare încet, în granițele firești ale propriei sale țări.

Să redăm Neamului românesc strălucirea lui din timpul Voevozilor și marilor Domnitori. Aceasta este datoria noastră.

Eugen POPESCU

ERRATUM

In articolul D-lui Nicolae Penescu -Speram- publicat în numărul din Mai 1981 s'a strecurat o greșală care schimbă sensul frazei. Pagina 1, coloana 4, rândul 12, s'a scris "în" în loc de "nu".

IARĂŞI EUROPA

Horia STAMATU

Când în 1948, o sumă de tineri intelectuali Români ne-am reîntâlnit, sau ne-am cunoscut, şi ne-am adunat să punem temeliile unei prime instituţii româneşti de cultură în Occident, "Centrul Românesc de Cercetări" din Paris, trei curente importante de idei începeau să se accentueze: curentul ideii ecumenice, al ideii federaliste şi al ideii naţionale fără "naţionalism" şi "totalitarism". După cataclismul celui de-al doilea război mondial, se simţea nevoia depăşirii confesionalismului, a egoismului de stat şi al naţionalismului care să ţină loc de religie, de Weltanschaung şi de orizont comun al lumii ameninţate de ideologia care luase în stăpânire răsăritul european, după cel eurasiatic.

Pentru noi Românii care purcedeam la formarea unui "Centru Românesc" de studii şi cercetări ştiinţifice, în Parisul din 1948 orizontul era altul ca în Bucureştii anului 1938, când chiar ajunsă la culmea crizei ce i-a provocat sfârşitul, România Mare, cel puţin pe hartă, mai exista. Comune cu 1938 noi Românii aveam în 1948 temeiurile adânci ale ideii, şi anume cele trei cercuri concentrice ale existenţei neamului nostru: cercul subiectiv de orientare, românitatea, pe care îl cuprinde al doilea cerc, al europeităţii din care facem parte constitutiv, acesta cuprins şi el la rândul lui de cercul creştinătăţii, care era al afirmării noastre în universal şi în acelaşi timp chiar origina neamului nostru.

Din 1948 până în 1981, s'au petrecut lucruri care ne confirmau începuturile în idee. Mişcarea ecumenismului a dus la noi raporturi de frăţie creştină, de neprevăzut în 1938 chiar de optimişti, ideea federalistă a făcut şi ea un mare pas înainte prin "Europa Pieţii Comune", iar ideea naţională a popoarelor europene a evoluat şi ea simţitor, fobiile şovine fiind înlocuite prin intensificarea cunoaşterii reciproce, naţionalismul agresiv a dispărut fără să dispară geniul popoarelor. Astfel în Europa liberă s'au petrecut mari schimbări care se anunţau din 1948, pe când în cealaltă parte a Europei nu s'a făcut niciun pas înainte în vederea unei racordări la consensul lumii de care şi azi este despărţită prin aceeaşi "Cortina de Fier", cu mici "deschideri momentane de uşe" pe bani capitalişti grei. In schimb în acest timp, Europa de Răsărit, a avut două războae locale, în Ungaria şi Cehoslovacia, în 1956 şi 1968.

Dar acest lucru nu înseamnă că trebue să renunţăm la creştinătate, europeitate şi românitate, pentru a fi "patrioţi" cu naţional-comunismul care în 33 de ani a exclus creştinătatea şi europeitatea, pentru a face din românitate patriotism "socialist". La drept vorbind orientarea noastră este singura azi, pentrucă lâncezeala ideilor la care s'a ajuns în România a ameţit oamenii în aşa fel încât nu mai au nicio orientare, ca să nu mai vorbim de vreo urmă de proect pentru viitor, deşi toată lumea este chinuită şi jignită în umanitatea ei prin mitul vorace, şi distrugătorul oricărui prezent, al unui "viitor comunist" de care nimeni nu poate să ştie cam ce ar fi.

Ceea ce ne îngrijorează în plus este şi lipsa de proect pentru viitor a actualei Europe libere, care după ce-a folosit bine sub atâtea aspecte acest lung timp de pace, binecuvântat între altele şi cu fostul "plan Marschall", a ajuns să nu mai vrea nimic, ba în unele feluri să-şi nege chiar propriile baze. Cum este, în primul rând, creştinismul, fără de care nici n'ar fi existat Europa, şi fără de care în viitor, într'o "post istorie" s'ar confirma total profeţia de acum 140 de ani, când s'a arătat Maica Domnului în localitatea La Salette, din Franţa: "Oamenii se vor izbi cu capetele de ziduri". Ceea ce de altfel a început cu cel de-al doilea război mondial, şi cu toate că după război a fost un început de regăsire, în acest după-după război se vrea cu orice preţ luarea de-a capul a izbirii orbeşti cu capul de ziduri.

Componentele Europei sunt mai multe, dar chiagul care a făcut-o să fie o unitate istorică, a fost creştinismul. Când Europa era Romană, deci mai restrânsă, ideea creştină a cam speriat, cum se vede în ce spunea Tacit: creştinismul este "respingerea societăţii genului uman" (Tacit, ANALE, XV,44,6). Creştinismul a venit din Răsăritul Imperiului Roman în Europa ca un fel de epidemie, din care intelectualii timpului, ca Pliniu cel Tânăr de pildă, nu înţelegeau nimic: "Pentru a descoperi adevărul, am crezut că era nevoe de a supune la chinuri două femei sclave, de care se spunea că erau iniţiate în acest cult, dar nu am găsit la ele decât o superstiţie caraghioasă şi trasă de păr" (Scrisoare către Impăratul Traian, SCRISORI, cartea X, scr. 97). Totuşi în ciuda "caraghiozlâcului" Pliniu recunoaşte: "chestiunea mi s'a părut demnă de cugetat", deoarece "acest rău care se ia dela unul la altul, n'a umplut doar oraşele, el a intrat şi la ţară, în sate" (idem).

A existat deci o contaminare creştină care s'a definitivat, devenind endemică numai în Europa. Aşa Europa s'a definit prin creştinism, definire pe care nu a izbutit s'o şteargă nici Revoluţia Franceză, din simplul motiv că Europa nu poate fi exhaustiv definită prin nimic altceva, cum ar fi o rasă, o ideologie sau o practică. Oameni albi sunt şi în alte părţi, democraţi de asemenea şi naţiuni diferite la fel.

De aceea ne-a mirat cum un început de bun simţ, cu unii foarte tineri gânditori, ca Alain de Benoist despre care am mai vorbit, este anulat prin opoziţia la creştinism, deci în loc de o contribuţie la consolidarea ideii europene, aşa numita "noua dreaptă" aduce noi energii în vederea dizolvării ei. Oricum autorul unei recente cărţi foarte substanţiale, "Ce cred eu?" (Paris, 1981), la întrebarea pusă în capul unei cărţi de Alain de Benoist, "Cum se poate să fi păgân?", răspunde într'un articol "Dar cum dracul să mai fi păgân?" ("Le Figaro Magazine, 11. IV., 1981). Intr'adevăr, cum să mai fi ce ai fost înainte de a fi ceea ce eşti? Cum să mai fi copil când ai barba până la brâu? Europa nu mai poate fi ce-a fost înainte de-a fi fost ce este decât ne-mai-fiind nicio Europă. Europa de azi îşi are temelia binecuvântată în Evul Mediu, şi este alcătuită dintr'o mulţime de componente care prin creştinism au ajuns să dea ceva nou, Europa. Preotul Bruckberger, autorul articolului citat mai înainte, dă exemplul unor foarte europeni Francezi, care-au făcut multă profesie de Europeni dar deloc de creştini, însă la urmă s'au recunoscut creştini.

Dacă din toate elementele constitutive ale Europei, alegem unul singur şi reducem la el Europa, cum ar fi "romanitate", "grecitate", "celtitate", etc., anulăm realitatea întregului. Cum se face azi în România, unde se arată că Românii nu sunt decât nişte Daci, păgâni "treziţi" la materialism de revoluţie, aşa că istoria Românilor s'ar reduce la foarte puţin, la trei cuvinte: Burebista, Marx, Partidul, în "sinteză" deci "patria socialistă".

Cam la fel sunt şi Europenii care vor să nu fie, de plidă, decât galo-romani, chiar dacă nu neapărat din naştere marxistă. Dar se uită că Europa naţiunilor, la care ţine mai ales atâta de mult dreapta franceză, nu ar fi existat fără creştinism şi naţiunile nici nu se năşteau nici nu se desvoltau să facă vreo Europă fără creştinism, şi ar fi rămas cu diverse triburi celtice, galice, germanice, iliro-trace, etc., după ce năvălirile din Asia ar fi disolvat tot ce fusese organizaţie şi cultură romano-greacă. Tot ce-a fost greco-roman a renăscut prin creştinism şi tot ce-a fost valoros la păgânii barbari s'a canalizat creator prin creştinism.

De aceea nicio gândire românească nu are vreo actualitate universală, dacă exclude vreuna din componentele constitutive, creştinătate, europeitate, românitate, fără de care nu ar fi fost posibilă nici cuprinzătoarea deschidere a unui gânditor ca Mircea Eliade, nici intrarea unor autori români din Europa liberă în circuitul mondial. Iar azi, în Polonia unde se întâmplă ce vedem, nici naţionalismul nici occidentalismul politic reduse la ele însile, nu ar fi avut dinamica creştinismului pentru recuperarea şi restaurarea demnităţii umane. De aceea şi azi, ca şi altă dată în trecutul recent, o gândire tradiţională românească nu este identificabilă cu o "dreaptă" sau alta, după cum nici cu "patriotismul socialist" nu se poate confunda. Numai prin creştinism nu suntem robii exclusivi ai unui "anti-ceva", ci forţele noastre sunt generos angajate numai "pentru ceva".

GENOCID MENTAL

Ion ION

Pescuitorii în apă turbure, organizați în sistemul imensei rețele comuniste care minează lumea liberă pentru aruncarea ei în aer, vor cu orice preț să atribue României fapte de genocid, care până la comuniști nu au existat în România. Nimeni în România, adică nicio formație politică ne-comunistă, nu a pus în discuție niciodată ceva ce ar putea indica vreo intenție de genocid. Acesta însă a fost plănuit de comuniști, pentrucă l-au executat cu tenacitate și maximum de ură, după 1944. In Occidentul democratic s'au condamnat și executat după război oameni nevinovați, acuzați numai că "ar fi spus", nici măcar scris, un lucru sau altul. In schimb pentru "Memoriile" lui, Churchill a primit "Premiul Nobel" pentru literatură, deci pentru opere de fantezie. Dar întreaga fantezie a lui Churchill se descoperă abia acuma.

Ce nu a scris Churchill în memoriile lui începe să dea pe față B.B.C., Radio-Televiziunea engleză. Anul trecut B.B.C. a arătat cum aliații Anglo-Yankei au dăruit lui Stalin două milioane de Ruși, amestecați cu fugitivi din țările alipite de Soviete, și care au fost căsăpiți toți până la unul, după întoarcerea în "patrie". Cu acest genocid uită să se laude Churchill în memoriile lui, și pe drept cuvânt, pentrucă avea destule motive să tacă. Acum însă B.B.C. tot răscolind pentru documentarea unei noi serii televizate asupra istoriei contemporane, a dat peste niște documente înfiorătoare. Si anume este vorba de un plan al lui Churchill, prin care se prevedea eventuala bombardare cu bacterii de antrax a unor mari orașe germane, ca Berlinul, Hamburgul, Aachen, Frankfurt, Essen, etc. Antraxul, sau dalacul este o boală îngrozitoare, care omoară și oameni și animale în cele mai grele chinuri. Din documente reese că Churchill se arăta foarte îngrijorat de bombele sburătoare ale Germanilor, însă e normal să ne întrebăm de ce nu punea enorma industrie engleză la lucru să facă asemenea bombe al căror secret, care nu era ca acela atomic de mai târziu, îl cunoșteau foarte bine. Intr'un protocol din această serie de documente, e transcris ce spunea Churchill șefului său de Stat Major: "In cazul în care vor cădea asemenea mari rachete cu mari efecte în mai multe regiuni industriale și administrative, voi fi dispus să fac orice pentru a da o lovitură de moarte inamicului (. . .) Noi putem să înnecăm în gaze regiunea Ruhr și alte regiuni din Germania, așa fel încât cea mai mare parte din populație să aibă nevoe de tratament medical". Pe baza documentelor găsite, B.B.C. relatează că era făcut gata un plan după care la momentul ales, 2700 de avioane aliate trebuiau să arunce asupra Germaniei bombe cu bacterii de antrax, care în egală măsură "genocidea" și "zoocidea", adică ucidea și oamenii, și animalele pentru aprovizionare. Experții sunt de acord că locurile astfel bombardate și astăzi ar continua să fie infectate. Așa că nici planul după care Germania s'ar fi transformat într'o țară agricolă, nu ar mai fi putut să fie aplicat, Churchill arătându-se mult mai radical decât cei mai radicali răzbunători. Bomba cu bacterii de antrax a intrat în producție, dar sfârșitul războiului l-a surprins pe Churchill așa că bomba n'a mai avut noroc.

Să fi fost vorba de o disperare a lui Churchill, în vara lui 1944, când și boii și vacile din toată Europa știau că Germania era lichidată? Churchill avea destule informații ca să știe că în acel moment Germania nu mai era în stare să construiască destule rachete ca să amenințe serios Anglia, dar în același timp se mai știa că Germania ar mai fi putut lungi războiul luni de zile, deci destul timp pentru producția suficientă de bombe cu antrax. Totul dă de gândit, și la un examen critic mai acut suntem obligați să credem că nu era o reacție disperată, ci pur și simplu un plan de genocid, pentru scoaterea Germaniei din istorie mai radical ca în 1648 prin Pacea Westfalică, după ce Germanii fuseseră reduși, prin alianța Franței cu Suedia, la cinci milioane de oameni. Acest genocid a fost împiedicat de capitularea Germaniei venită la timpul oportun. Ceea ce nu i s'a iertat Amiralului Doenitz, care a fost condamnat după aceea pe nedrept. Incă două sau trei luni de război, pe care Germania mai putea să le susțină și îngrozitoarea crimă ar fi avut loc, plănuită și aplicată de acela care a schimbat bilețelul de amor cu Stalin la Yalta. Cu acest om nu poate fi confundat un întreg popor, care de altfel cum s'a terminat războiul i-a și dat "pașaportul" celui mai total, mai neiertător și mai cinic distrugător al Angliei, din care n'a mai lăsat decât rămășița sfâșiată care este Anglia de azi. Se pare că B.B.C vrea cu orice preț să opereze un "catharsis" de care probabil are nevoe acestă societate tragică numită poporul englez, "anglii", "îngerii".

Incă o vorbă și un cuvânt. Victimele bombardamentelor cu antrax s'ar fi ridicat la numărul de vreo trei milioane. După cum a făcut cunoscut B.B.C, militarii au fost împotriva acestui plan, dar Churchill era decis. Pentru experimente cu această armă a fost evacuată insulița scoțiană Gruinard. B.B.C. a transmis un interview cu ofițerul care fusese însărcinat cu acele experimente. In emisiunea în care s'a dat acest interview, un specialist în războiul chimic, Rex Watson, a declarat că probabil nici într'un secol de acum încolo, insula nu va mai fi locuibilă. Ce-ar fi devenit toată Europa Centrală, dacă se împlinea dorința lui Churchill?

RĂUTATEA DE GRUP

Am văzut în două puncte geografice îndepărtate între ele (București - San Diego, California) același fenomen de ferocitate deslănțuită, în lumea păsărilor. La București, o găină alungată din coteț de suratele ei, ce n'o puteau suferi. Cu atâta ură au lovit-o în cap până aproape au omorît-o. Stăpânul, chemat, a ridicat din umeri: "Ce să le fac? Găini!"

La San Diego, în grădina zoologică, pe alei, era pe punctul de a fi ucis, cu aceeași ură perseverentă, un cocoș mic de către alți cocoși de același calibru. Nu era o luptă dreaptă, ci una între cel în inferioritate și grupul tare, agresiv. O fetiță l-a salvat pe cocoș dela o moarte sigură. Il luase în brațe și îl întreba, repetat: O.K.? . . . O.K.? N'am auzit engleza cocoșului, dar unul din agresori persista, învârtindu-se pe la picioarele fetei.

Atunci, să ne mai mirăm de numărul mare de crime din lume? (America "bucurându-se" de o tristă prioritate).

Luat în parte individul crud, rău, răzbunător, e un biet infirm psihic (ceea ce nu înseamnă că societatea trebue să-l păstreze în pensie, numai pentrucă legile prost interpretate îl acoperă). Luat în grup individul devine bestial de feroce. Distrugerea celui slab devine o plăcere sadică de grup, ce își trădează instinctul neadormit. Măsurile de toate felurile n'au realizat mare lucru. Vorba poetului: "Unde ești tu Tepeș Doamne / Ca punând mâna pe ei". . . etc. Dar nu se poate: Există libertate ("dar nu pentru cățel". . . spune alt poet). Unii sunt liberi să omoare, alții să fie omorîți: de toate pentru toți. (Să luăm pâinea avocaților? Nu-i frumos, nu se face!)

Să ne întoarcem la cruzimea colectivității.

Pe timpul Străjeriei, elevii participau la mari manifestații sportive, (Mens sana in corpore sano). Printre elevii unui liceu se afla însă și un handicapat, cu brațe lungi, corp firav, șchiop,- bun la carte, la sport făcea și el ce putea. Seful local al Străjerilor (i se spunea Fofează), om rău și meschin, l-a chemat în fața frontului și l-a pus să repete exercițiile de gimnastică, provocând astfel un haz general. Infirmul s'a străduit din răsputeri; spectacolul penibil era și foarte trist. Că râdeau elevii, treacă meargă (cruzimea inconștientă a vârstei), însă râdea și Fofează și asta era grav.

Inchisorile au adus modele de cruzimi inimaginabile! De aceea, poate, străinii, citind mărturii ale celor greu încercați, nu le cred, considerându-le de domeniul fanteziei. Prin presiune, masa - uneori însă - a urmat pe dementul executor; există explicații psihiatrice (și sociologice).

Incomparabil mai uman, cazul se repetă la cozi.

Măcelarul - atunci când are carne - este rege, fără coroană, cu supuși fără demnitate. De obicei făcea glume proaste, mitocănești la adresa cine știe cărui bătrân, umilit de lipsuri. Si atunci, în loc ca mulțimea dela coadă, să desaprobe prin tăcere mitocănia vânzătorului, râdea lingușitoare și docilă, ca să intre în grațiile măcelarului.

Păcat că omul se apleacă în fața mizeriei sale organice și uită că în orice situație s'ar afla, poziția lui ține de verticale nu de orizontale.

FRUMOASELE BASMULUI

Albă ca zăpada este o poveste bazată pe intrigă, gelozie și răzbunări feminine. Când femeile se sărută, cu acea lipire formală a obrazului, în fond ele se mușcă sau se zgârie neobservat. Bărbații își dau mâna sau, în cazuri fortuite, pumnii și nu umblă cu saluturi feline. Frumusețea este o armă de amețit bărbații, nu femeile. Pe ele, cel mult, urâciunea le poate îmblânzi: să fie strâmbă, șchioapă, cu barbă sau mustăți, cocoșată sau toate la un loc și atunci, pe lângă bârfa normală este acceptată ca existență femenină. Frumoasă, albă ca zăpada, grațioasă, plină de gingășie, astea toate fac o creștere a veninului personal și Impărăteasa avea colesterolul mărit în acest unghi de vedere. Se mai uita și în oglinda-radar și cum să nu turbeze. Așa se face că a acționat cam dur. Din fericire mai sunt pe lume pitici (nu frumoși, dar de treabă, buni camarazi, muncitori forestieri și cântăreți), prinți îndrăgostiți și din una în alta se face lumină în final. Bine că nu s'a folosit vitriolul sau alți detergenți capabili să schimbe caligrafia fisionomiei, ajungându-se la un fel de Neagră ca tăciunele, imposibil de transferat la fabrica de filme desenate (unde frumosul a devenit banal și urâtul pitoresc). Piticii au rămas cu buzele umflate, pasiunea lor a preferat un personaj de câteva picioare, și ei nefiind răi din fire, nu l-au cotonogit. Că se putea și așa, niște pitici afurisiți, înfumurați, plini de ei, să creadă că Albă ca zăpada e pentru ei și să alunge partenerii normali. N'au procedat așa, ba unul dintre ei era și misoghin - nimeni nu face nici un fel de aluzie la viața lor intimă, poate aveau niste pitice, puse bine undeva în pădure, poate nu - ci s'au bucurat de nuntă. Gurile rele insinuează că ar fi fost bețivi (vezi nasurile) și de aia le-au sticlit ochii la gândul petrecerii. Dreptatea a făcut tot posibilul să fie prezentă în final.

ÎNTRE CIOCAN ȘI NICOVALĂ

George BRANA

Așa stau azi lucrurile: între ciocan și nicovală, dela Ana la Caiafa, între Scila și Caribda. Si toate aceste izbiri când de un perete când de altul, sunt rezervate oamenilor normali, sănătoși, care își iubesc neamul și țara, și nu vor ca această lume să fie făcută una cu pământul de tăvălugul nihilismului roșu, dotat azi cu cea mai mare forță fizică din istoria lumii și cu cea mai desăvârșită organizație a intrigei, a conspirației și a violenței mondiale.

Din nefericire această normală opunere la distrugerea spirituală, deci la distrugerea umanității pentrucă umanitatea dacă nu este mai întâi spirit nu mai este nimic, este rău văzută din toate părțile, în ciuda oricărei evidențe. Atât partizanii marxism-leninismului care prin ideologie agresivă, teroare și război pregătesc o catastrofă mondială, cât pacifiștii care îi încurajază la războiul cel mai total din istoria lumii, se arată față de Români potrivnici oricărei manifestări românești libere, fie că e vorba de solidaritatea creștină, fie că e vorba de o solidaritate națională, fie că e vorba de solidaritatea culturală cu lumea și tradiția Occidentului, de care țara Românilor a fost ruptă, prin samavolnicie politică, prin forță militară și prin disprețul îngemănat cu o câinoasă ură.

Dela război încoace, de când Românii din lumea liberă iau câte o inițiativă sau alta, în măsura în care aceste inițiative arată că pot să dea roade, sunt denunțate, nu se știe de unde, fie că ar face "jocul comuniștilor", fie că ar fi o primejdie "fascisto-nazistă", și astfel oricând se mobilizează unele forțe sau altele împotriva lor. In cazul unor denunțuri de-a "jocul comunismului" denunțătorii se bazează pe jumătatea de dreapta și centru a Occidentului, în care intră toată politicimea rutinară, fricoasă și lipsită de orizont, iar în cazul de-a "fascismo-nazismul", denunțătorii se bazează pe cealaltă jumătate a Occidentului, stânga tuturor socialismelor a nihilismelor și a predicatorilor cu leafă care predică tot ceea ce poate descompune societățile, dela avort și obsesia orgasmului, până la stupefiante și căsătoria între bărbați. Până la urmă se vede că toate acestea sunt manipulate de un nu se știe care "centru", aflat în buricul unui Leviatan întins peste amândouă părțile în care este împărțită lumea.

Mai mult decât semnificativ este cazul criminalului care a atentat nu de mult la viața Sfântului Pontif, Papa dela Roma. Acest Turc nenorocit, odată scăpat de sub controlul celor care l-au manipulat, a început să delireze, și să declare cele mai contradictorii lucruri, așa că până la urmă deși toată presa lumii îl denunță ca "fascisto-nazist", el a sfârșit prin a se declara. . .extremist de stânga, arafatist, scoțând cea mai fantastică teorie.

Si anume pretinde că "creștinii" vor să distrugă Turcia în colaborare cu "comuniștii", cu "capitaliștii", și cu "sioniștii". Intâmplător această aiureală coincide cu anumite fapte, și anume cu organizări de proteste ale agitatorilor de tineret împotriva regimului de ordine din Turcia, unde sunt la fel scoși din uz și extremiștii de stânga și extremiștii naționaliști, iar regimul se revendică dela modernizatorul Truciei, Kemal Ataturk. Cuvintele de ordine "distrugerea Turciei" la criminalul amintit și "restabilirea democrației" în Turcia la teroriștii occidentali, înseamnă același lucru: protest împotriva restabilirii ordinei în Turcia, al cărui spațiu este de-o importanță capitală pentru siguranța Occidentului împotriva expansiunii comuniste. Cum nu există în Europa liberă niciun stat "fascisto-nazist", iar Turcia trăește cu ajutorul statelor liberale din Europa de Vest, ne putem întreba: ce primejdie "nazisto-fascistă" există azi pentru Turcia și pentru lume? Răspunsul este: niciuna. Dar în același timp liberalismul Europei încă libere este primejdia cea mai serioasă pentru voința de expansiune a comunismului imperialist.

Acest mesianism al confuziei este folosit pe plan mondial împotriva oricărei inițiative românești sănătoase, și Românii liberi sunt azi denunțați ca un fel de "extremă stânga-dreapta", printr'o perfectă colaborare între Est și Vest. In acest fel se minează orice solidaritate națională, și inclusiv siguranța Occidentului.

DOMNULE GEORGESCU, SUNT UCIGAŞUL DUMITALE!

-Ce se poate întâmpla unui emigrant român în München-

de OTA FILIP

Câteva cuvinte preliminarii. Ota Filip este o personalitate bine cunoscută de când a fost invadată și ocupată Cehoslovacia și a jucat un rol important în "Primăvara dela Praga" din Elveția. Acest articol, adevărat "suspens", din familia celebrului film de acum 30 de ani, "Al treilea om", a fost publicat în cel mai serios ziar german, "Frankfurter Allgemeine Zeitung", din 13 Mai 1981, chiar în ziua atentatului contra Inaltului Pontif, la Roma. Ota Filip este un real scriitor de limba germană, autor al mai multor cărți foarte apreciate.

***

Textul articolului. Ruș Radu, născut în România în 1952, călătorea în toamna lui 1979, cu un pașaport românesc, în Germania de West. El avea un contract de scurtă durată cu un producător de filme german. In Germania de West s'a întâlnit cu un compatriot, pe nume Miki, care avea griji și pe care le-a împărtășit lui Ruș Radu: un anume emigrant, numit Emil Georgescu, împreună cu alt Român din exil, Victor Frunză, l-au pungășit pe el Miki, cu 300.000 de mărci westice. Si Miki i-a făcut o propunere: "Dacă tu îl cotonogesti din bătae pe Emil Georgescu, îți plătesc 3000 de mărci. La 27 Ianuarie 1980 Emil Georgescu, un redactor principal dela "Free Europe" din München, a fost snopit din bătăi, seara pe când își plimba câinele. In acea zi șeful de stat și de partid Ceaușescu își sărbătorea ziua de naștere, împlinind 64 de ani. In zilele în care sefii de partide din Est își sărbătoresc ziua de naștere, se întâmplă ceva în West. Scriitorul bulgar Markoff, a fost asasinat acum doi ani la Londra, în ziua de 7 Septembrie, cu vârful otrăvit al unei umbrele. E de crezut că Todor Jifkov, șeful partidului bulgar, a primit la timp vestea, ca dar de ziua nasterii.

Românii au pus de mult ochii pe Emil Georgescu, oferindu-i toată atenția. Comentatorul dela "Free Europe" din München, unde lucrează din 1974, este în democrația populară România, unul dintre cei mai populari oameni. Despre el se povestesc la Bucuresti următoarele: un cetățean întreabă pe un altul, "cât e ceasul?", iar celălalt, care nu avea ceas, după ce a văzut că peste tot sunt ferestrele închise, i-a răspuns că "probabil e ora 11, pentrucă fiind ferestrele închise, oamenii cu siguranță ascultă comentarul lui Emil Georgescu".

Georgescu trăește periculos în München. De câțiva ani primește scrisori de amenințare, semnate de organizația naționalistă de odinioară, "Garda de Fier", ai cărei fosti apartenenți trăesc împrăștiați, în Madrid, în Paris, în Austria și chiar în München. Dar autorii scrisorilor au făcut totuși o greșală, ca de obicei: ei își scriu amenințările într'o anumită limbă română care a fost "reformată" de lingviștii marxisti și pe care n'o acceptă cei din "Garda de Fier" care sunt legați de limba cu ușoare accente vechi, așa cum era înainte de război.

La o lună după ce Emil Georgescu a fost bătut, a primit din nou o scrisoare de amenințare, de data aceasta din Austria și semnată de un grup care își zicea "GRUPUL V". "Tu nu vrei să ții seamă de amenințările noastre", scria acolo. "Tu ai înșelat niște oameni și acum te-ai apucat și să ataci Garda de Fier. In acest fel vrei să faci pe placul celor ce te plătesc, Evreii. Sfârșitul tău a și început, curând ai să zaci cuminte în cosciug". Din Octombrie 1980, Emil Georgescu și soția lui Lydia aveau impresia că sunt observați și urmăriți. Mereu apărea un tânăr cu barbă. De două ori chiar i-a cerut lui Georgescu foc la țigare, când acesta își plimba câinii. Prea des suna telefonul fără să se anunțe nimeni după ridicarea receptorului. A mai venit și misteriosul accident de acum cinci ani: la 19 Octombrie, 1976, când Emil Georgescu ducându-se acasă cu mașina lui, chiar înaintea locuinței proprii, a fost ciocnit cu multă violență, în două asalturi, de o altă mașină. Atentatorul a avut ghinion, pentrucă și-a turtit mașina, motorul a stat, și el a trebuit să fugă ceva mai departe, unde îl aștepta altă mașină. Automobilul avea placă westgermană și s'a constatat că provenea dela o firmă de închiriat automobile. Ceea ce a putut să spună poliția din München după mai multe zile, au fost următoarele: mașina a fost anunțată în Paris, pe numele Rene Schibling, dar la adresa indicată nu exista nimeni cu acest nume.

AMENINȚARE SAU PREVENIRE?

La drept vorbind, Emil Georgescu ar fi trebuit să fie de mult prevenit. Când la sfârșitul lui 1975 și începutul lui 1976, s'a pus la cale o campanie împotriva lui Emil Georgescu în presa și radio din România, cunoscutul scriitor român Eugen Barbu, pe-atunci și membru al Comitetului Central, a luat și el cuvântul și a vorbit într'un comentar împotriva lui Emil Georgescu, rostind această stranie frază: "Cu spaimă ar trebui să mă gândesc, ce sărace ar deveni emisiunile dela radio Free Europe, dacă, Doamne ferește, Emil Georgescu ar cădea victima unui accident". A fost aceasta o amenințare sau o prevenire?

In toamna lui 1980 situația lui Emil Georgescu a ajuns amenințător de dificilă. La împlinirea a 40 de ani dela uciderea Profesorului Nicolae Iorga care a fost omorît în 1940 de niste apartenenți ai "Gărzii de Fier", Georgescu a compus un comentar. In revista "Tribuna României" destinată Românilor din străinătate, i-a fost dat să găsească repede o replică. Despre faptul că Iorga în 1941 (1940) a fost ucis de niște fasciști, nu era scris în organul oficial editat pentru Românii din străinătate, niciun cuvânt. Se raporta doar că Iorga a "decedat" în 1941 (1940). După comentarul lui Georgescu asupra lui Iorga s'a anunțat însă iarăși "Garda de Fier", din Spania, și-a amenințat pe față că va omorî pe jurnalist. Scrisoarea de amenințare era împodobită cu emblema oficială a fostei "Garda de Fier" și se termina cu salutul "Trăiască Legiunea". Semnetura era "Căpitanul". A doua scrisoare de amenințare venea dela Paris și dădea un sfat: "Emile, fă-ți testamentul, te omorîm".

Scribii scrisorilor de amenințare împroșcau înjurături antisemite de cea mai urâtă speță, deși Emil Georgescu însuși este crestin ortodox. Si mereu era pusă în discuție o anume pungășie pe care Georgescu împreună cu Victor Frunză i-ar fi făcut-o unui profesor de ziaristică din București, exilat. Georgescu și Frunză l-ar fi înșelat pe Românul Miki într'o afacere de blănuri.

După Paști, exact la 27 Aprilie, la ora 23 a sunat în locuința lui Georgescu telefonul. "Domnule Georgescu", a spus o voce, "eu sunt ucigașul, am misiunea să vă omor. Impreună cu Victor Frunză ați făcut o pungășie în comerțul de blănuri și ați împărțit banii. Eu însă nu pot să vă ucid. Dacă șeful meu ar ști că v'am prevenit, m'ar omorî pe mine imediat".

Georgescu i-a cerut necunoscutului să se arate și i-a propus să se întâlnească în ziua următoare în sala de primire dela "Free Europe". Ucigașul dela București a promis că va veni. Georgescu însă a așteptat în zadar pentrucă pare-se ucigasul lui era ocupat în altă parte: el fotografia cu un polaroid intrarea dela locuința lui Georgescu.

Când o vecină a Doamnei Georgescu i-a atras atenția la telefon asupra unui individ suspect, Doamna Lydia a fugit și l-a surprins pe respectiv la intrarea în garajul subteran, unde a mai făcut două fotografii. Ea i-a cerut tânărului cu barbă, îmbrăcat într'o haină de piele, să-i dea fotografiile, dar acesta a îmbrâncit-o, a fugit și a dispărut într'un automobil verde. Doi trecători au încercat să-l prindă, dar nu au reușit. Abia noaptea, când fugarul care era Rus Radu s'a prezentat la poliție, Doamna Lydia Georgescu a aflat că acțiunea fotografică era acoperită de pe cealaltă parte a străzii de misteriosul Miki, care avea la el un pistol prevăzut cu un amortizor al sunetului. Dacă Ruș Radu ar fi fugit în altă direcție, Miki ar fi tras în cei ce-l urmăreau. Mai târziu Ruș Radu a spus că în mașina verde în care fugeau, Miki era furios și în același timp prins de frică. Furios era pentrucă fotograful nu a înțeles că trebuia să scoată de pe rol printr'o lovitură bine plasată, pe Doamna Lydia, și nelinistit din cauza mașinei care îi urmărea. "Cu siguranță intervin dificultăți cu ai noștri", a spus Miki.

In fața garajului subteran Ruș Radu pierduse o cutie de țigări, pe care era notat: "Arhus 15". In Arhus, Danemarca, locuește al doilea candidat la moarte, Profesorul Victor Frunză. Ruș Radu și Miki fuseseră cu două zile mai înainte în Danemarca, pentru a "lichida" chestiunea Victor Frunză. Timpul ar fi fost favorabil, pentrucă Emil Georgescu se afla cu soția sa în Italia, deci în München nu era nimic de făcut. Din fericire, cei doi care descinseseră la hotelul "Nemo" din Kopenhaga, nu au găsit adresa lui Frunză.

TERMEN PÂNĂ LA 30 MAI

Intorși la 27 Aprilie la München, Miki și Ruș Radu, au fugit în acea zi într'un automobil verde, urmat de unul galben. Lydia Georgescu a înștiințat poliția și pe soțul ei. Ceva mai târziu, Georgescu a fost iarăși chemat la telefon de către "ucigașul" lui. El se declara gata de întâlnire. Părea cam la strâmtoare de bani, pentrucă i-a cerut lui Georgescu să preia costul taxiului. Seara la opt a venit într'adevăr în sala de recepție dela Radio Free Europe. Georgescu a recunoscut personagiul care îi ceruse de două ori foc, și Doamna Lydia a recunoscut pe zelosul fotograf de înainte de prânz. Ruș Radu a pus pașaportul pe masă și a declarat că nu este un ucigaș. El nu a știut că Georgescu este un ziarist și a crezut că eventuala victimă ar fi într'adevăr un traficant de blăni. Dela Miki primise ca ofertă și încasase 20.000 de Mărci, pentru execuția asasinatului, 10.000 pentru Georgescu și alte 10.000 pentru Frunză. In acea seară Ruș Radu a spus: "Când v'am rugat să-mi dați foc, m'am uitat bine la dumneavoastră și am văzut că nu erați Evreu. Dar nici în cazul în care ați fi fost Evreu, tot nu puteam să vă ucid, pentrucă și Evreii au dreptul lor la viață".

Mai departe, Ruș Radu a spus că Miki stabilise ca asasinarea lui Emil Georgescu și Victor Frunză să fie fapt împlinit până la 30 Aprilie, iar dacă nu, "întreaga echipă să fie rechemată la București, și să vină apoi alta". De asemenea Ruș Radu a explicat care era origina reală a scrisorilor de amenințare: nu au fost expediate de Garda de Fier, ci de "noi", adică o secție a serviciului românesc de securitate. După aceea Ruș Radu s'a predat poliției. Din acea zi de Aprilie, Emil Georgescu nu mai părăsește locuința. A cerut un permis de armă. Un funcționar al poliției bavareze, i-a răspuns lui Georgescu la întrebarea cum poate să se apere: "Dacă sunteți la București pe o listă ca să fiți împușcat, mai curând sau mai târziu, rezultatul este sigur".

COMENTAR FINAL OBLIGATORIU

Declarația de neputință a poliției este și ea remarcabilă, dar probabil că interesatul a fost impresionat de atâta sinceritate. Cu deosebire grav în această afacere este însă altceva, și anume ușurința cu care își expune colaboratorii merituosi "Radio Free Europe", al cărui obiectiv nu este combaterea unor fasciști care nu mai există ca forță politică, ci combaterea comunismului care există ca forță politică mondială în plină expansiune, de pildă în Afganistan, cum știe toată lumea. Oamenii de resort dela "Free Europe" știu cum lucrează comuniștii, și au putut verifica la atentatul cu explosiv, motivat de comuniști prin. . .antisemitism, și dat astfel pe socoteala unor fasciști inexistenți. De aceea "Free Europe" nu trebuia să-l îndemne pe Emil Georgescu să să se bată cu niște anti-comunisti după ce Emil Georgescu fusese amenințat cu scrisori falsificate, date pe seama Gărzii de Fier, dar după cum scrie autorul articolului ușor descifrabile ca false. Prin primele amenințări se pregătea lichidarea lui Emil Georgescu, pentruca apoi crima să fie dată pe socoteala altora, "Garda de Fier". Planul ar fi fost dus perfect la capăt dacă polițistul român nu și-ar fi dat seama că era vorba de o imensă mișelie, și nu a mai vrut să fie instrumentul unei odioase crime. Este mai mult decât regretabil, este chiar condamnabil, felul în care Radio Free Europe, deși dispune de specialiști cunoscători ai metodelor comuniste, își expune cele mai bune și mai eficiente elemente, cum este acest redactor așa de celebru în România unde oamenii sunt înăbușiți de regim. Gravitatea cazului este subliniată și de faptul că el face obiectul unui articol scris de unul dintre cei mai ilustri refugiați dintr'o țară ocupată de comuniști. Cine are interesul la Radio Europa Liberă să se debaraseze de cei mai serioși colaboratori, aruncându-i cu atâta artă în cursele întinse de comuniști? •

POESIS

RUGĂ

Se scaldă cucuvelele'n sunet:
unul din noi
va trebui să ne uite.

Doamne,
lasă pasărea aceasta nemodelată
sau nu o'nvăța să mai cânte!

JOC

Eu ți-am spus: "te iubesc!"
Tu mi-ai răspuns: "știu!"

Tu mi-ai spus: "te-am trădat!"
Eu am uitat să-ți răspund.

Timpul
a râs
și ne-a spus: "Iadeș!"

AER

Intr'o zi
vom arunca în aer toate gările universului
vom sfărâma fiecare peron, fiecare sală de așteptare
(să nu mai existe revederi, despărțiri,
pași împleticiți pe treptele vagoanelor)

. . . apoi vom spune: "da capo!"

Florica BAȚU

NECESITATE ȘI POSIBILITATE ÎN UNITATEA EXILULUI ROMÂNESC

Constantin MARES

Despre puține lucruri s'a scris în exil, în sens pozitiv, ca despre o firească și necesară unificare a exilului. De-a lungul a aproape patru decenii de când partidul comunist conduce țara (din greșală în greșală, spre victoria finală, cum se spune în București), au fost numeroase încercări, cele mai multe izvorîte din bună credință, menite să traducă factic, acest deziderat național. Pentrucă este un deziderat național, și primii care judecă aspru lipsa de unitate a emigrației politice românești sunt tocmai cei 22 milioane dela vatră, ale căror suferințe continui au dreptul la mai mult decât spectacolul dezbinării exilului.

Dar această dezbinare este o realitate. A o ignora, ca acei bolnavi care nu-și fac radioscopie de teama de a nu afla nici întinderea nici măcar existența maladiei de care în realitate suferă, înseamnă a deservi si nu a servi cauzele nobile românesti.

Să încercăm să creionăm, dimpotrivă, aceste cauze, pentrucă doar pornind dela diagnostic se poate trece prin tratament și - dacă aceasta este posibil- la vindecare. Nu pretind descoperirea unor rețete patent. Dacă acestea ar fi existat, le-ar fi administrat alții, anterior, deoarece asa cum am spus, buna credință nu a lipsit. Desprinderea unor concluzii însă, poate să ne ajute astăzi să vedem mai clar și o încercare de punere în pagină nu se pretinde nici program și nici manifest.

Enunciativ și nu limitativ, evocativ și nu exhaustiv, vom desprinde deci din cauzele care au generat și generează alienare, segregare și dezbinare în exilul politic românesc, câteva ce par mai ostentative.

- S'a vorbit și s'a scris, despre exilul vechi și exilul nou. S'a făcut o demarcație de vârstă. Cei plecați de mult aveau experiența și unii din ei, galoanele unui exil militant. Le lipsea însă trăirea fenomenului comunist pe viu. Cei veniți de curând aveau această crudă experiență, dar erau lipsiți de cunoașterea sedimentărilor ce în mod firesc s'au produs în decenii de exil. In locul unei osmoze necesară din punct de vedere românesc, s'a înregistrat o discrepanță rareori netezită în deșarte și inutile asperități.

1 - O pentru partid și securitate !

- Exilul înseamnă în primul rând sete de libertate. De libertate românească. Pluralismul este deci o condiție sine qua non a exilului de azi, pentrucă trebue să fie temelia României de mâine. Sau de poimâine. Dar pluralism nu trebue să implice preocupări pur partizane ci admiterea democratică și toleranță a altor nuanțe, în paleta în care cromatismul trebue să fie dominat de ceea ce orice curcubeu ne oferă mai vizibil: roșu, galben și albastru. Foarte des s'au exacerbat preocupări partizane, tendințe dominante, exclusivisme.

2 - O pentru partid și securitate.

- Cei care au trăit nefericitul fenomen al prizoneratului, au văzut cum grupați pe naționalități, oamenii căutau să se ajute în această formă, fără ca în mod obligatoriu să abdice dela o necesară solidaritate ce ar fi fost și a fost, dincolo de origini etnice. Era firesc, util și necesar ca românii să manifeste în exil o astfel de solidaritate. Dar câte cazuri nu am trăit fiecare, în care unii compatrioți vedeau în alții doar posibili concurenți? Am întins toți acea mână de ajutor de care aveau nevoie cei aflați în nevoie? Am fost în stare să renunțăm nu la esențial, ci la o parte din surplus, măcar la timp, dacă nu aveam altceva? Prea mulți, în special din cei noi veniți, suferă de această lipsă a solidarității românești.

3 - O pentru partid și securitate !

- Ambiția este un lucru cu părți bune. Vuia a avut ambiția să construiască avioane. Enescu a dovedit ambiția de a compune și interpreta. Saligny aceea de a dura un pod peste Dunăre ce a constituit la 1895 o premieră europeană. Dar în emigrația politică ambiția trebue fie canalizată în scopuri colective și generoase, altfel ea înseamnă o neliniște permanentă în care viermele invidiei își face loc sigur în lemnul putred al deșertăciunii. Să recunoaștem cu amărăciune că fiecare dintre noi știe cazuri, și nu unul singur, în care ambiția a fost un obstacol grav în realizarea unității exilului nostru.

4 - O pentru partid și securitate !

- Iată cum, fără a face un efort, fără a cheltui măcar un dolar (ceea ce în fond, nu este o nenorocire în sine, deoarece tot bietul truditor de acasă produce prin munca sa prost remunerată, dolarii partidului) , securitatea înregistrează puncte a căror sorginte o constitue doar dezbinarea spontană a pribegiei, fără a i se adăuga nici un impuls.

La toate acestea însă se adaugă acțiunile diversioniste puse la cale de profesioniști cărora nu trebue să le negăm și nici măcar să le subestimăm simțul meseriei. Rețeaua Caraman din Franța și cea de curând dată în vileag printr'un act de trecere în tabăra adversă la Viena sunt opera unor buni tehnicieni dotați cu excelente mijloace moderne și având o largă bază materială. Nu pentrucă și-au supra-estimat adversarul au pierdut și Napoleon și Hitler campania din Rusia. Să nu ne imaginăm acțiunile diversioniste făcute urbi et orbi. Ele pot îmbrăca forme subtile, de penetrație lentă, de manipulare gradată, fiind cu atât mai nocive.

5 - O pentru partid și securitate !

Să pornim, deocamdată, dela acest scor. O greșală, în faza actuală, ar fi să trâmbițăm adunarea unanimității exilului românesc. Orice încercare eșuată de unificare constituie nu o cărămidă ci o lovitură de târnăcop la temelia mult doritei unități. Să facem nu tot ce am vrea, ci măcar o parte din ce putem.

- Să oprim, măcar pentru un timp, polemica în presa exilului. Să renunțăm, fie și circumscris temporal, la schimburi de invective. Să vedem după câteva luni de "armistițiu" dacă am pierdut sau câștigat. Pentru unii nu este ușor, dar este un minimum posibil.

4 - O pentru partid și securitate.

- Să fim principiali, dar și creștini. Si mai ales să nu întocmim în exil, dosare de cadre, după modelul serviciilor de tristă specialitate din România de astăzi. Să prezumăm buna credință. Să nu fim absurzi în exigență ci să pornim dela realitățile românești, așa cum sunt, nu cum am vrea să fie. Să nu întoarcem spatele unui tânăr, pentru că a fost membru al uniunii tineretului comunist în țară. Să nu fiu înțeles greșit, nu pledez pentru acceptarea oricărui milițian sau activist de partid abuziv. Să nu uităm însă că în România sunt milioane de membri de partid care au fost siliți să devină ca atare, pentru că românul, nu știu dacă e născut poet, dar în nici un caz nu este născut comunist. Si apoi în România sunt membri de partid, nu comuniști. Pe aceștia îi găsim mai degrabă pe malul Rinului și Senei, decât al Dâmboviței și Argeșului. In acest fel vom da și reda exilului oameni tineri și care detestă comunismul, doar de aceea au ales libertatea.

3 - O pentru partid și securitate !

- Mulți compatrioți rătăcesc neștiutori prin pribegie. Se lovesc de indiferență, uneori de ostilitate chiar. Până se dumiresc trece multă vreme, își irosesc puținii bani câștigați greu, mai ales la început. Alți exilați, mai vechi, au o înjghebare, un rost, unii chiar pot sau trebue să angajeze salariați. In patru ani de când am părăsit țara am auzit deseori și cu durere, spunându-mi-se de către români de origină că nu vor să mai aibă de a face cu români. Dacă am citit în presa din exil atacuri personale la adresa altor români, n'am citit măcar odată un anunț de genul: 'Firma Cutărescu are nevoie de un inginer român, de un contabil român, sau de un strungar român''. Să introducem în toate publicațiile din exil un colț al pribeagului, în care cei cu experiență, juriști, să îndrume pe cei noi veniți și în care aceia care au nevoie de ocuparea unui loc în rostul lor, să o facă adresându - se unor compatrioți. Sau să anunțe asemenea locuri libere, la firma ori serviciul unde și ei sunt salariați.

2 - O pentru securitate și partid !

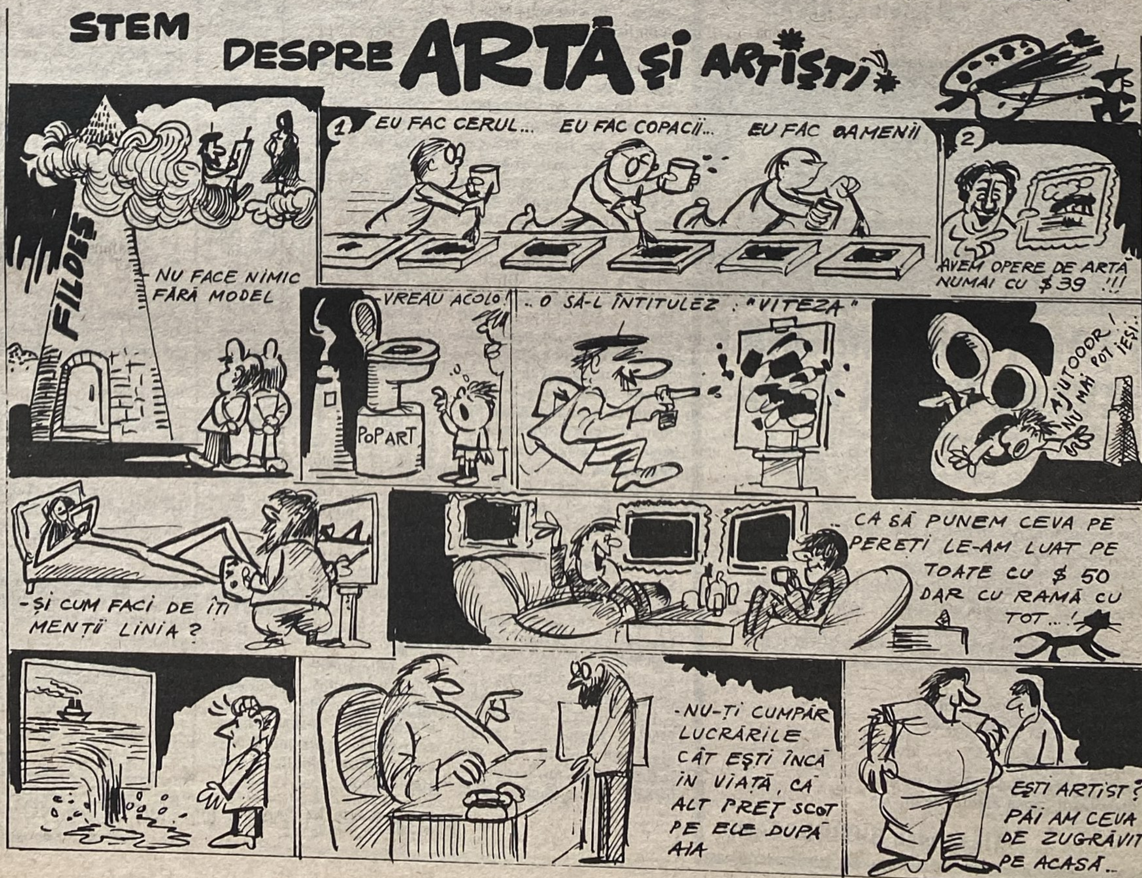
- Bisericile maramureșene își îndreaptă la modul îndrăznelii arhitectonice turlele către cer. Pe lângă simbolistică, înălțimile faptului durat prin credință în lemn însemnau calea celui rătăcit și chemau din depărtare ca o strigare a fiecărui ceas. In jurul bisericilor s'au ținut de-a lungul veacurilor sfaturi și târguri, la zi de sărbătoare s'au adunat oameni și gânduri. Să facem din bisericile pribegiei lăcașuri de închinăciune și de întâlnire românească, dincolo și deasupra deosebirilor de vederi. Să aducem alți români în fața icoanelor.

1 - O pentru securitate și partid.

- Există felurite realizări în exilul românesc. Publicații ce se opun sincer dictaturii instaurate de trupele sovietice, în București; biblioteci, comunități religioase, asociații culturale, manifestări artistice. Acestea sunt și trebue să fie deasupra preocupărilor partizane. In ele se pot găsi și regăsi români, cu vederi diferite, dar cu sinceritate în fondul lor național. Sprijinirea acestora, sprijinire morală și după puteri, materială, răspândirea cărții și vorbei românești, promovarea valorilor naționale nu-și au locul în preget și tocmeală. Să respectăm munca românească rodnică și cinstită în pribegie, oricât de modestă ar fi ea. Dacă pe unii din noi ambiția îi mână să țintească departe și sus, să recunoaștem valoarea și simbolul fiecărui gest, o picătură curată în marea dorurilor românești.

Partidul și securitatea nu vor mai avea nici un avantaj.

Dezlegând cele greșit tocmite și legând acolo unde glasul conștiințelor curate o cere, considerând unitatea exilului ca o necesitate, dar în faza actuală ca un deziderat, să învățăm din încercările, ce din păcate au eșuat. Să creem o fază, ce și aceea, lipsește. Faza în care dezbinarea să fie mai mică, cât mai mică, din ce în ce mai mică. După ce vom realiza acești pași, dacă vom reusi să-i facem și aceasta depinde de fiecare din noi, vom putea cumpăni la ce e de făcut. Iar până atunci, în fiecare act, în fiecare vorbă ce o rostim sau o scriem, să ne întrebăm: cui folosește ? Să rămânem credincioși unui singur gând: Important nu este ce ne poate deosebi si nu trebue să ne dezbine ! Important este ceea ce ne poate aduna si trebue să ne unească !

ȚARA

ALMĂJENII

Câmpul larg e plin de lună -
pe borugă
două rațe stau la rugă,
câte-odată cearcă - una -
să scoată din funduri luna.
Satul doarme, par'că nu e,
luna plină abia suie,
dorm cocoșii, tac și câinii,
- un plâns -: cumpăna fântânii.

Trei cosași veniți din zare,
după lucru, după pâine
și-au întins
truda în iarbă
și-așteptând ziua de mâine
au aprins
foc lin să-și fiarbă
- foamei mari care le strigă -
brusturi vierzi și-o mămăligă.

Luna-i sus, dar tot mai suie,
satul tace, par'că nu e
dorm băgrinii,
dorm vecinii,
doarme vântul
ca pământul
și când lumea-i toată albă,
Almăjenii dorm în iarbă.

Romulus FABIAN

O ȚARĂ UNDE MÂINILE AVEAU INIMA BUNĂ

O țară unde mâinile aveau inima bună
spicul ți se'nchina la drum spunându-și numele
și nimeni nu era grăbit să iasă dintr'o fabulă

multe scandaluri de ciocârlii e adevărat
peste culmile dealurilor și mai sus
doamnele înalte ciocârlii
toate de bună dimineața sculate
dar când era ceas potrivit pământul dormea leneș
cu noaptea ca o perlă atârnându-i în ureche

acolo s'a inventat roua și carul mare și carul mic
un strămoș trăgea cu săgeata depe cer
în deltă lebăda
pelicanul sfâșiindu-și inima
din te miri ce și din nimic

acolo a fost țara
unde umbre cădeau alături de om
unde omul cădea alături de umbră

Alexandru BUSUIOCEANU

ANTOLOGIE

O ANIVERSARE

Ioan FLEȘERIU

M'am născut departe de viața sgomotoasă, într'un sătuleț de pe Târnave, îngropat între dealuri cu vârfurile acoperite de brazi și cu coastele ce se prăvălesc peste lazuri și răzoare, proptite cu poalele în lunci și în văi înguste, pe cari le-am îndrăgit din cea mai fragedă copilărie. Pe pajiștile înflorite ale acestor povârnișuri pășteam vacile și mieii, cu ceilalți băieți, săltând sburdalnici și jucându-ne de-a rischitorul, de-a hoții, de-a mălaiul, de-a omul negru etc.

In această copilărie am îndrăgit limba, datinile și obiceiurile strămoșești, am admirat horile și nunțile cu călărași ce treceau în goană peste podurile legate cu lanțuri, pentru a ajunge fără zăbavă la mireasă.

Iată deci împrejurările în cari am crescut de mic copil, fără să cunosc sau să știu că există pe lume și poporul maghiar, căci în sat, în afară de Sași, nu mai era altă națiune, și în școala de atunci condusă de preot, pe care am frecventat-o doi ani, n'am auzit vorbă maghiară. Din acest mediu atât de romantic și românesc, fiind dus în orășelul din apropiere, la școala primară de Stat cu limba de predare maghiară, își poate închipui oricine prin ce lupte a trebuit să trec, pentru a mă adapta unei situații atât de deosebite. Cu toate acestea mi-am însușit în curând limba, devenind prieten cu colegii și terminând ca elev premiant școala primară. In clasa I-a și a II-a de liceu lucrurile au mers tot bine, și înafară de cuvântul "olah", ceilalți elevi nu mă supărau cu nimic. Dar iată că o întâmplare, pe când mă aflam în clasa a III-a de liceu, m'a pus în fața unei realități amare. Fratele meu mai mare care trăia în America de Nord, îmi trimise odată ziarul "Românul", pe adresa liceului. Eu îl citii cu toată bucuria și-l împrumutai și celorlalți colegi români din clasă. Atât mi-a trebuit! Fapta a ajuns la cunoștința profesorilor și a directorului, și mi-a atras ura tuturora, fiind considerat de acum ca cel mai mare Român, cu ziare românești aduse din străinătate. La împărțirea notelor pentru vacanța de Crăciun, am fost chemat în sala de conferințe, dojenit și amenințat cu repetirea clasei dacă nu-mi văd de carte și mă mai țin de citit jurnale. Am înțeles numaidecât de ce-i vorba și am spus cum stă chestiunea cu ziarul din America, și că voi scrie să nu mi-l mai trimită. Dar deși n'am mai primit ziarul, persecuția și observările se țineau lanț, și din elev bun ce-am fost mai înainte, abia am reușit să termin clasa, făcând eforturi duble. In clasa a IV-a mi-au făcut apoi propuneri indirecte să-mi schimb numele, fiind pentru ei greu de pronunțat, dar eu făcându-mă că nu înțeleg, atitudinea lor a rămas aceeași: deși elevul cel mai bine notat la matematici își controla temele de casă după ale mele, eu tot numai un suficent primeam.

Văzând că n'o mai pot duce cu Ungurii fără să intru în apele lor, m'am hotărît ca pe anul viitor să nu mă mai întorc la ei. Cel mai cunoscut loc în Transilvania noastră unde se învăța românește și unde mă puteam duce liniștit era Blajul pe care îl visasem deseori în ultimii doi ani de năcazuri. Anul 1913 mă găsește deci ca elev la Institutul pedagogic din Blaj. Aici mi s'a deschis îndată un nou orizont, căci deși istoria și geografia României nu se puteau preda oficial, ele treceau totuși prin mânile noastre ca lectură în orele libere, întețindu-ne simțul național care fierbea în noi.

Intâia manifestare națională la care am asistat și am simțit vibrând din adâncuri spiritul Blajului a avut loc în primăvara anului 1913. Se trăia pe atunci ca în preziua unui mare eveniment și se prevedea oarecum că ceasul eliberării nu va întârzia să bată. Cu săptămâni înainte de sărbătorire, studențimea se pregătea în mare taină. Pretutindeni, în curte, în dormitoare, în clase, la plimbare și la întâlnirile cu elevii din alte școli, numai planuri în șoapte. Amintirea trecutului de glorie a Daciei traiane, povestirile eroice din viața lui Iancu și din războiul româno - turc pentru Independență, erau pe buzele tuturor. Când am ieșit în curtea internatului de pe Strada Lungă în dimineața zilei de 10 Mai 1914, ca să mergem la școală, noi cei mai mici nu știam încă precis ce are să se întâmple. Deodată strigătul: "Drapelul!" ne-a electrizat pe toți și am dat buzna pe poarta deschisă larg, îndreptându-ne spre piață. Pe turnul Catedralei și, mai departe, pe Crucea lui Iancu, fâlfâia în bătaia soarelui de primăvară drapelul mare și frumos ca niciodată. Piața ticsită de lume și mai ales de elevi, entuziasm, bătăi în palme, strigăte de: "Trăiască Tricolorul, trăiască România, trăiască Neamul românesc" etc., însoțite de cântece naționale și mai cu seamă de imnul "Deșteaptă-te Române!"

Administrația maghiară văzând tumultul și manifestația cu cele două drapele s'a alarmat, cerând ajutor armat dela jandarmeria locală, pentru potolirea așa zisei revoluții a Valahilor din Blaj. Dar văzând Ungurii că violența lor nu dă rezultatul așteptat ci că mai mult se îngroașe gluma, s'au decis să dea jos drapelul, cauza principală a entuziasmului de nedescris. Apropiindu-se însă de turnul bisericii, au găsit scris cu litere mari "Feriți-va de bombe!" Sârme și alte lucruri suspecte tindeau să întărească afirmația. La urmă l-au silit pe hingherul orașului, un țigan maghiarizat, să coboare drapelul de pe turnul Catedralei.

După terminarea manifestației ne-am întors în grupuri la internat și am rămas trei zile acasă, fiindcă autoritățile au închis școala, cu amenințarea de a nu o deschide până ce nu se vor găsi făptașii. Presa maghiară scuipa venin și ură, cerând tot felul de măsuri împotriva școlilor românești. Pentru a evita aceste represalii, eroii acelei zile mari și-au luat singuri pedeapsa, trecând munții în Tara Românească. Din trei câți au fost, Vodă, a căzut ca erou în 1916 pe hotarul comunei sale de naștere; ceilalți doi, Fodor și Pasăre, au luat parte la toate luptele pentru desrobirea fraților și au ajuns să vadă visul împlinit: România Mare. Cu Fodor am avut norocul să mă întâlnesc și să stăm de vorbă la Arad, în 1939, cu prilejul concentrărilor la granița ungurească.

Măsurile drastice luate de autoritățile maghiare împotriva manifestațiilor naționaliste ale tineretului, ne arată câtă îngrijoare trezea în stăpânitorii streini orice afirmare a spiritului blăjan. N'am putea vedea în această teamă a lor cel mai măgulitor act de recunoaștere a forțelor morale ieșite de pe băncile acestor școli? ■

SINGURI

Te-ai ascuns de noi , Doamne, și ne-ai lăsat singuri
Ca să păcătuim neștiuți de tine
Intr'o lume plină de ispite și de dureri

Să ridicăm glasul spre tine întru iertare
Si tu să nu auzi nimic
Si geamătele să se spargă în piepturile noastre

Suntem prea plini de ele și nu e scăpare
Să le spunem ascunși sub sutană
La ce ne ajută decât să plângem mai greu

Ne-ai arătat un drum de foc cu spada
Dar nu putem să-l ținem drept în noi
Căci ne-ai făcut slabi și nevolnici dintru început

Apoi ai scris cu trăznet legile tale în piatră
Dar piatra e grea și inima goală
Si poruncile tale nu le putem împlini

Nu ești nicăieri să ne ajuți în calea vieții
Ne uităm la cer după semne
Si vedem doar surda Ta neîndurare, Doamne

Anii aduc cu ei peste noi cenușa păcatelor noastre
Căldura lemnului ars ne minte puțin
Să credem că rugăciunea noastră găsește ascult

Dar acum nu mai vedem nici cerul, nici ieșirea
Ca sobolul trăim sub pământ, orbiți și goi
Pierduți în negrul păcatelor noastre

Ori vreai să spui că drumul e numai prin noi
Ca Tu apoi să ne alegi
Să ne împarți între Tine și cel rău

După măsura faptelor noastre, după cât am dat
Ori după măsura furtului nostru
Sau dacă am priceput semnul lui Jov.

O Doamne, găsește undeva milă de noi
Si dă-ne o speranță de drumul către raiu
Ne-ai lăsat prea mult singuri în păcatele noastre

Nicolae PETRA

PAGINĂ REALIZATĂ DE : NICOLAE NOVAC

ORA DESTINULUI SUNĂ

Irina UDRISKY

★ CAPITOLUL 2

Tara de dincolo de pădure, Transilvania. . .

Iarna se termină într'o dezordine generală și rândunelele care nu știu nimic de război, au revenit.

A sosit timpul ca să-mi reiau serviciul la escadrilă și să formez o nouă promoție de piloți. Din fericire sunt mutată în Transilvania, o veche provincie Dacă, unde trăește o populație stabilită înainte de sosirea Hunilor în al 4-lea Secol. In Transilvania s'a născut poetul Octavian Goga, care în operele sale a exaltat speranțele unui popor care a trebuit să suporte jugul maghiar. Tot el este deasemeni acela care a descris minunata câmpie scăldată de Mureș și frumosul fluviu cu ape repezi, Oltul.

Sunt departe de bombardamente. Departe de țipătul de sirene care seamănă teroarea. Un loc calm, unde suflă încă vântul păcii. Mă destind în fine și-mi iau timp pentru a-mi redobândi răsuflarea. Dar este mult de făcut și cred că-i bine că e așa.

Terenul pe care trebue să lucrăm este un islaz în formă de evantai, înconjurat de terenuri bine lucrate și de case pierdute printre pruni. Totul e înverzit, variat și viața înflorește calm. Natura ne primește cu toată grația ei. E primăvara. Suntem găzduiți de țărani în casele lor cochete, împodobite de lucruri făcute cu mâna și înflorite cu mușcate. Gazdele noastre, oameni simpli și credincioși, trăiesc din munca mânilor lor. Precum spus'a Domnul: "Vei mânca pâinea ta cu sudoarea frunții tale". Nu-i nici mizerie, nici belșug. O viață modestă.

In mersul lor, mândria naste dintr'o oarecare înțelepciune. Nu vezi nici cel mai mic semn de umilință ce le-a impus secolele de ocupație străină. Fericiți de a ne găzdui, nu mai știu ce să facă pentru a ne simți cât mai bine.

Până la sosirea elevilor, activitatea noastră se limitează la scurte distribuiri de curier. Cum dispun de momente libere, fac ades plimbări pe câmp. . . Ce viață liniștită, ce adevărată viață liniștită. Libelulele se joacă cu apa. Broaștele orăcăiesc și sar de ici colo. Totul e în mișcare, trăește și vibrează. Un fluture de culoare roșie, zboară în cercuri, greierul își acordează struna iar ciocârlia umple văzduhul cu cântecul ei fermecător.Ași dori să-mi strig prezenta fericire, căci știu și simt că această fericire este efemeră.

Când umbra-mi pășește înainte-mi, mă duc unde mă împinge vântul.

Câteodată, când se lasă înserarea, urmăresc timp îndelungat apusul soarelui, sperând să zăresc acea formidabilă rază verde, despre care, spune legenda că, acela ce-o zărește, va fi fericit în viață.

Intotdeauna când mă întorc din aceste plimbări, vin cu brațele pline de flori culese pe câmp. Mă simt ușoară, liniștită și corpu-mi miroase a cimbru. Cel care n'a trăit la țară, nu știe ce-i un sezon și nu-l va ști niciodată. . .

***

In fiecare dimineață, privesc tinerii ce traversează câmpul de instrucție, pentru a merge la lecția de zbor. Toți seamănă cu cei din anul trecut: același entuziasm, aceeași dorință de a zbura singuri, cât mai repede. Fiind nespus de disciplinați, nu ne dau nici o grijă. Să fie aceasta din cauza situației momentane ce trăim, sau poate experiența din anul trecut? Faptul este că nu ni se pune nici o problemă serioasă. Totul este explicat în teorie și exerciții practice, într'o ordine perfectă. Si viața continuă pe acest pământ care a cunoscut în trecut amare suferinți. Da, strămoșii noștri au cunoscut nedreapta sclavie.

Găsindu-ne aproape de o frontieră, câteodată gata de a ataca sau de a fi atacați, zilele trec și nu vedem pe nimeni. Celelalte școli de pilotaj, după cum și escadrilele militare, sunt departe de noi, undeva în munți. Deci, nici o vizită. Grupul nostru însă este unit, ne-am organizat destul de bine și suntem cu toții mulțumiți că ne găsim acasă la noi.

TRANSILVANIA. . .

Când mă gândesc astăzi, atâtea amintiri îmi revin în minte.

Un zbor circular, care mi-a permis să văd importantele vestigii Romane: apeducturi, poduri, temple, dintre cari unele sunt operele de arhitectură ale celui mai cunoscut arhitect din toate timpurile, Appolodor din Damasc. Ruinile Sarmisegetuzei, unde se zice că regele Dacilor, Decebal, s'a sinucis împreună cu toți sfătuitorii săi, pentru a nu cădea în mânile împăratului roman Traian, cuceritorul Daciei, mă impresionează în mod deosebit.

TRANSILVANIA. . .

Pe tot întinsul teritoriu al ei, găsești la fiecare pas, urme romane. Urme ce dovedesc prezența daco-romanilor în acest spațiu, înainte de apariția în istorie a maghiarilor. Marea Romă, care a guvernat lumea timp de 700 de ani, a guvernat și Dacia - România de astăzi - timp de 163 de ani.

Roma ne-a adus lumină, forță și limbă. Nici teutonii, nici slavii și încă mai puțin maghiarii, n'au lăsat urme viabile, în acest spațiu. Pe arcurile de triumf, existente încă în Roma de astăzi, ca o mărturie istorică irefutabilă, este prezent Titus, Augustus și Traian, și la fel, siluetele și busturile strămoșilor noștri, Dacii și Geții.

TRANSILVANIA. . .

România mi se pare nespus de departe în aceste zile sumbre. România, țara mea ce n'a încetat niciodată să lupte pentru propria-i existență, nu și-a plecat niciodată capul, pentru a fi tăiat de săbiile dușmanilor. România din toate vremurile, n'a dorit nimic altceva decât să-și păstreze intact patrimoniul, religia, legile și independența. Numai bunul Dumnezeu știe câți năvălitori au fost atrași de bogăția ei în aur, cupru, cărbuni, sare și petrol.

România trăește în sufletele noastre. . .

. . . O, țară mult iubită. . . tapițerii tăi ți-au scris istoria și artizanii ți-au cântat-o, fiecare în felul său și cu mijloacele lor de exprimare. Ai trecut prin atâtea bătălii și fiii tăi au trebuit să facă rând pe rând fața năvălitorilor slavi, huni, turci și apoi să pună capăt influenței grecești pe scumpele tale meleaguri. . . Legendele tale, legendele copilăriei mele, cu acel prinț fermecător Făt-Frumos, îți aparțin ție și numai ție. . . Ar putea oare timpul să facă o excepție, o singură excepție și să-l readucă pe Făt-Frumos pe plaiurile tale mioritice?. . . Căci toate fetele, ca și mine îl visează mereu pe acest Făt-Frumos, erou cu inimă mare, care întruchipează tinerețea țării noastre? !

Dar, de ce oare, în această seară, când scriu aceste rânduri și bombele cad asupra Beirutului, trăiesc atât de intens aceste amintiri? De ce mă cuprinde dorul de a respira iarăși aerul țării mele? De ce, de ce aceste memorii?

Stingerea tuturor luminilor în întreg orașul, la căderea nopții, impusă de actualele tragice împrejurări, ar fi putut să ne înnece într'o mare plictiseală, s'au într'un fel de letargie, neavând ca lumină decât strălucirea Lunei și licăririle stelelor. . .

Nu, nu știu, cum oare mi-a venit ideea de a povesti, tocmai în această noapte, acest fragment din viața mea și din istoria țării.

SALON LITERAR

de Dumitru STĂNCESCU

BAZELE "SPIRITUALITĂȚII"

In cursul lunii Martie 1981, Uniunea Scriitorilor din R.S.R., a fost convocată la o ședință specială pentru pregătirea aniversării vârstei de 60 de ani a partidului comunist, înființat în 1921 în fosta Românie de feluriți minoritari, Unguri, Ruteni, Bulgari, Tătari, etc. Două zile întregi sub supravegherea acerbă a tovarășei GADEA, patroană ce se trage probabil din nobila ginte a Sintilor, așezată de istorie în capul culturii românești s'a pus la cale planul organizării publicistice a acestei aniversări. Cu multă repeziciune, în Aprilie au și început să curgă editorialele consacrate revoluției și celor ce-au binemeritat pentru ea. Ne oprim la unul dintre aceste editoriale, publicat în revista intitulată cu nerușinare, nici mai mult nici mai puțin decât "CONVORBIRI LITERARE". Si cum uzurparea celui mai ilustru titlu de revistă literară din istoria culturii românești nu era de ajuns, se adaugă sub el și următoarea inscripție: REVISTA LUNARA FONDATA DE SOCIETATEA "JUNIMEA" DIN IASI LA 1 MARTIE 1867. Cu alte cuvinte ar însemna că revista clasicilor români, Titu Maiorescu, Eminescu, Creangă, Caragiale, revista de întemeere a literaturii române moderne, ar fi fost acelasi lucru cu o foaie comunistă mâzgălită de niște condeeri ai abâcâ-ului marxist-sovietic. Aici a ajuns literatura română.

Dar la această situație s'a ajuns cu ajutorul unei triste lumi literare românesti, care după invazia din 1944 a trecut în corpore de partea invazorilor, în cap cu prozatori ca Sadoveanu sau Camil Petrescu, și ceilalți, cu critici ca George Călinescu, cu profesori ca Tudor Vianu, cu o întreagă haită de poeți de mâna a treia. Singurul care la început a mârâit, a fost Tudor Arghezi, dar până la urmă a intrat și el la căldură spirituală, în butoiul umplut cu ce a spus chiar el atunci, și care era, între altele, și noua versiune a ACADEMIEI care avea să mutileze și ortografia română, și filologia, și istoria, și ce se mai putea. Au fost și scriitori careau murit la vreme, ca Liviu Rebreanu, care probabil ar fi găsit un ocoliș fără compromitere, ca Eugen Lovinescu, care probabil n'ar fi căutat niciunul , ca Dragoș Protopopescu, sau ca marele istoric și scriitor istoric George Brătianu, după cum au fost și câțiva scriitori excepționali care au tăcut, ca Lucian Blaga sau V. Voiculescu, prietenul său Ion Pillat fiind deja dus, ori din generația tânără ca Dan și Emil Botta, și alții. Dar gloata, liota profesionistilor condeeri au dat buzna în jurul noului stăpân.

Nimeni nu poate să nege că sprijinul dat de scriitori instalării unei stăpâniri străine în România a avut o importanță majoră. De unde și recunoștința comunistă pe care o găsim exprimată în primul rând în editorialul așa ziselor "Convorbiri Literare" din Martie 1981: "actul revoluționar dela 23 August 1944 a găsit pe cei mai mari scriitori ai noștri, din toate generațiile, în frontul larg al forțelor democrației și progresului. In focul confruntării dintre socialism și reacțiune, știind să depășască prin gândire și faptă erorile momentului, autodepășindu-se pe ei însisi, scriitorii români au fost alături de partid. In vremea când țara își crea prin luptă, jertfă și privațiuni un nou destin în istoria omenirii, Mihail Sadoveanu și Tudor Arghezi, G. Bacovia și Al. Philippide, George Călinescu și Tudor Vianu, Mihail Ralea și Virgil Teodorescu, Geo Bogza și Zaharia Stancu, Mihai Beniuc și Eugen Jebeleanu urmați de marii scriitori ce și-au creat opera în deceniile următoare au pus bazele unei noi epoci de înflorire a literelor românești".

Iar în concluzia editorialului, citim: "puterea și înțelepciunea partidului clasei muncitoare din România au știut să creeze acel climat de muncă, de emulație și înălțare spirituală, capabil să conducă, în acord cu realitățile politico-economice ale României postbelice, la afirmarea literaturii contemporane ca parte componentă a procesului de edificare a culturii noi, socialiste. O demonstrează cu prisosință ultimul deceniu și jumătate, de când în fruntea partidului și la cârma țării se află cel mai iubit și autorizat exponent al spiritualității românești, tovarășul Niculae Ceaușescu".

Sunt destule cărți documentate și care s'au publicat în ultimii peste 20 de ani, care dau seamă, dela "PITESTI" la "GHERLA", prin "CANAL", "BAIA SPRIE" și alte mine, "BARAGAN", "STUFARIS", inclusiv toate pușcăriile, de ce se întâmplă în România, nu undeva în Indochina, pe când scriitorii enumerați mai sus, se . . . "autodepășeau", iar țara "își crea prin luptă" și "jertfă", adică prin trădare, crimă, desființare socială, umană, culturală, morală, "un nou destin în istoria omenirii", care nu este altul decât acela de satelit sovietic.

Propaganda operează în general pe bază de minciună, dar în acest jalnic caz, al scriitorilor din pomelnic și atâția alții, nu are nevoe să mintă pentrucă aceștia s'au sinucis moral, ca să pună bazele "spiritualității Ceaușescu". Aceasta este "Legenda Mânăstirii Argeșului pe dos", parcă răstălmăcită de un erou al lui Budai-Deleanu, e anti-mânăstirea Parpanghelului, și a liturghiei negre a îngropării geniului românesc.

Si dacă cineva s'ar încumeta să pretindă că toți acei intelectuali nu ar fi stiut ce este comunismul, îi sfătuim în prealabil să tacă, pentrucă riscă să li-se umple gura de muște.

CRONICI

Literare-Artistice-Culturale din exil și din țară

Harvard Encyclopedia of American Etnic Groups

Stephan TERNSTROM, Editor

Enciclopedia Grupurilor Americane Ethnice a Universității Harvard. Editura: The Balknop Press, Universitatea Harvard, Cambridge, Mass. 1076 pagini, cu introducere, apendice și hărți.-

O carte unică în felul ei, scrisă cu multă competință, de un grup de peste 100 colaboratori cunoscuți în specialitatea lor. Autoritatea cărții constă nu numai în felul cum este prezentată studierea celor 106 grupuri etnice din America; dar prin aceea că aflăm sumedenie de date privitor la rasă, religie, etnicitate, locație geografică, toate prezentate sub auspiciile renumitei universități celebre în toată lumea: Harvard. După cum se subliniază în introducere "etnicitatea este un fenomen extrem de complex" și tocmai de aceea s'a găsit cea mai practică metodă ca prezentarea grupurilor etnice să fie făcută ținându-se seama de anumite caracteristice similare unor categorii de grupuri: cum este originea geografică comună, rasa, limba și dialectele, religia, tradițiile, folclorul, așezarea grupului după emigrare, care sunt trăsături comune. Cartea nu se ocupă decât de grupurile etnice străine, adică acelea care au imigrat, pentrucă mai există în America și grupuri "Made in America" (Făcute în America), cum ar fi cele 170 grupuri de indieni americani, care au caractere comune, dar totuși sunt diferențiate. Deasemenea au fost omise grupuri mici din fiecare țară, despre care se găsesc numai informațiuni răzlețe și neconcludente, ca Nigerieni, Malezieni, Kurds și alții, pentrucă după cum se subliniază "nu există nici o țară de pe globul pământesc, care să nu aibă câte un grupuleț de imigranți în America".

Părțile destinate fiecărui grup din cele 106, sunt scrise urmându-se anumite puncte de reper, cum ar fi: originea, imigrarea, sosirea în America, așezarea, viața economică, structura socială, organizații sociale tipice, familie și rubedenii, comportare, cultură, religie, educație, politică (apartenență), relațiile dintre grupuri, menținerea integrității grupului, sacrificii individuale pentru grup și bibliografie. In felul acesta enciclopedia are o unitate, pentrucă autorul eseului referitor la fiecare grup, a urmat punctele de reper. Cartea deci se citește ca un fel de roman istoric sui generis, fără să fie o carte rigidă de referințe. In același timp datele ce se găsesc în apendice: recensământul emigranților, precum și cele 29 eseuri tematice, cum este religia, cultura, sunt studii bine documentate și pot fi uzitate ca referințe.

Intre colaboratori găsim și numele Domnului Stephan Fisher - Galatzi, Seful Departamentului de Istorie a Universității Colorado, din Boulder, Colorado, cunoscut prin studiile sale istorice referitoare la România, el însuși român de origine.

Eseul referitor la grupul etnic Român, este semnat de Profesorul Gerald J. Bobango, dela Centrul de Documentare Român-American dela Grass Lake, Michigan, autorul cărții: Episcopia Ortodoxă Română din America (a cărei recenzie a apărut în "Cuvântul Românesc" din Iulie 1980). In cinci pagini (879-885) Profesorul Bobango prezintă, bazat pe cercetări de documente și publicații - istoria grupului românesc. Găsește că înainte de 1870 românii erau "sporadici" în Statele Unite, fiind cunoscut numai preotul ortodox Samuel Damian, care a avut oarecari legături cu Benjamin Franklin, deasemenea câțiva români se găseau și ei în căutarea de aur în California prin anul 1849. Căpitanul Nicolae Dunca (1827-1862) a servit în Batalionul 9 de Voluntari și a murit în bătălia din Cross Keyes. Generalul Gheorghe Pomutz (1828-1882) care a luptat în războiul de secesiune și apoi a fost Consul General al Statelor Unite la St. Petersburg în Rusia. Emigrația românilor a crescut între 1870-1900 ajungând la 18,000, însă majoritatea din aceștia erau "evrei de origine". La 1920 autorul estimează numărul românilor la 85,000, din care 85 procente proveneau din Transilvania, Bucovina sau Banat. După 1892 marea majoritate veneau din centrul Transilvaniei (Făgăraș, Sibiu, Alba - Iulia, Târnava-Mare, Satu-Mare, Sălaj, Bihor, Arad) și numai o mică parte veneau din Regatul României.

Intre emigranți se găseau Macedo-Români (Fârșiroți, Megleniți și Macedonieni). Românii au emigrat ca să "scape de sărăcie, de starea rea economică și socială a vieții sătești", apoi din cauza "politicei de maghiarizare în școli, în serviciile publice și armată". Mulți au venit să-și "facă mia și drumul" erau tineri între 18 și 45 ani, care își lăsaseră acasă soțiile și copiii, erau "97 procente ilerați și din aceștia mai mult ca 2 / 3 s'au reîntors acasă prin anul 1920". După al II-lea război mondial numărul românilor din Statele Unite a ajuns la 115,940, iar în 1970 la peste 190,000. Ei, s'au așezat în jurul fabricelor din marile orașe, la periferii "unde chiriile erau mici, dar mai ales locuiau în apropierea fabricelor, în camere închiriate cu masă (boarding houses). Sunt descrise apoi cum au luat ființă organizațiile - societățile, parohiile, - Uniunea, Liga, Episcopia - și presa, Cum s'a menținut identitatea națională, subliniindu-se că. . "emigranții care au venit după anul 1945 sunt mai bine educați și mai conștienți din punct de vedere politic, decât emigranții vechi, care nu cunoșteau problemele curente românești. Noii sosiți deși capabili nu iau parte la viața activă în bisericile românești și consideră societățile Uniunii și Ligii ca pe niște societăți de asigurare. Mulți au titluri universitare academice, ocupă poziții ca ziariști, ingineri și iau parte în asociațiile anti-comuniste, ceeace înaintașii lor n'au făcut-o".

Intre ziare autorul arată că cel mai vechi este America, urmat de Solia, Unirea, Credința, Micro-Magazin și "Cuvântul Românesc" care are "cel mai mare număr de cetitori în această emisferă și Europa".

Intre reviste sunt citate: "Noul Pioner" ("The New Pioneer" din timpul anilor 1942-1948), American Romanian Review, Drum, precum și altele.

Pentru a putea fi identificat grupul de emigranți români după părțile din România, în cuprinsul eseului se află harta României-Mari, cu granițele dela 1878-1913 și 1919-1940, adică și cu părțile rupte dela trupul României în anul 1940 (Basarabia, Bucovina de Nord, Tinutul Herței și Cadrilaterul).-

După cum a spus Președintele John F. Fennedy " America este o națiune de emigranți". Emigranții care au venit pe aceste meleaguri din toate colțurile lumii, să caute o viață mai bună și libertate au reușit să facă din America aceasta ce este astăzi: suprema nădejde a omenirii. Trebue să ne mândrim că și grupul românilor a dat și va da o contribuție majoră la această măreață operă omenească.■

Miron BUTARIU

Ion A. BUCUR

POEZII

Editura "Dacia"
Madrid, 1974

Anul 1941. Arghezi ar fi zis: "Niciodată toamna nu fu mai frumoasă . . .". Si într'adevăr, în acea după amiază de toamnă, în cimitirul din Campo Verrano, se părea că cerul e mai albastru ca oricând. Frunzele copacilor își adunaseră tot aurul în vistierii de magi, pe care Gentile da Fabriano le aducea Pruncului. In pacea miresmelor de nuc, de urzici, de ierburi-țigănci și brândușe - fecioare de albastru, începu un clopot să bată. Un plâns de argint dureros. Pe toate vămile văzduhului.

Intr'un sicriu modest era adus un tânăr. Expresia feții nu avea nimic din spaimele morții. Seninătate, liniște, o frumusețe de copil dormind. Implinise 26 de ani.

Cu pleoapele închise îți dădea impresia că meditează ca acei ce văd în răpiri de duh, frumuseți pe care ochiul, numai închis, în extaz le poate vedea: "Liniști, Liniști-deschideți porțile ! / Cerule bun - deschide-ți bolțile! / Simt că'n această ultimă oară / Cătușe de-adânc mă doboară. / Mai sus, mai sus - mă poartă Dorule, / Doamne, Isuse, Păstorule: / Printre perdele - grele - de-asfințit, / Văd zorile unui Nou Răsărit. . ." /

Miruit fusese de harul lui Poesis. La vârsta lui ciobănașii de cuvinte își pierdeau caprele prin hameiuri logoreice. Ion A. Bucur, acesta era numele poetului, avea deja plaiurile harismei și-și cobora turma de stele pe lângă fântânile cu flăcări răcoritoare.

Cartea, publicată de "Editura Dacia", cuprinde: La maluri de liniști, Treptele eternității și Inedite.

In "La maluri de liniști" poetul găsește că spiritul e osârduitor, dar cuvântul neputincios: "Am pierdut rostul cuvintelor /, Greaua magie-a veșmintelor. / ". Cuvintele trebue uitate, depășite " pentru clipa Liniștei de nedescris. Această Liniște e foamea de "Unica Pâne" care: "Ne aduce semn: Limba cea Nouă, / Arhangheli cu mantii de rouă, / Si'ntind curcubeie fără sfârșit, / Cuvintele Omului, Prea-Mărit." /

Omul folosește cuvintele, precum liliacul, ca sunet de orientare în timpul nopții. La Bucur însă, ca și la Inteleptul din Patmos, găsim acel "logos sarx egeneto", Cuvântul-Intrupat și oferit ca hrană. Verbul Potirului devine "Limba cea Nouă", limbaj teandric prin care nu numai că descoperim existența ci intrăm prin agapie în intimul creațional al Cuvântului divin.

Ca la Novalis, noaptea e o perpetuă cercetare a adâncului nevăzut, o lume inexistentă ochiului din amiaza de iarmaroc. Prima vamă e numită și la propriu și la figurat Calea Robilor. E ceeace ne străbate sufletul dela un capăt la altul cu mii de întrebări, cu mii de chemări. La această poartă începe Bucur litania de a fi lăsat să treacă dincolo: "Cale-a robilor, cale-a robilor - / Inima din ghiarele corbilor / Ia-o sub hlamida de ametist, Si du-o'ntre luceferi și îngerii lui Crist.", (Seninătăți, p. 15).

Apofaticul lui Dionisie Areopagitul nu e de ajuns. Cunoașterea se dezghioacă de tot ce poate fi cuprins, limitat, încercuit în definiții, iar când a ajuns la mugurul crud de Chip începe urcarea spre lumina necreată, a transfigurării de pe Tabor: "Urc trepte de argint - spre mine: Cel ce "sânt". (Somn de heruvim, p.35)

Timpul, geograficul, căutările rămân în țărâna sonoră a cuvintelor, urcușul ducând pe plaiurile Cuvântului: "Eu știu că vreme n'am - și nici popas - nici cale, / Ci "sânt" din veci pe unda nemărginirii Tale. / Va trece valul mării: se va'mpitri în mers / Amurgurile pe dealuri și'ntregul univers. . . / Se va'ntoarce în haos - acolo unde-a fost / Când din nimic - Cuvântul - i-a fost creat un rost. . ., (idem).

Lumea Așteptării, pe care am putea să o comparăm cu munca lui Sisif de a scăpa din blestemul pietrei, devine cu totul alta prin noua dimensiune primită prin "logos sarx egeneto". Bucur nu are un pietroi în spate, ci "urc cu munții în spate - spre zorii mântuirii" (Impliniri albastre, p. 42). Motivul acesta poetic îl găsim în poezia populară aromână, în care într'o variantă a Mioriței Păstorul ia cu el tot ce i-a fost mai drag și trece Dincolo.

Alteori, Bucur coboară treptele înalte ale umilinței, având sentimentul de alienare și singurătate. E adevărat că: "Da ! Pe toate văd scris cuvântul: Sfârșit." (Treptele umilinții, p.48), dar acest devine o rugăciune: "Dar, cine mă cheamă, cine mă mână? ! / Vocile-adâncului să le-ascult și să tac. / Si nu îmi voi moartea cu giulgiu de lună, / Ci zic: "Doamne mă iartă că nu știu ce fac". (idem).

Ca o paranteză, acest "sfârșitu-s'a" în limba aramaică era strigătul de bucurie al regelui învingător că a "săvârșit" lupta cu victorie. Binevestitorul Ioan traduce prin "peplerontai", care l'aș tălmăci prin: "Ura ! Am învins !"

"Treptele eternității" continuă polemosul interior de recucerire a Chipului, de data aceasta la nivelul neamului: "Primăvara aceasta nu mi-a trimis Nici un dor, nici un vis. / Pe drumul robilor am rătăcit Să'ntreb de steaua mea va fi murit. . . / Dar, în mine erau mii de vieți / Si mii de stele tremurau tristeți ! / Că eu întrebam, mereu întrebam: / Câți au căzut? Câți au rămas?, din câți eram." / (Pentru tăcere, p.68)

Pentru aceștia, în numele cărora vorbește, Bucur găsește cuvântul pur, "cuvântul fără rost", în înțelesul diferit de al lui Noica, cuvântul care scapă logica "mormîntului nou": "Si-am zis încet, netulburat: Inviere." (Sunt , p.69) Ideea e mai clar exprimată în "Castelul de granit", în care Tara devine mireasă.

Ar trebui să închei și mi se pare că abia am început și nu am prezentat aproape nimic din acest rapsod al crinului gabrielic, pentru că, precum subliniază "Editura Dacia", "Poezia lui Bucur nu e ușoară. E fulgerată de sensuri profunde. E ca o muzică de Bach. E o metafizică în imagini. Sunt gânduri înalte care îmbracă haina feerică a poeziei. Din citirea oricărei poezii a lui Bucur, ne va izbi ceva straniu și neînțeles. E saltul permanent ce-l face poetul dela motivele concrete ale inspirației lui, transfigurându-le în lumina viziunii lui interioare".■

Dumitru ICHIM

Al. Gregorian: Poeme pentru frații mei

München, 1953.

Ovidiu VUIA

"El este deaceea mai mult un simbol decât o carte adevărată și vrea să fie în același timp și o acoladă de dragoste pentru frații mei, pentru oamenii pe care-i caut cu fervoare pretutindeni", așa ni se mărturisește cu evlavie de aed, Al. Gregorian, prin câteva rânduri scrise pe marginea cărții sale, Poeme pentru frații mei aparută la München, în anul 1953.

Nu știu cum a fost primit volumul la vremea sa, dar faptul la urma urmelor nu ar avea nicio importanță, atunci când Poetul, așa ca Dante și Virgil în Infern, execută un gest aparținând nu timpului fizic, profan și trecător, ci se înscrie în ritualul arhetipizat al Veșniciei. Deși susține în continuare că și-a pus poemele, unele lângă altele, aproape la întâmplare noi deslușim în orânduirea lor, un tâlc și o poveste, bineînțeles fără să știe neapărat de logica exterioară a lucrurilor ci mai mult de magia ascunsă în raiul Inimii.

Prima poezie întitulată Rugă este rostită de protocreștinul așezat la cină cu Domnul, lângă pescarii săraci amintind de Apostolii umili ai lui Isus Christos, dorința fiind dreaptă și simplă, "rob să-ți fiu bun și slava Ta s'o cânt". Intre aceste două limite de unde se naște și unde ajunge rugăciunea, apare artistul cu misiunea lui, deaceea raporturile se stabilesc între el și cel Atotputernic: Sunt stele aproape de pământ / In pomul anotimpului bogat. / Eu le adun-umilul Tău argat-/ Si Ți le pun în poală, rodii mari. / Cum s'ar spune cu alte cuvinte, descojită de beteala metaforică, Poezia este și Religie și Viață, deci formează tot conținutul destinului său de Om. In directă explicație vine poemul Diacul Ingerului, un înger ce nu știe "nici ceti, nici scrie, / Că Abecedarul, Sus, / Ingerii-l desprind pe stele / Lângă jețul lui Iisus, / și Coboară dintr'o lume ieșită din cotidian, servindu-i de muză, așa cum este ilustrat într'un discret desen făcut cu penița chiar sub titlu, pe copertă. Lucian Blaga zice că traduce în limba românească, un cântec pe care inima sa îl îngână suav pe limba ei, pe când Al. Gregorian, celestul diac, face același lucru cu limbajul diafan al unui înger, acesta fiind numai al lui, un înger mic, pitic, rudă anonimă a serafilor ce-au inspirat pe Evangheliști și pe marii Dascăli, dar totuși având și el o oarecare putere, de unde deducem că poezia adevărată este un fel de Evanghelie a sufletului: "Ingerul să-mi stee'n umăr / Spangă de azur aprins. / Să mă treacă peste veac / Unde nu e vad, iar eu / Să-i slujesc și să-i fiu diac./

In Jocul Ingerului îl găsim pe "Sfinția sa, Ingerul" în straie noi de nea, sărind dintr'o stea într'altă stea, bând rouă, jos din flori. Are gene de borangic și odată face un lucru nepermis, răscolind pe toți sfinții: "Intr'o seară, bunăoară, /Fugărea o căprioară / Prin poiana lunii pline /. Altădată îndrăznește lucruri mai neauzite: "Intr'o Joi, ba nu, 'ntr'o Miercuri / Făuri vreo două cercuri, / Toarte noi pentru pământ, / Din aura unui sfânt. / Ieri, pe-ascuns de Dumnezeu, Se da ușa'n curcubeu. /

După toate aceste acțiuni înțelegem că "Ingerul mic, șoltic, cu gene de borangic este chiar sufletul poetului tăvălit în băilecristelnițe cu mir și arome ale cerului, Deaceea nu va mai mira pe nimeni" că pierzându-și biet, călțunii / S'a înțepat în zimții lunii. . . /

Pentru a pătrunde nunumai misterul acestui poem dar mai adânc în perceperea artei lui Gregorian trebue să amintesc că este originar din regiunea Teleorman apropiat de scriitorul biblic Gala Galaction. Ca orice om al șesului, va ieși din monotonia câmpului nesfârșit găsindu-și resurse de visare și cântec după cum am văzut, în apa Dunării (prezentă și în cele mai frumoase povestiri ale lui Galaction) sau în cerul de deasupra, dar nu cel de ziuă, coviltir parcă tot așa de pustiu ca ogorul de jos ci pe acel al nopții înstelate. Si fiindcă întâlnirea are loc odată cu primii pași când copilul își ridică ochii în sus, cerul înstelat devine un fel de odae a lui de joc, mai târziu cosmosul familiar al poetului, una din permanențele creației sale. Numai din astfel de izvoare curate a putut izbucni ca un gheizăr de nestemat, intermezzoul întitulat Toamna, adăogăm noi, venețiană: Noembrie. Soarele a lunecat lin, / Ca o portocală în mare: / S'a desprins din grădinile serii / Scuturat de brize în apele clare. / Mâinile care-au dat să-l țină pe cer / Sunt goale: dar în inelare Stau aprinse cereștile semne: / Inele de smalțuri stelare. /

Constatăm deci că familiaritatea munteanului cu splendorile cerului, nu altfel manifestată și la Arghezi, se opune simbolului mioritic al moldoveanului, la acesta elementele naturii fiind însuflețite ca'n versul eminescian de geniul morții, pe când la Arghezi moartea se descrie ca un joc, ori este respinsă ca în poezia lui Al. Gregorian: Tăcerile dospesc în ele moartea / Ca o rugină, ca mustul de otravă. / Lumina lor gălbue e bolnavă. / Tristețea și ea e veștedă ca moartea. / De unde încăodată se poate arăta că artistul nostru nu recurge la clipa ce se stinge și moare ci la categoriile Eternității, în matca de fiord a căror moartea numai își are niciun rost. Deci poezia lui Al. Gregorian e un posibil exemplu de felul cum prin frumusețe muritorul reușește să învingă Moartea.

Gândirismul concepție profund creștină, își umple poenele nu rar cu cete de îngeri, serafi, heruvi, arhangheli. Ar fi interesant să se studieze felul cum apar ei în poezia diferiților poeți gândiriști: La Adrian Maniu predomină îngerul bizantin, stilizat ca figurile de pe mozaicurile dela San Vitale, la Vasile Voiculescu și mai ales Lucian Blaga sunt solii neliniștilor metafizice, de început de Apocalips, fiind înrudiți cu reprezentările nordicului Mathias Grunewald, pe când la Al. Gregorian îngerii sunt de o armonie pură, siluete paradisiace, asemenea celor scoși de sub penelul de quatrocento al lui Melozzo dà Forli.

In mănunchiul celor patru Colinde, poetul încearcă să refacă un univers pierdut, redând prin propria-i simțire, cu precădere atmosfera sfântă, așa cum era pe când îngerul mic pleca la colindat, "Cu Iisus la noi în sat", sau cu cei trei magi alăturea. Nu este greu de ghicit că Ingerul pitic, pitic este chiar el, copilul de odinioară.

Reconstituirea este luminoasă, cu toate că vrea să respecte tiparul vechi, disimulat popular, creația, ca la Brâncuși, este pecete și pasăre măiastră, numai a lui: La margini de cer / Cântă și colindă, / Pe drum de oglindă / Colăceri sub lună / In sarici de brumă: / Lerui și iar Ler.

Dar această simfonietă blondă, mozartiană, este întreruptă deodată de cadențele unui marș funebru, de requiem, "Iar puterea besnelor / Pune fiare glesnelor; / Ocnele'nchid îngerii / In văile plângerii, / Grele zăvoare troznesc / In pământul românesc, / In oasele magilor / Si în trunchiul fagilor, / Colind fără țară se termină zugrăvind o robie biblică: Coborâm pe scări de ger / In Țara lui Lerui Ler. / Doamne'n margini de pământ: / Nicio stea și niciun cânt! / Fugar, Christos într'un sat / A uitat de colindat. /

Ciclul următor ar putea fi întitulat Italiana, aparținând unui minunat drum al poetului.

Sfântul Francisc, poemul Assisiului, cetatea din piatră cenușie de Subasio, începe cu o rugăciune implorând arhaic, ploaie. Pe urmă suntem purtați pe unele din cărările cu miros de chiparoasă și lemn de măslin, din care se fac mănăstirile sfinte, relevând cucernicia locurilor unde putem auzi cum Dumnezeu se întrupează din Duh în roadele coapte ale pământului: De trei zile Sfântul, din potir de rouă, / Umblă să adape firele de iarbă: / Le descântă'n șoaptă, iar acuma plouă / Peste timp, peste spații, peste noapte. / Aud cerul cum se scurge peste poame: / Vor fi mâine roadele grădinii coapte.

Pe Veronese pictorul îl definește cam așa: Chipul care crește proaspăt din culoare / Nu de om, ci de mână de heruv / A fost scris în nișă cu cerneli de soare. / De reținut că opus concepției generale privind calitățile decorative ale artei veronesiene, poetul nostru vede în el un filozof; Cina lui de Taină nu-l ispitește să se piardă în luxul amănuntelor, a strofelor și a personajelor ci se oprește asupra Mântuitorului săvârșind mistica Eucharistie: Amin, amin zic vouă: beți, mâncați, / O, prieteni, că pentru voi mă frâng: / Si pentru buni și pentru răi. Prea lung, / Prea lung e drumul mântuirii pe calvar / Si singur sunt și trist; ci voi mă privegheați. /

Cantata în cuvinte, Michelangelo, denotă o lucidă pătrundere în tragedia marelui creator. Colocviul cu Statuia sa, pe care o eliberează din marmora de Carrară, după cum singur o mărturisește într'un sonet, până la urmă în loc să-i dea bucuria și pacea absolutului, rămâne, ca și Beethoven, tot mai turmentat și mai chinuit: Am vrut să'ntruchipez în tine mitul, / Frumosul, ritmul, sacrul / Si simt și văd cum formele îți sunt / Inchise toate în matricea din mine / Ca la'nceput, în alte evuri: / Tu ești doar umbră, simulacru, amăgire. /

Este redată una din cele mai dureroase evoluții ale unui om,-întrecută doar de cea a lui Iisus pe drumul Calvarului-, dela Geneza de pe plafonul Sixtinei, la Judecata de pe urmă și la Pietàul distrus de mâna Demiurgului.

In D'Annunzio am fi tentați să credem că descifrăm un epitalam scris pentru nunta cu himere a Poetului: Luna îmi șlefuește în tâmplă / Versul cu diamantul solitar / Al nopții. / Pe înalte foile cerului / Mâna mea caligrafiază rar / Laude morții. /

Dar apoi din ce în ce ne apropiem de un anume poet, revelat pelegrinului în plimbările sale prin grădinile dela Vittoriale, biserici de cipreși făcând trup altarelor de ape și în Prioria unde un destin își clădește crezul prin colaje de totemuri ireale: Mi-e tâmpla de coral, / Gândul mi-e flaut: / cânt lumilor de sus / Si'nfloresc în argint cuvântul. / Mi-e cântul jar și mătasă: In melodii aprind grădinilor cerești / Parfumul greu / Si'n val adorm corăbierii, / Iar în luceferi, visuri pământești: / Eu sunt Orfeu. /

Acesta este D'Annunzio, niciun alt poet, Orfeul cel modern.

Poemele venețiene cu referiri directe la Colleoni de Verrocchio, la Otello dar și la vitrinele "de aur și lumini", se înscriu printre cele mai alese scrise de un român, neputând lipsi nici orologiul dela San Marco, odată ispită și al lui Eminescu.

Intocmai cum a simțit-o cândva Iorga, lăsând și el câteva pagini remarcabile în proză asupra orașului de pe lagune, Al. Gregorian va duce la viață din trecutul Veneției, nunumai umbrele dogilor, a cavalerilor și a balurilor purtate sub policandrele de cristal de Murano, dar va zări printre atâtea figuri și pe domnul pribeag moldav, "frumos, viteaz și-afemeiat" Petru Cercel. Ba mai mult nu-și uită nici strămoșii geto-daci, care prin lupta dusă contra barbarilor au apărat Occidentul să nu cadă în sclavie, deci îi consideră drept Ctitorii splendorilor apusene doar așa au avut Bramante și Michelangelo libertatea de a turna în piatră magnificele lor simfonii. Voi aminti acum și poezia Italica, dedicată municipiului betic unde a văzut lumina zilei Impăratul Traian cel ce va desăvârși nașterea poporului româno-dac, pentru a se vedea cât de puternic trăesc în sângele lui Al. Gregorian, strămoșii lui, după cum o exprimă și Blaga: In somn sângele meu ca un val / se retrage din mine / Inapoi în părinți / înțelegând că în cazul nostru, somnul, corespunde meditației poetice.

Florența este cântată prin Chiantiul ei: Vinul acesta florentin / E, prieteni, ca o primăvară. / Beți! Solstițiul mi-a topit în el / Arome de cer și țară / de fapt prilej de a prinde în note peisajul de cer și țară, din alba Primăvară a lui Botticelli.

Precum ne-o destăinuește în Regăsire italică, el, meșterul euxin, caută țările sudului fiindcă numai lângă frații milenari latini își găsește alinarea și casa. Desi va descrie munții Tirolului cu aceiași ochi de maestru: Incă o clipă și va fi o noapte oriunde. / Oh, nopțile cosmice tiroleze, adânci! / Luna le pune sigiliul tăcerii fecunde / Si'nscrie'n jocuri înalte, rotunde, / Cuiburi de pajuri albastre pe stânci, /

Bavaria înseamnă pentru el nordul rece și străin al lui Edgar Allan Poe în Pastel bavarez devine aproape atacat de spleenurile bacoviene, frământat de Nostalgiile Romei: Ascult litania ploii, lină / Si simt că'n Roma se dospesc / Arome de mirt, de glicină. / Cine va fi bând atâta lumină / sub cerul ei împărătesc? /

Viața-i fiind ca un urcuș greu, nu-și găsește mult odihnitorul popas decât lângă Ana, unde are răgaz de liniști interioare: Iernăm din amintiri-de câte seri? / Ne sunt ca niște faguri încărcați / Ierburile din alte anotimpuri. / Visăm, de clipa grea împovărați, / Sub steaua dinspre țară în răstimpuri. /

Tot ca un popas al spiritului trebue interpretată și poezia Litanie, aplecare deasupra prăpastiei, unei lumi, a cărei serafi nu mai pot să zboare bolind greu: La o margine de mare / Si de cer, pe harfa lunei, / Cântă un psalmist și moare / Inbubat de buba ciumei, / La o margine de mare. /

Durerile poetului sunt răni adânci dar le poartă cu stoicism aruncând peste ele hlamida luminii, seraful lui tânjind asemănându-se cu Bachus bolnav al lui Carravaggio cât și cu unii frați de ai lui din paradisul ars al lui Blaga.

Să nu uităm că înainte de toate Al. Gregorian este un desrădăcinat, un pribeag fără de țară, o bună parte din versurile sale pot fi alăturate de cele ale altor poeți înstrăinați români. Dar dacă l-am compara cu Goga sau Iosif, autori majori ai acestui gen de poezie, vom găsi între ei fundamentale deosebiri. Atât Goga cât mai ales Iosif, sunt robii propriei lor suferințe, lirici totali, doliul ia proporții cosmice, dacă am lua poemul La noi dintre atâtea ca pildă. Al. Gregorian își stăpânește sentimentele fiind opus romanticului, clasic și euritmic, arta înseamnă pentru el obiectivizare, un fel de altar unde nu poți să intri decât purificat în apa Iordanului, în primul rând de tine. Prin aceste caracteristici, desigur, cu totul alte coordonate de expresie, se apropie flagrant de jertfa sacră a lui Aron Cotruș. Oricine poate compara Cântecul lui de leagăn cu cel al lui Iosif și o să vadă marea deosebire adică exact ceea ce am încercat să postulez.

AUTOLOGHIE

Cine în jurul casei cine
Umblă cu pas de jivine ?
Si caută ce, în întunerec,
Când singur adun o'ntrebare
Din timp și'ncerc tare
Să tac și ușa să-mi ferec ?

Nime, poate nu-i nime
Decât o umbră de rime.
Din casă spre afară alung
Cine știe de când, de mult,
Carne din mine și trag să ascult
Modelul ascuns după Platon sau Jung.

Rele, lume plină de rele
Acordate pe păcatele mele.
Deci oglindesc în afară
Spaime născute în mine
Visuri devenite ruine
In autologhia sumară.

Cum și când am țipat, cum
M'am făcut din lacrimă fum ?
Pentrucă nu-mi semăn mi-e teamă
De tot ce vine să-și spargă
Uluirea în lung și'n largă
Bubuire timidă, șoptire de seamă.

O sumă, teologică, tainică sumă
Eternizată'n ghirlande de spumă!
Târcoale îmi dau cum îmi dai.
Cine în jurul casei, cine
Umblă cu pas de jivine ?
E oaspetele ce l'ai
Alungat pentru mine.

Collado Mediano
29 Mai 1981

Vintilă HORIA

Figuri de luptători pentru salvarea României

Profesorul George Manu

Originea după mamă și-o trăgea din neamul Cantacuzinilor, neam din care șase bărbați au fost omorîți de turci. Nu putem trece cu vederea pe Andronic cel care ajutase pe Mihai Viteazu să obțină tronul Tării Românesti și nici pe fiul său Constantin Cantacuzino, Postelnicul omorît în 1663 în închisoarea dela Snagov. Dacă amintim din această ramură pe domnitorul Serban Cantacuzino (1778-1788) om de cultură fiul Postelnicului omorît, și pe Stefan Cantacuzino domnitor (1714-1716) fiul cărturarului sfârșit sub iataganele turcești, putem să ne facem o impresie despre înaintași.

După tată se trăgea deasemenea dintr'o familie de cărturari și luptători pentru Unirea Principatelor. Un George Manu a fost comandantul oștii în timp ce Savel Manu, ministru de război al lui Cuza, a rămas cel mai devotat apărător al domnitorului împotriva "coaliției monstruoase".

Beneficiarul acestor străluciți înaintasi era în zilele noastre Profesorul George Manu, om de o erudiție incontestabilă. Adunase în el toată cultura. Ca un avar strânsese cu migală și așezase în ordine ceea ce trecutul și prezentul scosese la iveală în cultură sau știință. Ajunsese o adevărată enciclopedie în jurul vârstei de 40 de ani.

A făcut studii superioare la Paris unde a susținut teza de doctorat în fizică nucleară cu F. Juliot Curie și a ajuns după aceea între apropiații profesorului Horia Hulubei la Universitatea din București unde își desfășura activitatea științifică.

Preocuparea lui era mai presus de toate închinată salvării neamului românesc din ghiarele pericolului rusesc. Angajat trup și suflet în această luptă pe viață și pe moarte, n'a cunoscut nici un fel de odihnă după ce țara a fost ocupată. Cine l-a cunoscut și-a dat seama că numai pentru țară trăia. Zi și noapte George Manu lucra, îndemna și era prezent în tot ce se întreprindea pentru salvarea României. Era sufletul mișcării de rezistență.

Regimul comunist a început să exercite o teroare ne mai întâlnită, să distrugă pe toți adversarii, chiar pe cei bănuiți. Si cum adversar era întreaga țară, comuniștii au început lupta cu Tara.

In Martie 1948 George Manu a fost arestat și judecat. La proces a uimit prin declarația pe care a dat-o la ultimul cuvânt: "Nu am să mă apăr. Tot ce-am făcut a fost să distrug comunismul. Imi pare rău că n'am reusit".

Trimis în temnița umedă și rece a Jilavei, în condiții de exterminare, George Manu condamnat la muncă silnică, se îmbolnăvește grav. Dar deși bolnav de acum înainte a devenit un far al culturii prin închisorile României. Tot ce adunase cu sârg în timpul vieții, dăruiește cu generozitate în cavourile Jilavei.

Aiudul îl va primi cu aceleași ziduri reci și regim de osândă. Dar căldura sufletelor ce-l îmbrățișează, îl face să renască. A fost una dintre figurile cele mai proeminente care zi de zi a împărtășit celor din jur, din vasta lui cunoștință, transformând "Seghedinul românesc" într'un locaș de cultură și luptă pentru supraviețuirea României. La cursurile lui de franceză și engleză, se adăogau prelegerile de filozofie, literatură, știință sau din orice domeniu din care ar fi fost solicitat.

Dar boala necruțătoare avansează. Este internat în infirmeria Aiudului. Ingrijirea însă ca la pușcărie.

Si totuși comandantul îl cheamă de două ori și-i cere să dea o declarație. . . după care va primi medicamentele necesare. Refuzul e categoric. Boala se agravează. A treia oară e adus pe targă și comandantul îi spune:

"Manule uite medicamentele dela imperialiștii pe care îi aștepți. Iscălește și le vei primi ca să te faci bine".

"Nu ! " a răspuns făcând eforturi.

Trupul îi era o rană. Din zeci de fistule curgea puroi. Pe zi ce trecea căpăta o figură angelică. Doctorița care-i făcea din când în când câte o injecție sta în genunchi, lângă patul lui și'și înneca plânsul. Cei câțiva din jur erau înduioșați.

Profesorul George Manu radia și mai mult a bunătate. Imbrățișa cu privirea plină de dragoste pe cei din jur și printre zăbrele o arunca infinitului vesnic și atotputernic. Si într'una din zile privirea i-a rămas fixată pentru vecie.

Vestea dispariției celui de al 7-lea din neam, nu sub iataganele străine, ci asasinat de frații lui puși în slujba secerii și ciocanului tot străine, a cutremurat pe toți.

Si astăzi când vine vorba de George Manu, am întâlnit oameni care vorbesc despre el, plângând.

Ce Tară mândră am fi avut cu acești oameni sfătuitori.

Si cum poate cineva să-și închipuie că nu vom putea învinge când am avut astfel de oameni, astfel de caractere? ●

Cicerone IONIȚOIU

ȘTEFAN MUNTEANU:

NOTE(S)

Imi ceri uneori să-ți spun "ceva frumos" și de fiecare dată mă găsești nepregătit.

Frumos e orice apare în lumină și râde cu ochii, orice se ridică în soare și cântă nereținut, orice se apleacă peste suferință și o mângâie,

frumoase sunt câteva mii de gesturi obișnuite;

urâte sunt doar câteva, scutite de omenesc și de credință (dar nu despre ele vorbim acum).

Așa dar să încerc. . .:

O mamă pune în două vase (splendid dăltuite) inima ei și o dă copiilor s'o bea, (alăptându-i)

ca să-i țină întregi prin uriașele pustiuri ale vieții.

Cuvintele condamnate la dispariție, așezându-se modest, după ce și-au potrivit cu mâinile bătătorite părul amăgit de ploile albe,

Cuvintele bătrâne - netrădând niciun semn de oboseală -, au privit în față gurile de fier, prin care își făcea apariția moartea. . .

Dar cuvintele n'au putut muri, cu hainele sfâșiate, sub tortură amețită de sofism, niște stafii pielea și osul, au continuat să trăiască privind în ochi soarele!

Când li s'a dat drumul, când păreau că umblă de capul lor și nimeni nu le mai spunea nimic (pentrucă se adunaseră o mulțime da paragrafe și legile erau pline de corecturi) atunci când li s'a dat înapoi ceea ce li se luase prin abuz de putere și se credea că sunt liniștite

(poate că și erau în piscurile lor interioare; cine se încumeta să le urce?)

atunci ele au trecut strada, pe lumina roșie. . .

fără măcar să bănuiască necesitatea bastonașului alb. . .

Un oraș în care plouă zilnic; când e soare se văd munții albăstrui cu griuri metalice, străjuind zările. Localnicii nu-i privesc, nu-i interesează, nu fac turism; închiriază, cu speculă, mici încăperi mizere, mobilate grosolan, bolnavilor de plămâni sau vilegiaturiștilor, fără alegere. (banul, ochiul cuiva. . .) Funcționează un cămin cultural, cu programe descurajant de simpliste, cu o bibliotecă necercetată și cu o echipă de amatori, ca să-și omoare vremea; un film, un bal, săptămânale și nunți mercantile (strângându-se DARUL, clevetindu-l); cârciumi prospere, o bisericuță pe gânduri, lângă cimitir. Si atâta tot. Norii vin unii după alții, se aruncă peste oraș, tăindu-l cu lame de apă neîntreruptă, ca într'o stampă japoneză. Acolo un artist când se formează, moare de urât;

dacă e format, moare încet-încet de OBOSEALA SOCIALA*

* noțiune ce ar vrea să sugereze domnia plictisului peste zona psiho-afectivă a individului diferențiat structural.

Al. Gregorian: Poeme pentru frații mei.

Urmare din pag. 11

In Seară de seară, dedicată lui A. Cotruș, cu aceea "Să sfarme / In țăndări robia, s'o darme / In numele tău libertate / și în Seceta se manifestă o revenire cu patimă și foc la pământul satului de odinioară în ultima cu adânc orizont sofianic: Era după sfeștanii, era seară / Când apăru pe luncă Dumnezeu: / Umbla cu Sfântu Petre ca să stingă / Dogoarea grea a secetei din țară. /

După simțirea mea capodopera acestui ciclu îl formează poemul Tara. Suntem în " Octombrie. La noi se ară padinile / Si Dumnezeu așează rodul în țară", / pe Bărăgan, mare de porumburi, îi revin în vis "boii mei albi cu luna nouă'n coarne". Sunt aceiași boi, din versurile lui Coșbuc sau picturile lui Grigorescu, numai că aici filtrați printr'o viziune onirică, gen Odillon Redon. Poposim iar la cadrul casnic amintit al cerului, odaie a sufletului, și la îngeri. Urcând, pe sub albastre bolțile raiului, / Suiam cu ei în poenile lui Dumnezeu. / (Eram cu Carul Mic, eram cu Carul Mare?) / Si îngerii se minunau și din Grădină / Le aduceau brațe de stele și-i mângăiau / Ca taica. Le ziceau: " boi cuminți, boi buni, / Boi mari!. . . . Si boii blânzi îngenunchiau, mugiau. / Tară, țară te visez în fiecare seară! /

Asemănarea mângâerii îngerilor cu cea a taicălui său intercalează spații reușind transpuneri impresionante așa cum le este dat numai marilor artiști cu dar de a atinge marginile a două lumi streine, supraterestre.

Tara este o poezie a unui desrădăcinat, tot așa de neuitată ca cele mai mândre ale marelui Oct. Goga, numai că pusă pe portative personale, moderniste s'ar grăbi unii să o susțină.

Ion Prăvale este un alt eu, alterego al poetului de data aceasta cu rol pământesc, albatros dat la o parte și furat de becisnici: Doamne sunt chipul tău; Ion Prăvale! / In fiecare toamnă seamăn / Si nici odată nu culeg. / Mereu mi-s mâinile mai goale, / Ca aurul rodit în vară, geamăn, / Nu eu, ci hoții îl aleg. /

Dar zăbava nu durează decât o clipă, pe cealaltă pagină fiind scris.

Poemul ultim al unui Ion Prăvale aflat de-acum în imperiul său și numai al său, îngenunchiat la Domnul: In cel din urmă vers ar vrea s'adune / Albastrele vecernii și cu ele / Transfigurat poetul, pe sub stele, / Făptura Ta lumească să'ncunune. / Iși exprimă idealul întregii creații parcurse, Arta înainte de toate, Echilibru și Lumină: Doamne, poemul ultim fă să fie / Nici când rebel, nici vis, nici tânguire, / Ci largă'mbrățișare, jinduire / De-o pretutindenească omenie. /

Tăcerilor și morții îi opune dragostea "Iubind să scriu o nouă melopee". Este un prag al Horebului său unde prin închegarea fără fisuri a fondului ajunge la făurirea unei forme de-acum perfecte. Așa cum semnalam în analiza operei lui Vasile Posteucă, în astfel de momente artistul trece unul din hotarele absolutului, următoarele două strofe reprezintă nunumai Apoteoza Poetului dar pot fi citate și ca model de formă, idee și sentiment laolaltă, Perfecțiune: Mă vreau în mii de vuete sporit, / Iar cântul meu să urce până unde / Tumulturi noi de viață, spumegânde, / Ating Zenitul proaspăt însorit. / Eu vreau să joc, să chiui să vorbesc / Si ca'n misterul sacru-al germinării / Din bobul unui gând să isbucnesc / In rod înalt pe necuprinsul zării. /

Revenind la cele ce am scris la început trebue să adaog că anul apariției volumului Poeme pentru frații mei nu va putea fi ocolit de istoricii literaturii române, fiindcă Al. Gregorian așa cum pe drept scrie A. Răuță, salvează, în contemporaneitate, adevărata poezie românească. ●

Ovidiu VUIA

REÎNTOARCERE

Pe-un univers pierdut și care
S'a transformat în amintiri,
Rămân doar semne de'ntrebare
Din șirul lungilor gândiri.

Când pleoapa zorilor tresaltă
Sau când amurgu'mbujorat
Vestește că din nou tot altă
Frântură-timp s'a depănat,

E noapte'n zi și zi în noapte.
In veghe și în gând curat
S'adună lacrămi, calde șoapte
Ce peste tot s'au strecurat.

Incet, din întrebări, scântee
Inalță stelelor sărut
Si petrecând Calea Lactee
Culege tot ce-a dispărut.

Se mistue'n neant decoruri
Si nou cu vechi de mână cresc,
Se torc speranțele cu doruri
In mângâieri de cânt ceresc.

Te pierzi încet în rugăciune,
In rugăciunile ce-au fost,
Si simți din nou cum poți supune
O lume'n tine și un rost.

Ești nou născut sub alte stele
La alt izvor setea ți-o porți
Dar te întorci mereu la cele
Ce-au fost și sunt cu vii și morți.

S.G. THEODORU

BISERICA CREȘTINĂ

CARACTERISTICI ORTODOXE

Preot Dr. Petre POPESCU

In Occident se manifestă dorința expresă de a se cunoaște cât mai adânc Ortodoxia.

Cu toate că în Occident circulă lucrări valoroase ale unor teologi răsăriteni, cu toate că Sfinții Părinți orientali sunt traduși în limbi occidentale și stau pe masa de lucru a teologilor catolici și protestanți și cu toate că cultul ortodox este frecventat cu interes și este mult apreciat, setea de cunoaștere nu se oprește aici. Se merge mult mai departe, să se cunoască stilul aparte de trăire creștină în Ortodoxie.

Creștinii din Occident sunt atrași de Ortodoxie de acel duh de evlavie detașat de presiunea și de violența actualității, de acel stil de viață creștină foarte vechi, de acea trăire și exprimare a creștinismului din primele veacuri, de acea aromă duhovnicească care oferă omului o zonă a inefabilului atemporal, de acea spiritualitate originară, nediluată de adaptările la mentalitățile perioadelor istorice.

Se caută în Ortodoxie valorile esențiale și permanent umane, preocupările simple, adânci și netrecătoare ale omului în raportarea lui la absolut.

Providențial și pentru binele întregii creștinătăți, Ortodoxia nu s'a angajat în căsătorii de circumstanță, nici cu civilizațiile și nici cu culturile omenirii. Nu le-a combătut, dar nici nu s'a identificat cu ele. Din impulsul Puterii Duhului, cu riscul de a fi taxată anchilozată, a știut să se țină deoparte, să se detașeze atunci când se părea că este invadată, păstrând în esență prelungirea credinței, cultului și spiritualității nedivizate dela început.

Este foarte adevărat, Ortodoxia a suferit o anumită influență bizantină. Această influență însă, n'a atins esența misterului creștin. Chiar în această perioadă, trăirea misterului a rămas vie, în așa măsură că se poate afirma, că nu gândirea bizantină a generat spiritualitatea creștină, ci trăirea creștină originală a generat gândirea și arta bizantină, cum și viziunea lumii ca o țesătură unitară de rațiuni, care își au centrul și finalitatea în același Pantocrator, în Iisus Hristos.

Ortodoxia nu s'a identificat cu armura greoaie și cu formele complicate de luptă ale cavalerului medieval și nici cu haina severă și individualistă a reformatorului, ci și-a păstrat modestia, simplitatea de gândire și de manifestare directă și esențială a omului natural de totdeauna.

Ortodoxia a prezentat misterul mântuirii cu date simple și fundamentale și l-a ajutat pe om să-și dea un răspuns evanghelic la întrebările trecătoare ale epocilor, fără speculații, fără o schimbare a ei ca mister, sau o înlocuire a misterului ei, cu o ideologie determinată de un timp sau altul.

Ortodoxia n'a introdus în sanctuarul său interior și n'a lăsat să pătrundă în trăsăturile simple ale credinței, decât fiorul adânc și covârșitor al tainicului raport între om și Dumnezeu. Ea și-a păstrat, s'ar putea spune, un caracter popular, iar poporul cu simplitatea lui rămâne deschis totdeauna numai problemelor reale și esențiale ale vieții.

Ortodoxia n'a schimbat nimic din arhieria desăvârșită a lui Hristos. N'a adăugat și nici n'a redus ceva din ea, ci a căutat s'o pună mereu în evidență, în deplinătatea ei. Ortodoxia comunică pe Iisus Hristos ieri și astăzi. Iisus Hristos fiind același, răspunde azi, cum a răspuns și ieri.

Ortodoxia trăiește misterul mântuirii în deplinătatea lui. Cei câtiva termeni adoptați de Sinoadele Ecumenice, au avut rostul să ocrotească misterul mântuirii de ispita raționalistă, să ocrotească trăirea pentru totodeauna a misterului vorbit în Noul Testament, că suntem mântuiți de Fiul lui Dumnezeu, care s'a făcut om și rămâne etern același, Dumnezeu și om, pe deplin accesibil omului. In Ortodoxie, trăirea misterului mântuirii este una cu experiența vie a Duhului Sfânt. Duhul Sfânt este cel ce face mereu contemporan, mereu trăit, misterul mântuirii. Duhul Sfânt este capătul lucrării divine, a Treimii ajunsă în intimitatea noastră subiectivă și pune la priza vieții noastre sufletește, viața lui Iisus Hristos cel răstignit și înviat, făcând-o viață comună nouă. Această împărtășire din realitatea misterului divin al mântuirii prin Duhul Sfânt, este o adevărată viață pentru suflet, cu tot ce înseamnă această viață. Deaceea și cântă Ortodoxia: 'Prin Duhul Sfânt tot sufletul viază'', prin Duhul Sfânt este începătura vieții'', ''se înnoiesc toate'', prin Duhul Sfânt e înțelepciunea'', Duhul Sfânt mișcă făptura''.

Pe bună dreptate, Ortodoxia este numită experiența Duhului.

Unii teologi protestanți numesc Ortodoxia Doxologică, în sensul că, pentru Ortodoxie, Dumnezeu și lucrarea lui creatoare și mântuitoare, nu este obiect de doctrină teoretică, ci de laudă entuziastă. Lauda în cultul ortodox nu este exclusivă, ci ea este împreunată cu mulțumire pentru ce a făcut și face Dumnezeu pentru noi și cu rugăciunea ce se aduce lui Dumnezeu pentru a ne face parte în continuare de mila și darurile sale.

Lauda adusă lui Dumnezeu este orientată existențial, este transformată în vorbire directă cu Dumnezeu ca partener. La rândul său Dumnezeu binecuvintează, răspunde la cereri cu mângâierile și darurile sale.

Dumnezeu lucrează asupra credincioșilor prin cult, prin Sfintele Taine, iar credincioșii simt și mărturisesc prezența lui Dumnezeu. Prin cult se produce continuu evenimentul întâlnirii cu Dumnezeu.

Cultul este și vorbirea omului cu Dumnezeu, despre trebuințele sale și ale semenilor săi, ale lumii întregi, ca și despre lucrurile sale pentru darurile primite. In cult, omul își vede și trăiește profund și existențial, trebuințele sale și ia cunoștință de ceea ce devine el prin împărtășirea cu Dumnezeu. In Duhul Sfânt, omul se vede pe sine nu în impasul nepuntinței și al nefericirii, ci în nădejdea optimistă a împlinirii sale, care se țese în dialogul misterios cu Dumnezeu.

Icoanele Sfinților, imnele de laudă cântate lor, trăirea comuniunii cu ei, măresc acest optimism. Este vorba de o adevărată doctrină optimistă despre om, unde poate ajunge el prin adâncirea dialogului său cu Dumnezeu, o doctrină a măreției care așteaptă pe om, o doctrină a nădejdii, a unei nădejdi pregustate, o tensiune între arvuna primită și desăvârșirea făgăduită. In acest sens cultul ortodox are o perspectivă eshatologică, care aduce o lumină de optimism asupra vieții prezente, ori cât de grea ar fi ea în actualitate.

In centrul cultului ortodox stă Invierea. Este explozia bucuriei cosmice pentru biruința vieții. Nimeni nu se mai teme de moarte, acum nu ne mai întristează moartea, căci ea e trecere la viața adevărată.

Ortodoxia n'a îngrădit libertatea de cercetare și de gândire a credincioșilor. Ea a încurajat și a favorizat opiniile teologice.

Ea are conștiința că aceste opinii, numite teologumene, ajută la progresul vieții bisericești, stimulează gândirea teologică și activitatea pe care o desfășoară slujitorii Bisericii.

Pe această linie curajoasă, Ortodoxia n'a pus și nu pune la index, nici ipotezele, nici teoriile, nici învățăturile, nici creațiile științifice și artistice. Ea lasă tuturor libertatea de a frământa problemele.

Teologumenele pot fi socotite ca niște fermenți, sau cum se spune în limbaj teologic, ele au rostul aluatului care fac să dospească, să crească și să răspândească mireasmă cuvântului lui Dumnezeu și rodul lucrării luminătoare a Bisericii în lume.

Teologumenele indică și vitalitatea Bisericii, puterea ei de exprimare la un moment dat și puterea ei de primenire, cu elementul veșnic nou, pentru a se situa în crugul vremii, ca orientare și ca lucrare.

Conștiința Bisericii, le confirmă prin acte de autoritate bisericească, dacă sunt bine închegate și dacă sunt în acord cu învățătura de credință a Bisericii, pentru a se articula în sistemul ei dogmatic.

Astăzi, Ortodoxia prezintă o nouă caracteristică, nedorită, ci impusă de silnicia vremurilor. Majoritatea Ortodoxiei trăiește în câmpul marxist. Ea este angajata la luptă pe viață și pe moarte cu sistemul ateu. Lupta este dură, este tăcută și este subterană. In ea este angajată forța fizică, forța spirituală, forța morală a întregului corp bisericesc. In această luptă nu lipsesc ispitele, nu lipsesc căderile iremediabile și nu lipsește exploatarea slăbiciunilor și a neajunsurilor omenești. Lupta are dimensiuni și implicații cosmice. In această luptă este angajat destinul omului, destinul omenirii și destinul întregii creații.

In această vreme teribilă, Ortodoxia s'a închis în ea, pentru a-și apăra valorile fundamentale, ființa, cultul, Sfânta Predanie și toată moștenirea sacră, venită de departe, dela Iisus Hristos, Sfinții Apostoli și dela cei două mii de ani de trăire și de gândire creștină.

In această vreme, Ortodoxia a îmbogățit epitrahilul mucenicesc al omenirii cu milioane de martiri anonimi, neștiuți sau ignorați de restul lumii și cu riscul vieții a adâncit trăirea în Iisus Hristos.

Poate ea a fost aleasă să plătească acest tribut pentru întreaga omenire căzută în greu păcat, așa cum poate mâine să fie chemată să joace rolul cel mai important pentru realizarea unității Bisericii lui Iisus Hristos.

Pe această linie de gândire și de intuiție, se poate explica dorința creștinilor occidentali să cunoască cât mai adânc Ortodoxia și stilul ei aparte de viață creștină, cum și dorința celorlalte Biserici creștine, de a se apropia, de a se cunoaște, de a se respecta și de a face efort să vină ziua pentru a reda lui Hristos Biserica Una.

Acest duh nou, nu este de domeniul intelectual, nici de domeniul speculativ și atât mai puțin de domeniul tranzacțiilor umane, ci este de domeniul profetic, de domeniul mistic, căci necunoscute sunt căile Domnului.

PATRIARHUL DELA VĂCĂREȘTI

Dela București sosesc în lumea liberă vești asupra diverselor planuri de transformare a capitalei românești, din cele mai fanteziste. De mai bine de o jumătate de an auzim (și acest ziar a semnalat) că pe Dealul Spirei se va construi un fel de Cremlin în care să lucreze partidul și guvernul, proect care costă miliarde, pe care poporul român trebue să le plătească.

In ultimile luni ale anului trecut ne-a sosit la ureche vestea, că Patriarhia Română va fi mutată de pe Dealul Mitropoliei la închisoarea Văcărești, și în acest scop deținuții de acolo ar fi fost mutați în alte închisori, de care România de azi nu duce lipsă. Desigur realizarea acestui plan nu va mai costa miliarde ci, cel mult milioane. Căci celulele se vor numi chilii pentru monahi, se vor instala ici și colo în complex câteva instalații sanitare, iar Patriarhul va primi desigur un apartament personal de două camere cu bae. Nu ne îndoim că zidurile înalte ce o înconjoară vor rămâne. Si poate că vor rămâne și turnurile de supraveghere, din care nu este sigur că se vor demonta armele automate.

Dar ce vreți ? Văcăreștii au fost cu secole în urmă o reședință de vară voevodală și are și o Biserică - cam mică e drept - zidită tot de un voevod. Deci Bisericii Ortodoxe Române, care își justifică existența și pe trecut, i s'a găsit locul potrivit va spune regimul.

După cum se vede România de azi, care cere și ajutoarele de țară slab dezvoltată dar care se vrea și membră în Piața Comună, are bani din moment ce are miliarde de aruncat în vânt, azi când toate popoarele lumii își strâng cureaua. Inseamnă că nu mai există probleme de locuință, de canalizări, de iluminație. Toate șoselele din Tară sunt asfaltate, trenurile și orice mijloc de transport sosesc punctual, curate și neaglomerate. Oricare cetățean mănâncă, bea, se îmbracă și se plimbă unde vrea în toată Tara, după poftele inimei. Rămăsese de rezolvat doar problema unui Cremlin național și cea a sediului Patriarhiei Române Autocefale (dar nu știm din ce punct de vedere). Infine acum se rezolvă și astea.

Desigur și Patriarhia veche avea în fața o Biserică voevodală, dar recent s'a descoperit că ea e vecină cu Parlamentul Român, iar prințul moștenitor ce-l dirijează nu vrea să fie deranjat de ''popi''. Vorbind de Parlament din 365 de zile ale anului în 360 cântă cucuveaua în el, căci de fapt Parlamentul se vede doar de 2-3 ori pe an, ca să asculte în chip obișnuit aceleași discursuri, iar mai apoi parlamentarii se duc la o ''țuică'' prelungită până în zori. Si aceasta este toată activitatea lui.

România este azi țara cu o mare și unitară religie ortodoxă. Prin mutarea Patriarhiei la Văcărești, e aproape sigur că prestigiul Bisericii Ortodoxe Române va suferi. Mai întâi în Consiliul Ecumenic dela Geneva din care face parte.

Din Dealul Mitropoliei și până la Văcărești e drum lung. Poate că, comuniștii vor să apropie Patriarhia de Cimitirul Bellu, unde-i văd ultimul loc. Acesta este adevărul.

CUMPENE

de Ioan CUŞA

CUMPĂNA II

În cinstea privighetorilor dobrogene
şi a bătrânului Măcin

O, măestrie a ciocului tău mic
făcut anume duhul să măsoare
ca aurarul în cântare mici
tu cântăreşti în gâtul tău cântare

Savante triluri descompuse până
la Komma limită, nasc în cascadă
şi se lungesc spre a lunii albă lână
în taina primăverii când se scaldă

Ce visuri încă neajunse plângi
Ce bucurii la miezul nopţii numeri
Sau cauţi primăvara din anţărţ?...

Si mânăstirea din Măcin strămoşul
cupole rotunjeşte să te-asculte
când prin tufişuri şi pădure trece
fudul, sălbatec şi gătit Cucoşul

Totul adastă a bucurii şi nuntă
Iar Dobrogea întinsă ca o fată
Lungindu-şi coapsa'n apa mării multă
Sub licurici de aur se desfată.

Am poposit deci
descălecători noi
Prin case părăsite de turci
câte un ceaun vechiu
câte un ibric
Câte o rogojină roasă de timp
la gura cuptorului de lut
am găsit.
Geamiile cu minareturi strâmbe
şcoli le-am făcut
Bulgarii aveau pământ
bulgarii aveau oi
bulgarii aveau cai
Noi n'aveam nimic.
N'aveam nici învăţători.

TARA DE-ACASA NE PRIMEA.

"O, îmi aduc bine aminte
Era în Decembrie cu reci morminte"
Culegeam prin câmpi îngheţaţi
ciocani de porumb
paie prin mirişti bulgare strângeam
era o iarnă
dobrogeană
cu flori de ghiaţă
pe băşica de porc drept geam.
sete şi foame în inimi strângeam.

Aşa a început istoria noastră
acasă venind.

CUMPĂNA III

În cinstea lui Ion Barbu

O zăpezi!
ce borangic
nins pe deal la Bazargic
ce taifasuri şi nopţi lungi
ce bărboase feţi de turci
ce lulele
ce tutun...
cum să fac să vi le spun!

Târgul mic de la Arman
mirosea a baiaram
a lokum
a baclava
zaifet şi salhana...

Deadu Beciu, un bulgar
hâtru, spân şi grădinar
Ceapic chior şi chel şi bun
cu taraba de tutun
cataifuri şi susan
pentru nopţi de ramadan
şi burtoşi haini geambaşi
hoţi de cai şi bulibaşi
harapnice de curea
vătămate'n seu de mia
tătari scurţi cu ochi subţiri
pe albi cai scoşi din ceiri
aldămaşuri de boiari
la pazar de armăsari...

şi mirosul înăcrit
de rânced uleiu cleit.

BOCET

(ÎN LOC DE NECROLOG, LA MOARTEA LUI IOAN CUŞA)

IOAN CUŞA ŞI D.BACU
Dec. 1964

Iată că dintr'o dată rândul s'a scurtat.

IOAN nu a mai răspuns la chemarea prietenilor, la chemarea fraţilor.

Surd la întrebări,
şi-a închis pleoapele obosite şi chinuite de dureri
şi-a adunat visele, nenumăratele vise
în traista lui de veşnic cioban pe drumuri,
a închis liniştit ultima carte în care poate a căutat dezlegarea
întortochiatelor ghicitori ale vieţii.

Si-a luat rămas bun doar prin zâmbetul aşternut şi împietrit pe buze, în clipa în care Ingerul Morţii l-a luat de mână să-l călăuzească pe tărâmul de dincolo.

IOAN a murit?

Desigur, dacă moarte înseamnă numai tăcerea surdă a ţărânei din care suntem plămădiţi.

Sigur, dacă moarte înseamnă scaunul gol, rămas sub semn de întrebare la întâlnirile care vor mai veni,
sigur dacă vocea lui puternică nu va mai învolbura bolta bisericei cântând "Osana întru Cei de sus"
sau "Tumbe, tumbe" la sărbătorile prieteneşti, atunci când răbufnea în el chemarea adâncă a datinelor din străbuni, din de mult părăsita, dar niciodată uitata lui Macedonie.

Păstor al cuvântului ales, al frumosului şi al dragostei de libertate, în veşnică şi necurmată căutare,
şi-a plimbat visele e neîmplinite de-a lungul clandestinelor nopţi bucureştene, a recilor barăci de puşcăriaşi sau de exilaţi,
de-a lungul frământatei dar oarbe Europe, ani de-a rândul.

Si a poposit în cele din urmă pe malurile mai ospitaliere ale Senei, şi-a ridicat cort vremelnic, a dat trup chemării de ziditor, clădind pentru el dar şi pentru mulţi alţii stână pentru popas trecător dar şi unealtă pentru asigurarea pâinei cea de toate zilele, fără să uite că nu numai din pâine se trăeşte ci şi din Duhul Sfânt.

Dar când o parte din visul lui a căpătat chip, necruţătoarea boală i-a măcinat trupul şi i-a destrămat carnea.

Obosit trupeşte dar împăcat cu toate, s'a culcat liniştit sub soarele cald al Mediteranei, într'un pământ uscat dar prietenos, aidoma pământului satului de pe plaiurile macedonene unde a văzut lumina zilei sau ale misteriosului Cadrilater în care şi-a clădit tinereţea şi şi-a zămislit visele...

Dar pentru noi IOAN nu a murit.

El a plecat doar, departe, acolo unde "nu este nici întristare, nici durere, nici suspin", acolo unde nimicnicia şi răutatea nu au trecere.

A plecat departe, dar foarte aproape, acolo unde odihnesc cohortele prietenilor şi străbunilor, lângă părinţi, lângă bătrânul MITA, tatăl lui, căruia, în ciuda răutăţii celor fără de Dumnezeu, a reusit să-i sărute fruntea rece, într'o noapte şi pe ascuns, acolo, departe, în satul înnecat în praful dobrogean al cărui miros îl purta lipit de suflet şi de aşteptări.

IOAN nu a murit,
IOAN a plecat departe.

Plecarea lui însă a lăsat un gol imens. Printre noi prietenii lui de pribegie şi vis, dar şi printre toţi românii în mijlocul cărora locul lui a fost şi va rămâne mereu un loc de frunte.

Durerea noastră este mare, este amară, este întunecată.

Pentru plecarea lui, dar şi pentru acest gol imens care nu va putea fi lesne umplut. Căci dăruirea lui, capacitatea lui de dragoste de jertfă, ajutorul răspândit cu dărnicie şi desinteres total vor face absenţa lui prezentă cu şi mai mare intensitate.

Va plânge luna printre ramurile măslinului sădit în faţa porţii, printre ramurile cireşilor şi chiparoşilor din grădină....

Il vor chema oile şi mieii, bocind plecarea lui pre limba lor din Macedonia, din Cadrilater, din Dobrogea lui Ferdinand, din Provincia Mediteraneană, iar el le va răspunde cu voce neauzită şi le va mângâia lâna moale cu mâna eliberată de povara ţărânei.

Iar armăsarul văduvit se va mira şi va necheza întrebător, simţindu-i mâna rece pe coamă, prezenţa pe crupă dar şaua goală de trup.

Noi îl vom avea veşnic prezent printre noi, ori de câte ori ne vom aduna să-i pomenim prietenia, la un pahar de vorbă, la o gură de amintiri calde.

Dâra de lumină lăsată de steaua lui căzută prea de timpuriu va continua să străbată cerul pribegiei, până în clipa în care Dumnezeu va binevoi să-i împlinească visul cel mai cald, visul cel mai adânc: întoarcerea neamului lui, întregului lui neam, la uşa altarului eliberat de stăpânirea răului.

Acolo, la icoană, la picioarele lui Isus, ne vom întâlni din nou, cu toţii: şi cei plecaţi, şi cei rămaşi; pentruca împreună cu toţii să sărbătorim în cântec şi veselie REVEDEREA.

Până atunci, fie-i ţărâna uşoară şi somnul liniştit.

D. BACU

PLÂNGERI

de Ioan CUŞA

I

Cucule pasăre cobe
Să-mi cânţi acum a senin
S'aud cum urcă şi vin
Din pământ ascunsele vorbe.

Taina cumplitei tăceri
Să umple gura, fântâna
Crispată pâlnie, mâna
Să facă semnul la cer.

II

Steaua răsare
cărare tăind prin păduri.
Steaua cu albă lumină
punte se face
din cer la pământ
cale fugarului mut.
Fraţii rămaşi cu vecia
pe dealul străin.
Trupul lor frânt
pământului pradă.
Osul lor sfânt
scară cu treptele strâmbe
"scară la cer" din pământ.

Maică-mea plânge...
lacrima mea
lacrima mamei cuprinde.
Steaua răsare...
cale de raze din cer la pământ.
Apusul la capătul lumii...
drumul mai lung!
Pădurea duşmană
umbră de spaimă
fugarului mut.
Frăţie de sânge
frăţie de cruce
lacrimă, vin învechit.
Maică-mea plânge
paşnicul dulcele plâns
umple vasul durerii.

III

Lerui-ler cântec de mult
Caii mei mici şi subţiri.
Duşmanul. Hainele firi.
Nădejdea fugarului mut.

Lerui-ler Doamne şi Ler
Iarna îşi culcă pe sat
Neaua, colind îngheţat
Boboteze cu ger.

IV

Pasărea nopţii-a tăcut.
Curând începutul luminii
nisip şi argint risipit
pe pacea pădurii.
... curând sângerii
lungi raze vor trece
pe cerul de stele golit.
Iar eri... iar azi...
lacrimi răsfrâng pe obraz
lumânări sparte, dar lungi
trupuri negre de brazi

V

Cucule, cucule sfinte
Cântă-mi de moarte şi somn.
In negru pântece dorm
Ascunse cuvinte.

Pe palida crucilor frunte
(lungi linii-zenit şi pământ)
Tăcerea aşează cuvânt
In albia timpului, punte!

VI

Lerui-ler Doamne...
Hainule cuc
tacă-ţi cântarea!
Mi-e sete
mi-e foame...
închide-te uşă!
Lerui-ler Doamne
şi Lerui-ler iară.
Vecie păgână
mi-e foame de Tară!

Mi-e sete de-o noapte
pierdut printre vii!
Deschide-te uşă!

FARA ARMÂNEASCĂ

CALINDAR PI ALUNAR

Luni	20 Alunar, Săntu Ilia
Luni	27 Alunar, Săntu Pantelimon
Viniri	31 Alunar, Ahurhearea preasiñilor ti StăMăriă.

CATIRINA

S'iea ți ș'irea.

S'irea ună mullieri greauă. Ună dzuă s'dusi ti lemi cu soațili a llei. Caftă lemi căt'aua, caftă lemi căt'aco, păn's'facă năsă sarțina, fudzіră soațili. S'ncărcă cu sarțina di lemi ș nu putea si's scoală. Tamam atumțea tricu pi aco un urs.

- Urse, frati, dă'ni măna s'mi scol ! -zdzăsi mullierea.

S ursu lli dzăsi:

- Tă dau măna s'ti scoli, ma; ma's'hibă ficior, ți ai tu păndică, s'ul țăni ti tini; ma's hibă feată, s'ñiu dai a ñia !

Mullierea lli dzăsi:

- Ghini !

Lli deadi măna ursu, si sculă ș fudzi acasă.

După doi meși, mullierea feați ună feată. S'lli băgă numa Catirina. Cristea feata mușată s'u avigllea mă'sa ca oclii din cap. Când criscu cama mari,mă'să nu u alăsa s neagă ni la păduri, ni la lemi, ni la zniuri cu soațili a llei, di frică a ursu. T'ună dzuă, nu lli spusi feata a mă'sa s's'dusi tu păduri cu soațili a llei. Ursu, cum u vidzu, u cănăscu ș'u luă. U dusi tu păduri, lli feați nă casă mușată, sus,pipom, analt, ș'u băgă aco pi Catirina ca's'nu poată s'fugă. Lli aduțea măcari, lli aduțea beri, lli aduțea di tuti ali Catirini. S când vinea, lli striga:

- Catirinăăăă !!!

Dipună cusițili s'mi'-alin !

Catirinăăăă !!!

Dipună cusițili s'mi'-alin !

Catirina dipuna cusițili ș ursu s'alina în casă ș'lli dădea di tuti ți avea adusă.

Mă'sa, când avdză că pi Catirina u luă ursu plănsi mult.

După născănt chiro, mă'sa feți un ficior. Ficioru criscu mari ș'avdză dila soțlli a lui că avu ună soră. Că mă'sa nu lli spunea. Vini acasă ș'intribă pi mă'sa:

- Iu easti sor'mea, cățe nu'ni spuni țiva di năsa?

S'mă-sa acăță di'lli spusi tuti: cum s'feați, cum u luă ursu, s cum pistupseasti că tora'i moartă.

Ficioru lli dzăsi:

- Mini va's'neg, s caft pi sor'mea !

- Nu ti du, ficioru'ali dadi, că dada sadi pi tini ti'ari ! - lli dzăsi mă'sa.

Ficioru's'dusi.

Imnă-imnă, imnă-imnă, agiumsi tu păduri ș'u află pi sor'sa. Sor'sa, cum u vidzu, lli dzăsi:

- Frati, fudz, că vini ursu s'ti măcă !

- Nu fug fără tini !

Sor'sa, atumțea l'u ascumsi s când vini ursu nu u alăsă's'intră'n casă, ma i ișă năsă dininti ș'lli dzăsi:

- Vedz țapu ațel dipi dzeana ațea? Ñi dor di cară di țap. S'nedz s'u lliai, că mor di dor di cară di țap !

Ursu fudzi.

Atumțea, Catirina cu frati'su adunară tuti lingurili, tuti blidili ș fudzіră. Ună lingură cu coada aruptă cădzu după căpisteri ș năș nu u vidzură.

Ursu vini acasă ș acăță s strigă:

- Catirinăăăă !!!

Dipună cusițili s'mi' alin !

Catirinăăăă !!!

Dipună cusițili s'mi'-alin !

S lingura:

- Vini fati'oooo,
Vini fati'o !
- Ma-fa-ți- păăă-niii?
- Vini fati'oooo ,
Vini fati'o !
- Ma-la-'n-vaaa-liii?
- Vini fati'oooo,
Vini fati'o !
- Ma-'s-la-'n- caaa-pu-uu?
- 'Ia dacu echea
Mă'ta, ta'tu
Vini fati'o!
- Vi-ni -fra-ti'su
S'u - luăăă?
- E-eeee !!!
- I-mnă-țap,
S'nă-im-năm,
Ca-ti-ri-na-s'n'u'a - pu-căm !
I-mnă-țap,
S'nă-im-năm,
Ca-ti-ri-na-s'n'u'a - pu-căm !

Catirina u vidzu. S dzăsi:

- Frati, vini ursu !

Frati'su arucă cheaptănli ș's'feați ună păduri mari.

'I-mnă,țap,
S'nă-im-năm,
Ca-ti-ri-na-s'n'u'a - pu-căm !
I-mnă-țap,
S'nă-im-năm,
Ca-ti-ri-na-s'n'u'a - pu-căm !"
u tricură pădurea.

Catirina tură capu ș lli dzăsi nipoi:

- Frati, vini ursu !

Frat'su arucă livia ș s' feați ună apă mari.

'I-mnă-țap,
S'nă-im-năm,
Ca-ti-ri-na-s'n'u'a - pu-căm !
I-mnă-țap,
S'nă-im-năm,
Ca-ti-ri-na-s'n'u'a - pu-căm !"
u tricură ș apa.

Când lli adjunsi ursu, năși ireau aproapi di casa a mă'sa. Când lli vidzu mă'sa, lă ișă dininti hărioasă, u bășă pi hilli sa, că u pistupsea moartă, acllimă ș pi ursu'n casă:

- Nu ti nărea, urse, că vinum s'u luăm di dor, vinum s'u luăm s'u videm, nu u luăm dip. S măni s'u lliai nipoi !

Măcară, biră, s'mbită ursu ș'u acăță somnu. S atunțea năsi feațiră untulem hiert ș lli'u turară tu urecllа a ursu. S așă scăpară di urs. S Catirina u mărtară cu un ficior dit hoară.

Aco chețăr ș bărțiri -
La noi păni ș'biricheti !

Dit cartea 'Părmithi"
adunati di
Victoria BAȚU

MATERIALELE PENTRU "FARA ARMÂNEASCĂ" SE PRIMESC PE ADRESA REDACTORULUI NOSTRU:
ZAHU PANĂ, 31-25, 89-th STR. JACKSON HEIGHTS
N.Y. 11369, U.S.A.

VĂNGHELU DUPĂ MATEI

CAPITOLUL 15

Larea maiñilor

1. Atunțea vinіră la Iisus învițațilli și fariseilli di Ierusalim și-lli dzăsiră:
2. Cățe discipollii a Tăi calcă adetea dit auștic? Cățe nu-și lau măñilli când măcă păni?
3. Si El lă răspunsi: Cățe călcaț și voi dimândăciunea al Dumidză ti adetea voastră?
4. Că Dumidză dzăsi: Tiñisea pi tatăl a tău și pi muma ta, și-ațel ți va blastimă pi tată ică pi mumă, cu moarti s'bitisească.
5. Ma voi dzățeț: Că ațel ți va s'dzăcă a tată-su ică a mumă-sa: Cu ți puteam s-ti-agiut pi tini easti hărdzit al Dumidză,
6. ațel nu va tiñisească pi tată-su ică pi mumă-sa; și asparsit zborlu al Dumidză ti adetea voastră.
7. Ipucriț, ghini gri profetlu Isaia, când dzăsi:
8. Popolu-aist se-aproachie di Mini cu gura, ș'Mi tiñiseaști cu budzăli, ma inima lor easti diparti di Mini.
9. S-ti țiva Mi tiñisesc elli, învițândalui învițări ți săntu dimândăciuñi di a oamiñilor.
10. Si Iisus ancllimă lumea adunată la El și lă dzăsi: "Ascultaț ai aduchiț" !
11. Nu ți intră în gură lăvuseaști pi om, ma ți easi din gură, ațea-l lăvuseaști pi om.
12. Atunțea s'apruchiară di El discipollii și-Lli dzăsiră: "Stii că fariseilli când avdzără zboarăli s'cârtiră ?"
13. Si El lă dzăsi: Ițі răsad ți nu fu siminat di Tatăl a Meu din țer va s'hibă smuls dit rădzătină.
14. Lăsați-lli pi elli; săntu călăuzi oarbi a orghilor; și macă orb pi orb va călăudzască, doilli va cadă tu groapă.
15. Si Petru răspundzândalui îlli dzăsi: Fă-nă s'aduchim ș'noi părăvulia aistă.
16. El lă dzăsi: Tora și voi nu puteț s'aduchiț?
17. Nu aduchit că tut ți intră în gură s'duți tu pântică și easi nafoară?
18. Ma ațeali ți ies din gură închisesc dit inimă și ațeali lăvusesc pi om.
19. Că dit inimă'nchisesc: mindurile rali, vătămărli, curvia, aspărdzearea, afurarea, mârturiili arădoasi, hulili.
20. Aisti săntu cari lăvusesc pi om; ma ca s'mâcă cu măñili nilati nu-l lăvusesc pi om.
21. Si Iisus 'nchisi di aclo și fudzi către locurli a Tirului și a Sidonului.
22. Si ialea ună mulleari cananeiancă, dit locurli-ațeali, acăță s'aură după El: Ñiluia-mi Doamne, Hilliu al David ! Hillia mea easti ghicuită di dhemun.
23. El nu-lli tură niți un zbor; și discipollii se-apruchiară și-L pălcărseau pi El: Liureadz-u, că zghileaști după noi,
24. Ma El s'turnă și lă dzăsi: Nu esc pitricut dicât ti oili chiruti dit casa al Izrael.
25. Ma năsă vini, si'ncllină dinintea Lui și-lli dzăsi: Doamne, agiutămi.
26. El arăspunsi și-lli dzăsi: Nu easti ghini s'lliai pănea di dinintea cilimenilor și su-aruț a căñilor.
27. Ma năsă dzăsi: E, Doamne, ma ș'căñilli mâcă dit sărămili ți cad di la measa stăpâñilor.
28. Atunțea răspundzândalui Iisus îlli dzăsi: O, mulleari, mari easti pistipsearea ta; s'hibă a țaia, după vrearea ta. S'dit oara ațea, hilliă-sa s'vindică.
29. Iisus fudzi s'di aclo, vini ningă marea Galileii, s'alină pi munti și șădzu aclo.
30. Si vini la El lume multă, și aveau adusă cu elli șclliochi, orghi, muț, ciundz, și alț mulț, îlli băgară la cicioarili a Lui și El îlli vindică.
31. Lumea s'ciudisea vidzândalui că muțilli zburăsc, ciundzilli sănt sănătoși, șclliochilli imnau, și orghilli videau și alăvdau pi Dumidzălu al Izrael.
32. Si Iisus ancllimândalui la El pi discipollii a Lui, lă dzăsi: Ñilă ñi-easti ti laolu aist, că ialea s'feațiră trei dzăli di când așteaptă ningă Mini și nu au ți s'mâcă; și nu voi si-lli las s'fugă agiuñi, ca s'nu s'acurmă pi cali.
33. Si discipollii îlli dzăsiră: Di iu s'aflăm tu pustiă, ahăti păñi ca s'fânătim ahătă lumi?
34. Si Iisus îlli întribă: Căti păñi aveț? Elli răspunsiră: șapti păñi și nândoi pești ñiț.
35. Si dimândândalui a laolu să sta în padi,
36. Lo șaptili păñi și peștilli și mulțumindalui, freadzi și deadi a discipollilor și elli a oamiñilor.
37. Si mâcară tuț, s'fânătiră și umplură și șapti sipeti cu sărămili adunati.
38. Si ațelli ți măcară ireau ca la patru ñilli di bărbaț, fără cilimeñi și mulleri.
39. După aisti sălghi lumea, s'alină pi caică și s'dusi tu locurli di Magdala.

MERLU

Di lilice trandafili merlu-i încărcat.
Pulli călători pi dedzli tiniri s'adună,
S'di pi dedz s'analță căntic trimburat
Murmură licșor, avroasa frăndzilor cărună.

Ligănarea ta, fidană, trupu scuturat
Canda-i merlu ligănat di liva dipriună
Perlu pisti umiri pari pomlu trimburat
Cum ascapiră ! Hrisafi; luñinat di lună !

Inima când ñi-asti frămtă, grailu fârmicat
Cu sivdaie-ñi sumarâdi budza-ț pirpirună
Dulțea ta bruită, steauă, căntic nicăntat
Harișa surati albă, aruptă ca di lună.

Mitru dila Dauli Izvuri.

DE VORBĂ CU UN INTELECTUAL

CULTURĂ, CIVILIZAŢIE ÎN ROMÂNIA

In afară de intelectualii oficiali sau cel puţin agreaţi de regim, se mai strec acordat o foarte instructivă convorbire. Frazarea răspunsurilor la intrebările superficială, ne-au pus in faţa unei conştiinţe din România de azi, care este delir intrece orice imaginaţie. Este dela sine înţeles că nu putem da numele primejduim un om reprezentativ pentru acea categorie de Români maturi, in conducerea şi indrumarea unei Românii revenite la propria ei istorie.

REPORTER. Autorităţile din R.S.R., ştiu că toţi cei care, dintr'un motiv sau altul, călătoresc prin Occident, prin Europa sau pe-aici, inevitabil văd Români stabiliţi în lumea liberă, şi cu încredere frăţească se plâng cât de greu este în ţară, inclusiv sub aspectul material care în comparaţie cu al celorlalte ţări este mizerabil. Dar în afară de aspectul material mai este şi altul, şi care e de bănuit că pentru intelectuali are primatul. De aceea ar fi bine să discutăm despre el. Ar fi vorba deci, în mare, de viaţa culturală sub un regim pentru care cultura este cu totul altceva decât în ţările libere. Aşa dar o primă

ÎNTREBARE: Credeţi că această deosebire pe care o facem noi este reală sau o simplă închipuire de-a noastră?

RĂSPUNS: Desigur există o deosebire între cultura din lumea liberă şi cea din ţările numite socialiste. Cultura din aceste ţări este subordonată ideologiei marxiste şi intereselor de partid. Această deosebire decurge din felul în care a conceput Marx libertatea, deci ca o necesitate înţeleasă. De aceea cultura în socialism a ajuns să fie o slugă a politicii. Ea trebue să fie angajată, ca orice angajat la muncă, şi să servească interese cotidiene, imediate, şi nu interesele eterne ale omului, care sunt cele adevărate, întrucât cele mai specifice umane. Pentru hrană, reproducţie şi apărare sunt organizate şi termitele, dar cultură nu le trebue.

ÎNTREBARE: Cultura este expresia supremă a oricărei societăţi, "primitive", sau zise "superioare" sau "înaintate". In acest sens, adică al culturii ca expresie supremă a societăţii, România de azi mai face parte din lumea civilizaţiilor aşa numite "înaintate"?

RĂSPUNS: Intr'adevăr, orice societate se exprimă prin cultură. Cultura este transmisia cea mai de preţ a unei societăţi din generaţie în generaţie. In planul spiritual, cultura este chiar viaţa unei societăţi. Au fost multe popoare, societăţi, care au pierit de mult de pe faţa pământului, dar care nu au dispărut şi din istorie, şi aceasta numai datorită culturii lor. E greu de spus într'o scurtă conversaţie, cât de primitivă sau înaintată se prezintă a fi civilizaţia din România de azi. Tara noastră ar fi o ţară în curs de dezvoltare. Cel puţin pe hârtie şi în cuvinte, pentrucă problema e dacă se dezvoltă sau nu. In realitate este însă o ţară destul de părăginită şi necivilizată, mai ales în comparaţie cu Occidentul, din Lumea Veche sau din Lumea Nouă de aici.

ÎNTREBARE: Propaganda din R.S.R. pune România pe acelaşi plan cu ţările numite sub-dezvoltate chiar şi în materie de alfabetizare. Dar este ştiut că practic în România de după primul război mondial nu se mai putea vorbi de analfabetism. In ce măsură această descalificare a României prin propagandă este aplicată la toate nivelurile culturii? Care este cultura celor ce decid azi în ţară asupra vieţii culturii?

RĂSPUNS: Nu are cum să fie alfabetizare. Dacă chiar după primul război mondial nu se mai putea vorbi de analfabetism în România, cu atâta mai puţin s'ar putea vorbi după cel de-al doilea război mondial. Propaganda pune pe acelaşi plan România cu ţările în curs de dezvoltare, cu privire la standardul vieţii materiale. Stim că există criterii internaţionale după care se face această împărţire, cum este venitul pe cap de locuitor. Chiar dacă aceste criterii pot fi influenţate sau falsificate, ele nu pot trece neluate în seamă. Deci nu se ştie dacă este vorba de o descalificare voită sau premeditată, dar nu trebue uitat că nivelul celor ce conduc propaganda nu trece de simpla alfabetizare, iar când unii mai mult decât doar alfabetizaţi influenţează propaganda o fac în speranţa obţinerii unor avantagii dela capitalişti, favoruri speciale. . .Efectiv propaganda împiedică cultura să se afirme şi să se dezvolte normal, dar aceasta este altă chestiune. Totul decurge din acelaşi principiu al libertăţii obligatorii, ca să-i spunem asa lipsei de libertate. Desigur că un rol nociv dacă nu chiar total nefast, joacă şi lipsa de cultură a celor, sau a majorităţii celor care decid în România asupra vieţii culturii.

ÎNTREBARE: Mergem ceva mai adânc. Ce se înţelege azi, în regimul actual, prin cultură?

RĂSPUNS: In general cultura de massă, adică acea cultură care nu numai că este destinată masselor, dar chiar este produsă de masse. Adică se abuzează de ceea ce s'a spus într'un sens mult mai subtil, că "Românul e născut poet". Prin lăţirea acestei vorbe, denaturată astfel ca totul în comunism, am ajuns în ultima vreme, de când cu festivalul "Cântarea României", un popor de artişti, de producători culturali în massă, dela mic la mare, de creatori cum li-se spune ironic celor care participă la acest festival, şi al căror număr se ridică aproape la jumătate din toată populaţia României. Desigur nu este nimic rău în aceea că oamenii cântă şi dansează. Numai că aceste jocuri şi cântece nu sunt cultură, ci simplă propagandă, cel mult distracţie când nu sunt impuse, ceea ce nu se prea întâmplă, căci în general ele sunt sub îndrumarea actvistilor culturali, şi astfel devin o corvoadă mai grea decât cea mai grea muncă. Si jocul sună, vorba lui Eminescu în "Junii corupţi", " Ca râsul la mormînt". Pe de altă parte, acest fals "creaţionism" în loc să stimuleze procesul de producţie, aşa cum a fost chiar scopul iniţierii acestei "cântări" ca o clacă monstruoasă pe toată ţara, în sunet de cobze şi naiuri, ea devine până la urmă o piedică a procesului de producţie, care şi aşa suferă pe ici pe colo prin toate punctele esenţiale, de cea mai proastă organizare posibilă şi de cel mai deficitar sistem de retribuţie. Această viziune asupra culturii, şi anume credinţa că ea poate să fie creată de către masse, este însăşi expresia nivelului de cultură la care se află cei care decid azi asupra vieţii culturii în România. Un nivel caracterizat în general printr'o crasă şi evidentă lipsă de orice cultură.

ÎNTREBARE: De când există cultură în lume primul rost al ei a fost să stabilească o scară de valori. In ce fel se poate vorbi azi despre vreo scară de valori în România? Cum se stabileşte valoarea în cultură?

RĂSPUNS: Există în lume o erarhie a valorilor, aproape imuabilă, stabilită pentru totdeauna în decursul timpurilor. De asemenea şi în ordinea creatorilor de valori, geniile, se cam ştie cine sunt în istoria lumii. Eternitatea mărginită a istoriei oamenilor, nu nedreptăţeşte pe nimeni. După cum condiţiile afirmării culturale sunt diferite dela naţiune la naţiune, sunt diferite şi dela o societate la alta, şi astfel societatea numită socialistă oferă condiţiile ei specifice. Ca să spunem lucrurilor pe nume, trebue să plecăm dela faptul că marxismul este totuşi o dogmă, şi mai mult o ideologie decât o filosofie, şi aceea de altfel destul de schematică şi simplificatoare. In marxism s'a pierdut cu sau fără voe intuiţia naturii complexe şi contradictorii a omului şi de aceea doctrina nu poate fi aplicată în practică decât împotriva naturii omului, aşa că nu are sorţi de izbândă finală. Atâta timp cât va exista, de pildă, noţiunea de artă cu tendinţă ca singură artă admisibilă, vor exista inevitabil şi diverse scări de valori culturale, diverse erarhii. Atâta timp cât vor exista oameni care nu cred în marxism, şi numărul acestora creşte necontenit, în ţările socialiste vor exista cel puţin două erarhii culturale: una oficială şi alta neoficială. De obicei acestea două nu coincid. Constiinţa intelectualilor din R.S.R. este chinuită, terorizată, pentrucă este obligată să accepte lucruri în care nu se crede; această conştiinţă este silită să ajungă la compromisuri, oamenii ajung, cum se spune vulgar dar plastic, să mănânce ce nu le place. Cine nu face acest lucru nu se poate plasa în societatea socialistă. Este un fel de contract social, da aceasta este ultima formulă democratică a lumii dela Rousseau încoace, şi de a mânca ce nu-i place depinde pentru omul de toate zilele chiar contractul de muncă. De aceea cu atât mai mult conştiinţa intelectualilor e scindată, dedublată, mai adânc decât ar fi simplu împărţită, adică "mai cu hâr, mai cu mâr", cum zice Românul. Intelectualul ştie că nu e bine să spună ceea ce crede, ci tocmai contrariul. Altfel îşi pierde orice posibilitate de supravieţuire materială, e urmărit, luat la întrebări, dat afară din slujbă, aşa că până la urmă se ajunge la obligaţia de a nu mai fi intelectual sau de-a alege calea exilului.

ÎNTREBARE: La drept vorbind, nicio publicaţie, nicio carte, nimic din ce se poate lua la cunoştinţă de acolo, nu arată că în România ar exista vreo credinţă în ceva, ca să nu mai vorbim de vreun sincer ataşament faţă de conducere şi de instituţii. Sau aici ne înşelăm în aprecierile noastre, şi în realitate tot ce se scrie în presă este expresia întocmai a unei stări de spirit iluminate de o pereche de iluminaţi cu ai lor, şi poporul român trăeşte într'o euforie pe care n'a mai cunoscut-o niciun alt popor din istoria lumii? Pentrucă aşa arată necontenit presa cu inclusivii ei poeţi.

RĂSPUNS: Speranţa în idealul comunist, ca să zicem aşa, s'a transformat în realitate de mult în disperarea lui. Există o disperare a viitorului, în sensul că oamenii au început să vadă, să se convingă că tot ce se pune pe seama viitorului, deci a comunismului, nu e decât minciună, sau propagandă, deci acelaşi lucru, vorbă goală, fără acoperire, pentrucă în realitate viitorul nu se apropie, ci se îndepărtează. Nu se trăeşte mai bine, ci parcă tot mai rău, şi aceasta este chiar o contradicţie fundamentală a socialismului. Dar o societate, un popor, nu poate fi minţit la nesfârşit că va trăi mai bine în viitor, fără să se trezească până la urmă, ca în Polonia. E foarte greu de spus în ce cred în acest sens oamenii din România. Poate că până la urmă numai în bucuriile şi necazurile lor. Tot Eminescu, pe care l-am mai amintit, mărturiseşte într'una din poeziile lui postume, că nu crede în nimic, dar aceasta era o reducţie metodologică, datorită căreia reese că el se sprijinea pe ceea ce avea mai imediat, existenţa lui, cu geniul ei. Sânt convins că şi poporul român crede în existenţa lui cu geniul lui. Faptul că această credinţă nu şi-a pierdut-o poporul român se vede în aceea că încă are umorul lui secular, pe care stăpânii de azi, orbiţi de ceea ce cred ei că ar fi putere, dar care nu e, nu îl mai au, pentrucă s'au înstrăinat de geniul poporului român. Aşteaptă poporul român să treacă această perioadă care nu îi este specifică, şi să vină vremuri mai bune? Fără nicio speranţă nu cred că se poate trăi. Că are încă speranţă o arată cum ziceam prin umorul încă viu. Orice fel de evenimente şi situaţii politice, importante sau neimportante, au ecoul lor anecdotic în popor. Este totuşi acesta un semn de sănătate morală, e un oarecare blindaj interior al poporului şi care l-a ţinut secole. Cât priveşte idealurile, aşa ceva este greu de avut în România, pentrucă nu există condiţiile nici unui ideal. Chiar cel mai elementar ideal, al vieţii materiale mai comodă, cum ar fi o casă proprie, sau o maşină, nu mai e posibil. Cu maşina nu ai voe să circuli decât în anumite zile ale săptămânii, iar în ultima vreme loc de casă nu se mai poate cumpăra. Se tinde către luarea totală a omului în primire de către stat, spre o nivelare absolută, dar nu în prosperitate şi bună stare, ci în sărăcie. A rămas o posibilitate să-ţi construeşti cu bani proprii un apartament într'un bloc, dar într'un bloc în care mai stau zeci de familii, ceea ce duce la condiţii de locuire mizerabile, pentrucă asemenea case nu se pot construi acolo ca aici în America, şi orice bloc nou este deja în părăginire, cu ferestre care nu se închid şi cu toate instalaţiile defecte dela început. Şi nici măcar aşa nu poţi avea siguranţa totală că mâine nu va veni peste noapte o nouă lege, cum se procedează neîncetat, şi prin noua lege apartamentul naţionalizat îţi este luat pe nimic, sau eşti obligat să-l împarţi cu alte familii. De aceea nu se poate vorbi de niciun ataşament faţă de conducere sau instituţii, deoarece conducerea şi instituţiile sacrifică întotdeauna şi din ce în ce mai mult interesele persoanelor concrete, pentru nu ştiu care interese naţional-sociale abstracte. Presa se poate spune că este condusă mai mult sau mai puţin direct de cei doi iluminaţi şi ai lor.

ÎNTREBARE: Pe cât înaintăm spre noi cei de azi în istoria civilizaţiei occidentale, din care a făcut parte şi civilizaţia românească până la 1944, vedem tot mai puternice afirmări de aşa numite ideale, fie personale, fie colective sau chiar naţionale. Până la 1918 a existat idealul Unirii tuturor Românilor, după aceea a venit o generaţie care a avut idealul unei renaşteri spirituale şi morale, iar idealurile personale erau în legătură cu desăvârşirea personală care colectiv aducea promovarea României la cel mai înalt nivel în toate domeniile de activitate. Despre ce ideale, sincere, efective se poate vorbi azi în România?

RĂSPUNS: Idealuri sincere, populare, personale? In primul rând poporul ar vrea să trăiască mai bine, cum a vrut întotdeauna, dar Românii nu au fost niciodată un popor de nemâncaţi care să nu viseze decât pui fripţi. In orice caz dorinţa de mai bine nu e chiar un ideal, dar o necesitate oricum este. Acum la poporul român domină dorinţa de a fi lăsat să traiască în pace, cum o putea, dar să aibă măcar puţină libertate, pentrucă nu are niciun pic.

ÎNTREBARE: Pentru Românii din afară este uşor de constatat că trecutul istoric şi cultural românesc este falsificat ca să se potrivească cu forţa la şabloanele absolutismului comunist. Dar cei din ţară, în afară de oamenii cu un grad superior de cultură, sunt sensibili la acest lucru, sau cei mai mulţi Români iau de bună ce li se spune?

RĂSPUNS: Majoritatea Românilor nu au luat niciodată de bună ce li s'a tot spus. Nu suntem un popor de creduli şi naivi. Suntem însă un popor prea răbdător. Până nu ne ajunge cuţitul la os nu ne trezim. Poate că nu ne-a ajuns încă destul, dar în orice caz mult nu mai e până acolo. Faptul că trecutul istoric şi cultural este falsificat, apare evident pentru majoritatea Românilor. Din câte ştiu, nu există nici până astăzi măcar o istorie a partidului comunist din România. Asta e de mirare într'o ţară în care se pretinde că numărul membrilor de partid ar fi fost aşa de mare înainte de 1944, şi că rolul partidului ar fi fost aşa de important între cele două războaie mondiale şi în "resurecţia armată" din 1944. Dar din moment ce partidul, care nu se dă înapoi dela nicio cheltuială când e vorba de propaganda lui, nu a căzut încă de acord asupra unui punct de vedere comun şi unit, conform căruia să fie scrisă această istorie, înseamnă că există în sânul lui însuşi neclarităţi cu privire la propria lui istorie. Cineva se pare că a exclamat odată într'o şedinţă, referindu-se la numărul comuniştilor din ilegalitate: 'Puţini am fost, mulţi am rămas!" Această eşire explică mai degrabă adevărul istoric decât toată propaganda oficială. Dar nici chiar numărul actual al membrilor de partid

AL:

IE, IDEAL, OMENIE,
IA DE AZI

strecoară pe aici și alții, mai serioși. Unul dintre aceștia ne-a
pările puse de noi și echilibrul unei gândiri dincolo de orice iritare
e este încă trează, vigilența dincolo de vraiștea unei prese al cărui
umele partenerului nostru de discuție pentrucă ar însemna altfel să
turi, lucizi și echilibrați, care mâine vor putea să-și ia răspunderea
e.

u se justifică prin valoarea reală a acestei grupări, acum 60 de ani înființată mai mult cu Unguri. Cei mai mulți se înscriu azi în partid din motive de interes personal mediat, nu din vreo convingere. Ca membru de partid te bucuri de avantaje și privilegii, pe care altfel nu le poți avea. Dar între "constiința comunistă" a unui membru de partid și a unui nemembru nu prea există o mare deosebire. Dimpotrivă aș putea chiar spune că mai necredincioși partidului sunt înșiși membrii de partid. In orice caz, majoritatea acestora sunt conștienți că această calitate, de membru de partid, nu e decât un compromis pe care au fost nevoiți să-l facă. Dovada că este așa, când aceștia rămân în străinătate, în constiința lor comunistă nu se petrece nicio ruptură, deși sunt excluși din partid ca trădători, însă după aceleași goale ritualuri cu care au fost primiți. Iar membri de partid sunt cei mai mulți care rămân în străinătate, pentrucă ei primesc mai frecvent un pașaport ca să iasă din țară. In ultimul timp s'au semnalat și cazuri de demisie din partid, adică membri care își depun carnetul partidului și nu mai vor să facă parte din el. S'au convins că avantajele pe care partidul le oferă în ultima vreme membrilor săi nu merită compromisul moral.

ÎNTREBARE: Este adevărat că multe lucruri petrecute în țara lor, nu invenții, Românii le află dela posturi de radio din afară?

RĂSPUNS: Lumea e ca peste tot și în România avidă de informații, pe care oamenii și le procură pe toate căile posibile. Dat fiind că informațiile sunt cenzurate în România sau deformate prin interpretarea care li-se dă, majoritatea lumii află ce se petrece acasă dela posturi de radio străine. Posturile din țară nu au niciun rol informativ, ci pur propagandistic.

ÎNTREBARE: Dacă trecutul este falsificat și prezentul ascuns, ce judecată fac Românii cu privire la viitor, dincolo de statisticile din presă, în orice caz falsificate dar care oricum tot nu spun nimic?

RĂSPUNS: Nu am constatat că lumea în care trăesc eu în România, și nici alta, s'ar gândi la viitorul mai îndepărtat. Majoritatea oamenilor de nivel mediu se gândesc cum s'o scoată la capăt cu greutățile zilnice. Aș putea spune că viața din România se caracterizează tocmai printr'o lipsă aproape totală de perspective. Ceea ce speră mereu lumea este ca situația să nu se înrăutățească și mai tare.

ÎNTREBARE: Niciodată nu s'a vorbit în România dinaintea acestui regim atât de mult de patrie-patriotism și umanism. Să începem cu patria: Românii trăesc azi într'o teamă reală că sunt amenințați să-și piardă patria? Si dacă da, în ce fel, adică s'ar putea să se scufunde pământul, ca la cutremur? Iar dacă nu de ce atâta patriotism pe hârtie, dacă nu chiar de hârtie?

RĂSPUNS: Românii ar putea fi amenințați să-și piardă patria prin anexare, ca Basarabia și Bucovina de Nord, pe care deja le-au pierdut. Oricare ar fi ea, o patrie este posibil să se piardă. Si așa Românii sunt o insulă de latinitate într'o mare slavă cu o mică poartă spre Unguri, așa că se pot gândi la pericolul pierderii patriei lor. Cei mai mulți sunt conștienți de aceasta, dar am spus că poporul român este cuminte și răbdător. De aceea se profită de o situație cu posibile primejdii reale, și este speculată la maximum, fiind prezentată în fața masselor ca un pericol iminent, ori de câte ori e nevoie ca poporul să fie speriat și să nu-și piardă răbdarea; și astfel toată propaganda cere ca "poporul să fie strâns unit, ca un monolit în jurul partidului". Imaginea monolitului este însă cât se poate de falsă, pentrucă așa zisele cuceriri revoluționare nu prea există, iar poporul român în cazul unui real pericol nu ar ajunge să ia armele în mână pentru apărarea acestor cuceriri fictive sau a partidului care îl asuprește, ci pentru apărarea pământului strămoșilor. Aceasta n'ar prea fi în jurul partidului, care desconsideră și se străduește din răsputeri să distrugă tocmai marea tradiție românească, prin tot ceea ce el întreprinde. De aici acest patriotism pe hârtie, care la rândul lui este chiar mai periculos decât amenințarea din afară, deoarece fetisizează și falsifică sentimentele cele mai sfinte pe care un popor le poate avea față de propria patrie, și astfel se ajunge la efecte contrare celor scontate, și anume la scârbirea și saturația masselor de aceste noțiuni batjocorite. Acest patriotism fals, din cauza vehiculării lui tendențioase, nu îndepărtează pericolul de care vorbeam, ci doar îl sfidează exterior, plus că mai are și consecințe materiale negative. O patrie deci poate și ea să se piardă, și nu doar din afară, ci și dinăuntru.

ÎNTREBARE: Trecem la a doua chestiune, umanismul: frecvența cuvântului umanism, cu sau fără niciun rost, dar mai ales fără, este azi un fel de boală a presei comuniste. Ce înțeleg prin acest cuvânt oameni care abia știu să-și scrie numele, dar îl aruncă la tot pasul în cuvântări?

RĂSPUNS: Impărțirea liceului pe secții, umanistă și reală, există și acum. Cred că toată lumea ar fi normal să știe ce este umanismul și ce sunt științele umaniste. Sensul umanismului așa zis socialist a fost restrâns față de al umanismului în general. El devenise o componentă a din nou așa zisului realism socialist, curent cultural, literar și artistic, specific perioadei de început a oricărei culturi socialiste. Intre timp curentul și-a desmințit valabilitatea, dar odată cu rămânerea înurmă a masselor față de așa zisele idealuri comuniste, termenul a fost reintrodus, într'o formă mai îndulcită, astfel încât acum prin umanism s'ar vrea să se înțeleagă ceva cum ar fi "de omenie". In România ajunsese deja la modă de acum câțiva ani expresia comunist de omenie, ceea ce ar putea să însemne un comunist mai omenos, mai înțelegător față de problemele reale ale omului, adică un comunist mai puțin comunist. Cam asta cred că înțeleg prin umanism și cei care abia știu să scrie și să citească, indiferent de locul în erarhia

noului Bizanț. Dar cu cât sunt mai sus, ignoranții se simt mai atotștiutori, dela Stalin încoace, care nici el nu știa prea multe și rezolva lucrurile ca și urmașii lui peste 30 de ani.

ÎNTREBARE: Există interese spirituale în România, și în ce măsură s'a schimbat mentalitatea lumii dela țară sub acest aspect? In ce măsură se exercită o cenzură a scrisului în zona spirituală și morală?

RĂSPUNS: Desigur că există nevoi spirituale în România, ca și în orice parte a lumii locuită de oameni. In aceeași măsură există deci și interese, și la țară și la oraș. O mare parte din aceste necesități și interese spirituale, au fost însă înăbușite și reprimate brutal chiar dela început. In ordinea nevoilor spirituale primul loc îl ocupă credința, în general și sub aspectul confesiunilor. Biserica greco-catolică a fost desființată, după cum bine se știe, și toți preoții de rit greco-catolic, care n'au vrut să treacă la ortodoxism, au fost închiși. A rămas însă, paradoxal, pentru minoritatea maghiară biserica romano-catolică a lor. Spun paradoxal, pentrucă măsura mi-se pare lipsită de orice rațiune. Populația românească greco-catolică a continuat și continuă să se ducă la bisericile maghiare. In acest caz desființarea numai a bisericii greco-catolice și nu și a celei romano-catolice a fost o măsură antinațională, antiromânească. Nu vreau să spun că trebuia desființată și cea romano-catolică, ci doar să pun în evidență caracterul antinațional al regimului comunist. Căci, până la urmă, chiar și biserica ortodoxă românească este lipsită acum de absolut orice autoritate. Cred că Eminescu avea dreptate când regreta că nu am fost catolici. Am fi avut o civilizație mai consistent structurată. Si iar îmi vine în minte Polonia de azi. Satul românesc nu mai reprezintă acea comunitate de interese moral-spirituale ca în trecut, acea comunitate socială organică și naturală, cu legi specifice și tradiționale, cu obiceiuri curate, păstrate din străbuni. Odată cu colectivizarea forțată, se poate spune că satul a cam dispărut. Fără pământul lor nu există țărani, ceea ce și vor dușmanii poporului român din afară, reprezentați înăuntru de partid. Fără țărani nu există nici sat. Satele românești au devenit aproape toate o nesfârșită mahala sărăcăcioasă. Atât portul, cât și obiceiurile s'au pervertit. Țăranii au fost transformați în ceea ce se zice "navetiști", adică dorm la țară, dar nu toți dintre ei tot timpul și lucrează'n oraș de unde cumpără pâinea s'o aducă acasă, la țară, unde ar trebui normal să se facă pâinea țăranilor, cum se făcea când aveau grâul lor. Așa oamenii își petrec bună parte din timp și energie, din cauza mizerabilelor mijloace de circulație, pe drum, între sat și oraș, între oraș și sat. La colhozul numit colectiv, lucrează numai femeile. In aceste condiții nu este de mirare că muncitorii dela orașe, plus studenții și elevii, toți pionierii, sunt obligați prin programa școlară să lucreze la câmp. Pentrucă toate sunt viceversa, cum ar spune Caragiale. Iar mentalitatea lumii dela țară a devenit la fel de meschină și de coruptă ca și a celor mai de jos pături dela orașe și mai ales dela marginea orașelor. Fără pământ și fără biserică, această lume care trăește ca niciuna alta în primul rând cu cerul și pământul, înfundă tot mai mult cârciuma. O cenzură a scrisului există și sub acest raport, însă tacită, pentrucă oficial cenzura ar fi fost desființată, de câțiva ani. Poate că autocenzura s'ar mai fi diminuat, ceea ce explică și apariția ultimei cărți a lui Marin Preda, care deși mare beneficiar al marei minciuni convenționale, probabil în urma unui proces de revizuire, care nu trebue interzis din principiu nimănui, a mai strecurat acolo câteva adevăruri. Dar cu toate aceste indulgențe nu cred că cenzorii au fost aruncați în sclavia agricolă, alături de nevestele navetiștilor, și înfulecă mai departe din cultură, ba chiar si muscă mai rău.

ÎNTREBARE: Cum se explică emigrarea atâtor intelectuali care știu ce greutăți materiale îi așteaptă, mai ales când nu au o pregătire pentru vreo meserie practică?

RĂSPUNS: Intelectualii adevărați au dat întotdeauna întâietate vieții spirituale față de cea materială. Acesta e unul din principiile scării eterne de valori de care vorbeam înainte.

ÎNTREBARE: Ce categorie de persoane se bucură de un prestigiu nedictat de interese subalterne? Mai există vreun respect pentru intelectuali, cler, magistratură, învățământ, armată?

RĂSPUNS: S'o luăm cu metodă. In primul rând tot ce este oficialitate nu are nicio urmă de respect pentru niciun soi de oameni, dincolo de erarhia partidului, care nu e propriu zis respectată, ci apărată cu plată. Așa că oficialitatea are interes față de armată, miliție și securitate, care pentru faptul că asigură celor sus puși locul aceștia le asigură privilegiile. Din partea populației desigur nu există niciun respect față de tot ceea ce privește oficialitatea, cu sistemul ei de război permanent contra populației, dar nu există nici respect față de intelectuali sau față de profesioniștii liberi, deoarece corupția este atâta de mare, până la straturile care ar constitui prin cultură cel puțin elitele națiunii, încât nimeni nu se așteaptă la vreo faptă bună motivată moral, dela nimeni dintre aceștia. Pentru orice în mod normal nu ar fi de plătit, trebue să se plătească pe sub mână. De aceea nici chiar clerul, medicii, nici cadrele învățământului nu mai au prestigiul pe care l-au avut în România, și nici magistrații. De altfel corupția se ascunde cel mai bine tocmai în casa justiției.

ÎNTREBARE: Care sunt caracteristicile fundamentale ale noilor serii de tineri?

RĂSPUNS: E greu de generalizat. Dar un lucru e sigur: cu cât tinerii au fost mai școliți, adică au trecut prin toate gradele de instrucție directă și indirectă ale partidului, cu atâta sunt mai pragmatici și mai cinici, mai egoiști în loc de comunitari, mai fără scrupule, mai dispuși să treacă peste cadavre. Nădejdea este la cei rămași naturali, care n'au trecut prin prea multe școli, și care n'au avut cum să descopere că așa zisul socialism este cel mai comod instrument de-a chinui oamenii în folosul propriu, pentru ajungerea la privilegii.

ÎNTREBARE: Aceasta înseamnă că instrucția comunistă, fals numită educație, a cultivat un umanism în contradicție absolută cu omenia?

RĂSPUNS: Exact, așa că iarăși vorba lui Caragiale, sistemul comunist este un sistem "viceversa" față de ființa om.

ÎN LOC DE CONCLUZIE

Limbajul sobru, reținut și în același timp dur în conținut nu în termeni, poate surprinde în multe feluri pe compatrioții din exil cu o mentalitate mai "călâe", și care se mai amăgesc cu diverse supe încălzite, dela literatura semănătoristă sau ciorbele ce i-au urmat, sau cu pseudo-personalități academic-universitare dintr'o epocă de mari trădări împotriva firii, a simțirii și cugetului românesc, și până la diversele figuri de cacialma ale liber-țărănismului nostru precarlist, carlist și post-carlist, de altă dată. De asemenea acest limbaj original pentrucă are o realitate intrinsecă, va surprinde și pe alții prin lipsa de repere a noilor oameni din țară în ceea ce privește fixarea la vreo providențialitate palpabilă.

In același timp credem că sunt de reținut lucruri fundamentale, și care au caracterizat cea mai produndă gândire românească dintre cele două războaie mondiale. Este vorba în primul rând de refuzul dogmei, care când trece de locul ei, care este în religie, devine tiranie terorifică, duce ușor la ideologie împotriva realității. De aceea oamenii nu își fac iluzii asupra viitorului agățându-se de vreo formulă sau program de partid "altfel", ci pun în primul plan ceva concret, adică "un pic de libertate", pentrucă numai așa realitatea își regăsește făgașurile ei. Noutatea adusă de ocupația străină, adică pretenția ca un popor să se confunde cu o ideologie și oamenii să-și dea viața pentru o ideologie, de asemenea nu a prins, iar dacă oamenii ar fi să lupte, ar lupta pentru geniul lor și geniul locului, în care întodeauna sălășluește Dumnezeu, cu oamenii cărora El le-a dat ființă. Aceste gânduri se văd azi la un om matur, dar încă tânăr, așa cum aceleași gânduri fundamentale s'au văzut și la reprezentanții gândirii românești dintre cele două războaie, iar și unii și alții au acest fel de a gândi dela toată cultura poporului român, creată de el, nu impusă de-o ocupație străină. Credem că oameni de acest fel, ca acesta ce răspunde așa de deschis la întrebările unor Români îngrijorați de soarta țării din care se trag, vor fi la baza României din faza post-comunistă care începe să fie chiar vizibilă în Polonia și previzibilă în România.

CUVÂNTUL ROMÂNESC IULIE 1981

DE VORBĂ CU UN INTELECTUAL:

CULTURĂ, CIVILIZAŢIE, IDEAL, OMENIE, ÎN ROMÂNIA DE AZI

In afară de intelectualii oficiali sau cel puţin agreaţi de regim, se mai strecoară pe aici şi alţii, mai serioşi. Unul dintre aceştia ne-a acordat o foarte instructivă convorbire. Frazarea răspunsurilor la intrebările puse de noi şi echilibrul unei gândiri dincolo de orice iritare superficială, ne-au pus in faţa unei conştiinţe din România de azi, care este încă trează, vigilenţa dincolo de vraiştea unei prese al cărui delir intrece orice imaginaţie. Este dela sine înţeles că nu putem da numele partenerului nostru de discuţie pentrucă ar însemna altfel să primejduim un om reprezentativ pentru acea categorie de Români maturi, lucizi şi echilibraţi, care mâine vor putea să-şi ia răspunderea în conducerea şi indrumarea unei Românii revenite la propria ei istorie.

REPORTER. Autorităţile din R.S.R., ştiu că toţi cei care, dintr'un motiv sau altul, călătoresc prin Occident, prin Europa sau pe-aici, inevitabil văd Români stabiliţi în lumea liberă, şi cu încredere frăţească se plâng cât de greu este în ţară, inclusiv sub aspectul material care în comparaţie cu al celorlalte ţări este mizerabil. Dar în afară de aspectul material mai este şi altul, şi care e de bănuit că pentru intelectuali are primatul. De aceea ar fi bine să discutăm despre el. Ar fi vorba deci, în mare, de viaţa culturală sub un regim pentru care cultura este cu totul altceva decât în ţările libere. Aşa dar o primă

ÎNTREBARE: Credeţi că această deosebire pe care o facem noi este reală sau o simplă închipuire de-a noastră?

RĂSPUNS: Desigur există o deosebire între cultura din lumea liberă şi cea din ţările numite socialiste. Cultura din aceste ţări este subordonată ideologiei marxiste şi intereselor de partid. Această deosebire decurge din felul în care a conceput Marx libertatea, deci ca o necesitate înţeleasă. De aceea cultura în socialism a ajuns să fie o slugă a politicii. Ea trebue să fie angajată, ca orice angajat la muncă, şi să servească interese cotidiene, imediate, şi nu interesele eterne ale omului, care sunt cele adevărate, întrucât cele mai specifice umane. Pentru hrană, reproducţie şi apărare sunt organizate şi termitele, dar cultură nu le trebue.

ÎNTREBARE: Cultura este expresia supremă a oricărei societăţi, "primitive", sau zise "superioare" sau "înaintate". In acest sens, adică al culturii ca expresie supremă a societăţii, România de azi mai face parte din lumea civilizaţiilor aşa numite "înaintate"?

RĂSPUNS: Intr'adevăr, orice societate se exprimă prin cultură. Cultura este transmisia cea mai de preţ a unei societăţi din generaţie în generaţie. In planul spiritual, cultura este chiar viaţa unei societăţi. Au fost multe popoare, societăţi, care au pierit de mult de pe faţa pământului, dar care nu au dispărut şi din istorie, şi aceasta numai datorită culturii lor. E greu de spus într'o scurtă conversaţie, cât de primitivă sau înaintată se prezintă a fi civilizaţia din România de azi. Tara noastră ar fi o ţară în curs de dezvoltare. Cel puţin pe hârtie şi în cuvinte, pentrucă problema e dacă se dezvoltă sau nu. In realitate este însă o ţară destul de părăginită şi necivilizată, mai ales în comparaţie cu Occidentul, din Lumea Veche sau din Lumea Nouă de aici.

ÎNTREBARE: Propaganda din R.S.R. pune România pe acelaşi plan cu ţările numite sub-dezvoltate chiar şi în materie de alfabetizare. Dar este ştiut că practic în România de după primul război mondial nu se mai putea vorbi de analfabetism. In ce măsură această descalificare a României prin propagandă este aplicată la toate nivelurile culturii? Care este cultura celor ce decid azi în ţară asupra vieţii culturii?

RĂSPUNS: Nu are cum să fie alfabetizare. Dacă chiar după primul război mondial nu se mai putea vorbi de analfabetism în România, cu atâta mai puţin s'ar putea vorbi după cel de-al doilea război mondial. Propaganda pune pe acelaşi plan România cu ţările în curs de dezvoltare, cu privire la standardul vieţii materiale. Stim că există criterii internaţionale după care se face această împărţire, cum este venitul pe cap de locuitor. Chiar dacă aceste criterii pot fi influenţate sau falsificate, ele nu pot trece neluate în seamă. Deci nu se ştie dacă este vorba de o descalificare voită sau premeditată, dar nu trebue uitat că nivelul celor ce conduc propaganda nu trece de simpla alfabetizare, iar când unii mai mult decât doar alfabetizaţi influenţează propaganda o fac în speranţa obţinerii unor avantagii dela capitalişti, favoruri speciale. . .Efectiv propaganda împiedică cultura să se afirme şi să se dezvolte normal, dar aceasta este altă chestiune. Totul decurge din acelaşi principiu al libertăţii obligatorii, ca să-i spunem aşa lipsei de libertate. Desigur că un rol nociv dacă nu chiar total nefast, joacă şi lipsa de cultură a celor, sau a majorităţii celor care decid în România asupra vieţii culturii.

ÎNTREBARE: Mergem ceva mai adânc. Ce se înţelege azi, în regimul actual, prin cultură?

RĂSPUNS: In general cultura de masă, adică acea cultură care nu numai că este destinată masselor, dar chiar este produsă de masse. Adică se abuzează de ceea ce s'a spus într'un sens mult mai subtil, că "Românul e născut poet". Prin lăţirea acestei vorbe, denaturată astfel ca totul în comunism, am ajuns în ultima vreme, de când cu festivalul "Cântarea României", un popor de artişti, de producători culturali în massă, dela mic la mare, de creatori cum li-se spune ironic celor care participă la acest festival, şi al căror număr se ridică aproape la jumătate din toată populaţia României. Desigur nu este nimic rău în aceea că oamenii cântă şi dansează. Numai că aceste jocuri şi cântece nu sunt cultură, ci simplă propagandă, cel mult distracţie când nu sunt impuse, ceea ce nu se prea întâmplă, căci în general ele sunt sub îndrumarea actviştilor culturali, şi astfel devin o corvoadă mai grea decât cea mai grea muncă. Si jocul sună, vorba lui Eminescu în "Junii corupţi", "Ca râsul la mormînt". Pe de altă parte, acest fals "creaţionism" în loc să stimuleze procesul de producţie, aşa cum a fost chiar scopul iniţierii acestei "cântări" ca o clacă monstruoasă pe toată ţara, în sunet de cobze şi naiuri, ea devine până la urmă o piedică a procesului de producţie, care şi aşa suferă pe ici pe colo prin toate punctele esenţiale, de cea mai proastă organizare posibilă şi de cel mai deficitar sistem de retribuţie. Această viziune asupra culturii, şi anume credinţa că ea poate să fie creată de către masse, este însăşi expresia nivelului de cultură la care se află cei care decid azi asupra vieţii culturii în România. Un nivel caracterizat în general printr'o crasă şi evidentă lipsă de orice cultură.

ÎNTREBARE: De când există cultură în lume primul rost al ei a fost să stabilească o scară de valori. In ce fel se poate vorbi azi despre vreo scară de valori în România? Cum se stabileşte valoarea în cultură?

RĂSPUNS: Există în lume o erarhie a valorilor, aproape imuabilă, stabilită pentru totdeauna în decursul timpurilor. De asemenea şi în ordinea creatorilor de valori, geniile, se cam ştie cine sunt în istoria lumii. Eternitatea mărginită a istoriei oamenilor, nu nedreptăţeşte pe nimeni. După cum condiţiile afirmării culturale sunt diferite dela naţiune la naţiune, sunt diferite şi dela o societate la alta, şi astfel societatea numită socialistă oferă condiţiile ei specifice. Ca să spunem lucrurilor pe nume, trebue să plecăm dela faptul că marxismul este totuşi o dogmă, şi mai mult o ideologie decât o filosofie, şi aceea de altfel destul de schematică şi simplificatoare. In marxism s'a pierdut cu sau fără voe intuiţia naturii complexe şi contradictorii a omului şi de aceea doctrina nu poate fi aplicată în practică decât împotriva naturii omului, aşa că nu are sorţi de izbândă finală. Atâta timp cât va exista, de pildă, noţiunea de artă cu tendinţă ca singură artă admisibilă, vor exista inevitabil şi diverse scări de valori culturale, diverse erarhii. Atâta timp cât vor exista oameni care nu cred în marxism, şi numărul acestora creşte necontenit, în ţările socialiste vor exista cel puţin două erarhii culturale: una oficială şi alta neoficială. De obicei acestea două nu coincid. Constiinţa intelectualilor din R.S.R. este chinuită, terorizată, pentrucă este obligată să accepte lucruri în care nu se crede; această conştiinţă este silită să ajungă la compromisuri, oamenii ajung, cum se spune vulgar dar plastic, să mănânce ce nu le place. Cine nu face acest lucru nu se poate plasa în societatea socialistă. Este un fel de contract social, da aceasta este ultima formulă democratică a lumii dela Rousseau încoace, şi de a mânca ce nu-i place depinde pentru omul de toate zilele chiar contractul de muncă. De aceea cu atât mai mult conştiinţa intelectualilor e scindată, dedublată, mai adânc decât ar fi simplu împărţită, adică "mai cu hâr, mai cu mâr", cum zice Românul. Intelectualul ştie că nu e bine să spună ceea ce crede, ci tocmai contrariul. Altfel îşi pierde orice posibilitate de supravieţuire materială, e urmărit, luat la întrebări, dat afară din slujbă, aşa că până la urmă se ajunge la obligaţia de a nu mai fi intelectual sau de-a alege calea exilului.

ÎNTREBARE: La drept vorbind, nicio publicaţie, nicio carte, nimic din ce se poate lua la cunoştinţă de acolo, nu arată că în România ar exista vreo credinţă în ceva, ca să nu mai vorbim de vreun sincer ataşament faţă de conducere şi de instituţii. Sau aici ne înşelăm în aprecierile noastre, şi în realitate tot ce se scrie în presă este expresia întocmai a unei stări de spirit iluminate de o pereche de iluminaţi cu ai lor, şi poporul român trăeşte într'o euforie pe care n'a mai cunoscut-o niciun alt popor din istoria lumii? Pentrucă aşa arată necontenit presa cu inclusivii ei poeţi.

RĂSPUNS: Speranţa în idealul comunist, ca să zicem aşa, s'a transformat în realitate de mult în disperarea lui. Există o disperare a viitorului, în sensul că oamenii au început să vadă, să se convingă că tot ce se pune pe seama viitorului, deci a comunismului, nu e decât minciună, sau propagandă, deci acelaşi lucru, vorbă goală, fără acoperire, pentrucă în realitate viitorul nu se apropie, ci se îndepărtează. Nu se trăeşte mai bine, ci parcă tot mai rău, şi aceasta este chiar o contradicţie fundamentală a socialismului. Dar o societate, un popor, nu poate fi minţit la nesfârşit că va trăi mai bine în viitor, fără să se trezească până la urmă, ca în Polonia. E foarte greu de spus în ce cred în acest sens oamenii din România. Poate că până la urmă numai în bucuriile şi necazurile lor. Tot Eminescu, pe care l-am mai amintit, mărturiseşte într'una din poeziile lui postume, că nu crede în nimic, dar aceasta era o reducţie metodologică, datorită căreia reese că el se sprijinea pe ceea ce avea mai imediat, existenţa lui, cu geniul ei. Sânt convins că şi poporul român crede în existenţa lui cu geniul lui. Faptul că această credinţă nu şi-a pierdut-o poporul român se vede în aceea că încă are umorul lui secular, pe care stăpânii de azi, orbiţi de ceea ce cred ei că ar fi putere, dar care nu e, nu îl mai au, pentrucă s'au înstrăinat de geniul poporului român. Aşteaptă poporul român să treacă această perioadă care nu îi este specifică, şi să vină vremuri mai bune? Fără nicio speranţă nu cred că se poate trăi. Că are încă speranţă o arată cum ziceam prin umorul încă viu. Orice fel de evenimente şi situaţii politice, importante sau neimportante, au ecoul lor anecdotic în popor. Este totuşi acesta un semn de sănătate morală, e un oarecare blindaj interior al poporului şi care l-a ţinut secole. Cât priveşte idealurile, aşa ceva este greu de avut în România, pentrucă nu există condiţiile nici unui ideal. Chiar cel mai elementar ideal, al vieţii materiale mai comodă, cum ar fi o casă proprie, sau o maşină, nu mai e posibil. Cu maşina nu ai voe să circuli decât în anumite zile ale săptămânii, iar în ultima vreme loc de casă nu se mai poate cumpăra. Se tinde către luarea totală a omului în primire de către stat, spre o nivelare absolută, dar nu în prosperitate şi bună stare, ci în sărăcie. A rămas o posibilitate să-ţi construeşti cu bani proprii un apartament într'un bloc, dar într'un bloc în care mai stau zeci de familii, ceea ce duce la condiţii de locuire mizerabile, pentrucă asemenea case nu se pot construi acolo ca aici în America, şi orice bloc nou este deja în părăginire, cu ferestre care nu se închid şi cu toate instalaţiile defecte dela început. Si nici măcar aşa nu poţi avea siguranţa totală că mâine nu va veni peste noapte o nouă lege, cum se procedează neîncetat, şi prin noua lege apartamentul naţionalizat îţi este luat pe nimic, sau eşti obligat să-l împarţi cu alte familii. De aceea nu se poate vorbi de niciun ataşament faţă de conducere sau instituţii, deoarece conducerea şi instituţiile sacrifică întotdeauna şi din ce în ce mai mult interesele persoanelor concrete, pentru nu ştiu care interese naţional-sociale abstracte. Presa se poate spune că este condusă mai mult sau mai puţin direct de cei doi iluminaţi şi ai lor.

ÎNTREBARE: Pe cât înaintăm spre noi cei de azi în istoria civilizaţiei occidentale, din care a făcut parte şi civilizaţia românească până la 1944, vedem tot mai puternice afirmări de aşa numite ideale, fie personale, fie colective sau chiar naţionale. Până la 1918 a existat idealul Unirii tuturor Românilor, după aceea a venit o generaţie care a avut idealul unei renaşteri spirituale şi morale, iar idealurile personale erau în legătură cu desăvârşirea personală care colectiv aducea promovarea României la cel mai înalt nivel în toate domeniile de activitate. Despre ce ideale, sincere, efective se poate vorbi azi în România?

RĂSPUNS: Idealuri sincere, populare, personale? In primul rând poporul ar vrea să trăiască mai bine, cum a vrut întotdeauna, dar Românii nu au fost niciodată un popor de nemâncaţi care să nu viseze decât pui fripţi. In orice caz dorinţa de mai bine nu e chiar un ideal, dar o necesitate oricum este. Acum la poporul român domină dorinţa de a fi lăsat să traiască în pace, cum o putea, dar să aibă măcar puţină libertate, pentrucă nu are niciun pic.

ÎNTREBARE: Pentru Românii din afară este uşor de constatat că trecutul istoric şi cultural românesc este falsificat ca să se potrivească cu forţa la şabloanele absolutismului comunist. Dar cei din ţară, în afară de oamenii cu un grad superior de cultură, sunt sensibili la acest lucru, sau cei mai mulţi Români iau de bună ce li se spune?

RĂSPUNS: Majoritatea Românilor nu au luat niciodată de bună ce li s'a tot spus. Nu suntem un popor de creduli şi naivi. Suntem însă un popor prea răbdător. Până nu ne ajunge cuţitul la os nu ne trezim. Poate că nu ne-a ajuns încă destul, dar în orice caz mult nu mai e până acolo. Faptul că trecutul istoric şi cultural este falsificat, apare evident pentru majoritatea Românilor. Din câte ştiu, nu există nici până astăzi măcar o istorie a partidului comunist din România. Asta e de mirare într'o ţară în care se pretinde că numărul membrilor de partid ar fi fost aşa de mare înainte de 1944, şi că rolul partidului ar fi fost aşa de important între cele două războaie mondiale şi în "resurecţia armată" din 1944. Dar din moment ce partidul, care nu se dă înapoi dela nicio cheltuială când e vorba de propaganda lui, nu a căzut încă de acord asupra unui punct de vedere comun şi unit, conform căruia să fie scrisă această istorie, înseamnă că există în sânul lui însuşi neclarităţi cu privire la propria lui istorie. Cineva se pare că a exclamat odată într'o şedinţă, referindu-se la numărul comuniştilor din ilegalitate: 'Puţini am fost, mulţi am rămas!" Această eşire explică mai degrabă adevărul istoric decât toată propaganda oficială. Dar nici chiar numărul actual al membrilor de partid nu se justifică prin valoarea reală a acestei grupări, acum 60 de ani înfiinţată mai mult cu Unguri. Cei mai mulţi se înscriu azi în partid din motive de interes personal imediat, nu din vreo convingere. Ca membru de partid te bucuri de avantaje şi privilegii, pe care altfel nu le poţi avea. Dar între "constiinţa comunistă" a unui membru de partid şi a unui nemembru nu prea există o mare deosebire. Dimpotrivă aş putea chiar spune că mai necredincioşi partidului sunt înşişi membrii de partid. In orice caz, majoritatea acestora sunt conştienţi că această calitate, de membru de partid, nu e decât un compromis pe care au fost nevoiţi să-l facă. Dovada că este aşa, când aceştia rămân în străinătate, în conştiinţa lor comunistă nu se petrece nicio ruptură, deşi sunt excluşi din partid ca trădători, însă după aceleaşi goale ritualuri cu care au fost primiţi. Iar membri de partid sunt cei mai mulţi care rămân în străinătate, pentrucă ei primesc mai frecvent un paşaport ca să iasă din ţară. In ultimul timp s'au semnalat şi cazuri de demisie din partid, adică membri care îşi depun carnetul partidului şi nu mai vor să facă parte din el. S'au convins că avantajele pe care partidul le oferă în ultima vreme membrilor săi nu merită compromisul moral.

ÎNTREBARE: Este adevărat că multe lucruri petrecute în ţara lor, nu invenţii, Românii le află dela posturi de radio din afară?

RĂSPUNS: Lumea e ca peste tot şi în România avidă de informaţii, pe care oamenii şi le procură pe toate căile posibile. Dat fiind că informaţiile sunt cenzurate în România sau deformate prin interpretarea care li-se dă, majoritatea lumii află ce se petrece acasă dela posturi de radio străine. Posturile din ţară nu au niciun rol informativ, ci pur propagandistic.

ÎNTREBARE: Dacă trecutul este falsificat şi prezentul ascuns, ce judecată fac Românii cu privire la viitor, dincolo de statisticile din presă, în orice caz falsificate dar care oricum tot nu spun nimic?

RĂSPUNS: Nu am constatat că lumea în care trăesc eu în România, şi nici alta, s'ar gândi la viitorul mai îndepărtat. Majoritatea oamenilor de nivel mediu se gândesc cum s'o scoată la capăt cu greutăţile zilnice. Aş putea spune că viaţa din România se caracterizează tocmai printr'o lipsă aproape totală de perspective. Ceea ce speră mereu lumea este ca situaţia să nu se înrăutăţească şi mai tare.

ÎNTREBARE: Niciodată nu s'a vorbit în România dinaintea acestui regim atât de mult de patrie-patriotism şi umanism. Să începem cu patria: Românii trăesc azi într'o teamă reală că sunt ameninţaţi să-şi piardă patria? Si dacă da, în ce fel, adică s'ar putea să se scufunde pământul, ca la cutremur? Iar dacă nu de ce atâta patriotism pe hârtie, dacă nu chiar de hârtie?

RĂSPUNS: Românii ar putea fi ameninţaţi să-şi piardă patria prin anexare, ca Basarabia şi Bucovina de Nord, pe care deja le-au pierdut. Oricare ar fi ea, o patrie este posibil să se piardă. Si aşa Românii sunt o insulă de latinitate într'o mare slavă cu o mică poartă spre Unguri, aşa că se pot gândi la pericolul pierderii patriei lor. Cei mai mulţi sunt conştienţi de aceasta, dar am spus că poporul român este cuminte şi răbdător. De aceea se profită de o situaţie cu posibile primejdii reale, şi este speculată la maximum, fiind prezentată în faţa masselor ca un pericol iminent, ori de câte ori e nevoie ca poporul să fie speriat şi să nu-şi piardă răbdarea; şi astfel toată propaganda cere ca "poporul să fie strâns unit, ca un monolit în jurul partidului". Imaginea monolitului este însă cât se poate de falsă, pentrucă aşa zisele cuceriri revoluţionare nu prea există, iar poporul român în cazul unui real pericol nu ar ajunge să ia armele în mână pentru apărarea acestor cuceriri fictive sau a partidului care îl asupreşte, ci pentru apărarea pământului strămoşilor. Aceasta n'ar prea fi în jurul partidului, care desconsideră şi se străduieşte din răsputeri să distrugă tocmai marea tradiţie românească, prin tot ceea ce el întreprinde. De aici acest patriotism pe hârtie, care la rândul lui este chiar mai periculos decât ameninţarea din afară, deoarece fetişizează şi falsifică sentimentele cele mai sfinte pe care un popor le poate avea faţă de propria patrie, şi astfel se ajunge la efecte contrare celor scontate, şi anume la scârbirea şi saturaţia masselor de aceste noţiuni batjocorite. Acest patriotism fals, din cauza vehiculării lui tendenţioase, nu îndepărtează pericolul de care vorbeam, ci doar îl sfidează exterior, plus că mai are şi consecinţe materiale negative. O patrie deci poate şi ea să se piardă, şi nu doar din afară, ci şi dinăuntru.

ÎNTREBARE: Trecem la a doua chestiune, umanismul: frecvenţa cuvântului umanism, cu sau fără niciun rost, dar mai ales fără, este azi un fel de boală a presei comuniste. Ce înţeleg prin acest cuvânt oameni care abia ştiu să-şi scrie numele, dar îl aruncă la tot pasul în cuvântări?

RĂSPUNS: Impărţirea liceului pe secţii, umanistă şi reală, există şi acum. Cred că toată lumea ar fi normal să ştie ce este umanismul şi ce sunt ştiinţele umaniste. Sensul umanismului aşa zis socialist a fost restrâns faţă de al umanismului în general. El devenise o componentă a din nou aşa zisului realism socialist, curent cultural, literar şi artistic, specific perioadei de început a oricărei culturi socialiste. Intre timp curentul şi-a desminţit valabilitatea, dar odată cu rămânerea înurmă a masselor faţă de aşa zisele idealuri comuniste, termenul a fost reintrodus, într'o formă mai îndulcită, astfel încât acum prin umanism s'ar vrea să se înţeleagă ceva cum ar fi "de omenie". In România ajunsese deja la modă de acum câţiva ani expresia comunist de omenie, ceea ce ar putea să însemne un comunist mai omenos, mai înţelegător faţă de problemele reale ale omului, adică un comunist mai puţin comunist. Cam asta cred că înţeleg prin umanism şi cei care abia ştiu să scrie şi să citească, indiferent de locul în erarhia noului Bizanţ. Dar cu cât sunt mai sus, ignoranţii se simt mai atotştiutori, dela Stalin încoace, care nici el nu ştia prea multe şi rezolva lucrurile ca şi urmaşii lui peste 30 de ani.

ÎNTREBARE: Există interese spirituale în România, şi în ce măsură s'a schimbat mentalitatea lumii dela ţară sub acest aspect? In ce măsură se exercită o cenzură a scrisului în zona spirituală şi morală?

RĂSPUNS: Desigur că există nevoi spirituale în România, ca şi în orice parte a lumii locuită de oameni. In aceeaşi măsură există deci şi interese, şi la ţară şi la oraş. O mare parte din aceste necesităţi şi interese spirituale, au fost însă înăbuşite şi reprimate brutal chiar dela început. In ordinea nevoilor spirituale primul loc îl ocupă credinţa, în general şi sub aspectul confesiunilor. Biserica greco-catolică a fost desfiinţată, după cum bine se ştie, şi toţi preoţii de rit greco-catolic, care n'au vrut să treacă la ortodoxism, au fost închişi. A rămas însă, paradoxal, pentru minoritatea maghiară biserica romano-catolică a lor. Spun paradoxal, pentrucă măsura mi-se pare lipsită de orice raţiune. Populaţia românească greco-catolică a continuat şi continuă să se ducă la bisericile maghiare. In acest caz desfiinţarea numai a bisericii greco-catolice şi nu şi a celei romano-catolice a fost o măsură antinaţională, antiromânească. Nu vreau să spun că trebuia desfiinţată şi cea romano-catolică, ci doar să pun în evidenţă caracterul antinaţional al regimului comunist. Căci, până la urmă, chiar şi biserica ortodoxă românească este lipsită acum de absolut orice autoritate. Cred că Eminescu avea dreptate când regreta că nu am fost catolici. Am fi avut o civilizaţie mai consistent structurată. Si iar îmi vine în minte Polonia de azi. Satul românesc nu mai reprezintă acea comunitate de interese moral-spirituale ca în trecut, acea comunitate socială organică şi naturală, cu legi specifice şi tradiţionale, cu obiceiuri curate, păstrate din străbuni. Odată cu colectivizarea forţată, se poate spune că satul a cam dispărut. Fără pământul lor nu există ţărani, ceea ce şi vor duşmanii poporului român din afară, reprezentaţi înăuntru de partid. Fără ţărani nu există nici sat. Satele româneşti au devenit aproape toate o nesfârşită mahala sărăcăcioasă. Atât portul, cât şi obiceiurile s'au pervertit. Tăranii au fost transformaţi în ceea ce se zice "navetişti", adică dorm la ţară, dar nu toţi dintre ei tot timpul şi lucrează'n oraş de unde cumpără pâinea s'o aducă acasă, la ţară, unde ar trebui normal să se facă pâinea ţăranilor, cum se făcea când aveau grâul lor. Aşa oamenii îşi petrec bună parte din timp şi energie, din cauza mizerabilelor mijloace de circulaţie, pe drum, între sat şi oraş, între oraş şi sat. La colhozul numit colectiv, lucrează numai femeile. In aceste condiţii nu este de mirare că muncitorii dela oraşe, plus studenţii şi elevii, toţi pionierii, sunt obligaţi prin programa şcolară să lucreze la câmp. Pentrucă toate sunt viceversa, cum ar spune Caragiale. Iar mentalitatea lumii dela ţară a devenit la fel de meschină şi de coruptă ca şi a celor mai de jos pături dela oraşe şi mai ales dela marginea oraşelor. Fără pământ şi fără biserică, această lume care trăeşte ca niciuna alta în primul rând cu cerul şi pământul, înfundă tot mai mult cârciuma. O cenzură a scrisului există şi sub acest raport, însă tacită, pentrucă oficial cenzura ar fi fost desfiinţată, de câţiva ani. Poate că autocenzura s'ar mai fi diminuat, ceea ce explică şi apariţia ultimei cărţi a lui Marin Preda, care deşi mare beneficiar al marei minciuni convenţionale, probabil în urma unui proces de revizuire, care nu trebue interzis din principiu nimănui, a mai strecurat acolo câteva adevăruri. Dar cu toate aceste indulgenţe nu cred că cenzorii au fost aruncaţi în sclavia agricolă, alături de nevestele navetiştilor, şi înfulecă mai departe din cultură, ba chiar şi muşcă mai rău.

ÎNTREBARE: Cum se explică emigrarea atâtor intelectuali care ştiu ce greutăţi materiale îi aşteaptă, mai ales când nu au o pregătire pentru vreo meserie practică?

RĂSPUNS: Intelectualii adevăraţi au dat întotdeauna întâietate vieţii spirituale faţă de cea materială. Acesta e unul din principiile scării eterne de valori de care vorbeam înainte.

ÎNTREBARE: Ce categorie de persoane se bucură de un prestigiu nedictat de interese subalterne? Mai există vreun respect pentru intelectuali, cler, magistratură, învăţământ, armată?

RĂSPUNS: S'o luăm cu metodă. In primul rând tot ce este oficialitate nu are nicio urmă de respect pentru niciun soi de oameni, dincolo de erarhia partidului, care nu e propriu zis respectată, ci apărată cu plată. Aşa că oficialitatea are interes faţă de armată, miliţie şi securitate, care pentru faptul că asigură celor sus puşi locul aceştia le asigură privilegiile. Din partea populaţiei desigur nu există niciun respect faţă de tot ceea ce priveşte oficialitatea, cu sistemul ei de război permanent contra populaţiei, dar nu există nici respect faţă de intelectuali sau faţă de profesioniştii liberi, deoarece corupţia este atâta de mare, până la straturile care ar constitui prin cultură cel puţin elitele naţiunii, încât nimeni nu se aşteaptă la vreo faptă bună motivată moral, dela nimeni dintre aceştia. Pentru orice în mod normal nu ar fi de plătit, trebue să se plătească pe sub mână. De aceea nici chiar clerul, medicii, nici cadrele învăţământului nu mai au prestigiul pe care l-au avut în România, şi nici magistraţii. De altfel corupţia se ascunde cel mai bine tocmai în casa justiţiei.

ÎNTREBARE: Care sunt caracteristicile fundamentale ale noilor serii de tineri?

RĂSPUNS: E greu de generalizat. Dar un lucru e sigur: cu cât tinerii au fost mai şcoliţi, adică au trecut prin toate gradele de instrucţie directă şi indirectă ale partidului, cu atâta sunt mai pragmatici şi mai cinici, mai egoişti în loc de comunitari, mai fără scrupule, mai dispuşi să treacă peste cadavre. Nădejdea este la cei rămaşi naturali, care n'au trecut prin prea multe şcoli, şi care n'au avut cum să descopere că aşa zisul socialism este cel mai comod instrument de-a chinui oamenii în folosul propriu, pentru ajungerea la privilegii.

ÎNTREBARE: Aceasta înseamnă că instrucţia comunistă, fals numită educaţie, a cultivat un umanism în contradicţie absolută cu omenia?

RĂSPUNS: Exact, aşa că iarăşi vorba lui Caragiale, sistemul comunist este un sistem "viceversa" faţă de fiinţa om.

ÎN LOC DE CONCLUZIE

Limbajul sobru, reţinut şi în acelaşi timp dur în conţinut nu în termeni, poate surprinde în multe feluri pe compatrioţii din exil cu o mentalitate mai "călâe", şi care se mai amăgesc cu diverse supe încălzite, dela literatura semănătoristă sau ciorbele ce i-au urmat, sau cu pseudo-personalităţi academic-universitare dintr'o epocă de mari trădări împotriva firii, a simţirii şi cugetului românesc, şi până la diversele figuri de cacialma ale liber-ţărănismului nostru precarlist, carlist şi post-carlist, de altă dată. De asemenea acest limbaj original pentrucă are o realitate intrinsecă, va surprinde şi pe alţii prin lipsa de repere a noilor oameni din ţară în ceea ce priveşte fixarea la vreo providenţialitate palpabilă.

In acelaşi timp credem că sunt de reţinut lucruri fundamentale, şi care au caracterizat cea mai produndă gândire românească dintre cele două războaie mondiale. Este vorba în primul rând de refuzul dogmei, care când trece de locul ei, care este în religie, devine tiranie terorifică, duce uşor la ideologie împotriva realităţii. De aceea oamenii nu îşi fac iluzii asupra viitorului agăţându-se de vreo formulă sau program de partid "altfel", ci pun în primul plan ceva concret, adică "un pic de libertate", pentrucă numai aşa realitatea îşi regăseşte făgaşurile ei. Noutatea adusă de ocupaţia străină, adică pretenţia ca un popor să se confunde cu o ideologie şi oamenii să-şi dea viaţa pentru o ideologie, de asemenea nu a prins, iar dacă oamenii ar fi să lupte, ar lupta pentru geniul lor şi geniul locului, în care întodeauna sălăşlueşte Dumnezeu, cu oamenii cărora El le-a dat fiinţă. Aceste gânduri se văd azi la un om matur, dar încă tânăr, aşa cum aceleaşi gânduri fundamentale s'au văzut şi la reprezentanţii gândirii româneşti dintre cele două războaie, iar şi unii şi alţii au acest fel de a gândi dela toată cultura poporului român, creată de el, nu impusă de-o ocupaţie străină. Credem că oameni de acest fel, ca acesta ce răspunde aşa de deschis la întrebările unor Români îngrijoraţi de soarta ţării din care se trag, vor fi la baza României din faza post-comunistă care începe să fie chiar vizibilă în Polonia şi previzibilă în România.

ÎNTRE PRUT ȘI NISTRU

A rosti numele Basarabia e una cu a protesta contra dominațiunii rusești - Mihail EMINESCU

DEPRAVARE NAȚIONALĂ DIRIJATĂ

Nicolae LUPAN

N'ași putea spune că-i înțeleg pe acei români basarabeni care dela '44 încoace au trecut nesiliți de nimeni pe baricade străine firii lor de oameni așezați, cu tradiții statornice de libertate și independență. Ar fi însă simplist să-i condamn fără echivoc, când în fond toți, dar absolut toți, s'au dovedit a fi oameni nenorociți. Ce i-a făcut, bunăoară, pe consătenii mei P. Calpagiu, V. Chistrugă, V. Teleucă, și asta numai pentru a da o nuanță de concret problemei pe care vreau s'o ridic, să se angajeze ca agenți ai fiscului sovietic, ai colectărilor și colectivizării forțate, ca să rupă ușile oamenilor la orice oră din zi sau noapte pentru a le lua în numele statului muncitorilor și țăranilor ultimul bob de grâu, ultimul ou, pernele și covoarele din casa mare sau pentru a-i intimida cu tot felul de amenințări să dea cerere de intrare în colhoz ? Si asta în timp ce alți agenți, alți împuterniciți, alți membri ai așa ziselor grupuri de inițiativă spărgeau ușile părinților, fraților și surorilor lui Calpagiu, Chistrugă și Teleucă.

Fără a jubila, vreau să spun că mai apoi primul ajunse de râsul tuturor consătenilor cu care lucra la cariera de piatră, al doilea fu condamnat la 20 de ani de închisoare și muri în fundul unei mine de uraniu, iar al treilea muri și el, strivit de un camion într'un lagăr de muncă forțată unde-și ispășea cei opt ani de condamnare pentru că furase niște floarea soarelui din avuția colhozului. Să fi fost asta o coincidență, o pedeapsă dela Dumnezeu? Un lucru e cert: la talpa acestor tragedii, de care nu știuse nimeni din tată în fiu prin părțile locului, se afla "îndoctrinarea" marxist-leninistă care admite orice mijloace pentru atingerea scopului de pauperizare și îndobitocire totală.

Incepe ea, această "îndoctrinare", prin flămânzirea organizată a oamenilor, când, ca regulă, la cei slabi de fire intervine spiritul de autoconservare și de supraviețuire cu orice preț. Filosofia e simplă de tot: sărăcirea celor înstăriți ! Si aici pizma nu poate să nu-și lase amprenta. Pentrucă, din câte știu, e greu a găsi un om nevoiaș care să zică: de ce să fie adus înstăritul la sapă de lemn și să nu fie ridicat el, nevoiașul, la înălțimea bogătașului? Să fie oare aceasta o lege nescrisă a deformării și depravării firii omului?

Nenorocirea e cu atât mai mare cu cât spiritul de autoconservare și pizma cuprind deasemenea rândurile intelectualilor conjuncturiști: învățătorilor mediocri care, voindu-se directori ori inspectori școlari, zic în mod public că cirilica se pretează de minune limbii române, scriitorilor slabi care se vor publicați în tiraje cu mii de exemplare, ca și patriarhii scrisului, și atunci zic și ei tot în public, că numai realismul socialist poate ridica literatura dintre Nistru și Prut la nivelul celei moscovite, activiștilor de partid care, la un moment dat se vor și ei în vârf de piramidă și atunci încep să atace în public "naționalismul românesc" și activistul, din simplu secretar de comsomol sau de partid, devine ministru, prim-secretar, prim-ministru, etc.

Oricât de simplistă, la prima vedere, ar părea această schemă, în fond ea este una dintre cele mai încercate forme de filosofie marxistă practică exploatată la maximum. Si prinde de minune. Pentru că anume ea, această formă de marxism simplificat, sezisat sau nesezisat, deformează aproape în fiecare basarabean slab de înger dragostea de țara natală, stima pentru obiceiurile și datinile strămosești, alterează noțiunea de cultură națională, anihilează tendința firească de proprietate personală, subminând în același timp morala crestină și setea de libertate.

Drept urmare a acestor anomalii, bietul basarabean începe să țină tot mai puțin la sfințenia mormintelor bunilor și străbunilor, la cele ale apostolilor neamului românesc întreg, la petecul lui de pământ. Mai mult, pe acesta din urmă începe să-l urască chiar, venindu-i astfel mult mai usor să ia drumul înstrăinării și asimilării slave. Iată scopul urmărit de marele nostru vecin, scop, pe care îl atinge cu tot felul de mijloace demagogice: dragoste nețărmurită față de marea țară a socialismului, patriotism sovietic, internaționalism socialist, etc.

In Basarabia criteriul criteriilor după care se judecă dacă un conducător de district, de oraș ori sat e bun sau mai puțin bun este numărul de români dezrădăcinați din locurile natale și numărul de ruși sau ucraineni aduși în locul lor. Si trebue s'o spun cu strângere de inimă că rezultatele deznaționalizării și colonizării Basarabiei, precum și cea a Bucovinei, sunt mai mult decât înfiorătoare: trei sferturi de milion de români strămutați și peste un milion de venetici investiți cu funcții de conducere și constrângere a elementului autohton !

Sistemele de momeală în cursa autoexilului sunt atât de diabolice și variate, încât bietul român nu poate protesta niciodată, ba din contră "roagă" să fie "trimis la câștig" în fundul Rusiei de unde doar rareori mai revine în locurile natale pentru un scurt concediu, timp în care, de multe ori, contaminează cu virusul înstrăinării și pe alți consăteni, care decid să scape de "trecutul putred românesc".

Nu e, deci, deloc greu a conclude că amintita formă de filosofie marxistă, înghite ca un smârc zeci și zeci de mii, ba chiar milioane de oameni simpli din teritoriile acaparate, din țările subdezvoltate, din țările Americii Latine. Lozinca leninistă "fură din ceea ce e furat" dă din plin rezultatele scontate de Moscova în politica sa de expansiune mondială.

Intunecați de nebulozitatea marxismului, naivii unei egalități perfecte pe pământ cred sincer că e destul să se ia cu hapca avutul cuiva pentru a fi împărțit "loial" la alții ca să se ajungă la egalitate, fraternitate și fericire a tuturor. Altfel, cum se poate explica faptul că, după cataclismele din țările zis socialiste, după tragedia Cambogiei, după invadarea Afganistanului, 15% din electorii francezi își dau voturile pentru comuniști? !

Incă la Chișinău fiind, meseria de ziarist îmi dădea deseori ocazie să întâlnesc oameni care n'ar fi crezut nici de frică că într'o țară liberă, cum este Franța, e posibil să se mai găsească cetățeni care să dea crezare propagandei comuniste. Si pot fi înțeleși, pentrucă îndobitocirea lor cotidiană cu surogatul marxist își face până la urma efectul de deformare a oamenilor creduli. Si totuși vine un moment când acest opium ajunge la un nivel de saturație, când omul nu-l mai poate suporta și dându-le toate pe una, spune ce gândeste despre tot felul de roleri, sadoveni și atanasejojiști basarabeni, care denaturează și deformează fără scrupule tradițiile literare românești, limba străbună cu grafica ei firească, istoria românească a Basarabiei și Bucovinei de Nord.

Asi vrea să cred din suflet că totuși în interiorul țării unde, ca român basarabean în virtutea urei de moarte a diriguitorilor moscoviți dela Chișinău față de tot ce-i românesc, n'am mai putut călători liber de la '44 încoace, n'au avut loc chiar în aceeași măsură monstruozitățile leniniste de alterare, deformare și desțărare a spiritului daco-roman. Fie și din simplul motiv, că moldoveanul dela Iași, dimpreună cu munteanul și ardeleanul, are totuși țară, pecând basarabeanul - n'o are. ■

RUGĂCIUNEA SCLAVILOR MODERNI ȘI A PRIBEGILOR -

DOAMNE AL PUTERILOR, grăbește prăbușirea imperiului groazei și al nelegiuirilor, UNIUNEA SOVIETICĂ.

Gânduri la o aniversare...

270 de ani dela bătălia dela Stănilești

O aniversare ce-și trage rădăcinile din tratatul dela Luțk dintre Petru cel Mare și Dimitrie Cantemir. Tratat de pe urma căruia Tara Românească n'a mai știut ce înseamnă liniște politică, militară, economică și spirituală.

Cât de mult a gresit savantul nostru domnitor atunci când l-a trimis pe Stefan Luca să facă înțelegere cu Petru I în privința unui eventual tratat militar moldo-rus. Imi permit să mai afirm încă odată greșeala lui, întrucât Rusia ducea deacum lupte expansioniste pentru ieșire la Marea Baltică. Or, nu era greu de înțeles că următorul ei plan de acaparare era cucerirea gurilor Dunării, Bosforului și Dardanelelor.

După câteva luni de domnie, domnie, pe care o primise dela turci, Dimitrie Cantemir caută deacum să stabilească pe ascuns relații diplomatice și militare cu Rusia. Deaceea, el trimite peste Nistru, mai întâi pe căpitanul Procopie iar apoi și pe naivul boier Stefan Luca. Naiv prin faptul că se întorcea înaripat de stipulările discriminatorii ale unei "diplome" țariste în care se menționa că viitorul război contra turcilor va fi dus în așa fel "ca prin armele noastre creștine să se elibereze și alte popoare crestine, care gem sub jugul barbar", menționându-se că "Dimitrie Cantemir a hotărît să lupte alături de noi și pentru eliberarea gloriosului popor moldovenesc".

Era o lipsă de perspicacitate istorică prin faptul că Dimitrie Cantemir s'a lăsat măgulit de declarația lui Petru I de a-l "lua pe principe sub protecția" Rusiei. La ce ne-a adus țara această "protecție" o știm prea bine. După cum au știut-o și cele câteva mii de moldoveni luați de domnitor în fuga lui spre curtea împărătească dela Petersburg, moldoveni, care, cu timpul, s'au topit în cazanul asimilării rusești. Pe de altă parte, amintita "frăție" de arme moldo-rusă deveni pentru români acea diabolică forță centrifugă slavă pe care n'o mai poate opri nimeni nici până în zilele noastre. In situația care ne-a fost servită pentru secole, nu știu dacă l-ar aranja pe domnitor chiar și raionul ce-i poartă numele în stepa Bugeacului: raionul Cantemir. Atât denumirea, cât și cinstea care i s'a făcut "pentru devotamentul lui față de Rusia".

Putem admite că Dimitrie Cantemir a procedat, așa cum a procedat, în numele crestinismului ortodox. Cum a fost însă posibilă admiterea unui preambul care, pur și simplu, decretează: "Țarul ia Moldova sub ocrotirea sa și domnul depune jurământ de credință"? ! Să-l fi aranjat mai mult decât libertatea țării faptul că țarul rezerva "scaunul domnesc neamului cantemireștilor"? Ori poate situația că același țar vroia să "pună capăt dezmățului oligarhiei boierilor moldoveni"?

Să adimtem. Dece atunci, varianta rusească a "diplomei", care proclama anexarea Moldovei la Rusia, trebuia ținută în secret "până la zdrobirea turcilor", Dimitrie Cantemir scriind o altă variantă, latină, pe care o prezenta pentru confirmare boierilor? Nu e greu a răspunde la această întrebare, când știm deacum că textul latin trecea sub tăcere promisa monarhie ereditară a cantemireștilor. In schimb, varianta latină limita veniturile statului și, chipurile, le extindea pe cele ale boierilor, ceea ce nu corespundea diplomei propriu zise a țarului.

Iată, deci, cum a fost pusă la cale scuturarea jugului turcesc și înlocuirea lui cu cel rusesc, și mai inacceptabil prin faptul că el aducea Moldova în brațele Rusiei. Noroc, cel puțin, că rușii au pierdut bătălia dela Stănilești. Nenorocul însă a făcut ca acea rușinoasă "diplomă", moldo-rusă să devină pentru marele nostru vecin din răsărit un precedent și un pretext șovin, oridecâteori situația politică și militară internațională i-o permite. Așa cum a fost la 1812, la 1856, la 1913, la 1940 și în blestematul an 1944.

După ce izgoni trupele rusești din Moldova și cuceri cetatea Azov, vizirul ceru extrădarea lui Dimitrie Cantemir. Tarul refuză, zicând: "Nu pot extrăda un principe, care și-a pierdut domnia pentru mine, căci este cu neputință să recâștigi onoarea, odată ce ai pierdut-o".

Cât de actual rămâne și până în zilele noastre acest sort de fariseism rusesc, în virtutea căruia basarabenii sunt frați cu rușii, cu ucrainenii, cu tatarii, cu oricine vreți, numai nu cu românii.

E o pacoste care, poate, n'ar fi venit pe capul țării noastre, dacă Dimitrie Cantemir ar fi cunoscut zicala cu "nasul lui Ivan" și cu "urcatul pe divan".

N. L.

NOUTĂȚI ÎN ȘTIINȚĂ ȘI TEHNICĂ

LUPTA CU COIOȚII

Fermierii din vest și crescătorii de vite au luptat cu coioții până în 1972 folosind o otravă denumită 1080. Din 1972 guvernul a interzis aruncarea sulițelor cu această otravă ; de atunci, Serviciul de protecția peștelui și a animalelor sălbatice caută alte arme de luptă împotriva coioților.

In momentul de față, cercetătorii dela acest serviciu consideră una din următoarele două arme: o zgardă de cauciuc conținând 1080 sau folosirea câinilor numiți Komondor, de cca. 50 kg greutate, de origine din Ungaria.

Zgardele conținând 1080 nu se pun la gâtul câinilor, ci a unui număr mic de oi sau capre din turmă. Când un coiot mușcă oricare dintre vite, de obicei de gât, cureaua de cauciuc este străpunsă și atacantul primește o doză mortală de 1080. Serviciul de protecție a peștelui și a animalelor a încercat acest procedeu în crescătoriile de vite și ferme din vest, cu rezultate bune până la spectaculare.

"Zgarda este un fel de armă de ultimă încercare" arată Guy E. Connolly, dela acest serviciu. Deoarece 1080 este încă interzis, în afară de cercetări, acest procedeu cu zgărzi nu poate fi folosit de crescătorii de vite particulari.

Nu sunt însă restricții în folosirea câinilor Komondor; se găsesc în America 1.000 asemenea câini, cei mai mulți dintrei ei având postul de paznic. Jeffrey S. Green dela stația de cercetări arată că sunt o mulțime de asemenea câini, numai datorită cărora anumiți crescători de vite nu au dat faliment.

EFECTUL DE SERĂ

Richard Allen, consilier cercetător dela NRDC - Canada arată că creșterea continuă a cantității de bioxid de carbon în atmosfera lumii este o problemă foarte serioasă. El arată că, în actualul ritm de dezvoltare al lumii, bioxidul de carbon din atmosfera pământului se va dubla în aproximativ 50 de ani.

Cercetătorii prezic, că o creștere a bioxidului de carbon de asemenea magnitudine va produce un "efect de seră", care conduce la o creștere semnificativă a temperaturii globului.

Astfel de schimbări pot fi la fel de mari ca cele ce au separat diferite epoci geologice, disturbând serios ecologia pământului și amenințând hrana întregului glob.

GRASSOHOL

Uzina de lumină și putere din Florida a hotărît să ia 600 tone de marijuana confiscate în acest stat în fiecare an de către Serviciul de vamă, să le taie mărunt, să le amestece cu petrol și să le ardă la stația generatoare de putere dela Everglades. Drogul produce putere, care este conectată apoi la rețeaua electrică a Floridei de sud.

"A început sub formă de glumă", arată Mary Ann Linden dela stația generatoare de putere. "Lumea îi spune "grassohol". Dar noi privim această glumă ca un ajutor celor ce plătesc taxe".

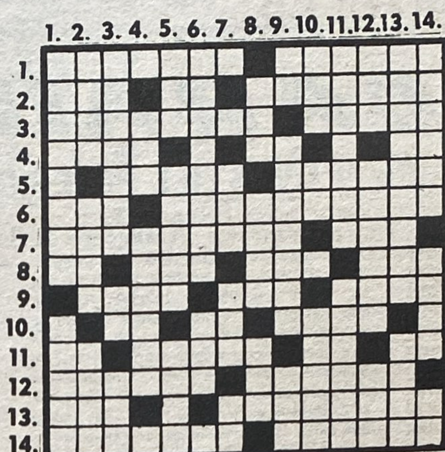
Astfel, amestecul de marijuana ars în Ianuarie trecut a dat destulă energie pentru Florida de sud, pentru 4,4 secunde. Cele 600 tone de material confiscat pe an vor înlocui cantitatea necesară de petrol pentru alimentarea cu energie a Floridei de sud timp de 8,8 minute.

Desigur cantitatea de energie nu este prea mare, dar având în vedere că nu este plătită, în afară de cei ce fac contrabandă, economia este binevenită. Serviciul de vamă care de ani de zile încearcă să găsească un loc de depozitare și o metodă de incinerare, economisește acum $25.000 în fiecare an. Compania de lumină și putere economisește mai mult de $60.000 în importul petrolului. Deasemenea, economisesc și consumatorii de electricitate. Mary Ann Linden a spus că deja alte state au început să ceară informații asupra acestei "noi surse de energii".

CUVINTE ÎNCRUCIȘATE

Aronel CLOTEANU-OHIO

PEȘTII APELOR DIN ROMÂNIA

ORIZONTAL

(1) Pește de ape reci și limpezi de munte, cu solzi mărunți, verzui, având pete negre și roșii, iar pântecele este ușor gălbui (Salmo trutta farior). - Icre negre. (2) Articol prescurtat. -Frumoasă îmbrăcăminte națională românească pentru femei. -Pește de apă dulce, de cca 10 cm., argintiu pe spate, alb pe pântece și are înnotătoare roșii. (Rutilus rutilus). (3) Păpuriș și trestie în apă, loc special de hrănire a ciprinidelor. -Pește răpitor, dar fără dinți, ce vânează la repezișuri, având corpul gros, aproape cilindric, acoperit cu solzi mari argintii (Leuciscus cephalus). (4) Pești mici marini, scrumbioare, ce se pescuiesc primăvara și se consumă sărați uscați. -Const. Lipan. -Capul țiparului ! (5) A risipi fără rost. -Treaba undițarului în timpul scoaterii peștelui la mal (adj). (6) Prefix medical. -Pește mic de munte, asemănător cu svârluga (Cobitis caspio romanica). (7)Pește mic de mare, asemănător cu scrumbia de Dunăre (Clupeonella delicatula). -Horicu, dragul mamii. (8) Cârligul undiței. -Moșul somnului. -Rețele ! -Segment de cerc. (9) Pește răpitor, ce vânează tot la repezișuri, nici acesta nu are dinți, frate cu cleanul, verzui pe spate iar lateral și pântece este alb (Aspiu aspius). -Pronume posesiv. -Stea engleză. (10) Materie din care se confecționează plasele de pescuit.-Animale domestice. -Pasăre de apă cu cioc lătăreț,mare vânătoare de pești (Anas.). (11) Pescar cu undița. -Pește de apă stătătoare, având corpul subțire și lung, cilindric, ce aduce a șarpe, acoperit cu solzi aproape invizibili, bruni spălăciți. Este folosit mai mult ca momeală vie la undiță pentru prinsul somnului. I se mai spune și ciscar (Misgurnus fossilis).- Primele din urmă ! - Țepe ! (12) Pește de râu, răpitor, acoperit cu solzi mărunți, bruni verzui, având la vârful mandibulei un fir mobil alungit pentru ademenirea prăzii în apropierea gurii (Lota lota). - A obliga. (13) Cupa lui Cuza. -Specie de pește, lung de cca 25 cm., cu corpul aproape cilindric, solzi mărunți, albastru verzui pe spate și se consumă obisnuit afumat sau conservă (Scomber scombrus). (14) Pește mare, răpitor, având lateral și pe spate șiruri de plăci cărnoase, producând carne aleasă și icre negre gustoase (Acipenser guldenstaedti). - Pește cu corp alungit, solzi verzi cenușii pe spate și alburii pe pântece, crescând până la cca 5 kgr. și are două perechi de mustăți cărnoase, nerăpitor (Barbus barbus).

VERTICAL

(1) Pește marin, cu corpul lung și subțire, piele pestriță pe spate și gălbuie pe pântece, cu botul în formă de spadă (Acipenser stellatus). - Pește de mare, răpitor făcând parte din familia salmonidelor, lung de cca 1 m. și jumătate, greutatea în jur de 28 kgr. Vara intră pe cursul fluviilor, unde-și depune icrele în apă dulce (Salmo salar). (2) "Păstrăv", în ulei, tablou. - Partea dinspre coadă dela gingirică ! - Svârlugi, țâri, porcușori sau grundari, ca mărime. (3) Ordin de pești marini, de talie mare, răpitori, având scheletul cartilaginos, fără solzi, acoperit cu cinci rânduri longitudinale de discuri osoase. Carne gustoasă, icre negre. - Pronume. -H. (4) Sfoara sau nylonul undiței. - Traista undițarului orășan. (5) Maria. -Tonni, anagramat. -Argat, în antichitate. (6) Improspătarea atmosferei. - Cifră. (7) Pronume reflexiv. -Salomia. -Statele Unite. (8) Lumina nopții. -Ouăle peștilor. - Crustaceu încleștat. (9) Cap la cap ! -Pasăre migrătoare, cu pene albe, cu moț și picioare lungi, cioc în formă de lopată, mare pescar. -Nic. R. Mareș. (10) Primele la învățătură. - Cap de calcan ! -Bunăvestire. (11) Păsări mari răpitoare. - Fire destrămată. (12) Gâtul nisetrului ! - Căzută, ca din cer. - John B. Anghiloi. (13) "Accident" la recuperarea firului undiței, în vederea unei noi lansări. -Cota morarului. (14) Tolba cu pești a undițarului. - Pește de ape domoale, curgătoare și în special de lacuri, cu solzi ruginii și argintați, având la falca superioară două perechi de mustăți cărnoase. Este capul familiei ciprinidelor (Cyprinus carpio).

DEZLEGAREA ÎN PAG. 20

ROMÂNII DE PRETUTINDENI

"Nu-i, nu-i, nu-i nădejde, nu-i!"

Această exclamație ținea de un cântec mult îndrăgit acum un veac și jumătate prin Basarabia, la Chișinău îndeosebi. Precum se vede, nu vorbea de bine. Astăzi, el s'ar potrivi situației fără de nădejde a populațiilor românești de peste hotare, în țările învecinate și cele balcanice.

Nu-i nădejde, nu-i ! - de vreo preocupare de etnia română înstrăinată,din partea regimului și politicii culturale din RSR ; nici măcar nădejde de vreun interes din această parte pentru folclorul și pentru arta populară a amintitelor populații. Cât a excerptat în această privință ocazional, cu zel lăudabil însă, doamna Emilia Comișel (București),rămân și acelea după câte se pare "ferecate cu nouă lăcate" în RSR. Firește, în țările impricinate deasemenea.

Nădejdea deplânsă prin împrumut de vers din trecut drept complect absentă apare totuși, cum se întâmplă și în altele ale vieții, de unde nu te aștepți.

O finlandeză, pasionată de folclor în general, în special de coregrafie, a fost deja de vreo 20 de ani în urmă captată de farmecul jocului românesc. N'a găsit vreme însă nici prilej să se apropie de acesta. Dar, niște imagini odată la TV cu prilejul inundațiilor din România, priveliștea peisajului frumos înnecat de ape, cum și frământarea oamenilor în acea împrejurare, au răscolit sufletul și aceasta a decis-o pe finlandeză ca fără amânare să se apropie de poporul nostru prin fibrele cele mai sensibile ale acestuia, jocul și cântecul său. A început să culeagă material, să se informeze, să "înmagazineze". A luat cartea în mână și de una singură - căci altfel nu-i vreme, nu-i - a început să-și apropie limba. A mers în România o dată, de două, de vreo 12 ori, în diferite zone folclorice. Si-a însușit la fața locului pasul și melodia jocului.

La repertoriul internațional al ansamblului pe care-l instruiește, alcătuit din nordici nu prea iuți la picior pentru dansurile din zonele mai sudice, a adăugat "Brâulețul", "Alunelul" ș.a. caracteristice românești, reușind să salte și temperamentul oamenilor săi pentru aceasta. Sunt văzuți acuma în "hora popoarelor" interpretând fidel jocul românesc. Preocuparea în meseria coregrafiei a pasionatei noastre a devenit jocul și folclorul românesc.

Nu numai atât, ci decum a aflat, spre mirare-i, de existența pe atâtea plaiuri balcanice a populațiilor românești, cele numite neamuri și ramuri vlahe, această persoană a și decis să le cunoască jocul și cultura folclorică și să propage acestea în nord și pe unde va putea. O va face cu aceeași hotărîre de care a dat dovadă, prin contactarea Vlahilor aflați în Scandinavia; neapărat și prin deplasări pe teren la ambele ramuri de Vlahi, adică: Aromânii și Daco-Românii sud-dunăreni. Aceasta, nu numai pentru motivul unui pasionat de a-și lărgi cunoștințele sale generale în materie, ci îndeosebi pentru a putea trasa paralelismul dintre jocul "vlah" și cel românesc propriu zis.

Cadrul din care emană intenția și planul: libertatea de cercetare și de circulație; libertatea de exprimare, fiind lipsă de "dogme" și reticențe impuse de acestea, cum e de exemplu și în cazul cercetătorilor români.

Așadar, ce nu se poate vedea că ar face vreun român, nici din țară și nu se prea vede făcând, din păcate, nici unul din diasporă, pentru cunoașterea culturii populare a Românilor din Balcani, căci "nădejde nu-i", se va vedea făcând o străină entuziastă.

Dar atunci ea: Nu-i străină, nu-i !

S. Gârleanu

SPANIA ŞI ÎMPREJURIMILE EI

In aula mare a Fundației PASTOR de Studii Clasice, din strada Serrano din Madrid, am asistat Miercuri - 28 Aprilie 1981 - la un spectacol curios și în același timp, plin de speranță.

Aveam în față un conferențiar și o temă: "Cetățile grecești din Marea Neagră, în secolul VII înainte de Christos.", iar pe de altă parte, un foarte numeros public, care a asistat cu atenție și concentrat, la desfășurarea temei conferinței, care nu era nici actuală și nici atractivă, în sensul politic și literal al cuvântului.

Conferențiarul era Aurelio Rauta, profesor de Limba și Literatura Română la Universitatea din Salamanca și autor al faimoasei Gramatica Rumana. Vreo două sute de persoane au ascultat pe vorbitor până la sfârșit, izbucnind în aplauze, în adevăr meritate, pentrucă profesorul Aurelio Rauta a reușit să transforme depărtatele și vechile cetăți grecești situate multe secole îndărăt, pe coasta maritimă a României, în ceva demn de a încătușa atenția și a provoca o reflecție. Un fenomen foarte rar în cadrul unui gen cum este acesta al conferințelor, în care scriitori faimoși, profesori sau membri ai Academiei, dau greș aproape totdeauna, în modul cel mai neobișnuit.

Ceeace a scos în relief Aurelio Rauta a fost, pe deoparte, altoirea civilizației grecești într'un teritoriu locuit de Daci sau Geți cum îi numeau Grecii, - "eternii Geți" ai lui Herodot-, populație cunoscută pe acele meleaguri încă din Neolitic și poate mai înainte, deci băștinași din eternitate. In aceste teritorii s'au găsit sculpturi de o mare varietate și de o valoare artistică impresionantă, ca de exemplu "Gânditorul", opera unui artist atât de perfect în modalitatea expresivă, la fel ca a unui cubist sau expresionist din secolul nostru. Si pe de altă parte, curioasa simbioză culturală între Greci și Geți și mai târziu între aceștia și Romani.

Interesant în această conferință a fost concluzia referitoare la unul din popoarele cele mai vechi din Europa, pe care Ramon de Basterra l'a lăudat cu atâta înțelepciune, un popor supus azi unei dominații pe care o consumă și o topește în tăcere, așa cum după interpretarea lui Aurelio Rauta, s'a făcut și realizat acum o mie sau două mii de ani, cu alți barbari veniți tot din Est.

din ziarul "EL ALCAZAR"
Madrid, Mai 1981

CUVANTUL COPIILOR

CARAIMANUL

(din "POVEŞTILE PELEŞULUI") de CARMEN SYLVA

traducere de Horia STAMATU

Cum se înalţă cu stâncile lui uriaşe Caraimanul, tăcut şi ameninţător, s'ar părea că din el s'ar fi desprins o bucată care în cădere a rămas agăţată de el la mijlocul drumului. Această bucată de munte arată ca un cimpoi, şi chiar aceasta este povestea ce se spune despre ea: mai înainte de vremile cele mai de demult, pe când cerul era mai aproape de pământ şi era mai multă apă decât uscaturi, găzduia în munţii Carpaţi un mare vrăjitor. Si era el tot aşa de mare cât bradul cel mai mare cu putinţă, iar creştetul lui era împodobit cu un copac încărcat de ramuri şi crengi înverzite. Barba lui, lungă de nu ştiu câţi coţi, era din muşchi de pădure, ca şi sprâncenele, hainele lui erau din scoarţă de copac, glasul lui suna ca o rostogolire de tunet, iar la subţioară ducea cu el un cimpoi, mare cât o casă. Cu cimpoiul lui putea să-şi facă rost de orice îi dorea inima: cânta din el un viers mai dulce, se făcea în jurul lui livadă verde cu iarbă fragedă până unde vedeai cu ochii; sufla mai tare din cimpoi, iacă-mi-te se făceau fiinţe vii; iar când se punea să sufle din toate puterile se pornea o furtună care clătina munţii şi marea slobozea uscatul trăgându-se înapoi din faţa stâncilor.

Odată a fost năpădit de nişte oameni foarte puternici, dar în loc să se păzească şi-a dus Caraiman fluerul cimpoiului la gură şi numai că s'au făcut toţi duşmanii îndată, molifţi cât toate zilele şi fagi. Niciodată nu era istovit de cântec, şi mereu tot mai mult se bucura urechea lui când îi venea din văi răsunetul cântecului înapoi. Dar şi mai mare era bucuria ochilor când făcea viaţă în jurul lui. Veneau atunci mii de oi, de pe toate plaiurile, din toate văile şi la toate le creştea în frunte câte un mic arbore după care putea Caraimanul să-şi cunoască turmele, şi mai săreau de sub toate stâncile şi câinii care toţi îi cunoşteau viersul.

Pentrucă prin ţările oamenilor nu văzuse nimic frumos, multă vreme s'a codit să facă oameni cu cimpoiul. Dar el credea că totuşi copiii sunt scumpi şi buni, şi se gândi să-şi umple împărăţia de copii. Si când se puse el să cânte mai drăgăstos ca niciodată, au început să vină copii după copii în nesfârşite cârduri. Nu e greu să vă gândiţi şi voi cât de minunat arăta împărăţia lui Caraiman. Dela un cap la altul al ei totul nu era decât o joacă şi micile făpturi se tăvăleau ca la ei acasă pe verzile pajişti din lumea lui Dumnezeu şi erau peste margini de mulţumiţi. Se lăsau în genunchi sub oi şi le sugeau laptele dela uger, mâncau fructe şi rădăcini pe care le culegeau, şi dormeau pe muşchiul verde şi moale la umbra colţilor de piatră şi pe cât era ziulica de mare pe atâta era şi voioşia lor. In toată împărăţia lui Caraiman nu se auzea vorbă de mustrare, iar copiii erau aşa de cuminţi şi fericiţi că niciodată nu se hârjoneau între ei, şi nu se pomeneau nici invidie sau pizmă, pentrucă la toţi le era la fel de bine. Iar Caraiman o aducea aşa fel din cimpoiul lui că erau mereu destule mioare ca să-i sature copiii din împărăţie, şi să crească destulă verdeaţă pentru ele. Niciun copil nu-şi făcea vreo zgârietură, pentrucă aveau grije câinii să le caute locuri de joacă bune, cu muşchi verde şi moale. Dacă vreun copil cădea în apă, un câine îl scotea îndată afară, dacă un altul era ostenit un câine îl lua în spinare şi -l ducea la umbră cu răcoare să doarmă. Copiii erau aşa de fericiţi că parcă s'ar fi găsit în ceruri, şi nici nu jinduiau nimic pentrucă nu cunoşteau nimic altceva. La ei acolo nu se găseau nici haine frumoase sau urâte, nu erau nici palaturi şi colibe sărace alături de ele, aşa fel încât vreunul să se poată uita lacom la belşugul altuia. Boală şi moarte, la fel nu se aflau. Fiinţele făcute de Caraiman veneau pe lume sănătoase şi frumoase ca oul cojit, iar loc era atâta de mult, încât nimenea nu trebuia să moară. Toată ţara de pe care Caraiman măturase marea cu cimpoiul, trebuia să fie locuită şi era încă loc multă vreme pentru mioare şi copii.

De ale scrisului şi ale citirii copiii nu aveau habar, dar nici nevoe n'ar fi avut, pentrucă toate le cădeau plocon şi nici nu aveau de ce să se teamă după cum nici nu aveau de ce să se facă mai firoscoşi, pentrucă nu-i pândea niciun fel de primejdie. Când au început să crească mai măricei, s'au pus să-şi scobească în pământ nişte bordee, pe care le acopereau cu muşchi. Si când odată unul a zis despre bordeiul lui "ăsta e al meu", şi ceilalţi au început să zică despre bordeele lor la fel. Dar dacă unii şi-au făcut bordee, altora li s'a părut mai uşor să se tolănească în cele care erau gata făcute, iar când cei ce le făcuseră se împotriveau cu mare gălăgie, micii venetici râdeau cu neruşinare. Curând cei traşi pe sfoară şi-au făcut mânuţele pumni şi aşa începu cea d'intâi bătălie între ei. Unii mai fricoşi au dat bir cu fugiţii s'au dus la Caraiman şi i s'au plâns. Văzând aşa Caraiman a deslănţuit nişte tunete atâta de cumplite că le-a îngheţat la toţi sângele în vine. S'au speriat mai întâi cei care făcuseră pricină şi s'au bosumflat pe cei care-i părăseră. Aşa a intrat discordia în paşnica şi frumoasa împărăţie a lui Caraiman. Care s'a turburat foarte rău când a văzut că nişte pui de oameni făceau chiar în împărăţia lui la fel cu oamenii mari din alte ţări, aşa că începu să se dea de ceasul morţii întrebându-se ce-i de făcut. Să-i arunce unul după altul în mare şi să facă alţii noi? Dar şi aceia ar creşte şi ar ajunge la fel, şi în afară de aceasta Caraiman îşi iubea peste măsură copiii. Aşa că s'a gândit că ar fi mai bine să înlăture tot ce poate duce la gâlceavă. Numai că locul ar fi ajuns gol şi chel, iar la urma urmei discordia se iscase numai pentru niţel pământ şi muşchi verde, şi mai ales pentrucă unii fuseseră harnici şi alţii leneşi.

Până la urmă s'a gândit că poate ar fi mai bine să-i umple de daruri, şi aşa le-a dat fiecăruia oi pe ales, câni buni şi grădini mari. Dar ce s'a ales a fost şi mai rău, pentrucă unii îşi semănau şi pliveau grădina, pe când alţii o lăsau în paragină s'o umple bălăriile. Dar ei vedeau bine ce frumoase erau grădinile semănate şi plivite, ce mult lapte dădeau oile celor vrednici pentrucă aveau păşuni îngrijite. In acest fel nenorocirea ajunse la culme. Leneşii s'au unit între ei, au dat buzna la cei harnici şi au pus stăpânire pe multe din grădinile lor. Cei năpustiţi de leneşi s'au dus în alte părţi, unde în scurtă vreme, cu mâinile lor, au înfrumuseţat locurile, dar leneşii se năpusteau din nou nu, harnicii nu mai fugeau, şi de aceea se lăsa cu nişte bătăi de mama focului, din care mulţi rămâneau betegi. Când au văzut pentru prima oară moartea s'au speriat şi plini de turburare şi-au făgăduit să rămână în pace şi frăţie. Dar n'au fost în stare să stea multă vreme cuminţi şi pentrucă nu voiau chiar să se ucidă unul pe altul, au început cu vicleşug să-şi fure unul altuia tot ce aveau. Aşa că lucrurile au început să se înfăţişeze şi mai jalnic. Si lui Caraiman i s'a făcut inima aşa de grea, că se puse pe un plâns cu şiroae de lacrimi cât apele din văi. Ajunse râuri lacrimile curgeau şi se vărsau în mare. Dar copiii cei răi nu-şi dădeau seama că tot ce ploua în jurul lor venea din lacrimile tatălui aşa că o ţineau gaia-maţu mai departe cu sfada fără leac. Si Caraiman plânse tot mai amarnic până când lacrimile lui făcute puhoae începură să pustiască tara care curând se schimbă într'un băltău cât toate zilele ce înghiţi o seamă de vietăţi. Atunci Caraiman se opri din plâns şi deslănţui un vânt năpraznic, până ce ţara se urcă din nou deasupra apei. Dar pierise tot ce era verde, casele şi grădinile erau acoperite de grohotişuri, oile nu mai găseau păşune şi cum nu mai dădeau lapte deloc, copiii le-au tăiat beregăţile cu pietre ascuţite, crezând că laptele va veni pe-acolo. Dar în locul laptelui a venit sânge. Copiii au băut sângele dar după aceea au început să fie tot mai asemenea fiarelor sălbatice şi cum pofta le creştea tot mai mult începură să fure oi dela fraţii lor, să le bea sângele şi să le mănânce carnea. Atunci zise Caraiman: "Să fac dobitoace mai mari, că nu mai rămâne nimic". Si când începu să sufle în cimpoi veniră pe lume bourii şi caii cu aripi şi lungi cozi cârlionţate, şi au venit şi elefanţii şi şerpii mari ca balaurii. Copiii au început să se lupte cu toate aceste dobitoace şi s'au făcut şi ei din ce în ce mai mari şi mai zdraveni. Unele dintre sălbăticiuni s'au făcut de folos, altele au fugărit şi-au ucis pe mulţi copii, şi pentrucă ei îşi pierduseră nevinovăţia i'au ajuns şi bolile care de care mai lungi şi mai grele. Curând copiii de-altă dată au ajuns la fel cu ceilalţi oameni şi Caraiman era tot mai posomorât şi mai posac, pentrucă tot ce el ar fi vrut să fie cât mai bine era tot mai rău. Creaturile lui nu-l iubeau şi nu aveau nicio încredere în el, şi nu le da prin cap că ele au adus nenorocirea ci dimpotrivă credeau că numai Caraiman era de vină şi tot ce făcuse fusese din joacă şi trufie. Nici măcar nu mai voiau să asculte cimpoiul care atât îi desfătase cu dulcele lui viers. Dar nici uriaşul nu mai cânta prea des, şi era aşa de trist, aşa de trist, că uneori căzut frânt de oboseală dormea ceasuri întregi la umbra stufoaselor lui sprâncene care'ncepeau să se amestece cu barba. Din când în când se trezea, ducea la buze cimpoiul şi scotea nişte sunete cutremurătoare, ca de trâmbiţă ce ajungea până în iad. Si de-odată se iscă o vijelie aşa de mare că arborii gemând şi troznind începură să se frece unii de alţii până luară foc şi toată pădurea a fost cuprinsă de flăcări. Atunci Caraiman, cu copacul din fruntea lui, se înălţă până la nouri şi scutură o ploaie ce stinse focul. Oamenii începeau să nu mai aibă decât un gând: cum să facă cimpoiul să tacă pe totdeauna. Au aruncat cu suliţi şi spăngi, cu praştii şi bolovani mari să-l pridideasca pe uriaş. Dar el numai a râs şi când a râs a venit un cutremur ce i-a înghiţit mai pe toţi cu vitele şi casele lor cu tot. Altă ceată au aruncat cu aşchii răşinoase aprinse ca să-i dea foc la barbă. Caraiman când a suflat nu numai că le-a stins dar i-a culcat la pământ şi pe toţi cei ce aruncau în el. O altă ceată a vrut să-l lege burduf în somn, dar când Caraiman s'a întins odată a rupt otgoanele şi i-a stâlcit pe nesocotiţi.

Pe urmă au vrut toţi să asmută împotriva lui dobitoacele mari pe care el le făcuse. Dar Caraiman a strâns aerul în pumni şi a căzut o zăpadă cât vezi cu ochii de i-a îngropat pe toţi cu dobitoacele la un loc şi s'au făcut ghiaţă, aşa că mii de ani au rămâs sloiuri de carne îmblănită mulţime de dobitoace care nici nu se mai vedeau pe restul pământului. Până la urmă s'au chitit ei să-i vină de hac cimpoiului şi au vrut să-l fure pe când dormea uriaşul. Dar el îşi puse capul pe cimpoi şi capul aşa de greu era că nici toţi oamenii cu toţi boii nu puteau să smulgă cimpoiul. Atunci, pâş-pâş, încetişor, s'au dat aproape şi-au făcut o gaură în cimpoi. Si iată mări că atunci se porni o vijelie din care nu se mai vedea ce e cer, pământ sau mare, şi din toată creatura lui Caraiman abia mai rămase te miri ce. Uriaşul nu s'a mai trezit. El doarme dus şi azi, cu cimpoiul în braţe, care uneori începe să sune când se agaţă de el furtuna şi atunci apele Prahovei clocotesc la vale. Dacă numai unul s'ar găsi să cârpească cimpoiul, lumea ar fi iarăşi a copiilor.

●

GHICITORI

Roşior
Impintenat,
E întâiul la sculat
Calcă
Tanţoş,
Ostăşeşte,
Poartă cuşmă
Haiduceşte,
Cântă de te asurzeşte.

(Cocoşul)

Ghemuleţ
Cu fraţi mai mulţi,
Piuind
Umblă
Desculţ,
După apă
Si mâncare.
Puf de aur,
Puf de soare.
Cine-i oare ?

(Puiul de găină)

DEZLEGAREA CAREULUI DIN PAG. 19

p	a	s	t	r	a	v	■	c	a	v	i	a	r
a	r	t	■	i	e	■	b	a	b	u	s	c	a
s	t	u	f	a	r	i	e	■	c	l	e	a	n
t	a	r	i	■	i	■	c	l	■	t	■	t	i
r	■	i	r	o	s	i	■	o	c	u	p	a	t
u	r	o	■	n	i	s	i	p	a	r	i	t	a
g	i	n	g	i	r	i	c	a	■	i	c	u	■
a	c	■	e	n	e	■	r	t	l	■	a	r	c
■	a	v	a	t	■	m	e	a	■	s	t	a	r
s	■	i	n	■	o	i	■	r	a	t	a	■	a
o	m	■	t	i	p	a	r	■	u	r	■	t	p
m	i	h	a	l	t	■	a	n	g	a	j	a	■
o	c	a	■	o	■	s	c	r	u	m	b	i	e
n	i	s	e	t	r	u	■	m	r	e	a	n	a

MATERIALELE PENTRU "CUVÂNTUL COPIILOR" SE POT TRIMITE LA ADRESA Pr.DUMITRU ICHIM, 71 VANIER DR., APT 201, KITCHENER, ONTARIO N2C 1J4 , CANADA

SĂ RÂDEM... SAU SĂ PLÂNGEM...?

ANUL 5 Nr. 35 APARE CÂND ARE INSPIRAȚIE !

URZICA LIBERĂ

S'A LUMINAT POLONIA !

Dinu MĂTRĂGUNĂ

Glume

Membrii Comitetului Central s'au gândit să realizeze ceva pentru gloria lor și a partidului: un pod peste Jiu !

Dau ei comandă pentru materialul necesar și pornesc la lucru.

După 2-3 săptămâni un telefon la inginerii dela Corpul Tehnic din București ca să le trimită din nou material. Alte săptămâni, alte cereri urmate de alte cereri: vrem material și iar material.

Până la urmă inginerii se hotărăsc să meargă la fața locului ca să vadă cum progresează construcția și de ce membrii din CC au nevoie de atâta material.

Ei construiau podul de-a lungul Jiului.

••

* La școală copiii sunt întrebați în ce epocă trăiește românul astăzi ?

- Noi trăim în epoca industrializării avansate, zice Didel.
- Bine, Ionel tu ce zici ?
- Tovarășă, noi trăim epoca agriculturii mecanizate.
- Bine Ionele, bravo !

Bulă ridică două degete.

- Ia să vedem Bulă care-i părerea ta ?
- Tovarășă, noi trăim "la belle epoque"
- Adică cum, Bulă ?
- Adică, labele poc, labele poc, labele poc...

••

* Se zice că Bulă a fost găsit răspunzător de lipsurile alimentare din țară. La control a fost găsit cu ulei în păr, cu zahăr în sânge și cu ouă ascunse.

••

* In vizita din China, Nicu a întrebat pe Teng: Acum, de când ați început liberalizarea țării, probabil că aveți și ceva oponenți ? Teng: Avem, cam 21 de milioane; sare Lenuța: vezi Nicule, ca la noi !

••

* Cine este cel mai mare electrician ? Ceaușescu, care ține 21 de milioane de oameni sub tensiune fără nici o siguranță.

Se știe că în România evreii se bucurau de mare trecere și că în calitatea lor de fii iubiți ai clasei muncitoare, ocupau aproape toate posturile cheie. Aceasta până în momentul când sătui și ei de raiul comunist au început să emigreze, fie în Israel, fie în alte părți din lumea liberă.

Se spunea uneori oficial despre ei: Ce, parcă pe ăștia poți să-i crezi ?

Asta ca introducere la gluma ce urmează:

Pe mare, un vapor ce transporta evrei emigranți din România. La un moment dat, la căpitanul vaporului -un om mai în vârstă și cam surd- vine un marinar și raportează: Tov. Căpitan, în cabina 66 un călător decedat !

Căpitanul, cum am zis cam surd, înțelege cabina 67 în loc de 66. Sună după ofițerul de serviciu, care se prezintă imediat.

- Popescule, în cabina 67 un călător decedat. Sti ce ai de făcut !
- Am înțeles tov. Căpitan !

Pe vapor în caz de deces, mortul se învelește într'o pătură, se leagă cu o sfoară, i se atârnă o greutate și este lăsat în apă.

După un timp vine ofițerul de serviciu:

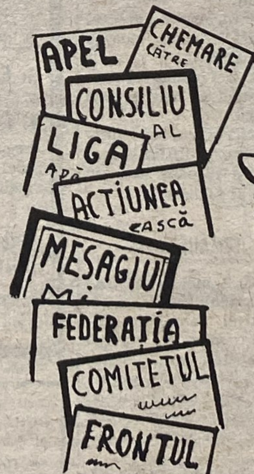
- Tov. Căpitan, s'a rezolvat !
- Ei bine, cum a mers ?
- Păi să vedeți, tov. Căpitan, în cabină era unul cu perciuni și cu pistrui care citea din talmud. Când l-am apucat pentru "ceremonial" a început să se zbată și să țipe că el nu e mort, dar, parcă pe ăștia poți să-i crezi ?

••

* Pentru merite deosebite servilul Ceausescu a primit în dar dela șeful lui dela Moscova o mașină nouă tip Volga. Când a vrut însă să o folosească a văzut că nu avea volan. A întrebat imediat la telefon pe Bresnev cum să o folosească fără volan că el nu stie, la care Bresnev îi răspunde să nu uite că "Volanul este la Moscova".

Rățoiul exilat

ANUL XI OUL Nr. 46

E lung pământul, ba e lat,
Dar ca refugiul de bogat
In certuri românești,
N'o să găsești !

C. Dona RĂȚOIUL

INSTANTANEE DIN CIRCUL PECERIST-RESERIST

Circul p.c.r.-ist este încuibat solid, precum se știe, și în știință. Iată un "detaliu" dintr'un domeniu unde mai puțin te aștepți.

Se gândiră la un moment dat în RSR, că e de "actualitate politică" a admite din nou preocupări de studii balcanice sau sud-est europene. Acestea fuseseră desființate la semnul lui Stalin când se făcuse caz de necesitatea unei solidarități balcanice mai manifeste. Profesorul respectiv, de balcanologie, fusese azvârlit la închisoare pe câțiva ani. Venise acum vremea să se vorbească de "zona de pace a Balcanilor". Vorba lui Nea-Muică: Bă, când vezi în ziar imaginea unui tanc rusesc, tu să știi că este vorba numai de pace, în Balcani !

Fusesem solicitat să refer asupra unui studiu primit de pe la Priștina (Iugoslavia), orașul cel cu tulburările albaneze recente. Cum se practică, în referat îl prezentai pe autor, unul cu nume turco-albanez, ca reprezentând universitatea din centrul regiunii autonome Kosovo.

Mă pomenii însă la redacția revistei în cauză cu melodia cântecului de cenzură obișnuit, aici însă totuși neașteptat. "Cum putem, tovaroșuu, să zicem"de regiunea asta autonomă, să se supere iugoslavii, sârbii !?" Uimit, îngânai și eu că regiunea respectivă există realmente, că a fost creată prin constituția federală iugoslavă, nu o inventăm noi. Dimpotrivă, poate s'ar supăra să lași a se înțelege că autorul ar fi pe la . . . Ankara, cum îi sună numele". - 'Păi, ce facem atunci, ca totuși nu cumva să fie cu vreo ocservație, tovaroșuu", zise "învățatul" privindu-mă cam autoritar. Hâm? Ce soluție să găsim?" - Soluția este aceasta, zisei: rețineți studiul autorului care vă aparține și nu e dela Ankara; dați-mi înapoi referatul întrucât îmi aparține și e curată socoteala. Nu publicăm !

Acum, când fu cu incidentele dela Priștina, în Martie-Aprilie a.c., cred că va fi auzit în cele din urmă și balcanistul acela "confecționat" că totuși există o regiune autonomă Kosovo și că iugoslavii nici măcar acum nu se "supără" de existența ei ca atare, ci au alte buclucuri pe acolo.

Altă dată nu mi se admise să citez din presa de odinioară referiri la lupta de emancipare națională albano-română (prin 1908-1912), parte română fiind atunci Aromânii din părțile viitorului stat albanez; și mai puțin să amintesc de ideia albană-română sau de revista ce se intitulase 'Viața albano-română". Se certase, știți, Enver Hogea cu Nichita Hrușciov și frăția albano-română, cu vreo 60 de ani în urmă, putea deveni o adevărată ciumă, o subversiune. Se publică în revistă, în schimb, o tâlcuire a cuvântului românesc "leha-mi-te", care nu comporta nimic din domeniul balcanisticii.

Chiar că ți se făcea și aci lehamite de toate, marele circ doctrinar pătruns și în știință nedându-ți pace ! In față, mereu îți era pus fabulosul "Ciontea".

S. GÂRLEANU

DIN VIAȚA NOASTRĂ:

AUZITE, VĂZUTE, ȘI PĂȚITE

George DONEV

DE ZIUA EROILOR LA VATRĂ

Un diacon, doi episcopi, patru călugărițe, 12 preoți, timp frumos, lume multă, voie bună împletită cu amintiri și glume.

S'au făcut slujbe la mormintele celor care au înjghebat viața grupului ca pe urmă să se sfințească dormitorul ce va adăposti copiii în timpul taberelor de vară.

A urmat un banchet remarcabil: vorbitori puțini și discursuri scurte !

Intotdeauna vei întâlni aci fețe noi, care fac pentru prima oară cunoștință cu Vatra.

După ce-a vizitat cimitirul, Reședința Episcopiei, biserica, dormitoarele, sălile și Institutul de Cercetări, un profesor de matematică a exclamat:

"E fantastic !"

UN PRIETEN AL TUTUROR

Dacă vreun străin ar fi intrat, Duminică 16 Mai, în hala Catedralei Sf. Gheorghe, ar fi exclamat: aci e Turnul Babilonului !

Puteai da mâna cu politicieni care nu-ți solicitau votul.

Erau prezenți reprezentanții societăților din Uniune și Ligă, dar U & L n'avea nici o legătură cu banchetul.

Erau prezenți doctori, arhitecți, ingineri, artiști, avocați, judecători, dar nu s'a ținut nici o conferință. Deasemenea n'a fost nici o întrunire de protest contra impozitelor, deși erau prezenți fruntașii vieții comerciale din Detroit și împrejurimi.

N'au lipsit nici preoții, iar unul de sub jurisdicția Episcopului Victorin, cu demnitatea și tradiția ce-o impune taina preoțească, a sărutat inelul de pe degetul Episcopului Valerian.

Dar n'a fost Congres Bisericesc și nici tratative de împăcare între cele două Episcopii.

Ce i-a unit pe toți a fost aniversarea de opt ani ai orei românești de radio, WCAR, de sub conducerea d-lui Jimmy Crucianu. Omul cel mai popular din regiunea Detroit-Windsor.

" Jimmy -- confirmă Episcopul Valerian--are calitatea că-l găsești prezent la toate manifestările românești." Iar ca recunoștință peste 500 de prieteni au ținut să fie prezenți la sărbătorirea lui.

Prin ora de radio, ascultată cu fidelitate, se încurajează activitatea socială a grupului, oferind ca premii cărți religioase, buchete de flori, etc.

Din programul artistic subliniem pe d-ra Maria Sandru, o artistă din RSR care, acum câtiva ani, în locul raiului comunist, a preferat lumea liberă.

ACCEPTĂM ACUZAȚIILE

Mulți cititori ne spun că nu pot pricepe politica ziarului.

Publicați articole dela țărăniști, liberali, socialiști, independenți, etc. Luați interview-uri și dați ocazia fiecăruia să-și expună necenzurat părerea, ca pe urmă unii să vă atace ca antidemocrați, dictatori, fasciști, legionari, etc.

"Voi sunteți --precizează un prieten--exclușii de ieri care azi nu excludeți pe nimeni". In plus, nici nu răspundeți la atacurile personale !

Criticii au dreptate !

"Cuvântul Românesc" a întrodus ceva nou în gazetăria românească.

PĂRINȚI, COPII... LA ȘCOALĂ CU EI!

Biserica Sf. Niculae din Detroit a întins o mână de ajutor noilor veniți.

Duminică dimineața, dela ora 9:30 până la 11, se predau gratuit lecții de limba engleză; după ce au terminat "bătrânii" cu școala, le vine rândul copiilor ca să învețe religia.

Iar Sâmbătă seara, acasă, copilul poate să întrebe: Tată, ți-ai învățat lecția?

"FĂRĂ AMESTEC" DAR AMESTECAT

Comentând despre situația din Polonia și Afganistan, Niculae Ceaușescu își repetă declarațiile închinate păcii:

Cele două popoare să-și rezolve problemele interne "fără nici un amestec militar dinafară".

Unii consideră aceste declarații ca un act de curaj ce dovedește independența RSR-ului.

Dar vorbind despre cei "dinafară" Niculae uită pe cei "dinăuntru".

Atât în Polonia cât și în Afganistan se află armata rusească.

Ghiciți cine-s cei "dinafară" cărora Niculiță le spune să nu-și bage nasul în Polonia și Afganistan ?

JECMĂNEALĂ

După 7 luni i s'a înapoiat pachetul (intact, N.R.).

Motivul refuzului: lucrurile trimise, noi, n'aveau pe ele agățate prețul de cumpărare. Acest motiv a decis pe cei dela Vama București să le declare lucruri uzate și deci neacceptate la intrare.

Pentru următorul pachet, mai mic, și cu prețul de cumpărare lăsat pe articole, s'a plătit o vamă de 2650 lei.

Drept mulțumire destinatarul a scris rudelor de aci:

". . . vă rog, nu-mi mai trimiteți pachete."

MICA PUBLICITATE

Anunțurile dela rubrica "MICA PUBLICITATE" sunt redactate de solicitanți

* COSTUL unui anunț, sau a unei reclame: $ 15.00 pentru 5 cm (2 inch) pe o coloană. Ziarul are 6 coloane.
$ 25 pentru 5 cm (2 inch) pe două coloane. Aceeași reclamă repetată de trei ori costă $ 30.00 pe o coloană și $ 60.00 pe două coloane.

* NOII REFUGIATI care doresc să-și caute rudele și prietenii, ori cei ce vor ajutor în vederea emigrării, pot publica anunțuri gratuite.

SERVICII

* Domn intelectual, singur cu doi copii (16 și 11 ani, fete) caută o doamnă romăncă fără obligații care poate să vină în Germania definitiv sau temporar (însă nu mai puțin de 4-5 ani) și care să conducă gospodăria familiei. Se oferă casă, masă, salariu. De preferință o doamnă matură cu mentalitate românească. Formalitățile de intrare în Germania vor fi făcute cu ajutorul meu. Ofertele se pot face la redacția ziarului cu mențiunea "romănca ce dorește stabilirea în Germania".

CAUT RUDELE ȘI PRIETENII

* D-l Dumitru Onu, 1845, N.Gramercy Pl. Nr. 211, Hollywood, Los Angeles, Ca. 90028. Tel: 467 9179 dorește să ia legătură cu prietenii și cunoștințele ce le-a avut în România, în localitățile Galați și P.Neamț, care în momentul de față trăiesc în Occident.

* Dl Neferu Gheorghe, 58 Hagen, Knuwen Str. Nr.68, Germania de Vest, caută următoarele persoane: Gigi Bardașiu din New York, Cornel Dumitrescu din New York și Dima Gheorghe din Statele Unite. Persoanele respective sunt rugate să scrie la adresa de mai sus, ori să telefoneze la: 02331- 68492.

ŞTIRI DIN LUMEA ROMÂNEASCĂ

PREA SFINŢIA SA EPISCOPUL NATANAEL ÎN VIZITĂ LA TORONTO

Prea Sfinția Sa episcopul Natanael împreună cu preoții: (dela stânga spre dreapta) Nicolae Tănase, parohul Bisericii, Nicolai Zelea, preot în retragere și la stânga P.S. Sale, Sterie Mihadaș, deasemenea preot în retragere. In spate, domnii Tony Lupu, la stânga și Constantin Măgirescu, cantorii Bisericii.

In zilele de 22, 23 și 24 Mai 1981, comunitatea românească a parohiei "Sfântul Gheorghe" din Toronto, a avut marea bucurie să aibă în mijlocul ei pe Prea Sfinția Sa Episcopul Natanael Pop, Episcopul auxiliar al Episcopiei Ortodoxe Române libere dela Vatra Românească, de sub păstorirea Inalt Prea Sfinției Sale Arhiepiscopului Valerian.

Programul de actvitați, în timpul șederii în Toronto a P.S. Sale, a cuprins: vizite pe la bolnavi, participări la Serviciile Religioase, cât și la un banchet organizat în cinstea P.S. Sale, cât și cu facere de cunoștințe cu enoriașii și prietenii Bisericii.

După cele observate, P.S. Sa Natanael, a câștigat inimile tuturora și pentru multă vreme vizita făcută va rămâne neuitată. S'a întors la Vatra Românească însoțit de dragostea și aprecierile lumii din comunitatea Bisericii Ortodoxe Române din Toronto, care, după ce l-a cunoscut și după ce l-a ascultat, a rămas plină de încredere că, prin alegerea P.S. Sale, ca episcop ajutor al Inalt Prea Sfinției Sale Arhiepiscopului Valerian, Episcopia noastră, dela Vatra Românească, cu ajutorul Tatălui Ceresc și al oamenilor, va rămâne și pe viitor, o episcopie bine organizată și o episcopie ortodoxă românească NECONTROLATA de COMUNISTI, după cum este controlată și folosită Biserica Ortodoxă Română în țară, pentru întărirea și menținerea sistemului comunist.

Episcopia noastră dela Vatra românească va rămâne și pe mai departe Biserica Sfântă a generațiilor noastre tinere, cât și a fraților români care mereu scapă din iadul comunist, cât și a celora care înțeleg că Biserica ascultă numai de DUMNEZEU și nu și de diavolii care sugrumă fără milă Nația Românească.

Corespondent

SĂRBĂTORIREA INDEPENDENȚEI ROMÂNEȘTI LA CHICAGO

Orașul Chicago a înregistrat și în anul acesta o Sărbătorire publică a Independenței României legată de Ziua de 10 Mai. Programul național românesc a avut loc în Piața centrală de lângă Primărie.

A fost făcut sub auspiciile Primăriei orașului și prin grija Parohiei "Nașterea Domnului" respectiv Părintele George Zmed, și a Grupului de dansuri folclorice "Lugojana" condus de D-l Tavi Iovănescu.

După vorbirea D-nei Marcela Clemens despre însemnătatea Zilei de 10 Mai în Istoria Românilor, a urmat programul de dansuri naționale românești prezentat de copiii și tineretul care alcătuesc Grupul "Lugojana". Programul de dansuri a fost bogat, variat, minunat de bine executat, iar drept apreciere răsplătit cu multe aplauze din partea asistenței. Bravo, D-le Tavi Iovănescu pentru munca de instruire și succesul românesc realizat.

In afară de programul național public amintit mai sus, mai ținem să notăm că, tot ca un tribut de respect față de 10 Mai, la Biserica "Nașterea Domnului" s'a oficiat un Tedeum, după care Preotul-paroh George Zmed a ținut o excelentă vorbire despre independența și neindependența din Istoria Românilor de ieri și de azi.

Suntem români în măsura în care probăm acest lucru cu fapte vii. Pe lângă românismul demonstrat de cei care au avut o parte vie în programe, mai ținem să mai scoatem în evidență și românismul acelora care au luat parte la Sărbătorirea zilei de 10 Mai. Consemnăm și prezența lor ca un lucru care merită respect.

Corespondent

SERBAREA TRADIŢIONALĂ DE PAȘTI DIN LAGĂRUL TRAISKIRCHEN

Pentru tradiționala noastră serbare de Paști din anul acesta, au contribuit cu câte un pachet cu lucruri de îmbrăcăminte pentru românii refugiați, și dl.dr. A.Al. Bidian împreună cu dl. ing. Morcov - care au avut și inițiativa-apoi dna Emiliana Negrea și dr. Coridan Brad. Odată cu acestea, s'a colectat și suma de 200. mărci germane cu care, conform dorinței donatorilor, am cumpărat pentru copii niște iepurași și ceva jucării. Cu restul, am complectat serbarea de Paști cu românii mai mari . . .

In același timp, printr'un neașteptat gest al dlui Alexandru Gregorian din Spania, au sosit alte trei pachete, unul din partea numitului și câte unul dela doamnele: Mariella Papazian și Inger Klostergaard, din Benalmadena, Spania. Cu atât mai înălțător gestul, cu cât una din doamne este italiancă, cealaltă doamnă daneză, cu suflet mare și drag de români!

Lucrurile au fost împărțite în lagărul principal dela Traiskirchen în Miercurea Mare, după o înștiințare prealabilă. O cantitate mai mică, după nevoi, la alte lagăre auxiliare. Conținutul a fost primit cu multă bucurie, mai ales că de mai mult timp, ajutoarele oficiale au fost radical reduse și mulți au venit doar cu ce aveau pe ei ! Elanul cel mai mare a fost din partea celor mici de tot (cărora le-am mai cumpărat ceva lucrușoare) și care se înghesuiau la câte un lucru, trăgându-mă de mână: "mie, tăntice, că eu nu am d'ăla !".

In prima zi de Paști, la Neuhaus, în zona subalpină, printre fori și pomi înfloriți, într'un fost hotel grandios (acum lagăr), într'o minunată atmosferă frățească, ne-a povestit un veteran dela "canalul morții", de cele prin care a trecut ! Este acolo și un poet expulzat, care nu a înțeles să scrie cum i s'a cântat ! Acum va scrie aici, liber ! Acesta a rugat preotul catolic din localitate, în ziua de Paști (anul acesta o săptămână după cel catolic), să-i sfințească pâine și vin. . . A reușit numai cu greu !

A doua zi, la Traiskirchen, atmosferă caldă, veselia libertății, emoția "proaspătului" venit ! Amintiri, nostalgie și. . . probleme ! Bucurie mare produsă prin câteva exemplare trimise de dl. Alex. Gregorian, ale minunatului său poem "Pete de Lumină", adresate special "fraților scăpați din urgia roșie" !

După cum știți, noi organizăm cu regularitate de Crăciun și de Paști, dar și în cursul anului (din proprie inițiativă și cu mijloace identice) câte o întrunire cu "cine vrea" din lagăr. Deoarece, până la acest Crăciun, venea cu regularitate un singur sprijin "palpabil" din partea PSS Episcopului Valerian Trifa pentru copii, colecta amintită a fost cu atât mai bine primită ! Aceste întruniri sunt extrem de importante, ținând seamă de absoluta dezinformare a noilor sosiți. Un sfat, o părere, idei dar și traduceri sau câte o intervenție la autorități precum și recursuri necesare, sunt primite cu recunoștință !

Mulți din cei aflați actualmente în lagăr, în special tineret, sunt veniți ilegal. Mizeriile și umilințele la care au fost supuși, sunt incredibile. Cu atât mai aprigă era întrecerea în povestitul glumelor și anecdotelor pe seama "genialului lor (fost !) conducător" ! Uimitoare și o credință puternică, exteriorizată de cei mai mulți. Iconițele sfințite împărțite cu această ocazie, au fost primite cu mult drag. Unul a sărutat-o . . .

Mulțumiri călduroase în numele refugiaților și al meu personal donatorilor ! Voi căuta să nu uit nici în viitor: "ajută pe cel căzut în necaz și lipsuri".

Dorina Balasoiu - Gabor

Succese românești pe "Costa del Sol" (Spania)

Intr'unul din numerele anterioare ale acestui ziar, relatam despre activitatea pe tărâm muzical a compatriotului nostru, inginerul Marcel Nicolau, pe meleagurile andaluze.

In urma succeselor obținute în diferite concerte la Marbella, Mijas și Fuengirola, Marcel Nicolau a fost invitat să-și dea concursul, la 25 Ianuarie a.c., la Catedrala din Malaga, în cadrul "Săptămânii ecumenice", la "Actul festiv" prezidat de însuși episcopul. A cântat "Pe tine te lăudăm" și "Tatăl nostru", fiind felicitat pentru frumusețea atât a vocii, cât și a melodiilor.

La 8 Martie, într'un Concert dat la Marbella de ansamblul local "Collegium musicum", compatriotul nostru a cântat (solist) în "Nelson's Messe" de J. Haydn și apoi, a interpretat câteva cântece românești ("Cântec de leagăn" de N. Manzatti- "Câte mori sunt pe Buzău" de S. Niculescu - "Rugăciune" de M. Nicolau - pe versurile lui Eminescu, etc), fiind îndelung aplaudat.

La 8 și 9 Aprilie, au avut loc - la Antequera și Malaga - două Concerte de muzică sacră cu concursul Orchestrei Simfonice din Malaga și al celui mai bun Cor din Malaga, printre soliști numărându-se și basul Marcel Nicolau. In program: "Miserere" de Ed. Ocon și "Requiem" de Mozart. Dirijor: Octav Calleya, un maestru al bătutei, care - român fiind - ne face fală pe diferite scene ale Spaniei, unde își are reședința.

Octav Calleya și-a făcut studiile la Conservatorul din Bucuresti, urmând cursuri de perfecționare la Academia muzicală din Viena, iar mai târziu a asistat la cursuri de dirijat predate de Sergiu Celibidache (Stockholm, Copenhaga și Bologna) și Franco Ferrară (Bologna, Siena și Venezia).

La 30 Aprilie, Octav Calleya a dirijat - tot la Malaga - un Concert simfonic cu compoziții de Haendel, Mozart, Mussorgsky și Ceaicovsky, în care a intervenit - ca solistă la harpă - Dorella Maiorescu. Publicul a răsplătit cu aplauze binemeritate pe cei doi români, vedete ale serii.

Dorella Maiorescu, care și-a făcut studiile în România, la Conservatorul din București, locuiește astăzi în Statele Unite - unde în 1969 a obținut medalia de bronz la Concursul internațional de harpă din Flontford.

Si pentru a încheia această cronică a prezenței românești în Andaluzia, ținem să relevăm succesul înregistrat de maestrul violoncelist Radu Aldulescu într'un Concert la Marbella, în luna Martie, ca invitat al Asociației "Amigos de la Musica".

Corespondent

Prof. Dr. Teodor Onciulescu (1907-1981)

La Napoli (Italia) s'a stins din viață în Aprilie a.c. profesorul român Teodor Onciulescu. Originar din Bucovina de Nord (județul Cernăuți), și-a făcut studiile la Cernăuți și la Roma, unde a fost (între 1934 și 1936) membru al Scoalei Române de acolo. Rămânând în Italia, a fost profesor de limba și literatura română, precum și de linguistica romanică la Universitatea din Napoli, în cadrul Institutului Oriental.

Activitatea profesorului Onciulescu în domeniul filologiei romanice în general, precum și în domeniul special al folclorului, al etnografiei și etnologiei este prodigioasă. Studiile sale în aceste domenii sunt numeroase.

Profesorul Onciulescu lasă o urmă de neșters în istoria linguisticii românești. El aparține unei generații de savanți români liberi, care e pe cale de dispariție.

Ion Popinceanu

NOTĂ

- D-na Ioana Brătianu și-a înaintat demisia din funcția de Președinte al Consiliului Național Român. Demisia a fost acceptată iar până la desemnarea sau alegerea unui nou președinte, atribuțiile de președinte trec în sarcina D-lui Emil Ghilezan în calitate de vice-președinte.

- Am primit știrea că în zilele celei de a doua jumătăți a lunii Mai, s'a stins din viață, la Paris, Ioan Cușa.

PE SCURT

Marile bănci internaţionale din vest, în raportul anual, arată că RSR a avut în 1980 un deficit al balanţei comerciale de 244, 5 miliarde lei.

Pentru a stabili un echilibru financiar Bucureştiul a luat unele măsuri:

Intreprinderile să-şi stabilească mai întâi piaţa de export până nu începe producţia;

Să se acorde vize turistice şi alte avantaje numai funcţionarilor dela întreprinderi ce şi-au acumulat prin export valuta forte;

Să se facă o economie la materii prime, să se strângă materiile primie risipite şi să se dezvolte noi surse de energie.

Alte semne negative: producţia de petrol a scăzut cu 10% iar în 1980 a fost o recoltă sub aşteptări.

In consecinţă se vor ridica preţurile la alimente.

Leafa lunară minimă e de 1425 lei. (Echivalent la cursul de schimb turistic $118.75).

▪ ▪

Incercarea de a vinde în Statele Unite automobilele fabricate în RSR (ARO243) a fost oprită de autorităţi pentru că maşina n'are "catalytic convertor" nu-i destul de rezistentă, pe scurt nu îndeplineşte baremul cerut la import.

ARO243 e plăcut la vedere: culori vii; roşu, albastru, etc., dar e văduvită de radio, de aer condiţionat, de servo direcţie (power steering), etc.

In afară de ştergătorul de parbriz (windshield wiper) n'are nimic extra.

Automobilul, după declaraţia unui funcţionar dela vamă, este tipic produselor comuniste: ieftine şi foarte proaste.

Maşina, cumpărată de un negustor din Birmingham, Mich., a costat $5000 şi a fost adusă din Montreal ca să fie revândută în Statele Unite.

Autorităţile n'au permis transferarea titlului de proprietate, interzicând totodată circulaţia maşinei pe drumurile Statelor Unite.

Negustorul, până la urmă, ca să-şi scoată paguba a comprimat-o într'un pachet de fier vechi. . . .

Unele firme ale Unităţilor comerciale stârnesc hazul. Un vizitator ne atrage atenţia despre ce-a văzut în Satu Mare:

"Coafură şi Manechiră", dar cea mai hazoasă dintre toate este firma magazinului "Elegant" pe care o reproducem textual:

"Incălţăminte pentru femei cu feţe de pînză".

▪ ▪

Lângă Athenée Palace, pe Calea Victoriei, se va construi un nou hotel "International" pe o suprafaţă de 4 hectare.

▪ ▪

Un alt sistem de a face şicanii celor care vor să plece din ţară: Capeţi paşaport, apoi autorităţile ţi-l fură, şi obţinerea unui alt paşaport cauzează întârzieri.

▪ ▪

O lege specială din 1977 precizează că cei cu studii superioare, ca să poată pleca în străinătate, trebue să aibe aprobarea specială dela academiciana Lenuţa. . .

▪ ▪

Cultura celor dela Direcţia Comerţului Exterior lasă mult de dorit. Nu cunosc limbi străine, etc. Odată s'a primit o telegramă care venea din "Canary Island", şi directorul a umblat prin oficii întrebând pe funcţionari dacă ştie sau a auzit cineva despre vreo înţelegere comercială dintre România şi . . . Islanda (Iceland).

Ce ne spun vizitatorii

Când un delegat vorbeşte cu un străin nu-i lăsat niciodată să vorbească singur. Intotdeauna trebue să fie 2 sau 3 care stau de vorbă cu străinii. . . Deasemenea n'ai voie să vorbeşti cu străinii pe scări, pe culoare şi ori unde nu pot fi ascunse microfoane . . . . Dacă după încheierea unui contract ori pentru viitoare bune relaţii vrei să oferi străinului o masă, trebue să ai autorizaţie de la Vice Prim Ministru.

▪ ▪

O altă răzbunare mai crudă pentru cei care vor să plece în străinătate: După ce ţi se fură paşaportul de către oamenii miliţiei, la vreo săptămână îl primeşti din străinătate prin poştă. Miliţia atunci te acuză că ai dat paşaportul altuia ca să plece din ţară.

▪ ▪

Intr'o instituţie proporţia celor care se pricep e cca 30%, contra 70% compusă din nepotism, grade comuniste superioare, securişti, etc.

Carnea 40 lei kgr. O cursă cu autobuzul în Bucureşti 2.50 lei. Telefonul (singur pe linie) 60 lei, cu 6 convorbiri zilnice: restul se plăteşte extra. Cuplat 30 de lei pe lună cu 3 convorbiri fără plată. Pensia unui farmacist 2200 lei.

▪ ▪

Doi marinari români,de pe un vas petrolier RSR ce trecea prin strâmtorile Bosforului, au sărit în apă şi au luat-o înnotând către mal. Ei au cerut azil politic în Turcia. Numele lor Albert Constantin şi Ion Vârtoşan. Data norocoasă 27 Aprilie a.c.

▪ ▪

Mulţi care sunt lăsaţi să plece în străinătate, sunt suiţi în avion asigurându-i că şi bagajele lor au fost încărcate. De multe ori aceste bagaje nu mai ajung, rămânând "rătăcite."

▪ ▪

Acum nu te mai arestează dacă spui glume contra lui Niculiţă (dacă le spui 'între prieteni" N.R.) Dar ţi se adaugă aceasta la dosar şi ai mai târziu neplăceri.

Preţul benzinei cca. $3 galonul.

▪ ▪

O americană: Am plecat în ţară cu Taromul, "stewardess" - ele nu vorbeau engleza, masa ne-a servit-o cu o întârziere de 3 ore.

▪ ▪

Un lucru bun: dacă cineva vizitează vreun cămin şi nu e cunoscut de portar, el este silit să predea carnetul de indentitate la intrare.

▪ ▪

Stirile din ţară sunt unanime: lipsa alimentelor. Dacă eşti norocos poţi cumpăra grăsime de porc cu sâmbure de carne. Necăjitul îşi hrăneşte viaţa cu o glumă !

Patriarhul Iustin l-a felicitat pe Niculiţă pentru c'a organizat Postul Paştelui: "Cu adâncă grijă creştinească aţi luat de pe piaţă carnea, laptele, ouăle, brânza şi peştele".

▪ ▪

Românul a devenit superstiţios şi speră că numărul 13 să-i aducă noroc. Optimismul se bazează pe unele observaţii:

La al zecelea Congres, a murit Tăicuţa;

La al unsprezecelea Congres, a murit Măicuţa;

La al doisprezecelea Congres, s'a accidentat Lenuţa

Si aşteptăm cu interes, cel de al treisprezecelea Congres !

ŞTIRI DIN LUME

TEL-AVIV--160 de maici din România au sosit anul acesta în pelerinaj la Ierusalim pentru sărbătorile Paştelui.

Din acest grup 40 de maici se hotărîseră să nu se mai întoarcă în ţară, dar pentrucă există o convenţie de extrădare între Statul Izrael şi RSR oficialităţile din Tel-Aviv le-au explicat:

Guvernul nu le poate ajuta direct, dar nici nu le forţează să se întoarcă în ţară. Ele trebuiau să plece din Izrael pe contul lor propriu.

Maicile s'au întors la mănăstirea românească din Iersualim, unde erau găzduite, şi au discutat noaptea, secret, în dormitor situaţia.

Dar ce-au vorbit maicile între pereţii mănăstirii s'a auzit imediat la Bucureşti, iar dela Patriarhie s'a trimis urgent un avion cu doi protopopi consilieri care au suit imediat maicile în avion şi le-au expediat în ţară, înainte de a se termina pelerinajul proectat.

Patru maici au reuşit totuşi să fugă. Ele au cerut viză la ambasada greacă şi acum sunt în Grecia.

Ambasadorul român din Tel Aviv are sub directa lui conducere mănăstirea românească pe care o vizitează aproape săptămânal.

▪ ▪

Piaţa Comună din Europa a acordat RSR un regim de favoare de preţuri. (Deasemenea şi Statele Unite au acordat RSR statutul de Naţiune Favorizată, N.R.)

Motivul acestor înlesniri a fost situaţia falimentară şi criza de alimente din ţară.

După datele oficiale, guvernul din Bucureşti a cumpărat 13.800 capete de vită; dar carnea provenită în loc să fie consumată în România, a luat drumul Rusiei şi de acolo a fost trimisă pentru hrana trupelor ce au invadat Afghanistanul.

Regimul dela Bucureşti desminte; dar dovezile oferite de Comisia Agricolă a Pieţii Comune dela Bruxelles arată precis că RSR a servit doar interesele Moscovei.

▪ ▪

Ziarele franceze relevă cazul lui Traian Munteanu, originar din Cugir, de meserie inginer. El a venit în Franţa acum 13 ani cu o bursă în cadrul schimbului cultural.

A studiat la diferite universităţi franceze şi engleze şi făcea dese vizite în ţară. Munteanu se specializase în spionajul industrial militar.

El a fost arestat pe când se întorcea dintr'o vizită făcută în Anglia.

S'au găsit atât asupra lui cât şi la domiciliu dovezi compromiţătoare.

Ambasada RSR din Paris a angajat pe cei mai renumiţi avocaţi ca să-l poată apăra.

Procesul va veni în judecată în Fata Curţii de Securitate din Paris.

Proaspătul exilat Nicolae Dascălu povesteşte despre acţiuni de rezistenţă în România

Toţi cei care aderaserăm la mişcarea drepturilor omului am primit paşapoarte de excursionişti ca să fim obligaţi să cerem azil politic şi astfel să apărem în postura de fugiţi. In acest fel regimul putea să demonstreze prin fapte că nu eram decât nişte aventurieri neinteresaţi în îmbunătăţirea vieţii în ţară ci în emigrare. Dacă tot mergeam înapoi, am hotărît să continui lupta pentru drepturile omului. Intrucât nu speram să reuşesc vechea dorinţă de a forma un comitet naţional pentru drepturile omului, m'am gândit să fondez o filială a lui Amnesty International cu scopul de a informa opinia publică mondială de abuzuri comise de regim privitor la cetăţenii arestaţi şi în special la cei arestaţi pentru motive politice sau religioase. Doream, de asemenea să informăm despre regimul din închisori forţând astfel guvernul să aplice un regim conform standardelor internaţionale. Am înţeles din nenumăratele interogatorii dela securitate că nimic nu-i sperie mai tare ca interesul pe care îl arată lumea faţă de soarta celor ce li se împotrivesc. Acesta este motivul pentru care nu permit legături între cetăţenii români şi cei străini, cenzurează toată corespondenţa, ascultă toate convorbirile internaţionale, arestează şi judecă în secret, cu alte cuvinte se comportă ca o organizaţie teroristă ce-şi ascunde acţiunile criminale scrutinului public şi nu ca un guvern legal ce-şi exercită prerogativele conform legii. In toate acţiunile mele am căutat să-i fac să-şi respecte propriile legi. In mod intenţionat însă au refuzat totdeauna s'o facă, după cum voi explica în cele de mai jos.

Am folosit motivul aparent pentru a mă întoarce în ţară că soţiei nu i-au dat paşaport să vină în Anglia. Deşi aveam un paşaport legal, ştiam cele discutate la Securitate şi ameninţarea că dacă mă întorc voi fi persecutat în continuare şi pentru a mă întoarce trebuia să primesc aprobarea aceleiaşi Securităţi. Soţia a fost asigurată că voi primi catedra înapoi dacă mă întorc şi voi putea duce o viaţă normală. Vroiau să mă scoată din Anglia înainte de venirea lui Ceauşescu în Iunie 1978. Eram sigur că promisiunile lor sunt vorbe goale însă nu aveam altă soluţie. Am pregătit întoarcerea mea în ţară cu ajutorul lui John Mac Donald, Q. C. cu care mă împrietenisem cu câteva zile înainte. Am convenit de asemenea să mă reprezinte şi să mă apere în cazul arestării. Tot prin intermediul lui am dat un interviu de peste o oră televiziunii britanice şi am stabilit cu Jenny Barraclough, redactoarea care mi-a luat interviul, să-l folosească în caz de arestare. Astfel pregătit, m'am întors în România. Cu excepţia faptului că am fost ţinut la aeroport şase ore şi tratat ca un străin ce trebue expulzat pentru că este considerat indezirabil, nu s'a întâmplat nimic până în primăvara anului 1979 dar, după cum era de aşteptat, nu s'au ţinut de cuvânt în privinţa reîncadrării mele în învăţământ.

Am revenit la vechea mea sursă de venit, lecţii particulare de limbă engleză, pentru a-mi câştiga existenţa. De data aceasta însă, Securitatea a avut grijă să contacteze elevii şi să-i ameninţe cu persecuţii dacă mai continuă lecţiile cu mine. Una din metodele lor este să te înfometeze împreună cu familia ca să ducă la descompunerea familiei şi apoi să răspândească zvonul că numai neisprăviţii şi descreieraţii li se opun. Am găsit lecţii în familii de businessmeni japonezi pe care nu îndrăzneau să-i contacteze. Aflându-mi situaţia, aceste familii m'au ajutat mult să rezist financiar, ba chiar îndemnau românii pe care îi cunoşteau să se alăture acţiunilor mele.

In Decembrie 1978, prin intermediul japonezilor am întâlnit un ziarist dela marele cotidian japonez Asahi Shimbun şi am dat un interviu în care am criticat aspru metodele poliţieneşti de guvernare folosite de regimul lui Ceauşescu. Ziaristul venise să se intereseze de starea de spirit a poporului după ce Ceauşescu s'a opus ordinului lui Brejnev de a mări bugetul militar. Ar fi vrut să intervieveze mai mulţi oameni pe stradă însă aceştia au fugit când au auzit cine e şi ce vrea. M'a întrebat dacă poporul susţine politica lui Ceauşescu. I-am răspuns printr'o întrebare: care popor? Poporul român este inexistent din punct de vedere politic, el a fost transformat într'o masă amorfă, fără voinţă, opinie sau orientare, total dezorientat de cei treizeci de ani de guvernare teroristă, arbitrară de tip moscovit. O lună mai târziu Ceauşescu avea să acorde un interviu aceluiaşi ziar din iniţiativa lui şi nu a ziarului pentru a corecta tabloul "eronat" al realităţilor române aflat din alte surse. Toate acestea le-am aflat de la prietenii mei japonezi, eu nereuşind să văd nici interviul meu publicat nici pe al lui Ceauşescu.

In timpul procesului ce mi s'a intentat în primăvara lui 1979, procurorul acuzator s'a referit şi la acest interviu. Curios că n'am fost arestat după acest interviu, fapt care aproape m'a făcut să mă îndoiesc de publicarea lui. Cred, însă, că Securitatea era ocupată cu sute sau chiar mii de alte acţiuni. Atâta timp cât nu organizam nimic împotriva lor mă lăsau în pace. In vara lui 1978 au trebuit să facă faţă unei izbucniri populare din Piaţa Unirii, unde un miliţian a fost omorît de furia poporului, mai multor demonstraţii de tineri care le cereau respectarea drepturilor omului conform acordului dela Helsinki, mai multor acţiuni de răspândire de manifeste tot în acest sens, unui grup organizat în drumul Taberei care s'a baricadat într'un apartament şi a afişat pe balcon doleanţele lui înscrise cu litere enorme reuşind astfel să atragă mii de spectatori, cât şi predicilor părintelui Gheorghe Calciu Dumitreasa care reuşise să înflăcăreze tineretul şi să pătrundă adânc în conştiinţele oamenilor. De asemenea, erau informaţi că Dr. Cană şi economistul Gheorghe Braşoveanu pregăteau ceva, dar nu ştiau exact ce, iar despre mine erau perfect informaţi, mi-au spus mai târziu, că intenţionam să organizez un grup Amnesty International şi mă supravegheau îndeaproape. Nici neoprotestanţii nu-i lăsau deloc în pace fiind foarte activi prin intermediul Comitetului pentru apărarea libertăţii religioase şi de conştiinţă, care era de altfel interconfesional, înfiinţat în primăvara acelui an din iniţiativa părintelui Calciu şi a pastorului baptist Pavel Nicolescu. Părintele Calciu este acum în închisoare iar Pavel Nicolescu este aici la New York exilat ca toţi ceilalţi. Vă întrebaţi de ce această tactică de a pedepsi pe unii aspru şi pe alţii mai puţin aspru sau deloc. Răspunsul este că procedând astfel regimul reuşeşte să creeze confuzie în opinia publică. Este vorba de aceeaşi politică de "divide et impera" folosită de astă dată pentru manevrarea opiniei publice. De aceea pedepsesc pe cei despre care pot să mintă cu o anumită şansă de credibilitate. E natural ca oricine să-şi spună în gând că poate o fi făcut Calciu şi alţii ca el ceva dacă au fost puşi la închisoare, iar Nicolescu despre care ştim ceva similar, a rămas liber.

După cum spuneam mai înainte regimul se străduieşte din răsputeri să ascundă opiniei publice orice nu-i convine. La începutul lui Martie 1979 am reuşit să formez un grup Amnesty International pe care l-am anunţat printr'o scrisoare adresată lui Peter von Betluenfalvy la Londra, cel care răspundea de Europa de Est. Il cunoscusem la Londra, iar înainte de a mă întoarce în ţară, i-am spus de intenţia mea. Tot la începutul lui Martie am aflat şi de înfiinţarea SLOMR-ului. Am aderat a doua zi împreună cu fratele meu Ilie, şi cu profesorul Mărândici. După două zile tot grupul Amnesty International a aderat cât şi alte persoane pe care le-am cunoscut atunci. După câteva zile, Cană şi Braşoveanu au fost arestaţi; grupului nostru i-a revenit misiunea să organizeze şi să coordoneze în continuare activitatea SLOMR-ului. Impreună cu Alex. Nagy şi Florin Seimenau am reuşit să înscriem noi membri şi să formulăm o orientare imediată mişcării. După cum ştiţi din presă, am cerut guvernului o recunoaştere de facto a sindicatului prin acordarea unui sediu unde să ne desfăşurăm activitatea. Calculul nostru a fost că în felul acesta forţăm regimul să acţioneze într'un fel, sau să ia o atitudine pozitivă, inteligentă faţă de noi şi să ne satisfacă dorinţele sau să-şi arate adevărata faţă de terorist lipsit de inteligenţă al cărui singur răspuns la toate frământările sociale este bâta. După cum era de aşteptat, a doua atitudine a fost adoptată demonstrând a nu ştiu câta oară că este un regim incapabil de a menţine o armonie socială tolerabilă, un regim care trăieşte de la o zi la alta.

Probabil cea mai mare realizare a activităţii noastre a fost informarea prin intermediul Europei Libere că în Timişoara s'a format un comitet de fabrică al SLOMR. Am sugerat aceasta lui Carol Gibson şi Erwin Ludwig când m'au vizitat la sfârşitul lui Martie. In comunicatul curent al SLOMR-ului pe care l-am transmis la Paris am menţionat acest fapt. Am rămas uimit ce efect a avut asupra ţării; imediat s'au anunţat comitete SLOMR în alte oraşe ale ţării, care n'au fost oprite decât de arestarea tuturor celor activi din grupul meu şi a altora care au vrut să continue activitatea noastră. Cred că nu exagerez dacă afirm că cel puţin 50 de persoane au fost arestate şi condamnate imediat după anunţarea acestei iniţiative. In total cel puţin 100 de persoane au făcut închisoare pentru afişarea adeziunii la SLOMR şi mii de persoane au fost intimidate în fel şi chip de securişti care i-au lămurit să se dezică de acest "sindicat fantomă" care "nu există", aşa cum spuneau ei. Urma să contactăm mai multe grupuri totalizând un număr de peste patru sute de persoane, care îşi exprimaseră telefonic adeziunea. Deoarece au urmat imediat arestări, nici unul dintre noi n'a mai reuşit să informeze publicul de acest lucru. Din discuţiile purtate sub stare de arest cu anchetatorii am dedus că m'au arestat în disperare de cauză fiind conştienţi că în maximum două luni ajungeam la cel puţin un sfert de milion de membri şi ne organizam încât nu se mai puteau atinge de noi. Plănuiam deja demonstraţii de stradă pentru eliberarea fondatorilor SLOMR-ului şi încetarea tuturor persecuţiilor cât şi pentru recunoaşterea sindicatului. Cel care m'a arestat mi-a spus că între a mă expulza fără a face închisoare şi astfel a stârni pofta altora să facă la fel şi a mă pedepsi cu riscul de a-şi pune în cap Amnesty International şi alte organizaţii pentru drepturile omului, au ales a doua variantă.

Logic, rămânerea lor la putere este cea dintâi prioritate şi numai după aceea vine prestigiul. Cu un cinism caracteristic răufăcătorilor, unul din ei mi-a spus că rezolvă el cu Vestul, pentru că (citez): "ăia sunt nişte domni civilizaţi care cred în promisiuni şi cuvinte frumoase". E de ajuns-a spus el - să afişezi naivitate copilărească şi să afirmi cu inocenţa unui sfânt că nu ai cunoştinţă de acuzaţiile aduse, dar că guvernul este bine intenţionat şi va cere departamentului de resort să investigheze cazurile informând în timp util de rezultatele investigării cât şi de măsurile luate.

Am înţeles din toate discuţiile cu ei că sunt instruiţi să creadă numai în forţă şi că restul nu sunt decât nişte paleative, nişte dulcegării pe care le folosesc cât timp nu sunt ameninţaţi. Procesul nu mi-a înşelat aşteptările. Lăsând la o parte detaliile, n'a fost altceva decât o înşelătorie şi o mascaradă menită să înspăimânte pe cei prezenţi, care se aşteptau să transmită frica lor şi altora. Au adus vreo 15 martori, toţi foşti studenţi şi prieteni de ai mei, pe care nu i-au pus să spună că îşi susţin declaraţia. Am fost condamnat la un an şi jumătate închisoare, iar la recurs au redus-o la 10 luni. Recursul a avut loc după 11 zile, totul fiind aranjat de ei fără participarea mea. Eu n'am avut decât rolul de pion manevrat la discreţie. Regimul din închisori este ca şi cel din închisoarea mai mare (România) - terorist. Am întâlnit mulţi deţinuţi care fuseseră condamnaţi pentru fleacuri dar care deveniseră nişte sadici. La ieşirea din închisoare mulţi plănuiau să se răzbune ucigând pe cei care îi nedreptăţiseră sau pârîseră.

După eliberare, am fost continuu terorizat, umilit, insultat, bătut, atacat banditeşte prin WCuri publice, supus la diferite provocări, luat la miliţie ori de câte ori li se năzărea ceva, perchiziţionat în câteva rânduri, vizitat de miliţieni înarmaţi la ore nepotrivite, etc. Intenţia lor era să mă ţină în tensiune continuă ca să nu mai întreprind ceva şi să-mi arate că ei nu mai tolerează nimic.

Interesant cum s'au purtat dela izbucnirea grevelor din Polonia. Spre deosebire de ce făcuseră până atunci, teroare cu securişti cu nume false, pe 13 August m'a chemat procurorul şef al capitalei şi m'a anunţat în mod oficial că are dosar de trimiterea mea în judecată dar că el a vrut să mă cunoască înainte de a lua o hotărîre deşi era sigur din citirea dosarului şi alte surse că sunt un om ros de vanitate lăuntrică. L-am întrebat la ce îi foloseşte cunoaşterea mea şi dacă culoarea ochilor mei este cea care îl convinge de legalitatea sau ilegalitatea faptelor mele. L-am întrebat de ce sunt învinuit de fapt şi n'a fost în stare să'mi răspundă. Nu era decât o ameninţare pe faţa sa, să nu întreprind ceva. După aceea am fost luat la miliţia capitalei în fiecare lună.

In scopul de a face cunoscute metodele regimului, versiunea de ultima oră, voi încerca să relatez toate evenimentele din 1977 şi până la plecarea mea din ţară de îndată ce mă liniştesc puţin şi rezolv problemele inevitabile ale începutului. Nu cred că există motiv să credem că Braşoveanu şi Cană, chiar dacă au fost eliberaţi, se bucură de un tratament mai bun, iar eliberarea părintelui Calciu nu va însemna decât că a scăpat de o posibilă exterminare dar nu că e liber ca om. Stiu deja că se va condiţiona clauza favorizată de eliberarea lui Calciu. Aş dori să cerem Congresului să adauge ca cei trei să fie lăsaţi să-şi exercite drepturile de cetăţeni.

De când au început grevele în Polonia situaţia s'a deteriorat şi mai mult. In lunile Noembrie şi Decembrie ale anului trecut a fost o criză cumplită de alimente, cu sute de răbufniri de nemulţumire. Regimul, neştiind altceva a reacţionat încercând să introducă legislaţie de austeritate dar n'a reuşit. Miliţia şi securitatea terorizează cetăţeni 24 de ore din 24 şi nu mai fac faţă. Din 1977 şi până acum cel puţin 200,000 de oameni au fost bătuţi şi maltrataţi în fel şi chip. Ca rezultat al guvernării teroriste, nereprezentative, peste două milioane de oameni au depus cereri de emigrare, iar regimul încă are neruşinarea să afirme că numai aventurierii pleacă din ţară. Incearcă să discrediteze fenomenul în ochii lumii libere dând paşaport mult mai uşor la răufăcători. De ce să nu profite de emigrare şi să scape de produsul strălucitei lor educaţii. Oamenii mai educaţi sunt trecuţi prin furcile caudine şi aproape că nu au şansă de ieşire din ţară decât dacă devin cunoscuţi în Vest prin luptă şi în acest caz sunt trecuţi prin închisoare.

Există mulţi în ţară care sunt hotărîţi să continue lupta până ajung la un rezultat. Aş dori să menţionez pe Carmen Popescu din Str. Sfântul Constantin 2, membră a SLOMR-ului pentru care a făcut 4 luni închisoare. I-am promis sprijin deplin. Ea a refuzat paşaportul şi m'a rugat să fac publicitate hotărîrii ei de a continua. Am mai lăsat de asemenea un grup de tineri, format din arhitecţi, ingineri şi studenţi care încercau să găsească o cale de luptă mai acceptabilă pentru a câştiga primii paşi. Merită să găsim o soluţie pentru a-i susţine. Incet, încet poporul român începe să iasă din anonimatul la care l-a condamnat Stalin după războiul al doilea mondial înstalând la putere regimuri care îşi ascund servilismul faţă de Moscova sub masca comunismului.

Dela înfiinţarea sindicatului, regimul a trecut la represiune în masă. Bucureştiul este plin de miliţieni înarmaţi, se fac mii de perchiziţii la orice oră din zi fără mandat, sunt bătuţi oameni şi la ei în casă. Cu toate acestea se poate spune că mai au controlul numai în cazul emigrării deoarece trebue să te adresezi lor pentru un paşaport. In fabrici şi uzine muncitorii sunt nervoşi, vorbesc deschis de necesitatea schimbării sistemului şi declară greve de scurtă durată. Din păcate, se pare că suferă de lipsa de maturitate politică şi probabil că va mai trebui să treacă ceva timp până când reuşesc să se organizeze.

N. DASCALU

ŞTIRI DIN ROMÂNIA

Situaţia la sate

- Guvernul a dat în acord pământ pentru muncă cu fixare de cotă, surplusul urmând să se împartă cu ţăranii. Aceştia au muncit, au dus ce au realizat la colectiv şi au aşteptat să li se dea partea de acord. Dar au fost traşi pe sfoară. Au primit porumb alterat, din cel rămas pe câmp nestrâns la timp. In satul Moviliţa de lângă Urziceni, un ţăran s'a oprit cu acest porumb la doctorul veterinar. Acesta i-a spus să nu-l dea nici la animale ca să nu moară.

- Nereuşind cu un asemenea sistem să facă pe ţărani să revină la sate au recurs la un altul. Muncitorii ţărani care lucrează ca navetişti nu mai pot merge la lucru pe şantiere decât cu adeverinţă dela colectiv că nu au de lucru. Dacă colectivul le dă adeverinţă înseamnă că are braţe de muncă şi în acest caz nu i se mai acordă ajutor pentru strângerea recoltei. Dacă nu li se dă adeverinţă ei trebue să muncească la colectiv.

- Mai nou se încearcă, ca să li se dea ţăranilor o întindere mică de pământ pe care s'o muncească cu plan dela colectiv. Adică să cultive de exemplu sfeclă de zahăr, floarea soarelui, şi să primească în schimb o cotă de zahăr sau de ulei socotită pe cantitatea produselor realizate.

- S'au dat dispoziţii să se are toate locurile virane precum şi parte din curţi şi uliţe, în timp ce pe câmp recoltele rămân tot neîngrijite.

- Nicolae Ceauşescu s'a oprit în comuna Fundulea în faţa unui tractor care ara. S'a uitat atent la cuţitele care săpau şi după aceea s'a adresat tractoristului şi însoţitorului spunând, că dacă toţi tractoriştii ar înclina cuţitele cu un grad şi jumătate s'ar putea adânci mai bine brazdele şi aşa s'ar ajunge la o producţie în plus de 1000 Kg la hectar. Iată de unde şi cum a venit ideea rezolvării crizei de producţie a agriculturii româneşti socializate.

Dovezi de şomaj deghizat :

- La 3 Ianuarie 1981 muncitorii dela Abatorul Bucureşti au fost obligaţi să-şi ia concediul de odihnă pe 1981. La 1 Februarie au fost trimişi din nou în concediu, fără plată pe o lună. La 1 Martie au fost din nou obligaţi să mai ia o lună de concediu fără plată, dar de astă dată au fost sfătuiţi să-şi caute de lucru în altă parte fiind asiguraţi că vor primi transferul. Au fost sfătuiţi să meargă la Danubiana sau Fabrica de cauciuc Jilava unde s'au deschis două secţii (foarte toxice) care duceau lipsă de muncitori.

- La întreprinderea Mecanică fină s'a redus programul de lucru cu motivul economiei de curent. Dar în acelaşi timp zilele când nu se lucrează nu sunt plătite, făcându-se astfel economie şi la salarii. Si întâmplări de acestea sunt în multe părţi.

Situaţia alimentară

- Scumpirea vieţii a luat forme de necrezut pentru o ţară atât de bogată. Dar pe lângă faptul că toate s'au scumpit, sunt şi greu de găsit.

- Pâinea, baza alimentaţiei. La sate-prin decret - s'au desfiinţat brutăriile. La oraşe - tot prin decret - s'au desfiinţat cuptoarele care serveau pâinea caldă. Pâinea neagră nu se mai fabrică. Până acum sătenii plecau Sâmbăta dela oraş cu sacul de pâine pentru o săptămână la familie. Acum cei care pleacă la sate nu mai au voie să ia pâine dela oraş.

Dar nici la oraş nu mai ai voie să mânânci pâine caldă. Vânzătorii care sunt prinşi că vând pâine caldă sunt sancţionaţi.

- Cartofii al căror preţ era 1.50 lei Kg la Stat (din care junătate erau stricaţi) au dispărut. Pe piaţă după 1 Aprilie se vindeau (când erau) cartofi vechi cu 10 lei Kg. Preţurile maximale nu se respectă şi toată lumea închide ochii.

- Ouăle nu mai sunt o problemă fiindcă nu mai există. O săptămână înainte de Paşti a sosit în Piaţa Amzei o maşină cu ceva ouă. Era aşteptată de mii de oameni. Când au sosit a început împărţirea şi cearta. Văzându-se că cerinţa nu poate fi satisfăcută, cearta şi îmbulzeala au degenerat într'o bătae cu ouă. Si aceasta s'a întâmplat cam în faţa ambasadei Franţei.

- Carnea este aşteptată câte 8-10 ore pe zi dar nu vrea să vină. Câtva timp s'a găsit carne de pasăre venită din Piaţa comună.

- Fasolea este o raritate şi când se găseşte cozile sunt imense, şi se dă numai 1 Kg de persoană.

- Laptele se dă pe apucate până la 5.30 dimineaţa.

Transportul la Bucureşti

Transportul în comun a suferit unele mici modificări: Biletul de tramvai 1 leu, de troleibuz 1.50 iar cel de autobuz 1.75. Incepând cu data de 1 Mai 1981 s'a introdus o nouă codificare a liniilor de transport după cum urmează:

Liniile normale vor fi cuprinse în grupa 100 (Ex. autobuzul 32 va fi 132); liniile barate vor forma grupa 200; liniile rapide vor fi în grupa 300; liniile de noapte îşi vor schimba literile în indicativi numerici cuprinşi în grupa 400 (Ex. litera "G" va purta numărul 407); liniile de maxi-taxi vor fi cuprinse în grupa 500; liniile speciale şi de agrement în grupa 600; grupele 700 şi 800 includ liniile prestaţii-speciale.

Astfel populaţia în loc să facă socoteala banilor o face pe a autobuzelor. Este şi aceasta o gimnastică a minţii.

REPRESIUNE ANTIMUNCITOREASCĂ

1970 - 1978

Niculae CIACHIR

Strădania conducerii statului, în frunte cu Nicolae Ceauşescu, de a imprima un ritm cât mai rapid industrializării ţării a condus la structurarea unui aparat extrem de represiv pentru controlul populaţiei şi pentru exploatarea forţei de muncă. Din 1965 au fost introduse mai multe zile de muncă neplătite care au fost declarate "muncă patriotică" calificată, în plus, şi drept "voluntară" !

Perioada de concediu plătit a fost scurtată. Durata zilei de muncă nu numai că nu a fost coborîtă ci, dimpotrivă, uneori se întinde până la 12 ore. Normele de lucru au fost continuu ridicate. Premiile cuvenite pentru ore suplimentare sau pentru realizări peste plan au fost fie plafonate după trei luni, fie tărăgănate timp nedeterminat. Aşa că plata acestor premieri a rămas în domeniul arbitrariului. Salariile muncitorilor au rămas foarte scăzute. Concomitent preţurile produselor alimentare au sporit neîncetat. In pofida unei mari necesităţi de locuinţe planul de construcţii a fost substanţial redus. Pentru cei cu activităţi productive n'a existat niciodată o alegere liberă a locului de muncă iar condiţiile de muncă au fost, în majoritatea cazurilor, nesatisfăcătoare. După ce cutremurul din 1977 provocase pagube grave, obiectivele de producţie ale planului nu au fost coborîte ci ridicate în detrimentul reconstruirii caselor de locuit. Minerii au fost loviţi prin prejudicii importante.

In Iulie 1977 a fost emisă o nouă lege care obligă pe minerii mai vârstnici şi bolnavi ca în ultima perioadă a activităţii lor profesionale să lucreze la suprafaţă, ceea ce corespunde doar la 70 % din salariul cuvenit în subteran. Ce se urmărea ? Acest salariu micşorat se ia ca bază pentru calculul pensiei.

Cam de prin 1970 există la noi în ţară tot mai mulţi muncitori care-şi apără drepturile prin acţiuni individuale. Dar treptat s'a ajuns la tulburări mari care au fost tăgăduite de autorităţi şi, concomitent, acestea au fost reprimate poliţieneşte prin contramăsuri deosebit de dure. Câteva exemple.

In Septembrie 1972 minerii din Valea Jiului au protestat împotriva condiţiilor de viaţă şi de muncă subumane ajungându-se la un pas de o revoltă a disperării. In 1974, 1975 şi 1976 au fost săvârşite acte de sabotaj şi au apărut inscripţii anticomuniste pe pereţi în patru uzine mari, toate acestea constituind vădit reacţii ale unor muncitori împotriva anulării plăţii primelor şi împotriva normelor de muncă exagerat de ridicate. Urmarea a fost arestarea a 300 de muncitori care au fost bătuţi şi supuşi unor presiuni psihice puternice. Autorităţile urmărind probabil ca prin înspăimântarea muncitorimii să preîntâmpine noi tulburări. Din cei 300 de arestaţi 70 au fost condamnaţi sub pretextul unor delicte minore, "descoperite" în timpul anchetelor - care la noi se ştie cum se fac, şi care nu aveau nimic în comun cu nesupunerile de mai sus. Pedepsele au oscilat între 6 şi 8 luni de închisoare zisă corecţională.

La 12 Decembrie 1975 paznicul Gheorghe Rusu a fost judecat în public de un tribunal militar şi condamnat la moarte. Rusu fusese arestat cu nouă luni înainte şi anchetat tot, se înţelege, de maniera cunoscută a Securităţii. Se pare că i-au fost injectate şi droguri. Aşa că el s'a recunoscut vinovat, de a fi făcut acte de sabotaj. Cam în aceeaşi perioadă Securitatea i-a înscenat lui Vasile Brâncu acuzaţii că s'ar fi exprimat duşmănos la adresa sistemului comunist.

Acesta (V.B.), muncitor cunoscut pentru nemulţumirile manifestate faţă de condiţiile de muncă inumane şi pentru apărarea drepturilor muncitorilor a îndurat un "tratament" cumplit. Dar Securitatea nu a putut smulge mărturisiri dela Brâncu nici prin şocuri electrice şi nici prin alte torturi, care de obicei conduc la declaraţiile dorite de anchetatori. Atât în cazul lui Gheorghe Rusu cât şi în acela al lui Vasile Brâncu existau mari dubii cu privire la acuzările aduse. In ciuda unor strădanii repetate n'am putut obţine informaţii deplin lămuritoare întrucât absolut toţi martorii au fost obligaţi la tăcerea cea mai strictă. Puterea a interzis chiar presei oficiale să abordeze cazurile Rusu şi Brâncu. Stirile primite în străinătate în 1978 cu privire la soarta celor doi muncitori sunt divergente. Pe de o parte se afirmă că atât Rusu cât şi Brâncu ar fi fost executaţi. Pe de alta, unele informaţii, care par a proveni din surse de încredere, susţin că cel puţin condamnarea la moarte a lui Rusu ar fi fost comutată în muncă silnică pe viaţă, pedeapsă pe care ar fi urmat s'o ispăşească în penitenciarul Aiud. Unii transfugi ai Securităţii române afirmă că Vasile Brâncu a fost ucis în închisoare.

In 1977 a avut loc marea grevă a minerilor din Valea Jiului, eveniment bine cunoscut şi analizat.

Intre 1976 şi 1978 mulţi muncitori au fost prigoniţi politic numai pentrucă exprimaseră opinii critice la adresa regimului. Printre aceştia se află Victor Murea şi Janos Torok. La arestarea sa Victor Murea avea 23 de ani şi lucra într'o fabrică de mobilă din Constanţa, unde se distinsese în mai multe rânduri prin performanţe excelente. Insă a refuzat să se înscrie în partid şi a criticat relele condiţii de muncă din fabrică. In Ianuarie 1975, în ajunul unei conferinţe de partid dela Constanţa, pe un zid au fost descoperite inscripţii împotriva orânduirii comuniste. Acestea au fost puse în sarcina lui Victor Murea pe baza denunţului unui coleg de serviciu al acestuia. Deşi există dovezi că e nevinovat, nu a fost lăsat în pace. Arestat de Securitate el a fost maltratat cu o brutalitate ieşită din comun şi a mai fost şi ameninţat în fel şi chip. Supus acestor cazne Victor Murea a semnat o declaraţie prin care-şi recunoştea fapta. In cadrul unui proces public din Martie 1976 a fost acuzat de "răspândire de lozinci duşmănoase la adresa statului". Inainte de verdictul procesului "apărătoarea" din oficiu a solicitat o expertiză neuropsihiatrică pentru acuzat. Comisia medicală a autorităţilor l-a declarat pe Victor Murea bolnav de oligofrenie. Instanţa de judecată a dispus internarea lui Murea în secţia politică a spitalului psihiatric "Dr. Petru Groza".

Janos Torok e căsătorit şi are trei copii. Ultimul loc de muncă l-a avut la uzina "Textila" dela Cluj, de profesie fiind tehnician textilist. Cultul preşedintelui Ceauşescu şi concentrarea tot mai mare de putere în mâna capului statului şi a clanului Ceauşescu i-au răscolit lui Torok amintirile sinistrei perioade staliniste în care actualul preşedinte a jucat un rol activ. Ca muncitor fruntaş şi membru de partid, Torok urmă ca, în preziua alegerilor dela 9 Martie 1975, să vorbească în faţa întregului colectiv de muncă format de 2.000 muncitori. El s'a prezentat în faţa muncitorilor şi a folosit această ocazie pentru a critica vehement procedeul alegerilor, situaţia drepturilor muncitorilor şi nivelul de trai scăzut şi fără perspective de îmbunătăţire. După această cuvântare Janos Torok a fost arestat pe loc şi snopit în bătaie de securiştii care răspundeau de această fabrică. In cele două săptămâni care au urmat el a refuzat neclintit să semneze autoacuzarea impusă de Securitate în timpul torturilor denumite anchetă. La 27 Noembrie 1975 tribunalul militar de la Cluj l-a scos din circulaţie pentru "propagandă împotriva orânduirii sociale". Comisia medicală a Securităţii i-a aplicat diagnosticul de tulburare mintală deosebit de periculoasă pentru societate. Fireşte Torok a fost şi el internat în secţia politică a spitalului psihiatric "Dr. Petru Groza". La 3 Martie 1978 Janos Torok a fost eliberat din spital dar a fost pus sub tutela soţiei sale şi, mai ales, sub supravegherea severă a Securităţii. Fiind în arest la domiciliu i se controlează vizitatorii, corespondenţa şi convorbirile telefonice. A fost constrâns la tratament psihiatric ambulator conform art. 113 al Codului Penal. Torok iese din casă doar atunci când merge la clinica psihiatrică. Nu prea mai e mare secret că, între 1975 şi 1979, lui Janos Torok i-a fost aplicat un record de doze masive de Plegomazin. Ca să nu mai vorbim de Mazeptil, Haloperidol, Droperidol, Meprobamat şi Fenobarbital care n'au lipsit nici ele din terapeutica politică. Torok a fost pensionat forţat acordându-i-se o pensie de mizerie, deşi se poate dovedi că e în toate facultăţile mintale şi foarte apt de muncă. Relatări recente informează că întreaga familie Torok este prigonită de autorităţi având, după cum e lesne de înţeles, în plus de înfruntat şi mari dificultăţi materiale.

După marea grevă a minerilor din August 1977, acţiuni munciteşti cu substanţa şi consistenţa unei semnificaţii aparte apar în Martie 1979, când cei mai înaintaţi muncitori s'au desolidarizat de sindicatele patronale ale marxist-leninistului capitalism de stat.

●

DIN PRESA STRĂINĂ

L'Espresso

Settimanale di politica-cultura-economia

"SOLIDARITATEA" ÎN CAZ DE INVAZIE SOVIETICĂ

"Solidaritatea" a difuzat un fel de manual cu directive pentru eventualitatea unei invazii. Aceste directive au fost citite atent și de sovietici. Sub semnătura lui Francesco Bigazzi, prestigioasa revistă italiană "L'Espresso", în numărul 16 dela 26 Aprilie 1981, ne-a oferit o imagine asupra pregătirilor polonezilor pentru a-i întâmpina pe ruși, dacă evenimentele vor lua o întorsătură critică. Iată deci ce a transmis, dela Varșovia, Francesco Bigazzi care însuși citează documentele originale ale "Solidarității":

Presa poloneză a publicat ample extrase ale unor texte difuzate militanților "Solidarității". Sunt documente care cuprind directivele de urmat în caz de calamitate națională. Instrucțiunile comitetului interuzinal dela Danzig, difuzate tuturor organizațiilor sindicale ale țării declară, înainte de toate, că nu crede "într'o intervenție militară dela exterior". Se recomandă totuși ca populația să fie gata pentru a împiedica "cu toate mijloacele posibile înaintarea forțelor de ocupație în țară" în cazul unei intervenții. Dacă din nenorocire această eventualitate ar deveni reală, primele măsuri anticipate vor fi "distrugerea indicatoarelor rutiere, a indicatoarelor cu numele străzilor și a tăblițelor cu numerele caselor, invadatorilor rămânându-le să culeagă doar informații false și derutante". Populația va fi informată de apropierea invadatorilor "cu clopote, sirene și claxoane". Femeile și copiii vor trebui să rămână pe cât posibil acasă, în timp ce țăranii vor ascunde cerealele și alte produse alimentare pentru a le feri de rechiziții și confiscări.

Împreună cu aceste instrucțiuni comitetul interuzinal dela Danzig ia în considerare fie simpla proclamare a stării de calamitate, fie eventuala arestare imediată a conducătorilor sindicatului. In ambele cazuri "toate întreprinderile vor proclama greva generală luând totodată în considerare că dacă, prin anumite modalități, aceasta va fi împiedicată, muncitorii vor trebui să întârzie sau să oprească producția prin orice mijloace fie respectând cu strictețe toate normele birocratice, fie întrerupând lucrul ori de câte ori va fi posibil. Dacă arestările liderilor sindicali sau ale membrilor opoziției democratice vor fi atât de masive încât să decapiteze conducerea, de urgență vor trebui formate comitete alternative de grevă și create din nou acele organe interuzinale necesare pentru legăturile dintre fabrici, legături care au fost folosite cu eficacitate vara trecută".

Comitetul "Solidarității" dela Danzig mai indică și principalele norme politice și de comportare care vor trebui să caracterizeze greva generală: 1. greva ia caracterul unei ocupări veritabile și adecvate a tuturor întreprinderilor; 2. "comitetele de grevă vor trebui să se îngrijească de a nu rămâne izolate și, în acest scop, vor folosi orice mijloc de comunicare dela telefon și telex până la curieri care vor fi în stare de a face legătura între întreprinderile vecine și conducătorii sindicali; 3. întreprinderile care dispun de camioane sau furgoane vor trebui să transporte echipamente și tehnicieni în locuri care le vor fi indicate prin instrucțiuni amănunțite. In sfârșit se face apel la toți proprietarii de autovehicule pentru a declara "Solidarității" propriile lor disponibilități de transport în vederea necesităților spitalelor, policlinicilor, dispensarelor și posturilor de prim ajutor.

"Proclamarea stării de ocupare a locurilor de muncă privează direcțiunea de funcțiile sale și urmează că "Solidaritatea" își va asuma răspunderea deplină în întreprinderi. Muncitorii vor rămâne în incinta uzinei sau fabricii pe toată durata grevei. Toate intrările și ieșirile pot fi controlate exclusiv de comitetul de grevă al întreprinderii. Bolnavii, pe bază de certificat medical, și femeile cu copii mici vor circula numai cu avizul brigăzii sindicale. E necesar să se asigure greviștilor alimente, băuturi calde și posibilități de a dormi. Serviciile de ordine vor supraveghia întreprinderea zi și noapte, absolut fără întrerupere, în special gardurile și zidurile exterioare. Gărzile vor trebui să păstreze contact în permanență, recunoscându-se prin voce și prin vedere directă. Se va interzice cu desăvârșire deținerea sau consumarea băuturilor alcoolice. Cei care nu se subordonează comitetului de grevă, inclusiv directorul, vor fi constrânși să părăsească întreprinderea. In timpul grevei nu vor putea fi limitate alimentările cu apă, gaze naturale, energie electrică și orice fel de combustibili pentru încălzire și, mai ales, nu vor fi restricții la aprovizionările cu alimente. Vor trebui să funcționeze punctele alimentare (cantine, bufeturi, bucătării etc.). Intreprinderile și instalațiile în care o întrerupere a lucrului ar produce daune de nerecuperat sau în care ar fi imposibilă prompta punere în funcție la terminarea grevei, vor rămâne în lucru doar limitându-li-se totuși activitatea la strictul necesar. In această privință deciziile vor reveni exclusiv comitetului interuzinal al "Solidarității". Mijloacele de transport public vor garanta deplasarea greviștilor la întreprinderi. Dacă comitetul interuzinal consideră necesar, poate ordona reluarea lucrului din motive umanitare sau sociale".

La rândul său, comitetul interuzinal dela Wroclaw a difuzat un document intitulat "Populația și starea de calamitate: prevederi și directive", în care se poate citi: "Toată populația trebue să se apere în mod organizat și compact pentru a împiedica extinderea tragediei. Chiar existența unei clare concepții de apărare activă atenuează în măsură importantă probabilitatea unei agresiuni". Documentul afirmă că scopurile principale ale apărării sunt: "împiedicarea războiului civil; împiedicarea căderii guvernului constituțional; împiedicarea distrugerii mișcării sindicale independente".

Astfel se confirmă că greva generală poate fi proclamată fie de "Solidaritatea", fie autonom de populație atunci când organele executive ale sindicatului au fost împrăștiate. Conducerea sindicală dela Wroclaw a declarat că: "Fața de agresiunea împotriva suveranității țării, soldații și membrii forțelor de ordine se găsesc într'o situație deosebit de dificilă: însuși caracterul acestor servicii prevede, de fapt, obligația supunerii la ordine ierarhică. Totuși dacă comanda acestor servicii ar trece la forțe antinaționale, datoria patriotică a oricărui soldat și a oricărui polițist este de a se opune acestor forțe prin toate mijloacele posibile. Funcționarii serviciilor de securitate și de poliție vor trebui să distrugă toate acele documente care pot facilita persecutarea polonezilor". Si același document conchide: "Fața de pericolul care amenință existența națiunii, rezistența organizată e singura cale pe care ne-o impune istoria".

Atât ne relatează Francesco Bigazzi care consideră de prisos orice comentariu.

DER SPIEGEL

DAS DEUTSCHE NACHRICHTEN-MAGAZIN

KGB ȘI DIPLOMAȚII OCCIDENTALI

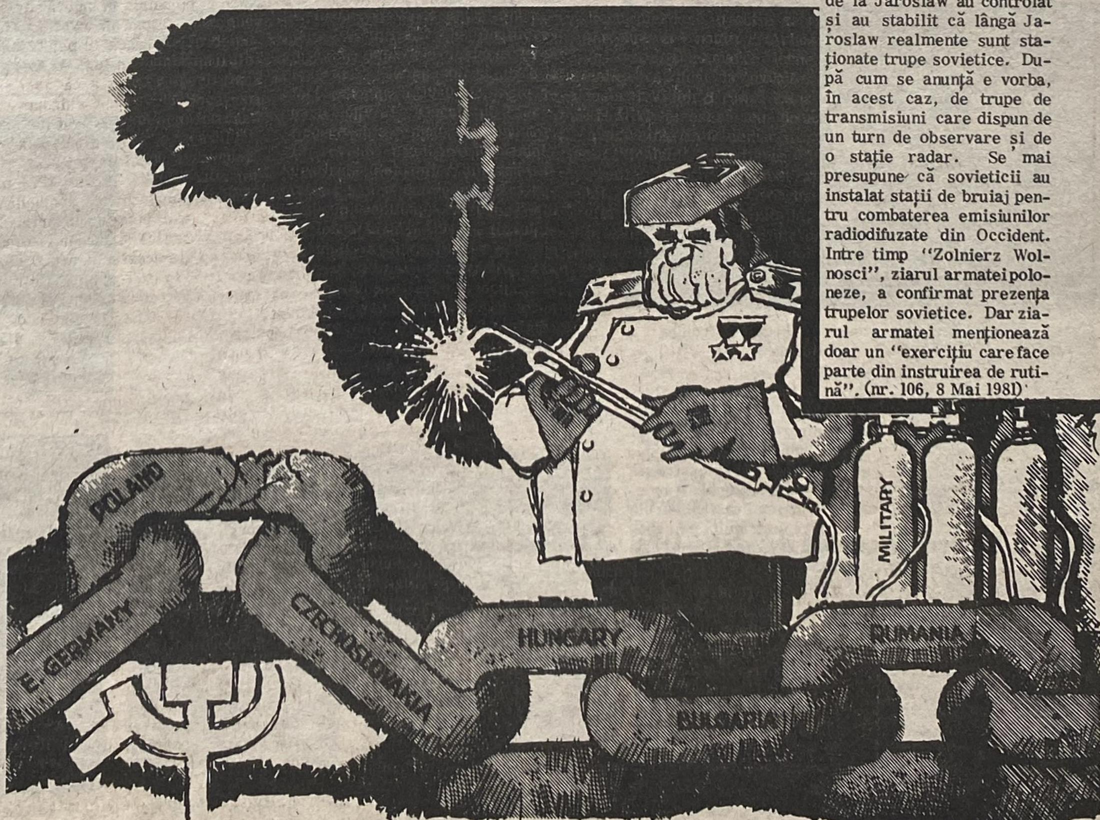
Sir Geoffrey Harrison, de 72 ani, fost diplomat britanic, care, până în 1968, și-a reprezentat țara în calitate de ambasador la Moscova, a făcut dezvăluiri cu privire la persoana sa pentru a feri pe colegii săi din posturi diplomatice de a face prostii. Sir Geoffrey Harrison a mărturisit într'un ziar britanic că el a fost nevoit să plece din postul dela Moscova din cauza unei aventuri amoroase cu o cameristă sovietică angajată la ambasadă. "Pentru un diplomat instruit și format faptul a fost firește o rătăcire, ba chiar o nebunie", a admis acum fostul ambasador. "Ce-i drept n'am întrebat-o niciodată, dacă lucrează pentru KGB, dar am pornit dela premiza că toți angajații noștri sovietici făceau aceasta." Harrison speră că prin dezvăluirea pasului său greșit poate împiedica de la aventuri amoroase alți diplomați occidentali acreditați în țările comuniste. (Der Spiegel, nr. 10, 2 Martie 1981)

DIE WELT

UNABHÄNGIGE TAGESZEITUNG FÜR DEUTSCHLAND

Herausgeber: Axel Springer, Matthias Walden
Berlin

O comunicare a uniunii sindicale "Solidaritatea" a declanșat unele ipoteze îngrijorătoare. S'a anunțat că în orașul Jaroslaw, din apropierea graniței sovietice, se află unități militare rusești. Insă atât reprezentanții "Solidarității" din orașul vecin Przemysl cât și reprezentantul partidului comunist, Klasa, au dezmințit această știre. Oricum o clarificare deplină era necesară. Astfel că o echipă a televiziunii și un reprezentant regional al "Solidarității" de la Jaroslaw au controlat și au stabilit că lângă Jaroslaw realmente sunt staționate trupe sovietice. După cum se anunță e vorba, în acest caz, de trupe de transmisiuni care dispun de un turn de observare și de o stație radar. Se mai presupune că sovieticii au instalat stații de bruiaj pentru combaterea emisiunilor radiodifuzate din Occident. Intre timp "Zolnierz Wolnosci", ziarul armatei poloneze, a confirmat prezența trupelor sovietice. Dar ziarul armatei menționează doar un "exercițiu care face parte din instruirea de rutină". (nr. 106, 8 Mai 1981)

SPORT

* La cererea numeroșilor cititori, reluăm rubrica noastră de sport, întreruptă o vreme din lipsă de "spațiu". În campionatul Diviziei "A" de fotbal s'au disputat jocurile etapei a 31-a. În clasament conduce cu autoritate Universitatea Craiova, care în mod practic nu mai poate pierde locul -1- putându-se considera de pe acum campioană. Craiovenii s'au dovedit cea mai bună și eficace echipă a capionatului, cu un lot de jucători omogen, în care rezervele sunt de valoarea titularilor. Craiovenii dau șapte jucători echipei naționale, lucru care explică în parte succesul din ultima vreme al echipei României la fotbal. Deasemenea ei au ocazia să câștige și Cupa României, în finala căreia joacă cu Poli Timișoara.

Pentru locul doi se dă o luptă strânsă între trei echipe, câștigătoarea urmând să participe în competiția europeană U.E.F.A. Aici, favorita se pare că este F.C. Argeș, care deține o formă foarte bună în acest sfârșit de campionat. Două dintre cele trei echipe care vor retrograda în Divizia "B" se cunosc, ele fiind F.C.M. Galați și F.C. Baia Mare. Desigur, este o surpriză să vedem pe băimăreni în această situație, mai ales că ei fuseseră printre protagoniștii campionatului trecut. Cum a fost posibil ? Gurile rele dau o mare parte din vină pe Necula Răducanu -zis și 'Rică Bufonul''- fostul portar al Rapidului în perioada lui de glorie, care a apărut la începutul campionatului în poarta băimărenilor. "Rică" și-a păstrat bufoneriile dar și-a pierdut elasticitatea, făcându-i pe băimăreni să piardă câteva meciuri pe "gratis". Ei au renunțat la serviciile lui în retur, dar se vede că a fost prea târziu. Deasemenea conducerea clubului din Baia Mare se pare că a mai făcut o greșală renunțând, pe la mijlocul returului, și la antrenorul Mateianu V. Acesta este în prezent antrenor la Progresul Vulcan Buc., care împreună cu Poli Iași este cea de-a treia candidată la retrogradare. Meciul dintre Progresul-Poli Iași din etapa următoare este de importanță capitală pentru ambele echipe și probabil că echipa care va pierde va lua drumul Diviziei "B".

CLASAMENTUL

1. UNIV. CRAIOVA	31	20	3	8	64–27	43
2. Dinamo	31	16	6	9	50–32	38
3. F.C. Argeș	31	17	3	11	54–34	37
4. Steaua	31	14	7	10	47–38	35
5. S.C. Bacău	31	14	5	12	43–42	33
6. F.C.M. Brașov	31	14	5	12	34–35	33
7. Sportul stud.	31	15	2	14	43–33	32
8. „Poli" Timișoara	31	13	6	12	32–38	32
9. Corvinul Huned.	31	14	3	14	59–45	31
10. Chimia Rm. Vilcea	31	14	3	14	45–52	31
11. A.S.A. Tg. Mureș	31	13	4	14	47–52	30
12. „U" Cluj-Napoca	31	13	4	14	42–50	30
13. F. C. Olt	31	12	6	13	35–45	30
14. Jiul Petroșani	31	13	3	15	38–36	29
15. Politehnica Iași	31	11	6	14	39–44	28
16. Progresul-Vulcan	31	11	5	15	37–50	27
17. F.C. Baia Mare	31	9	5	17	29–52	23
18. F.C.M. Galați	31	6	4	21	32–65	16

••

REZULTATE TEHNICE

F.C.M. Brașov	– „U" Cluj-Napoca	3-1 (2-0)
Steaua	– Jiul Petroșani	2-1 (2-0)
Univ. Craiova	– S.C. Bacău	6-2 (3-1)
A.S.A. Tg. Mureș	– Progresul Vulcan	2-0 (2-0)
Corvinul Hd.	– F.C. Baia Mare	6-1 (3-0)
Poli Timișoara	– Dinamo	3-3 (2-2)
Politehnica Iași	– Chimia Rm. Vîlcea	1-0 (0-0)
F.C. Argeș	– F.C. Olt	7-0 (2-0)
Sportul stud.	– F.C.M. Galați	3-0 (2-0)

••

* Deși mai sunt de jucat patru etape, câștigătoarele celor trei serii ale Diviziei "B" de fotbal se cunosc de pe acuma. În seria I-a F.C. Constanța are un avans de opt puncte plus un golaveraj care nu mai poate fi întrecut nici teoretic, așa că echipa dobrogeană poate să-și sărbătorească revenirea în Divizia "A" de fotbal. C.S.Târgoviște, cu Dobrin în formație și trei puncte avans, nu credem că mai poate fi ajunsă de ploieșteni. U.T.A., cu un avans de puncte neașteptat de mare pentru seria 3-a, se poate considera promovată. Surprinzător de slabă evoluția Olimpiei Satu-Mare și F.C.Bihor, considerate, la începutul campionatului, ca principale candidate la promovare.

CLASAMENTUL SERIEI I-A

1. F.C. CONST.	30	20	6	4	57-18	46
2. Gloria B-ța	31	16	6	9	55-37	38
3. Viit. Gheorg.	30	15	3	12	35-38	33
4. C.S. Botoșani	30	14	4	12	47-36	32
5. C.S.M. S-va	30	14	3	13	43-30	31
6. Delta Tulcea	31	15	1	15	53-45	31
7. Unirea D. Focș.	30	13	5	12	48-40	31
8. F.C.M. Prog.	30	13	5	12	38-36	31
9. I.M.U. Medg.	30	13	4	13	36-41	30
10. Viit. M. Vaslui	30	13	4	13	35-50	30
11. Oltul Sf. Gh.	30	12	5	13	38-37	29
12. Gloria Buzău	30	13	3	14	36-38	29
13. Ceah. P. N.	30	12	4	14	35-45	28
14. C.S.U. Galați	30	12	3	15	51-49	27
15. C.S.M. Borzești	30	11	4	15	46-50	26
16. Minerul G. H.	30	9	8	13	27-42	26
17. Cimentul Medg.	30	11	3	16	35-57	25
18. Chimia Br.	30	7	5	18	33-59	19

••

CLASAMENTUL SERIEI A II-A

1. C.S. Ț-VIȘTE	30	22	6	2	61-13	50
2. Petrolul Pl.	31	20	7	4	65-23	47
3. Rapid Buc.	30	14	5	11	50-33	33
4. Tractorul Bv.	32	15	3	14	41-42	33
5. Metalul Plopeni	31	13	5	13	39-30	31
6. Autobuzul Buc.	30	13	5	12	42-35	31
7. Flacăra Moreni	30	13	5	12	39-34	31
8. Pandurii Tg Jiu	30	13	5	12	33-29	31
9. Gaz metan	30	12	7	11	31-33	31
10. Rulm. Alex.	30	12	6	12	37-32	30
11. Chimica Tirn.	31	13	4	14	38-54	30
12. Metalul Buc.	30	11	7	12	43-38	29
13. Mecanică fină	31	11	7	13	40-41	29
14. Șoimii Sibiu	30	11	5	14	35-45	27
15. ROVA Roșiori	31	11	5	15	29-45	27
16. Poiana Cimpina	30	12	2	16	38-47	26
17. Nitramonia	31	8	3	20	24-66	19
18. Sirena Buc.	30	4	5	21	31-75	12

••

CLASAMENTUL SERIEI A III-A

1. U.T.A.	30	20	3	7	58-24	43
2. Aurul Brad	30	15	5	10	57-34	35
3. Olimpia S.M.	30	15	5	10	58-39	35
4. Infr. Oradea	30	16	2	12	40-38	34
5. C.F.R. Cj.-N.	30	14	4	12	54-40	32
6. F.C.M. Reșița	30	15	2	13	47-36	32
7. F.C. Bihor	30	12	7	11	48-35	31
8. C.I.L. Sighet	30	14	3	13	46-54	31
9. C.F.R. Tim	30	12	6	12	42-40	30
10. Min. Cavnic	30	13	3	14	46-48	29
11. U.M. Tim.	30	12	5	13	35-37	29
12. Rapid Arad	30	12	5	13	38-42	29
13. Minerul Lupeni	30	13	2	15	41-48	28
14. Metalul Aiud	30	13	2	15	35-52	28
15. Dacia Orăștie	30	11	6	13	36-53	28
16. Metalurg. Cugir	30	11	3	16	46-46	25
17. Minerul M.N.	30	11	1	18	39-57	23
18. Minerul Anina	30	7	4	19	23-66	18

••

ȘTIRI SPORTIVE PE SCURT

* România este noua CAMPIOANA EUROPEANA la rugby, competiție la care participă cele mai bune echipe ale continentului, cu excepția Marii Britanii. România a mai câștigat campionatul european de rugby în anii 1969, 1975 și 1977. Drept urmare a acestor rezultate românii sunt invitați să joace la toamnă în Scoția iar la București ei urmează să primească vizita echipei "All Blacks" reprezentativa Noii Zeelande, considerată cea mai bună echipă de rugby din lume.

FAZĂ DIN MECIUL ROMÂNIA-ITALIA

••

Iată rezultatele obținute de Români;
33-0 cu Polonia; 15-0 cu Franța; 35-9 cu Italia în deplasare; 56-6 cu Spania în deplasare și 18-10 cu URSS tot în deplasare. De menționat că Franța a câștigat TURNEUL CELOR 5 NATIUNI, competiție tradițională la care participă cele patru reprezentative ale Marii Britanii plus echipa Franței.

* Câștigătorii campionatelor interne ale României pe anul 1981: U. Cluj -baschet feminin; Rapid București -polo (m); Steaua București -handbal (m) pentru a 15-a oară; Rulmentul Brașov -handbal (f) pentru prima oară; Dinamo București -oină (m) pentru a 5-a oară; Steaua București -rugby, pentru a 13-a oară.

••

RULMENTUL BRAȘOV – la primul succes

M. Răducanu deschide scorul în meciul cu echipa Angliei dela București (România-Anglia 2-1)

* Atenția iubitorilor jocului de fotbal este desigur polarizată de jocurile din grupele preliminare ale Campionatului Mondial de fotbal care se va disputa în 1982 în Spania. România face parte din grupa a 4-a, o grupă puternică, în care porneau ca favorite pentru calificare echipele Angliei și Ungariei. Se califică pentru C.M. numai câștigătoarele grupelor preliminare. Echipa României, alcătuită pe scheletul Universității Craiova, a surprins mulți specialiști învingând cu 2-1 Anglia la București și făcând un meci nul la Londra. Aceste rezultate i-au propulsat pe români printre favoriți. Ei au pierdut însă cu 1-0 jocul cu echipa Ungariei la Budapesta, după un meci în care au fost superiori echipei ungare și unde meritau cel puțin un gol. Intre timp Anglia a pierdut (1-2) jocul cu echipa Elveției și astfel ungurii au devenit principalii favoriți ai grupei.

Jocul Ungaria-Anglia din 6 Iunie, în care cei mai mulți pronosticau o victorie a ungurilor, s'a terminat cu 3-1 în favoarea Angliei, relansând astfel lupta pentru primul loc. Românii au câștigat cu 1-0 jocul cu echipa Norvegiei dela București (4 Iunie, a.c.) devenind teoretic, principalii favoriți. Soarta grupei se va decide probabil la 23 Septembrie a.c. când România joacă acasă cu echipa Ungariei. Ei au nevoie de o victorie și dacă câștigă și jocurile cu echipa Elveției nu mai pot fi ajunși, indiferent de rezultatul celorlalte jocuri. Echipa română credem că este superioară echipei ungare și, lucru ce o să surprindă pe mulți, cel puțin egală echipei engleze.

Ce le lipsește românilor este mai multă încredere în forțele lor și acel, asa zis aici, "killer instinct" care i-ar face pe români o echipă de temut. Dacă românii reusesc să câștige restul jocurilor, lucru ce îl credem posibil, ei vor realiza probabil cea mai mare surpriză din preliminarele C.M. de fotbal.

∴

CLASAMENTUL GRUPEI A 4-A

1. Anglia	6	3	1	2	11-6	7
2. România	5	2	2	1	4-3	6
3. Ungaria	4	2	1	1	6-6	5
4. Elveția	4	1	1	1	6-7	3
5. Norvegia	5	1	1	3	4-9	3

∴

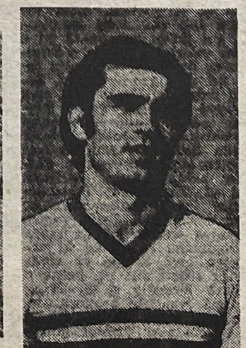

Tileanu înscrie golul victoriei în partida cu Norvegia (România-Norvegia 1-0)

∴

Cristina Grigoraș, noua "stea" a echipei române de gimnastică, este VICE CAMPIOANA a Europei la individual compus și câștigătoarea TURNEULUI CAMPIONILOR dela Londra, turneu câștigat printre altele de Nadia Comăneci -2 ori- și Teodora Ungureanu.

IORDĂNECU

BALACI

Componenți ai echipei naționale de fotbal a României

PE SCURT DIN ȚARĂ

CRONICĂ RADIOFONICĂ
LEGALIZAREA COZILOR

Pe tot ce se aude, vede și citește, conducătorii regimului sunt îngrijorați: odihna și mâncarea prea multă amenință sănătatea românului.

'RSR se află printre primele 10 țări în ce privește consumul de calorii", afirmă Niculae îngrijorat de silueta cetățeanului.

Prea multă mâncare duce la diabet și atac de inimă, avertizează doctorii pe cei cu năravul să mănânce de două ori pe zi; iar prea mult somn duce la lenevia trupului.

Guvernul a rezolvat ambele probleme: mâncare și odihnă, tipizând cozile din fața magazinelor alimentare.

Trebue să te scoli cu 3-4 ore mai devreme--asta ca să nu dormi prea mult--și apoi să stai 3-4 ore în picioare ca să-ți complectezi exercițiile fizice. Când ai terminat cu exercițiile fizice și ai intrat în alimentară, ai șansa să devii a doua oară norocos că nu găsești nimic de cumpărat.

Răbdând de foame elimini al doilea pericol: nu devii obez, nu capeți diabet și ai mai puțină șansă să mori de atac de inimă.

Toate aceste măsuri de fericire garantată sută 'n sută n'au putut înflori decât într'un regim unde muncitorul are toate drepturile:

". . .sindicatele au dobândit an de an un câmp tot mai larg de afirmare manifestându-se ca o importantă forță revoluționară a societății noastre. In amplul și continuul proces de dezvoltare și adâncire a democrației socialiste, proces conceput, organizat și desfășurat într'o manieră originală, inovatoare, de partidul nostru, de secretarul său general. . ." (Radio Buc, 23 Martie a.c.).

SFIDEAZĂ TRATATUL DELA HELSINKI

"Glasul Patriei" prin pana lui Nic. Căruțașu, precizează că guvernul dela București ". . . se pronunță pentru o abordare echilibrată a tuturor prevederilor dela Helsinki".

Două lucruri stipulate la Helsinki strică echilibrul și nu trebuesc abordate:

". . . anumite laturi colaterale sau formale ale problematicii drepturilor omului. . ." și libertatea de informare care ". . . prezintă uneori realități din alte țări, inclusiv din România, într'o manieră deformată, dezinformând și încercând să manipuleze opinia publică în scopuri ce contravin principiilor unei autentice cooperări internaționale".

Guvernul din București este un mare susținător al tratatului dela Helsinki cu excepția că nu vrea să respecte drepturile omului și dreptul celor din afară de a fi informați de ce se petrece în România.

Ploi torențiale au căzut în Vestul și Nordul României care au pricinuit pagube foarte mari, în special în regiunea Bihorului. Au fost inundate cca. 350 de mii de hectare. . .

▪▪

In București s'a scumpit transportul în comun: Biletul de tramvai dela 65 de bani costă acum 1 leu; troleibuzul dela un leu la 1.50 iar costul autobuzului dela 1.25 la 1.75. S'au scumpit în aceeași proporție și abonamentele.

▪▪

Inainte de sărbătorile Paștelui oul s'a vândut cu 8 lei bucata. (Oul cumpărat dela țărani proaspăt, N.R.).

In a doua parte a lunei Iulie vor avea loc la București jocurile universitare de vară. Ultima Universiadă a avut loc în Mexico și au participat 108 țări. România a fost a 3-a ca număr de medalii.

La întrecerile universitare din anul acesta vor participa cca 100 țări și Bucureștiul va găzdui circa 5000 de tineri sportivi.

Numărul membrilor de partid a fost redus cu cca 36 de mii, 28% din membri aparțin , sexului slab. . . .

R.F.G. TRAGE O PALMĂ R.S.R.-ULUI

Preș. Germaniei de Vest, Karl Karstene a fost invitat în RSR, Preș. Karstene a acceptat cu condiția de a vizita regiunile locuite de șvabi și sași, Niculiță s'a opus și a sugerat alte localități. Motivul e ușor de înțeles, i-a fost teamă că locuitorii din acele regiuni vor face manifestări progermane.

In fața refuzului, d. Karstene s'a scuzat că-i bolnav de gripă, că nu știe când se va face bine și și-a amânat vizita fără a fixa o altă dată.

▪▪

Problema materialelor recuperabile este "agravată" deoarece unele centre de colectare refuză să primească becurile electrice stricate deși din ele se pot recupera numeroase materii prime. . . .

La Degujani au început lucrările de deschidere a unei noi unități miniere din viitorul bazin carbonifer al Mehedințului.

▪▪

La Festivalul cinematografic internațional dela Bilbao, Spania, filmul românesc "Nodul Gordian" a obținut premiul întâi. . .

▪▪

In Dobrogea va fi folosit un nou hibrid de porumb care va putea da în condiții climatice favorabile 8-9000 kg. boabe la hectar.

MUNCĂ, MUNCĂ ȘI IAR MUNCĂ

Ziarul "Scânteia" arată "Care este obiectivul central pe care trebue să-l urmărească sindicatele în acest prim an al cincinalului"

". . . depășirea planului de producție fizică. . . realizarea unei producții suplimentare la export . . . reducerea importurilor, valorificarea superioară a materiilor prime și materialelor. . . . creșterea peste prevederi a productivității muncii la mai bună folosire a mașinelor și utilajelor . . . . economisirea severă a energiei și combustibilului la utilizarea mai judicioasă a forței de muncă. . ."

La care se adaugă și altă lipsă, cea mai importantă: "Avem nevoie de idei noi, creatoare. Revine ca o îndatorire esențială a sindicatelor să le descopere, să le stimuleze."

Un nou cutremur (4.6 Richter) s'a înregistrat în regiunea Vrancea, (7 Martie). Cutremurul a fost resimțit la Focșani, Galați și alte localități. N'au fost victime. . . .

PERSECUȚIILE CONTINUĂ

A fost condamnat la 15 ani închisoare poetul Traian Dors dela Meziești, jud. Bihor. El făcea parte din Oastea Domnului.

▪▪

Peste 15.000 cetățeni așteaptă pașaportul. Guvernul le face toate mizeriile și are grijă ca să-i stoarcă de ultimul ban . Până la urmă mulți rămân și fără bani, și fără lucru, și fără pașaport.

UNUL LUCREAZĂ ȘASE STAU!

In com. Bihoreana Tinca există o frizerie. Din cei 7 frizeri, unul lucrează și 6 stau, împreună cu clienții lor, să le vină rândul la unica mașină electrică de tuns a unității.

Frizerii-spune șeful--nu prea știu să folosească astfel de mașini și le strică.

▪▪

Podul dela Agigea (de pe canalul Dunărea - Marea Neagră) se va construi pe șoseaua internațională Europa 15 și va avea o lungime de 375 metri. Intregul corp metalic va fi susținut de un singur pilon central înalt de 85 de metri. . . .

Pentru rezolvarea crizei locuințelor și pentru cei care vor să facă schimb de locuințe, Consiliul Popular al Bucureștiului întrebuințează acum calculator electronic. . . .

▪▪

3000 de locuitori ai blocurilor din municipiul Brăila nu și-au achitat obligațiile de plată a întreținerii, cheltuielele curente pentru apă caldă, energie electrică și altele.

Locatarii se plâng de serviciul prost, oficialitățile se plâng că oamenii sunt răi de plată!

▪▪

Pentru semănatul de primăvară muncitorii au fost siliți să lucreze 12 ore pe zi. . . .

DIN PRESA COMUNISTĂ

Se răzbună morții

DIN VAGOANELE CU CĂRBUNI LIPSESC DOAR CĂRBUNII!

Industrializarea galopantă a RSR-ului a dus la lipsa de energie, iar lipsa de energie a dus la dezvoltarea galopantă a minelor de cărbuni.

Si pentru că 'n Tara Indrumătorului o iei întâi la galop și pe urmă încaleci iapa, avem ca rezultat o industrie gâfâită.

Scribii pe normativ își îndreaptă revolverele cu cerneală contra celor mici, ținuți acum răspunzători de falimentul socialismului științific.

Spicuim din "România Liberă" din 19 Martie a.c.

Sub titlul "Din nou despre calitatea cărbunelui", ziaristul Victor Dinu, după ce laudă pe câțiva minieri (necesar pentru a da greutate acuzațiilor, N.R.) el descoperă:

▪▪

Intreprinderea minieră Horezu. Cărbunele livrat dela Ionești-Vâlcea conține mult steril. . .o serie de corpuri străine ca bolțari, rupturi de beton, bucăți de lemne.

▪▪

Intreprinderea minieră Anina. In loc de cărbune brun, expediază. . .un amestec de marnă și pământ având doar. . . .urme de cărbune. . . .vagoane întregi de steril sunt transportate dela Mehadia la Oradea !

▪▪

Intreprinderea minieră Voivozi. Exploatarea cărbunelui din carieră implică mai multă atenție . . . . unitatea livrează termocentralei Oradea mai mult pământ din decopertare decât cărbune propriu zis. Te minunezi văzând munți de cărbune "necombustibil" care s'au strâns la termocentrala bihoreană.

▪▪

Intreprinderea minieră Sălaj. Dela Surduc, jud. Sălaj, până la Oradea . . . trenurile transportă în loc de cărbune o pastă noroioasă care nu se mai deslipește de pereții vagoanelor. Mai ales când îngheață. Vagoanele încărcate cu steril, conținând doar la suprafață un strat de cărbune, din producția curentă. Pe cine păcălim? Ne furăm singuri căciula ! (repetăm acestea-s comentările din R.L.)

▪▪

Intreprinderea minieră Căpeni . . . a expediat la Oradea. . . cale de sute de Km. vagoane conținând pământ, pietriș și noroi. Si acestea aveau doar urme de cărbune.

▪▪

Precizăm (continuă V. Dinu): cărbunele necorespunzător, conținând corpuri străine, provoacă o serie de greutăți: blochează buncărele (magazia unde se ține cărbunele, N.R.), înfundă dozatoarele, blochează morile-ventilator, reduce debitele pe cazane, determină consum suplimentar de păcură pentru menținerea flăcărei și, în fine, duce la nerealizarea planului de energie electrică pe lignit".

Incărcarea vagoanelor - adaugă R.L. - se face uneori prin ocolirea ciurului, adică tocmai a acelei instalații care ar trebui să oprească unele corpuri străine din cărbune. . . . Ca și în alte domenii de activitate, și în minerit există control de calitate a produselor. . . . . Dacă există (controlul), să-și facă datoria ca lumea. . . . ."

(NOTA: " neglijența " nu-i neintenționată. Muncitorul român își aduce aminte cum a fost rezolvată greva de pe Valea Jiului).

▪▪

RĂZBUNAREA MINIERILOR!

Cărbunele livrat de I. M. Anina (sectorul Mehadia) termocentralei Oradea are o putere calorică ce nu depășește 1200–1400 kcal/kg față de 2700 kcal/kg cit este prevăzut în contract. Diferența este explicabilă din moment ce cărbunele este nesortat și conține blocuri foarte mari de steril cum sint cele din imaginea alăturată

Aceste rupturi de betoane și acești bolțari au parcurs drumul de la mina Iablanița pină la termocentrala Oradea. De pe banda nr. 8 de alimentare a cazanelor sint colectate zilnic asemenea cantități de corpuri străine din cărbunele livrat de mina Iablanița (imaginea de jos)

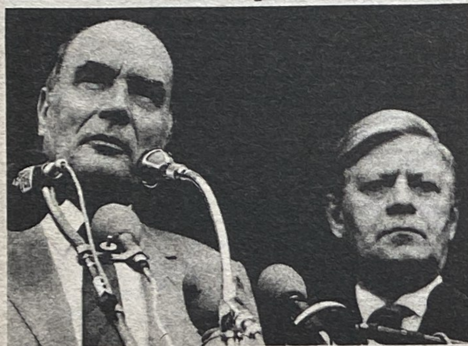

DIN CELE TREI COLȚURI ALE LUMII

Rubrică întocmită de ARGUS

FRANȚA

Socialistul Francois Mitterand ajuns președintele guvernului francez, înprima săptămână de guvernare, pe lângă măsurile economice interne, a căutat să-și clarifice politica externă față de aliații Franței. Dând dovadă de multă înțelegere și maturitate politică, el a reușit să-și câștige aproape toți aliații care-l priveau cu suspiciune. In prima săptămână Mitterand s'a întâlnit cu cancelarul Helmut Smidt al Germaniei de Vest, declarând că Franța va rămâne aliata Germaniei, căci: "prietenia franco-germană nu mai depinde de personalitățile ce o reprezintă", ea având aceleași obiective și aceleași idealuri". Intâlnirea cu cancelarul Helmut Smidt a dat ocazia lui Mitterand să declare că pericolul sovietic nu poate fi desconsiderat. In acelașitimp a cerut ca Statele Unite să caute să continue negocierile de reducere a armamentelor dintre cele două super-puteri, Statele Unite și Uniunea Sovietică.

ITALIA

O lovitură de teatru "gen italian". Cabinetul Primului Ministru Arnaldo Forlani, a demisionat în urma dezvăluirii că sute de persoane cu funcții foarte importante în stat, erau membri ai lojelor secrete masonice. Că masonii, ocupau funcții importante în stat, nu este niciun secret pentru nimeni și aceasta se întâmplă în toate țările occidentale nu numai în Italia. Interesant este faptul că acest lucru a fost dezvăluit public de. . socialiști. Se întâmlă ceva deosebit atât în Italia cât și în lumea masonică. Anul acesta, Sfântul Părinte a reînnoit interzicerea dată de Vatican catolicilor de a participa la lojile masonice. Acuzațiile aduse masonilor sunt foarte grave. Legătură directă cu organizațiile de teroriști din Brigăzile Roșii, precum și aceea căurmăreau distrugerea statului. Duc firele până la Aldo Moro? S'ar putea însă ca totul să se oprească la început.

TURCIA

Un grup de comuniști, au răpit un avion de pasageri și au forțat pe pilot să aterizeze pe aeroportul din Burgas-Bulgaria. Curajul unor pasageri și inteligența personalului de bord, au făcut ca jocul răpitorilor să dea greș. Guvernul turc a cerut Bulgariei extrădarea răpitorilor.

ROMÂNIA

Foaie verde de năut
avem un cosmonaut. .

Cam târziu, dar tovarășii sovietici s'au îndurat să 'ia în sputnikul lor și un român. Primul cosmonaut român se numește Dumitru Prunariu și a zburat împreună cu cosmonautul sovietic Leonid Popov. Ambii s'au întors nevătămați pe pământ.

CUBA

Laura Allende, în vârstă de 69 ani, sora fostului președinte chilian Salvador Allende, a fost găsită moartă, în fața unui hotel din Havana. Știrea oficială difuzată de comuniștii cubanezi, a fost aceea că s'ar fi aruncat pe fereastră când a aflat că suferă de un cancer la oase. O fi acesta adevărul sau este vorba de un cancer intrat în comunism?

STATELE UNITE

Președintele Reagan a aprobat noua politică americană pentru regiunea Caraibelor și a Americii Centrale. Programul prevede creșterea ajutorului economic și militar pentru combaterea sărăciei și a pericolului subversiunii cubaneze și sovietice. . .

CANADA

Nou ambasador al Statelor Unite pentru Canada a fost numit milionarul Paul Heron.

POLONIA

Vineri, 5 Iunie, agenția sovietică TASS a acuzat guvernul polonez de "o altă concesie acordată contra-revoluționarilor" datorită faptului că sub presiunea Uniunii Sindicale "Solidaritatea" au fost scoși din închisoare Leszek Moczulski împreună cu alți trei membri ai așa numitei "Confederație a Poloniei Independente". După părerile observatorilor străini, aceste acuzații ar putea duce la o nouă "criză" în relațiile dintre Varșovia și Moscova. De fapt atacurile continue din partea Uniunii Sovietice cât și ultimatumul trimis de Brejnev a făcut pe mulți experți militari să declare că o invadare a Poloniei este inerentă. Dacă Polonia va fi invadată, spun experții militari, acest lucru se va face înainte de data de 14 Iulie, când urmează să se țină Congresul Partidului Comunist Polonez, care va duce la noi reforme și măsuri de liberalizări în cadrul partidului comunist polonez. Departamentul de Stat al Statelor Unite anunță că "din surse neconfirmate" în luna Iulie vor începe din nou manevre ale forțelor Pactului Varșoviei, la granița Poloniei.

STATELE UNITE

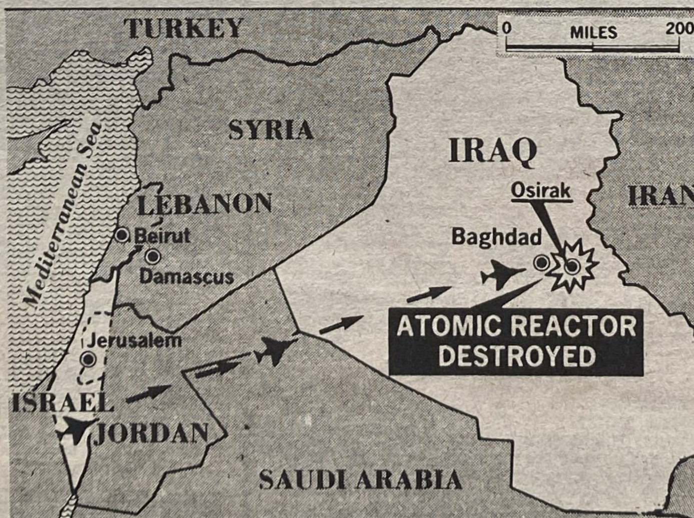
Philip C. Habib, trimisul Președintelui Reagan în Orientul Apropiat, pentru aplanarea conflictului dintre Siria și Izrael, a fost rechemat la Washington, pentru consultații. Nereușita acțiunii d-lui Habib, va inspira Statelor Unite căutarea unei soluții prin intermediul Arabiei Saudite. Situația se înăsprește însă în Orientul Apropiat datorită masivelor atacuri împotriva populației civile din Liban, efectuate de forțele armate izraeliene. Intâlnirea Sadat-Begin, nu mai poartă flamura porumbelului cu ramura de măslin.

ELVEȚIA

Organizația Internațională a Muncii (ILO) din Geneva, în care sunt reprezentate 147 Guverne (cu câte două delegații: patroni și muncitori): a invitat la adunarea sa dela începutul lunii Iunie, pe Lech Walesa, conducătorul sindicatului independent polonez Solidaritatea. Această organizație, care prin anii 1950, când se bucura de mare independență, a condamnat țările de sub regimuri comuniste, între care și cel din România, pentru practica muncii forțate, a ajuns să fie dominat în anii din urmă de Soviete, cu clienții lor din cea de a treia lume. Se știe că regimurile comuniste trimiteau două delegații, care în fapt era una singură: a Guvernului, pentrucă sindicatele sunt doar o curea de transmisie a ordinelor partidului comunist. Walesa luând cuvântul a spus, într'o tăcere de mormînt. . . "Afirm cu tărie de pe această tribună internațională și spun tuturor, tuturor popoarelor lumii, că Polonezii sunt în stare să-și rezolve singuri afacerile lor interne, prin ei înșiși și între ei". Ziariștii care umpleau sala până la refuz, consideră că a fost cel mai strălucit discurs din istoria acestei organizații. "Membrii Solidarității - a încheiat Walesa - sunt uniți prin dorința comună de a asigura muncitorilor polonezi o viață de libertate civică, în libertatea de gândire, cuvânt, demnitate umană și suveranitate națională". Aplauze nesfârșite și zgomotoase au răsplătit cuvintele acestea. Delegații Sovietelor și cei ai lor, între care și cei dela București, s'au păstrat în rezerva bine regizată.

IRAK

Duminică 7 Iunie, forțele aeriene israeliene au atacat în Iraq, în vecinătatea Bagdadului, centrul nuclear al acestei țari. Motivul invocat de guvernul din Tel-Aviv a fost că, reactorul construit cu ajutorul Franței, ar fi fost capabil să producă în scurt timp bombe atomice, care ar fi periclitat Statul Israel.

Atacul Israelului împotriva Irakului, a atras după dânsul condamnarea tuturor țărilor Arabe, incluzând Egiptul și Sud Arabia, cât și aproape toate țările vestice. Statele Unite a declarat deasemenea că acest atac va periclita relațiile cu Israelul, deoarece Israelul a întrebuințat avioane de tip F-16, care sunt date Israelului pentru apărarea statului și nu pentru a ataca țări neutre. Președintele Reagan, printr'o măsură neașteptată, a oprit temporar trimiterea în Israel a viitoarelor avioane comandate. Măsura Președintelui Reagan a fost aspru criticată de Israel, care pur și simplu, a declarat că Statele Unite nu are dreptul să dicteze "de felul cum sunt întrebuințate avioanele provenite din U.S.A.". Diplomați din Washington, spun că atacul împotriva Irakului a slăbit mult legăturile dintre Statele Unite și Israel.

POLONIA

De ziua Inălțării Domnului (în calendarul catolic), a plecat din această lume, Cardinalul Stefan Vâșinsky, conducătorul spiritual al polonezilor. Numele Cardinalului Vâșinsky, va rămâne atât in istoria eroicului și creștinului popor polonez, cât și în istoria întregei creștinătăți, pentru curajul cu care a luptat și a biruit în lupta spirituală cu ateismul. S'ar putea ca Biserica Catolică, să sanctifice cândva pe acest înalt prelat. Noi contemporanii lui, îi cinstim memoria și-i admirăm calitatea și curajul. Intreaga Polonie: Biserică, Sindicate libere și partid, s'au unit în fața catafalcului acestui om plin de calități. Prea apropiați de evenimente, nu evaluăm încă grandoarea revoluției creștine poloneze și cea mai amarnică înfrângere a comunismului dela înființarea sa. Această revoluție pașnică, se datorește în primul rând, Marelui Cardinal Vâșinsky.

In acelaș timp, doi foști miniștri comuniști polonezi, s'au sinucis, în timp ce erau sub anchetă pentru corupție. Este vorba de Jerzy Olszewski, fost ministru al comerțului exterior și industriei maritime și Edward Barszcz, fost ministru al Construcțiilor. Amândoi erau acuzați printre altele și de abuzuri împotriva muncitorimii.

STATELE UNITE

Administrația Statelor Unite de sub președintele Reagan a trimis pe data de 14 Iunie pe Secretarul de Stat Haig în China, cu misiunea de a analiza și anunța decizia guvernului american de a vinde Chinei armament si tehnologie pentru uzul militar.

Acest gest simbolizează dorința Statelor Unite de a acorda o mai mare atenție relațiilor strategice cu China. In drumul spre China Secretarul de Stat Haig s'a oprit în Taiwan pentru a asigura guvernul naționalist chinez de suportul american.

GRECIA

Bănuita liniște în Balcani s'a dovedit a fi o mare gogoriță. Libertatea acordată partidului comunist, începe să-și arate ghimpii. La Atena a avut loc un atac incendiar la două mari magazine universale. O bombă cu efect întârziat a distrus marea clădire de 7 etaje a magazinului Klacudatos, iar alta un magazin de 8 etaje. Organizația comunistă 'Inițiativa revoluționară anticapitalistă" și-a asumat răspunderea "eroicului act". Până una alta, s'a ales Grecia cu ceva după intrarea în Piața Comună.

Actualitatea internaţională

TERORISMUL ÎN EUROPA

Victor MARIAN

Cu atentatul împotriva Papei Ioan Paul al II-lea s'a depăşit orice limită. Ce se mai poate aştepta? Este timpul a se dovedi că democraţia este în acelaşi timp forţă militară pentru tâlhari. Cea mai bună democraţie e cea care cuprinde o bună doză de hotărîre. Aceasta se impune acum cu atât mai mult cu cât actele de terorism nu sunt acte izolate, săvârşite ici-colo de câte un nebun, ci, formează o reţea internaţională tot mai densă şi cu activitate tot mai intensă, bine organizată şi condusă. In ultimile săptămâni s'a ajuns la o situaţie dramatică. O rusine pentru civilizaţia Occidentală !

Terorismul este o tactică sovietică, folosită cu mult succes contra democraţiei occidentale. Gândirea şi planificarea activităţii terorismului internaţional se găseşte la KGB Moscova, iar centrala operativă de conducere, la Aden, Beirut şi Tripoli-Libia. Terorismul face parte din arsenalul sovietic, alături de spionaj, război ideologic şi revoluţie, care împreună lucrează pentru distrugerea democraţiei şi crearea condiţiilor expansiunii rusesti. Scopul imediat îl găsim în dezechilibrarea guvernelor, lovirea libertăţii, împingerea ţărilor spre anarhie, împiedicarea unor acţiuni statale, abaterea atenţiei dela alte planuri, şi slăbirea forţei de atracţie a Vestului faţă de populaţia din Estul Europei.

Gromico, ministrul de externe al URSS, l-a întrebat pe Adolfo Suarez, fost prim-ministru al Spaniei dela instaurarea monarhiei până în toamna 1980 şi iniţiator al intrării Spaniei în NATO, dacă vrea ca Spania să fie salvată de terorism. Se vrea ceva mai clar?

A. Pertini, preşedintele Italiei, a declarat deschis anul trecut că izvorul terorismului internaţional este Moscova. Terorismul încearcă să-şi atingă scopul prin atentate contra unor personalităţi din conducerea statului, din economie şi Biserică. Lovirea personalităţilor produce un puternic ecou intern şi internaţional şi oferă, în acelaşi timp, o "justificare" ideologică, fie de stânga fie de dreapta. Moscova foloseşte toate posibilităţile pe care le oferă arena internaţională, foloseşte orice mijloc.

Scopul scuză mijloacele! Pentru a câta oară Moscova face dovada că în politică este moral doar ce-i foloseşte. Folosirea dezechilibraţilor mintal, ca şi îndoctrinarea în şcolile de terorism din Orientul Mijlociu, sunt instrumente deopotrivă utile. Condiţiile oferite de Occident sunt excelente pentru terorism: libertatea de călătorie dintr'o ţară în alta, numărul redus de poliţişti şi personal din serviciile de siguranţă, dezorientarea politică a tineretului, pierderea rolului familiei şi bunăstarea materială ce a proslăvit egoismul. Guerila oraşelor a creat un război bine pregătit care oricând se poate extinde. Comunarzii încearcă să demonstreze că familia poate fi înlocuită de grup. "Ucideţi părinţii", este motto unor comunarzi din RAF (Fracţiunea Armatei Roşii) din R.F.G, motto preluat dela grupul "Weathermen", U.S.A. Clar că acolo unde dispare familia, acolo apare banda. Iar această bandă adeseori îşi găseşte şi justificare ştiinţifică a super - ştiinţei experimentale a unor super-savanţi.

Intr'o pădure de specimene fără orizont, este foarte usor a cultiva idei ce crează convingerea că a ucide o personalitate înseamnă o faptă eroică în favoarea umanităţii, iar autorul devine erou nemuritor. Un asemenea ins este, după influenţă, ateist, comunist, luptător pentru islam, tovarăş al Palestinienilor, anarhist, lup cenuşiu, etc. Acest tip de idiot este atentatorul Sfântului Părinte.

Terorismul internaţional acţionează în ţările vest-europene RFG, Italia, Spania, Franţa, Turcia, cu începuturi în Elveţia si cu poziţie specială în Irlanda de Nord.

In RFG, după răpirea lui Peter Lorenz, preşedintele CDU în Berlinul de Vest, în 1975, terorismul s'a accentuat este puternic expus terorismului, ca şi spionajului, datorită poziţiei de vecinătate cu lagărul comunist, poziţie cheie în NATO, forţei economice şi exemplului pentru populaţia din R.D.G.

Italia. Tară a NATO, are mereu probleme create de criza economică şi scandaluri care favorizează terorismul. Din 1945 până azi s'au perindat 40 de guverne. Miscări teroriste: "Brigăzile Roşii" şi "Lotta continua". Practica principală o formează răpirea politicienilor şi judecătorilor si apoi împuşcarea lor. A doua practică este împuşcarea în picioare a demnitarilor, pe stradă. Acte culme au fost în Mai 1978 prin uciderea lui Aldo Moro, secretarul general al partidului creştin-democrat şi explozia din gara principală din Bologna, 1979. Recent a fost răpit creştin-democratul Cirillo, la Napoli, primul act de terorism realizat în Sudul Italiei. Se încearcă a se folosi nemulţumirile populaţiei determinate de dezastruosul cutremur din 1980.

Spania. Această ţară vrea să intre în NATO. Aceasta ar însemna extinderea NATO spre Sud-Vest, stăpânire a intrării în Mediterană, apropierea de Africa, întărirea NATO şi punerea în pericol mai accentuat a mişcării navelor militare sovietice. In săptămâna 3-10 Mai au fost împuşcaţi mortal doi generali (J. Valenzuela, şef al marelui stat major şi Andreo Gonzales) plus alţi cinci militari. Organizaţii teroriste: ETA, organizaţia teroristilor basci, şi "Grupurile de rezistenţă antifascistă dela 1 Octombrie". Spania trece prin grele timpuri. Revenirea la democraţie este greu încercată, iar intenţia intrării în NATO e confruntată cu terorismul internaţional. Moscova preferă o Spanie condusă de o dictatură militară, dar fără NATO, decât o democraţie în cadrul NATO. In Spania există un simţământ general de incapacitate faţă de terorism. Ziarul ABC din Madrid scrie: "Nu ne-a mai rămas mult de făcut decât să aşteptăm începutul sfârşitului". Este tocmai ce se vrea la Kremlin.

Turcia. Vecină cu URSS, vecină a lumii islamice în plină efervescenţă, ţară islamică însăşi, membră în NATO. Singura ţară NATO vecină cu Rusia în Sud-Estul Europei. Turcia a fost în pragul dezastrului. In ultimii doi ani dinainte de puciul militar din Septembrie 1980, au fost ucişi cinci mii de oameni în acţiunile teroriste. Puciul militar a salvat Turcia. Principala forţă care a declanşat acţiuni teroriste a fost MHP-partidul pentru mişcarea naţionalistă, condus de Aparstan Turkeş. Recent un tribunal militar l-a condamnat la moarte, pe el şi pe 219 camarazi de-ai lui. Din acest partid se ramifică "Lupii cenuşii" ce operează în RFG. Această mişcare intenţiona scoaterea Turciei din NATO şi apropierea de ţările islamice. Lovitura militară a împiedicat planul. Azi în Turcia este din nou ordine. Cele 900 de condamnări la moarte şi cei 40.000 de deţinuţi au readus disciplina.

Franţa. In Franţa lucrurile s'au linistit. Perspectiva ajungerii la putere a partidului comunist prosovietic, cu ajutorul socialiştilor, a oprit dezvoltarea terorismului. Dovadă clară a rolului Moscovei în terorismul internaţional.

Elveţia. Tară scutită multă vreme de terorism. A început a fi lovită tot mai frecvent, pornindu-se din Basel, de la centrul autonom al tineretului. Cei 2000 de spioni ai URSS sunt lăsaţi să lucreze. "Supraveghiat" zice poliţia elveţiană.

Irlanda de Nord. Nimic nou ca miscare şi ţinută. Nou ca metodă. Sinuciderea prin inaniţie, determinată de greva foamei în puşcărie. Bobby Sands primul ridicat la grad de erou de presa occidentală şi radioul care transmitea buletine din oră în oră. El va fi luat drept exemplu de alţii ce vor fi făcuţi eroi în RFG, Italia, Spania etc., care cer ca teroriştii arestaţi să primească statut de deţinuţi politici.

Intr'o asemenea atmosferă a avut loc atentatul suprem ! Impuşcarea Papei Ioan Paul al II-lea, în Piaţa Sf. Petru din Roma, în timpul audienţei generale de Miercuri, 13 Mai 1981. Criminalul Mehmet Ali Agca, este un ucigaş de meserie, pistolar angajat de reţeaua internaţională de terorism. Fusese condamnat la moarte în Turcia şi a evadat din închisoare în 1979, în zilele când Papa vizita Turcia. De doi ani Agca circulă prin toată Europa cu paşaport pe alt nume. A vizitat opt ţări, cel puţin. A avut sume de bani la discreţie. Autorităţile occidentale deşi sesizate l-au tratat cu indiferenţă. Acum el este arestat. Dar rămân liberi uneltitorii, planificatorii din Kremlin, care manevrează mai departe teroarea din lume. ■

Efemeride

De ziua Inălţării Domnului - prăznuită după ritul lor, de romano-catolici - a plecat pe drumul de veci, Cardinalul Stefan Vâsinsky, Conducătorul spiritual al polonezilor creştini.

Incercatul popor polonez, a suferit într'un timp scurt, două mari şocuri: atentatul împotriva Papei Ioan Paul al II-lea - fostul Cardinal polonez Vojtila- si moartea Cardinalului Vâsinsky. Dumnezeu s'a îndurat de întreaga creştinătate să-l cruţe pe apostolicul Papă dar, a chemat la El, pe celălalt mare apostol polonez.

De Cardinalul Vâşinsky, se leagă o epocă întreagă. Cea mai neagră, după cel de al doilea război mondial. Perioada apogeului lui Stalin şi a luptei ateiste. La semnul făcut de Stalin, atacul s'a dezlănţuit împotriva Bisericii catolice. Tinta era precisă, pentrucă universalitatea catolicismului care îşi avea conducătorul la Roma, era în contrast cu universalitatea comunistă care îşi avea şeful la Moscova.

După Lenin, Stalin furase toate atributele religioase ale creştinismului. Noua religie îşi avea Dumnezeul ei în partid. Partidul era omniprezent, infailibil şi atotputernic. Copiii lăsaţi să flămânzească, erau duşi de politruci să se închine la icoane şi să le ceară de mâncare. Si icoanele nu le dădeau caşa. Ii duceau apoi la tablourile lui Stalin care se găseau peste tot, să-l roage pe tătucu să le dea de mâncare şi usile cantinei se deschideau ca prin farmec şi copiii flămânzi se îmbulzeau la gamelele cu caşe. Pentru cei din lumea liberă, faptele acestea par basme sau născociri, dar ele s'au întâmplat aevea.

Biserica ortodoxă, după experienţa dureroasă a ortodoxiei martire din Rusia, a capitulat în formula că "toate stăpânirile sunt dela Dumnezeu". Preoţii şi credincioşii ortodocşi, întemniţaţi pentru motive de credinţă religioasă, au ascultat de îndemnul inimii si nu de pastoralele patriarhului. In Apus, marile ţări catolice Italia şi Franţa, erau zguduite din temelii după dezastrul războiului şi comuniştii ridicau steaguri pe toate redutele căzute ale unei burghezii care îşi pierduse şi elanul şi busola. Singură, dârza Spanie, rezista valurilor distrugătoare, în înţeleapta maturitate care a scutit-o de război, dar care acum îi închidea uşile cabaretului învingătorilor. Este adevărat că Generalissimul Franco, nu s'a grăbit să bată la aceste uşi.

Creştinismul era ameninţat. Se aruncau cu lături peste icoane şi odăjdii, peste moaşte şi altare. Dar crestinismul nu este nici marfă de tarabă să fie scos la licitaţie, nici ideologie temporară ca să-şi piardă moda.

Impotriva Păstorilor creştini, s'au năpustit proaspetele uniforme ale apostaţilor şi bâtele anchetatorilor. Biserica Română Unită cu Roma a fost desfiinţată. In Ungaria a fost arestat Cardinalul Mindzenety, iar în Polonia, Cardinalul Vâşinsky. Nu vrem să împietăm cu nimic suferinţa tuturor acestor înalţi prelaţi, dar între Mindzenety şi Vâşinsky, a fost o simţitoare diferenţă de voltaj. Drumul Calvarului însă, a fost urcat de Cardinalul Hosu şi Episcopul Suciu. . . .

In Polonia cutropită de ruşi, Stalin a numit pe post de "guvernator imperial" pe mareşalul sovietic Rokosovsky, iar ca o sfidare a vechilor aşezăminte universitare poloneze, le-a trântit în mijlocul Varşoviei un "Palat al Culturii", ca să le amintească zilnic polonezilor că stăpânul, este linia de zid crenelat a Cremlinului.

In această epocă s'a înălţat Cardinalul Vâşinsky. Dela amvon, cuvântul lui de foc, ardea ca vorbirea proorocilor din Sfânta Scriptură. Nu existau cuvântări, manifestări sau decrete emanate de comunişti, să nu fie forfecate până la nimicire de acest titan, care a reuşit să strângă în jurul Bisericii, tot ce avea Polonia mai valoros, dela tânăr la bătrân şi dela muncitor la catedra universitară.

Când agenţii comunişti porneau în campanii politice, în urma lor veneau studenţii creştini şi înlăurau tot ce încercaseră să încropeze activiştii.

S'au dărâmat guverne, au dispărut înnecaţi în ruşine primi miniştri comunişti şi deasupra lor s'a ridicat triumfătoare Crucea lui Hristos. Dela Gomulka la Gierek, polonezii au încercat formulele efemere ale unui sistem politic ratat. Cardinalul Vâşinsky l-a pregătit pe Lech Walesa, pentru orientarea creştină a muncitorilor. S'au dezbătut de sociologii contemporani o mulţime de ipoteze asupra viitoarei orientări a societăţii umane şi mai cu seamă a acelei post comuniste. Niciunul însă nu a prevăzut revirimentul creştin al omenirii.

Apusul creştin, de profundă tradiţie culturală romanică, îşi căuta echilibrul în textele ateiste de origine slavă a monstruozităţii marxist-leniniste.

Polonia slavă, refuză categoric comunismul şi aderă total la cultura creştină şi alfabetul latin.

Corolarul acestei înalte conştiinţe nu putea fi decât un Papă polonez la Vatican, elev al acelei mari personalităţi umaniste şi creştine care a fost Cardinalul Vâşinsky.

CRONICA VREMII

DREAPTA ŞI STÂNGA POLITICĂ

Ion BOIERU

N'am crezut niciodată în valoarea absolută a statisticilor, în orice domeniu ar fi ele. Mai ales în câmpul vieţii politice şi sociale, ele sunt depăşite de procesul transformărilor, al devenirii, deci toate statisticile devin ele însăşi relative şi ambigue.

In nr. 855 (30 Martie-5 Aprilie, 1981) revista franceză "Le Nouvel observateur" a publicat niste date statistice, pe care le-a obţinut în urma unui sondaj de opinie publică, pentru a stabili apartenenţa politică a francezilor. Mai degrabă spus, apartenenţa ideologică. Rezultatele au fost publicate sub titlul: " Cine este de dreapta ? Cine este de stânga ? ".

Cifrele publicate şi comentariile făcute pe marginea lor nu aduc nimic original şi semnificativ pentru viaţa politică franceză. Sunt însă câteva puncte care merită oarecare atenţie, căci sunt pretutindeni desbătute de către gazetari şi oameni politici.

(a) Nu s'a ajuns încă la definiţii clare a concepţiilor de stânga şi dreapta. In orice caz, stânga apare ca un concept mai bine delimitat, dacă nu definit, pentrucă e legat de toate formulele ideologice care descind din concepţia marxistă. Orice grupare politică, atitudine politică, formulă politică, care îşi revendică originea şi aderenţa la concepţia marxistă, îşi face un titlu de glorie -prin a se numi, declara, întitula "de stânga".

(b) După cel de-al doilea război mondial, reprezentanţii orientărilor de "stânga" au beneficiat de certificatul de bună purtare care le-a fost oferit de conducătorii politici ai occidentului, atunci când, aceştia, au făcut o alianţă (absurdă şi nocivă) cu Rusia Sovietică. Războiul a fost câştigat de această alianţă nefirească, şi, în acelaşi timp a fost pierdută pacea, atât în termeni juridici, cât şi termeni politici şi sociali. Singura biruitoare a fost Rusia Sovietică, care şi-a salvat imperiul, şi-a anexat teritorii care nu-i aparţineau şi şi-a impus ideologia politică, cea marxistă, deci a biruit "stânga".

(c) Prin aceasta, Rusia Sovietică, a devenit arbitrul vieţii politice inernaţionale şi cenzorul moral al tuturor partidelor, orientărilor sau grupărilor politice din lumea întreagă. Oricine nu se alinia vederilor marxiste, promovate pe plan internaţional de Moscova, era declarat -prin decretul comunist dela Moscova- " de dreapta " şi deci blasfemiat, nu numai de lumea comunistă, dar de aproape toată presa şi lumea occidentului, care au devenit fascinate şi iobăgite, în gândirea şi comportamentul lor, de către ideologia marxistă.

"Dreapta politică" era deci o totalitate de oameni, personalităţi politice sau ştiinţifice, grupări, partide, ziare, reviste, etc., care nu accepta concepţia marxistă. Iar marxismul, sub toate formele sale, de stânga (centru, extreme, ori radical) trona ca un zeu sau idol, căruia îi se închina, nu Moscova şi nici popoarele din ţările satelite, ci conducătorii politici din ţările lumii libere. Zeu care impunea direcţii, valorificări, excluderi, dogme, caracterizări şi sentinţe de condamnare la moarte, care erau executate fără nici un drept de apel. Fără ruşine, fără rezervă, fără respect sau bun simţ, toţi preşedinţii Statelor Unite, între altele, au fost etichetaţi "fascişti" sau de "dreapta", fără alegere, cele două etichete având acelaşi înţeles.

(d) Aşa se explică că acei ce au aparţinut sau au dorit să adere la o politică de "dreapta", au avut rezerve, timidităţi sau chiar temeri ca să-şi declare apartenenţa lor politică. Au vroit să se sustragă oprobiului quasi oficial pe care-l exercita "stânga" intolerantă, crudă şi răzbunătoare.

(e) Cu vremea, ideologia de stânga a început să-şi piardă din dinamismul iniţial şi a căzut, până la urmă, în desuetudine, mai ales după falimentul total, în toate sectoarele, ale comunismului sovietic şi al ţărilor satelite.

Obiectivele reale ale Rusiei sovietice, camuflate sub masca marxismului salvator, au fost detectate şi o reacţiune puternică s'a declanşat pentru a restabili o ordine, în gândirea politică, în înţelegerea fenomenelor politice şi în confuzia creiată de Moscova şi întreţinută de o parte din lumea liberă.

Toată această reacţiune, revenire la realitate, la bunul simţ, la ordine a fost, şi este, supusă unor atacuri blasfemice înverşunate, din partea "stângii", ca semn al unei disperări pentru terenul pe care-l pierde, pretutindeni, în lume. Fireşte, "stânga" nu încetează să eticheteze, pe oricine refuză proiectelor ei iedologice, de "fascist", "neo-fascist" şi " de dreapta", socotind această etichetare ca o sentinţă care degradează pe o persoană sau o grupare politică, orientată în direcţii opuse stângii marxiste. (Un fost marxist, extremist, radical, are chiar neruşinarea de a considera întregul trecut politic al Franţei -ca un trecut bazat pe o ideologie fascistă).

(f) O privire serioasă asupra valorii celor două concepte -dreapta şi stânga politică- ne arată că utilizarea lor, în forma în care o prezintă ideologia de stânga, nu este valabilă.

Nimeni şi nimic nu îndreptăţeşte pe cei ce se încadrează şi aderă la ideologiile de stânga să se transforme în judecători, ai altor direcţii, orientări sau ideologii politice, cu drepturi absolute, dogmatice.

Ei au dreptul să se pronunţe asupra meritelor, coerenţelor sau structurilor pe care le au alte ideologii politice, dar nu să emită sentinţe şi să execute cu pedeapsă capitală pe cei ce se opun celor de stânga. Pot exista desbateri ideologice, dar care să nu ducă la crime. (In numele ideologiilor de stânga, s'au făcut crime care se ridică la ordinea milioanelor).

(g) Presupunem că, cineva, este de dreapta. Ei, şi, ce înseamnă asta ? Fiecare are dreptul să adere la formula politică pe care i-o indică propria lui conştiinţă (morală şi naţională). Este greu de conceput că libertatea de manifestare politică a fost concepută numai pentru marxişti, sovietici, comunişti sau maoişti.

Calificaţiile de "dreapta" sau "fascist", "neo-fascist", nu spun nimic şi a fi "de dreapta", "fascist" sau "neo-fascist" nu crează nici un pericol pentru om, omenire sau societate (oricare ar fi ea).

Astăzi, într'un consens general, lumea a ajuns la punctul limită, să realizeze că pericolul cel mai grav, pentru pacea lumii, liniştea omului şi pentru viitorul omenirii, îl reprezintă comunismul, oricum s'ar înfăţişa el. Pentrucă este intolerant, tiranic, abuziv şi criminal, în semnificaţia totală a acestui cuvânt.

Cei ce se opun comunismului, pot să fie taxaţi, etichetaţi şi denigraţi în orice formă doresc cei de "stânga", dacă ei reprezintă curente puternice de opinie publică, deci, dacă corespund unor interese ale societăţii, ale ţării lor, ale naţiunii căreia îi aparţin, ei au dreptul şi datoria să înfiereze pe cei ce nu au nimic comun cu societatea, ţara sau naţiunea lor, şi să se opună în formele legalităţii respective -oricărui abuz, intoleranţă, tiranie şi tendinţă criminală, adică comunismului.

Ion BOIERU

CUVÂNTUL ROMÂNESC
THE ROMANIAN VOICE

ISSN 0705-8365

Redacţia şi administraţia:

P.O. BOX 4217
STATION D.
HAMILTON, ONTARIO
L8V 4L6
CANADA
TELEPHONE:
(416) 387-1832

Pentru orice schimbare de adresă, anunţaţi redacţia ziarului cu cel puţin 4 săptămâni de zile înainte.

NOTE SI COMENTARII

NOI ŞI ŢARA

E trist, este absolut nespus de trist că, între noi, Românii de peste hotarele ţării noastre de baştină şi ţara în care ne-am născut, deocamdată, nu poate avea loc o comuniune frăţească, şi asta, nu datorită nouă, ci mai ales, imbecilităţii dovedite de fapte reale, a actualului guvern din România de astăzi.

Să ne întoarcem puţin în timp, adică, pe vremea când guvernul comunist al României, tipărea şi ne trimitea din Berlinul răsăritean, ziarul de tristă memorie "GLASUL PATRIEI", în paginile căruia, au fot insultate în cel mai ordinar mod, toate personalităţile marcante româneşti din Exil, dela Brâncuşi şi, Enescu, până la Eugen Ionescu, Mircea Eliade şi Aron Cotruş.

Intr'o convorbire ce am avut cu o înaltă faţă bisericească din ţară, în trecere prin regiune, (mai târziu ajuns Mitropolit), după ce-am fost dojenit "cu duhul blândeţii" pentru câteva rânduri ale mele "în doi peri şi jumătate" asupra lui Arghezi, am pus cărţile pe faţă subliniind atitudinea nedreaptă a Organului oficial al Comitetului guvernamental de repatriere, faţă de EXIL, recte: "GLASUL PATRIEI". Si Prea-Sfinţia sa şi-a notat în carneţel, în faţa mea şi a celorlate persoane prezente, cele ce-i spuneam, ca, la scurt timp după această întâlnire, să constat personal că "GLASUL PATRIEI" a schimbat macazul si că în paginile aceleiaşi publicaţii, în care fuseseră terfelite mai înainte feţele celor mai sus menţionaţi, au început să apară articole decente asupra lor.

Dar, ceva şi mai mult.

Brâncuşi, decadentul de până mai ieri, a fost reîmpământenit. S'a început organizarea festivalurilor ENESCU. Piesele de teatru ale lui Ionescu sunt prezentate pe scenele teatrelor din Bucureşti. Parte din romanele lui Mircea Eliade, sunt retipărite în ţara lui de baştină. Iar numele lui Aron Cotruş, reintră în circulaţie în presă.

Dându-şi fireşte seama că, "GLASUL PATRIEI", datorită atitudinei sale nespus de controversiale, faţă de EXIL, şi făcând "stânga înapoi", Guvernul i-a suspendat apariţia, blagoslovindu-ne cu o nouă publicaţie, tipărită tot pe sudoarea poporului muncitor român, adică: "TRIBUNA ROMANIEI", despre a cărei existenţă şi cheltuelile necesitate cu tipărirea şi expediţia, habar n'are, nimeni în România zilelor noastre de azi.

Este adevărat că, noua publicaţie se fereşte de a intra în polemică cu EXILUL. Nu mai înjură pe nimeni de peste hotare. Ba dimpotrivă, îi gâdilă unde nu-i arde soarele, pe toţi cei ce stau, cum spunea Carol I al României: "cu şezuta în două luntri". Si, cu părere de rău, trebue să admitem că, au căzut în aceste otrăvite filamente păienjereşti, mulţi, foarte mulţi fraţi de-ai noştri de peste hotare.

Nu, nu le vom da, de data aceasta numele, căci ne este ruşine de ruşinea lor. Dar asta, nu înseamnă că nu-i vom răstigni pe stâlpul ruşinii, atunci când imperativele naţionale, ne-o vor cere.

Să revenim însă acum la tema: "NOI SI TARA".

In numărul anterior din ziarul nostru, la rubrica "CATRE REDACTIE", au fost publicate câteva rânduri din scrisoarea d-lui Tiberiu Cosimbescu din Ossington, Statele Unite, în care se afirmă că, parte din conţinutul pachetelor trimise de cei de peste hotare, familiei, rudelor sau cunoscuţilor din ţară, dispare, fiind pur şi simplu furat de către agenţii cenzurei poştale a Guvernului comunist al României de astăzi.

Ceva nou?

Nu ! . . . Absolut nimic ! . . .

Nu numai oficiile poştale din lumea liberă refuză de a primi scrisori recomandate şi pachete pentru România, pe motivul că nu poate garanta primirea lor către destinatari, dar până şi CRUCEA ROSIE internaţională, refuză a primi pachete cu medicamente pentru România, tot pe aceleaşi motive, adică faptul că nu poate garanta primirea, în urma furturilor de pachete, de tot felul ce au loc în România de astăzi.

Să fie oare străin de acest fapt, guvernul dela Bucureşti?

In ceea ce ne priveşte, noi, sincer, nu credem.

Ba, dimpotrivă, suntem ferm convinşi că aceste furturi ordinare, se comit cu blagoslovenia Guvernului, aşa cum s'au comis şi insultele mârşave din trecut, împotriva EXILULUI.

Cu ţara, stăm de vorbă şi suntem siguri că ne aflăm în comuniune sufletească, căci visurile şi dorinţele ei, sunt şi ale noastre.

Cu guvernul comunist al României, pe baza celor de mai sus, nu putem sta de vorbă, nici astăzi şi nici mâine, pentru simplul motiv că el nu reprezintă nici Tara şi nici Neamul, ci o clică de parveniţi, aduşi la putere de cea mai mare duşmană, nu numai a ţării noastre ci a întregii omeniri şi a creştinătăţii, Rusia Sovietică.

Ne iubim din inimă, ţara şi neamul. Dar nu-i putem iubi pe cei ce sărută împuţitele cizme muscăleşti.

Nicolae NOVAC